

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ZOO Dvůr Králové

2011

První pohled orangutanů bornejských do nového výběhu.

Foto: J. Myslivečková

Mláďata písaře hadilova z roku 2011 vyhrála 1. cenu v kategorii ptáci v soutěži sdružení České zoo - Odchovce roku.

Foto: J. Myslivečková

Titulní strana: Samec tygra ussurijského Clyde ve věku jedenácti měsíců Foto: J. Myslivečková

ZOO Dvůr Králové a.s.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2011

ZOO Dvůr Králové a. s.

Štefánikova 1029 | 544 01 Dvůr Králové n. L.

info@zoodvurkralove.cz | www.zoodvurkralove.cz | tel.: +420 499 329 515

IČ: 27478246 | Zapsána v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Hradci Králové
oddíl B vložka 2443

Statutární orgány

k 31. 12. 2011

Představenstvo společnosti

Předseda: Doc. RNDr. Marian Slodičák, CSc.

Místopředsedkyně: RNDr. Dana Holečková

Členové: Ing. Josef Tábořský, RSDr. Ing. Otakar Ruml, Bc. Karel Klíma, Jan Bém, Josef Ješina

Dozorčí rada

Předsedkyně: Ing. Václava Domšová

Členové: Mgr. Vasil Biben, Zdeněk Čermák

Ředitelka

RNDr. Dana Holečková

Zřizovatel

Královéhradecký kraj | Pivovarské nám. 1245/2 | 500 03 Hradec Králové

posta@kr-kralovehradecky.cz | www.kr-kralovehradecky.cz | tel.: +420 495 817 111

Statutární orgán

Hejtman Bc. Lubomír Franc

© 2012 ZOO Dvůr Králové a. s.

Foto: (a) archiv, (dh) Dana Holečková, (th) Tomáš Hajnyš, (jp) Jan Pařík, (zč) Zdeněk Čermák, (im) Igor Mašín, (jd) Jiří Děd, (vm) Vladimír Mertlík, (pj) Petr Jiříčka, (rš) Radek Šleis, (lč) Luděk Čulík, (zb) Zdeněk Bárta, (jv) Jiří Váhala, (jm) Jana Myslivečková, (gk) Gabriela Kunešová, (eb) Eva Bártová, (am) Andrea Mašínová, (js) Jiří Semerák, (jsv) Jan Svatoš, (jh) Jaroslava Hofmanová, (jb) Jaroslav Benda, (tf) Tony Fitzjohn, (ek) Erich Kočner, (jb) Jiří Bálek, (mp) Michal Podhrazský

Redakce: RNDr. Dana Holečková, RNDr. Pavel Moucha, Mgr. Gabriela Kunešová, Ph.D.

Jazyková úprava: Ilona Kratochvílová, Mgr. Gabriela Kunešová, Ph.D.

Grafická úprava: Pavel Šereda

Tisk: ARPA – Tiskárna, Dvůr Králové n. L.

ISBN 978-80-905184-0-7

Úvodní slovo ředitelky zoo

Rok 2011 byl historicky i provozně přelomovým, neboť v rámci 65. výročí otevření královédvorské zoologické zahrady pro veřejnost byl zprovozněn celý areál zoo, tj. plocha 70 hektarů. Zcela poprvé byl návštěvníkům v osobních vozích a autobusech zpřístupněn tzv. velký okruh safari, jak jej navrhl a z velké části vybudoval Ing. Josef Vágner, CSc. (ředitel zoo v letech 1965-1983). Zbylá část areálu, tj. asi 10 hektarů, byla přístupná pěšky. Protože se jednalo o zkušební sezónu, byla pracovně nazvána „rokem 0“. Původním záměrem bylo jednotné vstupné pro celou zahradu, protože každá zoo provozovaná jako Safari má vždy pěší část. Na přání zřizovatele zoo – kraje bylo zavedeno dvojí vstupné umožňující návštěvníkům navštívit buď celou zahradu tj. jak Africké safari, tak klasickou pěší zoo, nebo neabsolvovat Safari část, ale navštívit pouze pěší areál. To však s sebou přineslo řadu komplikací, a zejména nespokojenost části návštěvníků, kteří předpokládali, že část safari zaujímá pouze plochu 27 hektarů, jako tomu bylo prakticky od roku 1989, kdy se provoz safari otevřel návštěvníkům zcela poprvé. Naopak drtivá většina návštěvníků, kteří si sami projeli Safari a prohlédli si celou zoo, včetně pěšího areálu, byla spokojena, zejména pak lidé, kteří zoo navštívili po mnoha letech a přijeli za novým zážitkem, který areál Safari nabízel. Připravení zahrady na takovou rozsáhlou změnu ve velmi krátkém termínu a s omezenými finančními prostředky bylo velmi náročným úkolem, který se podařilo zvládnout jak po stránce technické, tak i provozní. Na tomto místě musím vyslovit veliké uznání a poděkování všem zaměstnancům zahrady, kteří tento nesnadný a v mnohém unikátní úkol zvládli. Velkou radost nám udělala zvířata, jelikož všechny novinky akceptovala bez problémů. Velmi rychle se ukázalo, že stejně jako v ostatních safariparcích, zvířatům takový provoz vyhovuje dokonce více, než když kolem jejich výběhů procházejí davy pěších návštěvníků. Konečně se nám podařilo ve značné části areálu prezentovat velké africké kopytníky a ptáky podobně jako je tomu v přírodních parcích a rezervacích, kdy zvířata jsou „volná“ a lidé omezeni svými dopravními prostředky. Navíc zcela poprvé mohli všichni návštěvníci vidět gepardy v jejich chovném centru do té doby prezentované jen při Večerním safari. Mimo čtyř měsíců „Akce Safari 2011“ (červen až začátek října) byla zahrada provozována jako klasická zoo pouze pro pěší návštěvníky na ploše zhruba 20 hektarů. Z početných odchovů roku 2011 patří mezi nejcennější samička okapi Ebony, sameček nosorožce dvourohého Manny, samička orangutana bornejského a pár tygrů ussurijských. Tradičních i vzácných odchovů jsme dosáhli u mnohých savců, ptáků a plazů. O všech významných mláďatech dále referují příslušní zoologové. Na tomto místě bych chtěla poděkovat zejména zřizovateli zahrady – Královéhradeckému kraji za podporu finanční i morální, dále pak Ministerstvu životního prostředí ČR a početné skupině sponzorů, partnerů a přátel naší zoo.

A handwritten signature in blue ink that reads "Dana Holečková". The signature is written in a cursive, flowing style.

RNDr. Dana Holečková

Dvůr Králové nad Labem, 31.12.2011

Vedení a zaměstnanci

Ředitelství zoo

RNDr. Dana Holečková

Ředitelka zoo

Ing. Aleš Kancnýř

Zástupce ředitelky

Sekretariát ředitelky: 2

Vzdělávání a marketing

Mgr. Gabriela Kunešová, Ph.D.

Vedoucí útvaru

Zaměstnanci útvaru:6

Návštěvnický servis

Jan Pařík, DiS

Vedoucí útvaru

Lucie Petráčová

Vedoucí návštěvnického provozu

Ing. Zuzana Dědová

Vedoucí prodejen

Andrea Šitinová

Vedoucí Hotelu Safari a Safarikempu

*Zaměstnanci útvaru: návštěvnický provoz
4, zooshop 3, hotel 6, sklad 1, kemp 4*

Zoologie

RNDr. Pavel Moucha

Vedoucí útvaru

Ing. Zdeňka Jeřábková

Vedoucí oddělení šelem a primátů

Zdeněk Bárta

Vedoucí výměny zvířat

Bc. Luděk Čulík

Vedoucí oddělení kopytníků 1

Bc. Jiří Hrubý

Vedoucí oddělení kopytníků 2

Bc. Radek Hlávka

Vedoucí oddělení kopytníků 3

Mgr. Michal Podhrázký

Vedoucí oddělení ptáků

Zaměstnanci útvaru: vrchní ošetřovatelé 6, ošetřovatelé 47, administrativa 3

Ekonomie

Hana Dvořáková

Vedoucí útvaru

Zaměstnanci útvaru: 7

Výživa zvířat a údržba

Ing. Jiří Děd

Vedoucí útvaru

Ing. Monika Ptáčková

Vedoucí oddělení výživy zvířat

Miroslav Bednář

Vedoucí oddělení údržby

Martin Vala

Vedoucí objemových krmiv a energetik

*Zaměstnanci útvaru: výživa zvířat 16, údržba 7,
zahradní údržba 12*

Technický servis

Ing. Petr Jiříčka

Vedoucí útvaru

Zaměstnanci útvaru: 2

Externí spolupracovníci

Ing. Arch. Markéta Šebestová

Zahradní architektka

MVDr. Jiří Váhala, Ph.D.; MVDr. Lukáš Pavlačík,

Ph.D., MVDr. Tomáš Krejčí

Veterinární lékaři

Přepočtený počet zaměstnanců zoo v roce 2011: 158,33

Členové vedení zoo (zleva): Hana Dvořáková, Ing. Petr Jiříčka, Mgr. Gabriela Kunešová, Ph.D., RNDr. Pavel Moucha, Jan Pařík, Dis., Ing. Aleš Kancnýř, RNDr. Dana Holečková a Ing. Jiří Děd. (zč)

Dne 1.6. byla zahájena novinka Na safari vlastním vozem. (dh)

Významné události 2011

Tomáš Hajnýš, Jana Myslivečková, Ilona Kratochvílová

Slavnostního otevření autosafari se ujal hejtman Královéhradeckého kraje Bc. Lubomír Franc. (th)

Rok 2011 byl na události bohatý. Narodilo se 37. mládě nosorožce dvourohého (celkově již 49. mládě nosorožce vůbec) a 12. mládě orangutana bornejského (1. mládě od samice Satu). Nejvzácnějším mládětem roku však byla samička okapi Ebony, jejíž porod a vývoj bylo možné sledovat online na webových stránkách Českého rozhlasu Hradec Králové portálu Safari pralesa na adrese: <http://www.rozhlas.cz/safari/okapi>. Narodilo se velké množství vzácných kopytníků (např. narození 8 žiraf), dále 2 tygři ussurijští, 3 servali, 5 psů ušatých, 2 gepardi, hadilovi písaři, dracéna, bojgy stromové a rekordních 52 želv uhlířských v jednom kalendářním roce. Hejtman Královéhradeckého kraje Bc. Lubomír Franc a ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková dne 9. června, v rámci oslav 65. výročí založení zoo, slavnostně zahájili za přítomnosti dalších významných hostů provoz „Na safari vlastním vozem“. Na šestikilometrové trase s 50 druhy zvířat a téměř 600 chovanými jedinci bylo safari doplněno o dva nové výběhy pro africká domácí zvířata a paovce hřivnaté a 6 nových bran s rošty. 18. 8. byla otevřena největší zastřešená voliéra pro lidoopy v České republice a na konci roku byly zahájeny práce na rekonstrukci Pavilonu goril. Další informace naleznete v následujícím přehledu.

Leden

- 1.1. **Prvním narozeným mládětem roku 2011** byla samička vodušky červené neboli lečve. Mládě dostalo jméno Gója a bylo 390. narozenou voduškou červenou v naší zoo. Na svět přišla jako sedmé mládě samice Engee, které bylo deset let. Otcem novoročního mláděte je samec Leclerc, který přišel do ZOO Dvůr Králové před dvěma lety ze Zoologické zahrady Sigean ve Francii.
- 1.1. – 31.1. **Vánoční zoo.** Zoo byla slavnostně osvětlena, otevřeno o víkendech až do 19 hodin, v pracovních dnech do 16 hodin. Od 15 hodin bylo sníženo vstupné. Návštěvníci se mohli těšit nejen z návštěvy tropických pavilonů, ale i např. z mláděte orangutana. Sněhové nadílky si užívali lidé i zvířata. Letos nově byly součástí vánoční výzdoby pavilonů slaměné sochy zvířat v podobě andělů.
5. 1. **Florida.** 1. přednáška z cyklu. Ing. Tomáš Hajnýš přiblížil návštěvníkům několik zoologických zahrad a akvárií v blízkosti města Orlando a Tampa, pozorování podmořské fauny na nejnižším místě USA a aligátorů v národním parku Everglades. Městská knihovna Slavoj.
- 11.1. **Setkání se zaměstnanci.** Ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková zahájila setkání poděkováním kolektivu zaměstnanců za práci v uplynulém roce a seznámila přítomné s plány na následující návštěvnickou sezonu. Následovala prezentace nabízených produktů ČSOB pro pracovníky zoo. Ing. Tomáš Hajnýš přednášel o zoologických zahradách Disney's Animal Kingdom a Busch Gardens na Floridě. Ředitelka poté odměnila nejlepší zaměstnance roku 2010, stříbrné pamětní medaile předala šesti zaměstnancům – Ing. Vladimíru Mertlíkovi, Ivaně Divišové, Galině Žižkové, Ivaně Váhalové-Grůňové, Dagmar Ryšavé a Ing. Monice Ptáčkové. Zlaté medaile obdrželi Jana Králová za spolehlivou a obětavou práci chovatele šelem a Ing. Miroslav Špráchal, zástupce ředitelky za dlouholetou spolehlivou a obětavou práci v zoo i pro prostřednictvím občanského sdružení Natura viva.
- 13.–16. 1. **Regiontour 2011.** Prezentace zoo na veletrhu cestovního ruchu na výstavišti v Brně ve společném stánku ZOO Dvůr Králové a Královéhradeckého kraje. Zoo se prezentovala tiskovinami, individuálním oslovením návštěvníků veletrhu, prezentací nového produktu – Na safari vlastním vozem a třemi soutěžemi o ceny pro návštěvníky na stánku Kraje.
14. 1. **Keňa – Záchrana nosorožců.** Přednáška ředitelky zoo RNDr. Dany Holečkové o unikátním projektu ZOO Dvůr Králové, který vzkřísil šanci na záchranu severních bílých nosorožců v rezervaci Ol Pejeta v Keni. GO Kame-ra BVV Brno, 80 účastníků.
25. 1. **Keňa – Záchrana nosorožců.** Vystoupení ředitelky zoo RNDr. Dany Holečkové v pořadu ČT24 Před polednem o unikátním projektu Královédvorské

Fotografování v rámci spolupráce s novým sponzorem VP Agro. (jm)

Konference a kooperační burza českých a polských firem a organizací za finanční podpory ERDF 17.3. (th)

zoo na záchranu severních bílých nosorožců. Téma rozhovoru byl aktuální stav v rezervaci Ol Pejeta v Keni.

27. 1. **Předání akcií** - protokolární skartování starých a převzetí nových akcií ZOO Dvůr Králové a.s. za přítomnosti RNDr. Dany Holečkové (místopředseda představenstva a ředitelka zoo), Ing. Miroslava Špráchala (zástupce ředitelky zoo), Zdeňka Čermáka (člen dozorcí rady a.s.) a JUDr. Jana Janečka (zástupce zřizovatele Královehradeckého kraje). Poté byly akcie uloženy na Královehradeckém úřadě.

Únor

- 4.-6. 2. **Za pěkné vysvědčení do zoo zdarma.** Zdarma se do zoo dostali žáci prvního stupně základní školy, kteří měli na vysvědčení samé jedničky. Starším žákům a studentům stačilo vysvědčení s vyznamenáním. Pilné studenty navíc u vstupu do zoo čekal malý dárek.
2. 2. **Procházka po zoo tak trochu jinak** - volně žijící zvířata v ZOO Dvůr Králové. 2. přednáška z cyklu organizovaného již pátým rokem ve spolupráci s Městskou knihovnou Slavoj. MVDr. Lukáš Pavlačík, Ph.D. přiblížil návštěvníkům prostřednictvím fotografií a nahrávek hlasů ptáky, savce, plazy a obojživelníky volně žijící v zoo. Městská knihovna Slavoj, 40 účastníků.

Březen

- 1.3. - 30. 4. **Jezděte autobusem, můžete vyhrát.** Spoluúčast zoo na soutěži pro občany Dvůr Králové nad Labem.
2. 3. **Za krásami Albánie.** 3. Přednáška z cyklu. Ing. Tomáš Hajnýš přednášel o krásách několika národních parků a hlavního města Tirany. Městská knihovna Slavoj, 50 účastníků.
3. 3. **Natáčení Česká Miss 2011.** Finalistky Šárka Cojocarová a Andrea Kabická plnily úkoly v teráriích Vodních světů a u nosorožců dvourohých. Tuto akci uváděl moderátor Petr Vágner.
3. 3. **Přednáška pro zaměstnance zoo - České asociace pro chov a ochranu krokodýlů.** RNDr. Pavel Moucha přednášel o stanovách, činnosti a projektech občanského sdružení s třiceti členy. Představil 23 druhů krokodýlů a jejich početní stavy v přírodě. Konferenční salonek Hotelu Safari, 8 účastníků.
15. 3. **Zachraňme nosorožce.** Přednáška ředitelky zoo RNDr. Dany Holečkové o unikátním projektu ZOO Dvůr Králové na záchranu severních bílých nosorožců v rezervaci Ol Pejeta v Keni. 7. ročník přednáškového cyklu Cestovatelská setkání v ZOO Praha, 65 účastníků.
16. 3. **Zasedání valné hromady občanského sdružení Natura viva** v letohrádku zoo. Ing. Miroslav Špráchal přednesl výroční zprávu občanského sdružení

Ilona Kratochvílová předvádí na akci VP Agro kůže šelem. (th)

Mgr. Michal Podhrazský se Zlatou Jarošovou vypouštějí pelikány na Safari. (jm)

2010. Nový předseda Ing. Jiří Děd informoval o novém projektu a plánu činnosti na rok 2011. Blíže v další části této výroční zprávy.

17. 3. **Konference a kooperační burza českých a polských firem a organizací za finanční podpory ERDF.** Akce byla určena podnikatelům, organizacím a firmám, které se zabývají cestovním ruchem a turistikou. Programem bylo posílení vzájemné spolupráce, informovanosti a obchodní výměny v česko-polském pohraničí. Akce se zúčastnilo 133 lidí z 65 firem z území Euroregionu Glacensis – na české straně Královéhradecký a Pardubický kraj, na polské straně okres Wałbrzych, okres Kłodzko a okres Świdnica.
22. 3. **Projekt hledání bývalých objektů města.** Zástupci ZŠ Strž a zoo společně našli místo, kde stával na území údolíčka skokanský můstek.
24. 3. **Přednáška pro zaměstnance - ZOO Pretoria.** Ing. Tomáš Hajnyš přednášel o ZOO Pretoria v Jihoafrické republice a o národním parku Pilanesberg. Konferenční salonek hotelu Safari, 4 účastníci.
28. 3.– 26. 4. **Dny Země.** Brigádnická výpomoc, 48 studentů SŠIS Dvůr Králové nad Labem, 82 žáků ZŠ kpt. Jaroše, Trutnov, 20 žáků ZŠ Velké Svatoňovice a 25 žáků ZŠ bratří Čapků, Úpice pomohlo s přípravou na letní sezonu, zejména s úklidem návštěvnických prostor.
30. 3. **Projekty ZOO Dvůr Králové v Africe.** Přednáška ředitelky zoo RNDr. Dany Holečkové o unikátním projektu ZOO Dvůr Králové na záchranu severních bílých nosorožců v rezervaci Ol Pejeta v Keni. Rtyně v Podkrkonoší, 50 účastníků.
31. 3. **Pozvánka do jarní zoo.** Ředitelka zoo RNDr. Dany Holečková hovořila o ZOO Dvůr Králové a o projektu na záchranu severních bílých nosorožců. ČT1, pořad Sama doma.

Duben

1. 4. **Komerční akce pro firmu VP Agro.** Jednání probíhala v pavilonu Africká savana. Společnost VP Agro se stala sponzorem a partnerem v chovu slonů afrických v naší zoo.
2. 4. **27. ročník silničního Běhu Safari.** Závod pořádal TJ Dvůr Králové nad Labem ve spolupráci se ZOO Dvůr Králové. Hlavní závod odstartovala ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková. Trasa byla dlouhá 18,4 km, první třetina trasy hlavního závodu vedla areálem ZOO Dvůr Králové přes Africké safari. Hlavní závod byl vypsán pro pět věkových kategorií mužů a dvě kategorie žen. Vítěz hlavního závodu kategorie obdržel jako hlavní cenu kůži impaly.
6. 4. **Laponsko koncem léta a začátkem podzimu.** 4. přednáška z cyklu. RNDr. Petr Rybář přednášel o Laponsku - krajině s horami a skalisky, jezery, řekami i vodopády, s panenskými lesy i s nekonečnými rozhledy po severské tundře, oživované stády sobů. Městská knihovna Slavoj, 50 účastníků.

Lesní pochod 20.4. absolvovalo celkem 490 dětí. (th)

Workshop pro podnikatele Dvora Králové nad Labem, Mgr. Edita Vaňková a RNDr. Dana Holečková. (jm)

8. 4. – 30. 6. **Zvíře není věc.** Výstava vybraných dětských prací VII. ročníku výtvarné soutěže, kterou pořádal Hankův dům MKZ ve spolupráci se zoo a pod záštitou starostky města Dvůr Králové nad Labem Mgr. Edity Vaňkové. Celkem se zúčastnilo 58 škol z ČR. Porota vybírala z 875 prací. Oceněno bylo 55 dětí. Slavnostní vernisáž výstavy s předáním cen se konalo za účasti kreslíře Miroslava Bartáka v pátek 8. dubna v 16 hodin v galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana.
11. 4. **Workshop pro podnikatele Dvora Králové nad Labem.** Tento workshop byl určen pro subjekty v oblasti poskytování služeb pro občany, návštěvníky a turisty. Jednání probíhala v konferenčním salonku Hotelu Safari. Ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková prezentovala zážitkové programy zoo.
14. 4. **Přednáška pro zaměstnance - Krokodýli a thajské farmy.** RNDr. Pavel Moucha přednášel o krokodýlech v Asii. Představil chov krokodýlů na tamních farmách. Videosál, 30 účastníků.
20. 4. **Lesní pochod.** Společná akce ZOO Dvůr Králové, přírodovědného klubu Natura, Lesů ČR, DDM Jednička a České lesnické akademie Trutnov v rámci Mezinárodního roku lesů. Pochod byl dlouhý 7 km a na trase děti čekalo celkem 5 stanovišť s deseti soutěžními úkoly. Zúčastnilo se 490 dětí. Výtěžek z akce byl věnován na adopci antilopy bongo.
21. 4. **Jednání VI. marketingové skupiny Podzvičinska** v ZOO Dvůr Králové v salonku Hotelu Safari.
21. 4. **Dětský den pořádaný firmou (sponzorem) VP Agro.** V Safarikempu probíhaly akce pro cca 800 hostů VP Agro. Občerstvení pro hosty připravila firma Gastro ZOO. Vzdělávací pracovníci předvedli ukázkou z programu o šelmách, o afrických zvířatech a program s kontaktními zvířaty. Pro hosty proběhla komentovaná představení slonů, žiraf a šelem v areálu zoo.
22. 4. – 1. 5. **Velikonoční zoo.** Návštěvníci zoo si mohli prohlédnout velikonočně vyzdobenou zahradu. Otevírací doba byla prodloužena do 17 hodin.
23. 4. – 9.10. **Hlavní návštěvnická sezona.** Africké safari bylo otevřeno již v dvaadvacáté sezoně a zoo tím nabídla návštěvníkům kompletní služby letní sezóny. Návštěvníci se mohli zúčastnit představení Zvířata zblízka komentovaná ošetřovateli a užívat si jízdy patrovými safaribusy mezi stády zeber a antilop či exkluzivní jízdy terénním vozem po Africkém safari, od 1. 6. měli návštěvníci zoo poprvé možnost si prohlédnout zvířata na Safari z pohodlí vlastního vozu. V Safari se pohybovalo 600 afrických zvířat v 50 druzích. Zoo byla otevřena každý den od 9 do 18 hodin včetně víkendů a státních svátků.
28. - 30. 4. **Veletrh Svět dětí - Expozice zoo získala Ocenění dětské poroty za nejlepší doprovodný program.** Prezentace zoo, Na safari vlastním vozem a výukové práce na veletrhu v konferenčním centru Aldis v Hradci Králové.

Výstava Zvíře není věc 8.4. (th)

Zvíře není věc - Výstava dětských prací VII. ročníku výtvarné soutěže, kterou pořádal Hankův dům se zoo dne 8.4. (th)

Použita byla kontaktní zvířata a přírodniny. Veletrh navštívilo cca 6000 návštěvníků.

Květen

- 3.-4. 5. **Seminář pro Institut tropů a subtropů.** Jednání, přednášky a exkurze pro 34 studentů České zemědělské univerzity v Praze zajišťoval celý tým odborných pracovníků zoo. Účastníci semináře nejprve zavítali do kuchyně zvířat a skleníků. Po přednášce na téma výživa zvířat navštívili zákulisí u žiraf a ve Vodních světech. Následovala prohlídka zoo a projížďka po safari. Druhý den vyplnil blok přednášek o mezinárodní spolupráci, transportech zvířat, koordinaci chovů, o chovu okapi a oslů somálských, o enrichmentu v zoo, o veterinární problematice a wildlife managementu.
4. 5. **Workshop pro výtvarníky a fotografy.** Blok tří workshopů BcA. Jana Svatoše se zaměřením na výuku základů fotografování a výtvarném ztvárnění divokých zvířat v lidské péči. Workshop byl určen pro děti z fotografického a zoologického kroužku a zaměstnance zoo. Přihlásilo se 30 dětí a 10 dospělých. Činnost probíhala v Darwinově stanici, konferenčním salonku Hotelu Safari zoo, fotografování v areálu zoo.
7. 5. **Oslavy 65.výročí založení zoo.** ZOO Dvůr Králové slavila v květnu 65 let od svého založení, a proto celá sezóna 2011 byla bohatá na speciální akce. Program oslav byl zahájen v sobotu u Letohrádku zoo. Návštěvníci si vyzkoušeli své vědomosti a dovednosti v soutěžích, které pro ně připravili pracovníci správy KRNAP. U jejich stánku měla největší úspěch výroba ručního papíru. Studenti Floristické školy z Hradce Králové předváděli působivá aranžmá květin a přírodnin. Studenti České lesnické školy z Trutnova měli připravené soutěže o životě v lese a prezentovali i kontaktní zvířata z Darwinovy stanice. U astronomů z Hvězdárny Úpice mohli návštěvníci pozorovat slunce speciálním dalekohledem. Ve 13 hodin proběhly u Letohrádku zoo **křtiny dvou želv uhřířských**. Kmotrem se stal Ing. Jan Hřebačka, ředitel Správy Krkonošského národního parku. K dopravě do zoo využila řada návštěvníků vlak vedený **parní lokomotivou**, který jel z Hradce Králové do Mostku a zpět. Celkem přišlo v sobotu oslavit výročí zoo téměř 3 500 návštěvníků. Mediálním partnerem sobotních oslav bylo Rádio Černá Hora.
10. 5. **Od přírody k welfare.** Seminář pro učitele organizovaný oddělením vzdělávání a marketingu zoo ve spolupráci se Školským zařízením pro DVPP Královéhradeckého kraje, pracoviště Hradec Králové. 16 učitelů biologie se od ředitelky zoo RNDr. Dany Holečkové dozvědělo o novinkách v zoo a vyslechlo přednášku o reintrodukčních programech královédvorské zoo se zaměřením na vypuštění 3 nosorožců dvourohých do NP Mkomazi v Tanzánii a 4 severních bílých nosorožců do rezervace Ol Pejeta v Keni. Následovala praktická ukáзка stájí nosorožců dvourohých s Ing. Pavlem Petržílkem. Na závěr účastníci semináře absolvovali komentovanou projížďku s Ing. Tomášem Hajnyšem po letních výběžích a Africkém safari.

Závody agility ve Dvoře Králové. (jm)

Mgr. Edita Vaňková odstartovala Běh Safari 2011. (dh)

11. 5. **Marketér roku 2010.** Ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková, členka České marketingové společnosti, držitelka zeleného delfína a hlavní organizátorka projektu záchranu severní formy bílých nosorožců předávala ceny věnované ZOO Dvůr Králové. Divadelní sál Klubu Lávka v Praze.
11. 5. **Nosorožci v Keni.** Přednáška ředitelky zoo RNDr. Dany Holečkové o unikátním projektu ZOO Dvůr Králové na záchranu severních bílých nosorožců. Přednáška o tom, jak se daří čtveřici českých nosorožců v Keni po více než ročním pobytu proběhla v rámci Cestovatelské středy v přednáškovém sále Národního muzea v Praze, 45 účastníků.
11. 5. **Workshop pro litevské cestovní kanceláře a agentury.** 20 zástupců litevských cestovních kanceláří si prohlédlo zoologickou zahradu a vyslechlo si přednášku ing. Tomáše Hajnyše se zaměřením na služby, včetně zážitkových programů ZOO Dvůr Králové. Na dotazy ohledně hotelu a Safarikempu odpovídala Lada Dušánková. Pro zástupce cestovních kanceláří byly připraveny propagační předměty.
14. -15. 5. **Víkend plný křtin s kmotry Dominikem Haškem a Vlastou Horváthem.** Hokejový brankář vybral pro samičku orangutana jméno Tessa. Zpěvák Vlasta Horváth pojmenoval samičku servala Linda. Protože Linda musela být odchována uměle, měli návštěvníci možnost si ji pohladit a vyfotografovat se s ní.
14. 5. **1. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 54 klientů Československé obchodní banky z Prahy se projelo po safari s odborným výkladem pracovníka zoo. Zpět se svezli vláčkem kolem letních výběhů. Po obědě hosté absolvovali krmení žiraf a prohlídku tropického pavilonu Vodní světy. V odpoledních hodinách proběhla soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.
17. – 18. 5. **Mezinárodní workshop Safari 2011.** Setkání se konalo u příležitosti představení hlavní akce sezóny: **Na safari vlastním autem.** Prostřednictvím konference bylo 21 účastníků z řad novinářů a zástupců cestovních kanceláří z Česka i Polska informováno o podrobnostech této novinky a jako první měli možnost vychutnat zážitek z jedinečného afrického safari.
21. 5. **Den s Canonem.** Bylo připraveno mnoho produktů k vyzkoušení, zajímavé přednášky pro registrované účastníky a tradiční fotografická soutěž. Součástí akce bylo i Tiskové centrum, kde si návštěvníci mohli nechat zdarma vytisknout tři fotografie v profesionální kvalitě na fototiskárnách Canon PIXMA.
21. 5. **Hrátky se zvířaty.** Prezentace zoo na akci DDM Jednička se stánkem plným přírodnin kontaktních zvířat (želva uhlířská, agama vousatá, korálovka sedlatá a hroznýš královským). Součástí dne bylo i představení hroznýše královského na pódiu dětského koutku pro návštěvníky. Akci navštívilo cca 400 dětí.

27. ročník silničního Běhu Safari. Závod pořádal TJ Dvůr Králové nad Labem ve spolupráci se ZOO Dvůr Králové. (zč)

27. ročník silničního Běhu Safari. Závod pořádal TJ Dvůr Králové nad Labem ve spolupráci se ZOO Dvůr Králové. (gk)

21. 5. **Agility.** Prezentace zoo na Poháru v Městském útulku a předávání cen vítězům soutěže.
- 25.-26. 5. **Konference o laboratorních zvířatech.** Jednání probíhala v konferenčním salonku Hotelu Safari zoo. Součástí byla i prohlídka s odborným průvodcem pro účastníky konference.
26. 5. **Senegalská rapsodie.** Přednáška pro zaměstnance. MVDr. Jiří Váhala, Ph.D. přednášel o záchranném projektu antilop Derbyho a dalších zvířat v chovných rezervacích Bandia a Fathala v Senegaluu. Videosál, 13 účastníků.
28. 5. **2. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 54 klientů Československé obchodní banky z okolí Tábora se projelo po safari s odborným výkladem pracovníka zoo. Zpět se svezli vláčkem kolem letních výběhů. Po obědě hosté absolvovali krmení žiraf a prohlídku tropického pavilonu Vodní světy. V odpoledních hodinách proběhla soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

Červen

1. 6. – 30. 9. **Safari 2011.** Zahájení akce Na safari vlastním autem. Ve středu 1. 6. 2011 se otevřely brány velkého okruhu afrického Safari poprvé pro návštěvníky, kteří zvířata pozorovali z pohodlí vlastních automobilů. První vstupenku na Safari 2011 si zakoupil náměstek hejtmána Královéhradeckého kraje a člen představenstva zoo Ing. Josef Táborský, který s dalším zastupitelem kraje a členem představenstva, RSDr. Ing. Otakarem Rumlem přivítali prvního návštěvníka Safari. Tím byla paní Petra Dubská z Hradce Králové. Jako první návštěvník Safari 2011 obdržela od vedení zoo malé dárky. S novým zážitkem byla velmi spokojená.

Na Africkém Safari v ZOO Dvůr Králové bylo 40 mláďat ve 20 družích, převážně velkých kopytníků. Návštěvníci mohli vidět např. sedm mláďat antilopy losí, sedm mláďat pakoně modrého, dvě mláďata zebery Chapmanovy, jedno mládě pakoně běloocasého, jedno mládě vodušky jelenovité a dvě mláďata vodušky červené. Na volných výbězích se pohybovala tři mláďata zebery Hartmannové, jedno mládě zebery bezhřívě a tři letošní telata buvola kaferského. Projížďka po Africkém Safari se stala pro mnohé návštěvníky mimořádným zážitkem, protože se mohli u jednotlivých zvířat zastavit a dívat se, jak si mláďata spolu hrají a jak o ně jejich matky pečují.

1. 6. **Dětský den v ZOO Dvůr Králové.** K Mezinárodnímu dni dětí připravila ZOO Dvůr Králové zábavný a soutěžní program u Ostrova lemuru a Letohrádku zoo. Děti skládaly velkoplošné puzzle se zvířecí tematikou, malovaly na asfalt křídou a klasickou technikou na papír. Zároveň probíhala výtvarná soutěž na téma „Mé oblíbené zvíře v zoo“. U Ostrova lemuru si děti zasoutěžily a ověřily své znalosti o lese v poznávací přírodovědné Lesní stezce. Ti nejlepší byli obdarováni drobnými dárky.

Dne 14.5. pokřtil Dominik Hašek mládě orangutana. (jm)

Dne 15.5. pokřtil Vlasta Horvath mládě servala. (jm)

4. 6. **Aviatická pouť Pardubice.** Prezentace zoo na 21. ročníku přehlídky letadlové techniky na pardubickém letišti. Stánek ZOO Dvůr Králové plný přírodnin a kontaktních zvířat z DS (želva uhlířská, hroznýš královský, agama vousatá, korálovka sedlatá) byl součástí dětského koutku rádia Regio. Akci navštívilo cca 20 000 lidí.
- 4.-12. 6. **Výstava kaktusů.** V přednáškovém sále zoo byl v sobotu 4. června zahájen již dvacátý ročník Výstavy kaktusů a sukulentů. Otevření se zúčastnila ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková a zástupci Klubu kaktusářů Dvůr Králové nad Labem. Výstava byla pro návštěvníky zoo zdarma přístupná do neděle 12. 6.

9. 6. **Oslava 65. výročí založení zoo – slavnostní otevření Safari 2011.** V rámci letošních oslav 65. výročí založení zoo proběhlo slavnostní otevření Safari 2011 za přítomnosti hejtmana Královéhradeckého kraje Bc. Lubomíra France, členů představenstva zoo, zastupitelů kraje i města Dvůr Králové nad Labem, dalších měst a obcí Královéhradeckého kraje, sponzorů a partnerů zoo. Hosty přivítala u hlavní brány Safari ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková a představila projekt Safari 2011. Přestřižení pásky se ujal pan hejtman, který ve svém proslovu vyzdvihl důležitost zoo jako nejvýznamnějšího a nejnavštěvovanějšího turistického cíle v kraji a vyjádřil zoo plnou podporu vedení Královéhradeckého kraje. Pásku držel zoolog Bc. Luděk Čulík a vedoucí návštěvníckého servisu Jan Pařík. Po slavnostním přípitku projeli hosté celý okruh Safari a navštívili unikátní africký Safari-kemp. Počasí bylo chladnější a tudíž pro projížďku ideální, zvířata aktivovala, ale ani dlouhá kolona aut a Safaribusů jim nikterak nevadila. Hosté měli možnost vidět i desítky nových mláďat a projížďka se jim velmi líbila.

K výročí zoo byla rozšířena velkoplošná výstava panelů o historii zoo, která byla doplněna o významné události posledních pěti let. Zde se slavnostního přestřižení pásky ujal předseda představenstva zoo, Doc. RNDr. Marian Slodičák, CSc. Pásku držela ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková a fotograf Jiří Semerák, autor designu celé výstavy.

Oslavy pokračovaly kulturním programem v galerii Pravěk Zdeňka Buriana v letohrádku zoo, který zajistilo vokální duo Two Voices. Ředitelka zoo s předsedou představenstva ocenila dlouholeté partnery a spolupracovníky pamětními medailemi a všem poděkovala za podporu zoo. Dárkovou tašku obdrželi Nasik Kiriakovský – za technickou pomoc, podporu a spolupráci, Oldřich Voňka – za dlouhodobou pomoc při práci se sponzory k významnému životnímu jubileu, Mgr. Jiří Kánský – ředitel ČRo Hradec Králové – za dlouhodobou spolupráci a pomoc a MVDr. Jiří Váhala – za dlouhodobou spolupráci. ZOO udělila stříbrnou medaili Ing. Kláře Dostálové, ředitelce Centra EP – za podporu a pomoc při hledání finančních zdrojů pro investice zoo, Ing. Jiřímu Svobodovi – emeritní ředitel zoo, za modernizaci zoo v 80. letech 20. stol. a MVDr. Přemyslu Rabasovi – za propagaci projektu Poslední šance na přežití. Kulturní akce byla zakončena slavnostním rautem.

Želvy uhlířské pokřtil ředitel Krnapu Ing. Jan Hřebačka. (jm)

MVDr. Jiří Váhala, Ph.D. přednášel o Senegalu dne 26.5. (th)

Setkání zaměstnanců při příležitosti oslav zahájila klavírní skladbou paní Havlíčková. Ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková seznámila zaměstnance s historií zoo Dvůr Králové prostřednictvím přednášky a poděkovala kolektivu zaměstnanců za práci v jarní přípravě na pozměněný návštěvnícky provoz. Ředitelka poté odměnila nejlepší zaměstnance roku 2010, stříbrné pamětní medaile předala sedmi zaměstnancům: Zlatuši Jarošové, Lucie Petráčové, Ing. Zuzaně Dědové, Zdeňce Francové, Jiřímu Kabátovi, Milanu Syrůčkovi a Haně Dvořákové.

11. 6. **3. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 57 klientů Československé obchodní banky z Nového Jičína se projelo po safari s odborným výkladem pracovníka zoo. Zpět se svezli vláčkem kolem letních výběhů. Po obědě hosté absolvovali krmení žiraf a prohlídku tropického pavilonu Vodní světy. V odpoledních hodinách proběhla soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.
11. 6. **Přijďte za námi do ZOO.** Komerční akce se Zdravotní pojišťovnou Ministerstva vnitra 211. Byl připraven bohatý program s Pavlem Křížem a dalšími osobnostmi z týmu 211. Návštěvníci se mohli těšit na ukázky první pomoci, vstupy specialistů na téma prevence, biometrická měření na přístroji InBody, vystoupení Markéty Konvičkové, řadu sportovních aktivit, malování na obličej, doprovodný dětský program, koutek s dílnou pro děti, skákací hrad, trampolínu a mnoho dalších atrakcí.
13. 6. **Dětský den v Motole.** Pracovníci vzdělávání uspořádali ve spolupráci s organizátory dětský den na onkologické klinice v nemocnici Motol pro 50 dětských pacientů. Ve třech vystoupeních představili šelmy, africké kopytníky a kontaktní zvířata DS.
15. 6. **Den kroužků mladých přírodovědců.** Setkání 12 dětí kroužku KRNAPu z Vrchlabí s 12 dětmi ze zookroužku. Vzájemně se seznámili se s činností Kroužků. Pracovníci vzdělávání jim představili kontaktní zvířata na Darwinově stanici a zahráli si s nimi hru na poznávání exotických zvířat podle kožešin.
18. 6. **4. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 51 klientů Československé obchodní banky z Ústí nad Labem absolvovalo dopoledne krmení žiraf a prohlídku tropického pavilonu Vodní světy. Po obědě se hosté projeli po Africkém safari s odborným výkladem průvodce. V odpoledních hodinách proběhla u Ostrova lemuru malá soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.
18. 6. **Návštěva 47 přátel Klubu Zoo Rostock.** Bc. Radek Hlávka provedl německé kolegy po areálu zoo a ukázal jim zákulisí žiraf Rothschildových, nosorožců dvourohých a slonů afrických.
22. 6. **Třídíme s Nikitou.** V ZOO Dvůr Králové proběhlo vyhlášení výsledků IV. ročníku soutěže základních škol, která je součástí dlouhodobého krajského projektu na podporu třídění odpadu „Čistá obec, čisté město, čistý kraj.

International Zoo Educators Association

Membership IZE Resources Conservation Education World Zoos

Our Mission

The IZE is an association dedicated to expanding the educational impact of zoos and aquariums worldwide. Its mission is to improve the education programs in the facilities of its members, to provide access to the latest thinking, techniques, and information in conservation education and to support excellence in animal care and welfare.

IZE Celebrates the Year of Forests

Take your lesson outside to a local park or forest. You can teach about local forest animals or how many animals depend on forests for food and shelter.

Foto z Lesního pochodu 20.4. bylo umístěno na hlavní webové stránce IZE. (th)

Členové představenstva J. Táborský a O. Ruml při zahájení provozu Safari. (jm)

Do letošního ročníku se přihlásilo 22 škol z celého kraje a hodnotitelská komise posuzovala celkem 34 projektů, kterých se zúčastnilo 383 žáků. Vyhlášení těch nejlepších proběhlo 22. 6. v ZOO Dvůr Králové za účasti zástupců všech partnerů, kteří se na projektu podílejí: Královéhradecký kraj, EKO- KOM, Asekol, CEP a ZOO Dvůr Králové. Ceny vítězům předávali Otakar Ruml, předseda Výboru pro životní prostředí a zemědělství Zastupitelstva Královéhradeckého kraje a regionální manažer EKO-KOMU Tomáš Pešek. První místo získali žáci čtvrté základní školy ve Studnici u Náchoda. Na předávání cen samozřejmě dohlížela i patronka Nikita se svým ošetřovatelem. Po ukončení programu čekala všechny děti projížďka Safaribusem. Vítězná třída si užívala zoo celé dva dny, byla ubytována v Hotelu Safari a měla možnost se podívat i do zákulisí některých pavilonů.

24. 6. **Poslední šance pro nosorožce.** Přednáška ředitelky zoo RNDr. Dany Holečkové o unikátním projektu ZOO Dvůr Králové na záchranu severního bílého nosorožce v Keni po více než ročním pobytu. Přednáškový sál v Potštejně, 40 účastníků.
- 25.-26. 6. **Královédvorský okruh.** Prezentace zoo na 15. ročníku závodů historických závodních motocyklů o cenu Františka Štastného. Akci navštívilo cca 1 000 lidí.

Červenec

1. 7. Účast ředitelky zoo RNDr. Dany Holečkové na **vernisáži výstavy AFRIKA** na zámku Napajedla, na niž zoo zapůjčila exponáty.
2. 7. **Přivítání prázdnin v ZOO Dvůr Králové.** Pestrý program připravený ve spolupráci s Českým rozhlasem Hradec Králové. Dopoledne probíhaly u Ostrova lemurů soutěže pro děti i dospělé. V poledne proběhly **křtiny** letošních mláďat **tygrů ussurijských**. Jan Rosák pokřtil samečka jménem Clyde a paní Jiřina Rosáková samičku jménem Bonie. Od 13. hodin na podiu u Ostrova lemurů mohli návštěvníci zoo sledovat přímý přenos besedy s ředitelem Českého rozhlasu Hradec Králové Mgr. Jiřím Kánským, ředitelkou zoo RNDr. Danou Holečkovou, zooložkou Ing. Zdeňkou Jeřábkovou a dalšími zaměstnanci zoo.
2. 7. **Připomenutí 30. výročí úmrtí malíře Zdeňka Buriana.** Komentované prohlídky obrazů pro veřejnost probíhaly v 10, 11 a 12 hodin v galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana. Návštěvníci shlédli originály děl zachycující prehistorické výjevy, které se dnes staly již klasikou. Galerie Pravěk očima Zdeňka Buriana umístěná v letohrádku zoo je největší stálou výstavou mistrových děl na celém světě.
4. – 29.7. **Co nevíte o zvířatech, aneb jak vypadá lebka krokodýla.** Zajímavý program pro návštěvníky připravila ZOO Dvůr Králové ve spolupráci s Českou lesnickou akademií z Trutnova. Studenti školy v rámci praxe v

Slavnostní otevření doplněné výstavy o historii zoo, D. Holečková a M. Slodičiak 9.6. (th)

Zebra Grévyho je považována za nejkrásnější zebra. (th)

zoo seznamovali návštěvníky se zajímavostmi přírody s využitím preparátů i živých zvířat.

- 8.-10. 7. **Netradiční fotografický workshop.** Unikátní dvoudenní fotografický workshop FOTOSAFARI ve spolupráci se ZOO DK a společností Canon připravil fotograf a dokumentarista Jan Svatoš. Milovníky přírody a fotografování čekala přednáška, jak správně fotografovat zvířata nejen v zajetí, ale i ve volné přírodě, jízda v off-road voze, noční safari, návštěva zákulisí zoo a krmení žiraf. Atmosféru Afriky přiblížilo i nocování ve stanu přímo v ZOO s výhledem na pakoně a pštrosy.
13. 7. **Křtiny servalů – Den s Bárrou Basikovou.** Bára Basiková pokřtila dvě mláďata servala, která se narodila 9. 6. 2011. Mláďata dostala jména Claudie a Hubert. Křtiny proběhly u zadní strany letohrádku. Po křtinách zazpívala Bára Basiková několik písniček ze svého repertoáru a sklídila zasloužený potlesk. Veliký zájem byl i o následující autogramiádu zpěvačky. Po ukončení křtin si Bára Basiková, s manželem a synem, projela novinku ZOO Dvůr Králové, Safari 2011. V rámci spolupráce zoo s Old Racing Clubem ze Dvora Králové, byl na projížďku připraven historický kabriolet Austin Heyly z roku 1957. S jeho majitelem, panem Jiřím Zajíčkem, si Bára Basiková hned porozuměla, protože oba sdílí lásku k historickým automobilům. Projížďkou mezi volně pobíhajícími zvířaty byli nadšeni všichni.
23. 7. **Tým Výletů ČRo 2 pokřtil v ZOO Dvůr Králové lemury.** Prázdninovou sobotu 23. července nabídl ZOO Dvůr Králové návštěvníkům pestrý program, připravený ve spolupráci s Českým rozhlasem 2 – Praha, týmem „Výlety“. Od 9 do 13 hodin se návštěvníci bavili při zajímavých soutěžích pro děti i dospělé, které proběhly u Ostrova lemuru. Ve 13 hodin na stejném místě proběhly **křtiny mláďat lemuru kata**. Kmotry se stali moderátoři Pavel Kudrna a Jiří Kokmotos. Od 14 hodin na podiu u Ostrova lemuru proběhl přímý přenos besedy s ředitelkou zoo RNDr. Danou Holeckovou.
30. 7. **Prázdninová zábava na čtyřech kolech.** Komerční akce společnosti ŠKODA, která tímto způsobem propagovala svoji značku a produkty. Pod názvem „Letní ŠKODA Park“ připravila v naší zoo zábavný program pro celou rodinu. Vyjma testovacích jízd s modely Fabia a Roomster mohli návštěvníci u letohrádku zoo shlédnout vystoupení zpěvačky Anny K s kytaristou nebo hvězdy muzikálů Pomáda a Hříšný tanec v čele s hercem a zpěvákem Romanem Vojtkem. Pro nejmenší byl připraven dětský animační program „Z pohádky do pohádky“ a množství soutěží. Návštěvníci bez řidičského oprávnění mohli kvality vozů ŠKODA otestovat prostřednictvím Racebox simulátorů. Nechyběly jízdy s RC modely závodních aut nebo rallye speciál Fabia Super 2000. Aktivity moderovali Adéla a Dalibor Gondíkovi.

Křtiny tygrů dne 2.7.: zleva F.Mífek, J. Rosák, RNDr. D. Holečková, J. Rosáková, J. Kánský. (jm)

Odchov tygrů ussurijských. (dh)

Srpen

1. – 6. 8. **Letní tábor mladých přírodovědců Karviná.** Členové Stanice mladých přírodovědců z Karviné navštěvovali naši zoo i v minulých letech. V termínu 1. – 6. 8. do zoo denně docházeli na odborný program. Mladí přírodovědci shlédli čtyři výukové programy a byli se podívat na kontaktní zvířata na Darwinově stanici. Absolvovali také všechna povídání Zvířata zblízka, projížďku po Africkém safari a Večerní safari. Pro zpestření činnosti jsme pro ně připravili Pátrací závod po zoo a oni sami nám pomohli zorganizovat pro návštěvníky zoo Lesní stezku.
- 2.8. - 27.9. **Úterní pozorování Slunce.** V letních útercích 2.8., 9.8., 16.8., 23.8. a 31. 8., 6.9., 13.9., 20.9. a 27.9. probíhalo ve spolupráci s Hvězdárnou Úpice dopolední pozorování slunečních skvrn a dalších útvarů na Slunci. Pozorování Slunce speciálním solárním dalekohledem se těšilo pozornosti celkem 836 návštěvníků. Odborníci poskytovali návštěvníkům výklad úkazů na Slunci.
6. 8. **Historické motorové vozy.** 48 posádek automobilových veteránů a motocyklů zamířilo do zoo v rámci 10. ročníku Dvorské toulky do Ratibořic. Od 9 hod proběhla jízda veteránů po Safari. Poté se historické vozy seřadily okolo letohrádku zoo. Výstava veteránů byla velkou příležitostí pro obdivovatele techniky a fotografy. Od 11.15 hod se konal křest 3 lvíčků zlatých. Kmotry a zároven adoptivními rodiči se stali zástupci Old Racing Clubu. Vybrali jména Noe, Felicia a Pilar. Pro posádky byl připraven Pátrací závod po zoo. Následoval slavnostní odjezd vozidel ze zoo do Ratibořic historickou bránou bývalého vchodu do zoo. U Ratibořického zámku proběhla výstava veteránů, vítězům předávala ceny za zoo Jana Myslivečková. Návštěvníkům byly rozdávány letáky s projektem Na Safari vlastním autem.
13. - 14. 8. První ročník festivalu **DOTEKY AFRIKY** proběhl v obci Tři Studně pod záštitou předsedkyně PSP ČR paní Miroslavy Němcové Slavnostního zahájení se zúčastnili hned dva emeritní velvyslanci – Margita Fuchsová z ambasády ČR v Nairobi a Jan Filipenský z českého velvyslanectví v DR Kongo. Zoo se prezentovala propagačním stánkem a pořadem Bc. Ludka Čulíka „Jak se krotí žirafy“.
18. 8. **Otevření největší zastřešené voliéry pro lidoopy v České republice.** Výběh pro orangutany a hulmany postavila firma Průmstav Náchod. Je rozdělen do dvou částí, celková rozloha je 631 metrů čtverečních. Zastřešení nerezovou sítí, umístěnou na téměř osm metrů vysokých velkopřůměrových pilotech (výška nadzemní části pilotů), bylo použito v České republice poprvé. Do železobetonových zdí výběhu jsou vsazeny prosklené výkladce z 30 mm skla. Stavba výběhu stála téměř 10 milionů korun a byla financována pouze z prostředků zoo.

Kĭtiny servalů proběhly s Bárrou Basikovou dne 13.7. (th)

Kĭtiny servalů s Bárrou Basikovou. (jm)

- 19.8. - 30.9. **Hvězdné safari.** Spojení večerního pozorování zvířat s pozorováním krás letní oblohy ve spolupráci s Hvězdárnou Úpice. Jízdy Večerního safari byly obohaceny o komentované pozorování noční oblohy prostřednictvím hvězdářských dalekohledů. Pro zájemce bylo připraveno i promítání filmů s astronomickou tematikou v přednáškovém sále. Hvězdné safari probíhalo vždy v pátek: 19.8., 26.8., 2.9., 9.9., 16.9., 23.9. a 30.9. pro celkem 225 zájemců.
- 20.-21. 8. **Fotoworkshop Jana Svatoše.** Fotograf a dokumentarista BcA. Jan Svatoš přednášel 16 zájemcům fotografického workshopu o základech fotografování zvířat v zajetí. Následovala komentovaná prohlídka, krmení a fotografování žiraf, představení techniky Canon na terase v kempu, fotografování v měkkém odpoledním světle na off-road safari a práce s rýžovým stativem. Po večeri přednášel o fotografování zvířat ve volné přírodě. Druhý den probíhalo individuální fotografování v ranním světle a vyhodnocení workshopu.
25. 8. **Rozloučení s prázdninami v indiánském stylu.** Akce byla připravena ve spolupráci s Domem dětí a mládeže ve Dvoře Králové - Jednička. Program se uskutečnil u letohrádku zoo. Děti se těšily z výtvarné dílny, nechaly si pomalovat obličej a soutěžily. Každé dítě, které dorazilo převlečené za indiána nebo mělo alespoň nějaké indiánské znamení (čelenku, korálky, péřové ozdoby) mělo do klasické pěší části zoo slevu 50 % na vstupném.
27. 8. **5. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 51 klientů Československé obchodní banky z Klatov absolvovalo dopoledne krmení žiraf a prohlídku tropického pavilonu Vodní světy. Po obědě se hosté projeli po Africkém safari s odborným výkladem průvodce. V odpoledních hodinách proběhla u Ostrova lemuru malá soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.
27. 8. **Okresní výstava drobného zvířectva, kaktusů a sukulentů v Žirči.** Na výstavě byl prezentován projekt Safari 2011 inzerátem A4 v katalogu výstavy o nákladu 2000 ks, bannerem umístěným u hlavního vchodu na výstavu a rozdáváním cca 100 ks letáků A5.
30. 8. **Firemní akce Syngenta.** Akce pro klienty firmy Syngenta s cestovatelem a fotografem Jiřím Kolbabou. 29 klientů se zábavnou formou učilo fotografickému umění. Absolvovali přednášku Jiřího Kolbaby a fotografovali v ranním i odpoledním světle zvířata v areálu zoo.

Září

3. 9. **Dětský den s Remou.** Akce pod titulem „Přijď, přines starý mobil, nauč se správně třídit a vyhraj“. Zoo pozvala všechny zvědavé děti i dospělé, kteří se zajímají o ekologii. Ve spolupráci se společností REMA Systém pro ně připravila u letohrádku zajímavý program. Na čtyřech stanovištích se soutěžilo ve třídění odpadových surovin, v běhu přes překážkovou dráhu s

Veteránské motocykly v rámci akce Dvorské toučky do Ratibořic dne 6.8. (th)

Jana Myslivečková se zástupci Old Racing Clubu při křtu Lviček zlatých dnů dne 6.8. (th)

mobilem určeným k recyklaci a v dalších disciplínách. Výtvarně nadaní návštěvníci se učili na workshopu Trash Made vyrobit krásné ozdoby z materiálu určených k recyklaci. Pro všechny účastníky byly připraveny zajímavé ceny. Se společností REMA Systém a.s. spolupracuje zoo i na sběru starých mobilních telefonů, který je součástí projektu Pomáháme gorilám.

3. 9. **Parním vlakem do ZOO.** Vzájemná propagace zoo a ČD. Cestující s platnou jízdenkou z parního vlaku měli 30 % slevu na vstup do zoo.
7. 9. **Den Cinestar.** Akce pro 41 klientů multikin Cinestar z celé ČR. Klienti první den absolvovali Večerní safari s odborným výkladem. Večeři a zábavu zajistila firma Gastro ZOO. Druhý den dopoledne ve čtyřech skupinách absolvovali zákulisní návštěvu u žiraf a ve Vodních světech .
8. 9. **Narození 2. mláděte okapi .** Přenos on-line na portálu Českého rozhlasu Hradec Králové.
10. 9. **Jičín – město pohádky.** Prezentační akce zoo spojená s předváděním kontaktních zvířat DS pro 18.000 návštěvníků na náměstí v Jičíně. Pozvánka pro návštěvníky na akci „Na Safari vlastním vozem“ s podzimní slevou, nabídka letáků, informace o mláďatech a podzimní zoo.
17. 9. **6. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 53 klientů Československé obchodní banky z Prahy absolvovalo dopoledne krmení žiraf a prohlídku tropického pavilonu Vodní světy. Po obědě se hosté projeli po Africkém safari s odborným výkladem průvodce. V odpoledních hodinách proběhla u Ostrova lemurů malá soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.
27. 9. **Setkání se skupinou Mladých strážců KRMAPU.** Vedoucí pan Davidem Papík a deset studentů absolvovalo prohlídku po zoo s odborným průvodcem a projíždku safaribusem.
21. 9. **Bavíme se s Jedničkou aneb Den otevřených dveří v DDM.** Prezentační akce zoo spojená s předváděním kontaktních zvířat Darwinovy stanice pro dvorské školní děti. Účast cca 200 dětí.
21. 9. **Poslední šance na přežití – projekt záchranu severního bílého nosorožce.** Přednáška RNDr. Dany Holečkové na 18. odborné konferenci Ochrana zvířat a welfare 2011 s mezinárodní účastí. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, 60 účastníků.
23. 9. **Evropská noc vědců.** Čtyřicet návštěvníků si v rámci spolupráce s Hvězdárnou Úpice při posledním pátečním večerním pozorování hvězdné oblohy z parkoviště zoo zasoutěžilo o pěkné knižní ceny.
24. 9. **7. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 76 klientů Československé obchodní banky z Hradce Králové absolvovalo dopoledne krmení žiraf a prohlídku tropického pavilonu Vodní světy. Po obědě se hosté

Jičín - město pohádky. Prezentační akce zoo 10.9. (th)

Přednáška zoologa Bc. Ludka Čulíka o žirafách dne 13.8. v obci Tři studně. (jsv)

projeli po Africkém safari s odborným výkladem průvodce. V odpoledních hodinách proběhla u Ostrova lemurů malá soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

- 30.9.-2.10. **Kurz Chovatel zvířat v zoo.** Seminář organizovaný oddělením zoologie. Přednášky pro 17 ošetřovatelů exotických zvířat. RNDr. Dana Holečková přednášela o chovu primátů a šelem, Bc. Radek Hlávka hovořil o chovu lichokopytníků a sudokopytníků v podmínkách zoologických zahrad, Doc. Jebavý o etologii. O chovu terarijních zvířat ve Vodním světě hovořil RNDr. Pavel Moucha a Martin Smrček. Konferenční salonek hotelu Safari.
30. 9. **49. mládě nosorožce narozené v zoo a 1. mládě narozené v Africe.** V pátek 30. 9. odpoledne se narodilo v královédvorské zoo v pořadí již 49. mládě nosorožce. Ve stejnou dobu přišla i skvělá zpráva z Tanzanie, kam v roce 2009 odcestovala trojice našich odchovaných mladých nosorožců dvourohých. Samice Deborah tam porodila své první mládě. Otcem se stal náš samec Jamie.

30. 9. -23.10. **Soutěž o jméno mláďete okapi – vyhlášení.**

Říjen

1. 10. **Světový den zvířat.** U příležitosti Světového dne zvířat mohli v sobotu 1. 10. domácí mazlíčci do zoo zdarma. K dopravě do zoo a zpět návštěvníci využili i vlak tažený parní lokomotivou, který jel z Hradce Králové do Mostku a zpět. Po předložení jízdenky z parního vlaku měli návštěvníci slevu na vstupném do zoo ve výši 20 %.
- 3.- 6. 10. **Konference WAZA v Praze - naše zoo se prezentovala samostatným panelem.** Zvali jsme účastníky na postkonferenční cestu do ZOO Dvůr Králové.
7. 10. **Post-konferenční cesta WAZA ředitelů do ZOO Dvůr Králové.** Po ukončení 66. Konference Světové asociace zahrad a akvárií (WAZA), dvanáct účastníků navštívilo i královédvorskou zoo. Nejvíce byla oceněna kolekce afrických kopytníků, výborná kondice chovaných zvířat a kuchyň zvěře. V klasické části zoo hosté vyzdvihli kromě pavilonů a expozic i květinovou výzdobu zoo. Program pro vzácné hosty zahájil vedoucí zoolog RNDr. Pavel Moucha. Následovala projížďka po Safari otevřeným vozem, tzv. offroadem. Komentáře v angličtině se ujal Ing. Tomáš Hajnýš. Po obědě, při kterém ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková seznámila hosty s historií i přítomností zoo, byla připravena prohlídka pěší, klasické části zoo, včetně zázemí některých pavilonů a kuchyně zvěře.
5. 10. **Americkým Jihozápadem.** 5. přednáška z cyklu organizovaného ve spolupráci s městskou knihovnou Slavoj. RNDr. Petr Rybář přednášel o známých i méně navštěvovaných přírodních parcích a památkách (Death Valley, Zion, Grand Canyon, Meteor Crater, Saguaro, Organ Pipe Cactus, Joshua Tree) i pozůstatcích indiánských osad z předkolumbovské doby.

Prezident WAZA s manželkou a ředitelkou zoo na návštěvě zoo a Safarikempu. (a)

Mezi kmotry okapí 2.11. nechyběli Bc. Lubomír Franc a Mgr. Jiří Kánský. (th)

Městská knihovna Slavoj, 40 účastníků.

12. 10. **Vzácná návštěva z Opolského vojvodství.** Vzácné hosty přivítal zástupce ředitelky Ing. Aleš Kancnýř. Delegaci vedl Jiří Skalický. Zúčastnění se zajímali především o možnost spolupráce mezi oběma subjekty. Hlavním tématem byla vzájemná propagace. Nebyly opomenuty informace poskytované pomocí webové komunikace, cestovních veletrhů a konferencí v příhraničních mikroregionech. Šest hostů se zúčastnilo zákulisního programu a podívali se na terasu k žirafám.
9. 10. **Ukončení hlavní letní sezony.** Vzhledem k příznivému počasí ukončila zoo letní sezónu až na začátku října. Zahrada nabízela kompletní služby pro autosafari a projížďek po Africkém safari poschodovým safaribusem, pokladny zůstaly otevřeny do 18 hodin. Letošní hlavní sezóna trvala od 23. dubna do 9. října, tj. 170 dní.
10. – 31.10. **Podzimní mezisezona.** V rámci podzimní sezóny bylo zahájeno stěhování zvířat do zimovišť, patrové safaribusy odjely do garáží. Bylo sníženo vstupné a pokladna zůstala otevřena do 17 hodin. Pro návštěvníky byly přístupné všechny pavilony a většina letních výběhů. Vyhlídkové vláčky jezdily okružní jízdy k pavilonu lvů a zpět.
23. 10. **8. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 51 klientů Československé obchodní banky z Jihozápadních Čech absolvovalo dopoledne krmení žiraf a prohlídku tropického pavilonu Vodní světy. Po obědě hosté navštívili videosál zoo a prohlídli si kůže, lebky a kostry zvířat, poté dlabali dýně v rámci Týdne duchů. V odpoledních hodinách proběhla u Ostrova lemurů malá soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.
22. – 30. 10. **Týden duchů.** Tradiční akce spojená s dlabáním dýní. Letošní novinkou bylo vyhlášení fotografické „Dýňové soutěže“ a projížďky vláčky k Pavilonu lvů. Pracovníci výživy a zahradnické údržby připravili v průběhu týdne více než tisíc dýní, ze kterých si mohli návštěvníci vyrobít vlastní strašidlo, umístit jej v zahradě a rozsvítit. Podmanivou atmosféru v zoo v době podzimních prázdnin dokreslilo i pěkné počasí. Zoo byla otevřena do 18 hodin.
23. 10. **8. den ČSOB.** Akce pro klienty generálního partnera zoo. 51 klientů Československé obchodní banky z Jihozápadních Čech – absolvovalo dopoledne pěší prohlídku po safari, cestu vláčkem kolem výběhů a návštěvu zákulisí tropického pavilonu Vodní světy. Po obědě měli možnost nakrmit žirafy, navštívili videosál zoo a prohlídli si kůže, lebky a kostry zvířat, poté dlabali dýně v rámci Týdne duchů. V odpoledních hodinách proběhla ve videosálu malá soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.
23. 10. V neděli 23. 10. byla ukončena veřejná soutěž s návrhy jmen pro mládě okapi, kterou **vyhlásila ZOO Dvůr Králové společně s Českým Rozhlasem Hradec Králové.** Do soutěže přišlo celkem 81 návrhů. Z nich pracovníci

Křtiny psů ušatých s hudební skupinou Schovanky dne 27.11. (jm)

Týden duchů proběhl ve dnech 22. - 30.10. (dh)

zoo a Českého Rozhlasu HK vybrali 10 nejlepších návrhů a jejich autory odměnili a pozvali na křtiny.

27. a 28. 10. **Natáčení pořadu Splněné sny.** Po dva dny natáčel štáb TV Barrandov příběh do pořadu Splněné sny. Štáb televize i rodina přespali v Sarikempu a zoo pro ně připravila pestrý program (návštěva u lemuroů a na Darwinově stanici, dlabání dýní před lemurem, zákulisí žiraf, jízda vláčkem).
- 29.10. **Halloween na zámku Karlova Koruna.** Prezentační akce zoo pro děti a rodiče v Chlumci nad Cidlinou. Pracovníci zoo předvedli kontaktní zvířata z Darwinovy stanice a vzdělávací program „Africká zvířata“ s kožešinami zvířat. Zvali zejména na nedělní zakončení Týdne duchů a na Vánoční zoo. Byla zajištěna distribuce letáků s pozvánkou na Vánoční zoo do cca 70 mateřských škol. Akce se zúčastnilo 2000 návštěvníků.

Listopad

2. 11. **Křtiny okapi.** Samičku pokřtil v 10 hodin hejtmán Královéhradeckého kraje Bc. Lubomír Franc jménem Ebony. Jméno vybral z deseti finálových návrhů jmen, které přišly do veřejné soutěže vyhlášené ZOO Dvůr Králové společně s Českým Rozhlasem Hradec Králové. Jméno Ebony vymyslela šestiletá Janička Marie Hermanová se svojí maminkou. Křtin se osobně zúčastnila a převzala si dárky, které jí předal pan hejtmán a ředitelka zoo RNDr. Dana Holečková. Hlavní cenou byla velká obrazová encyklopedie Zvíře, věnovaná do soutěže Knižním klubem. Dárky za Český rozhlas Hradec Králové předával ředitel Mgr. Jiří Kánský. Po slavnostním přípitku se účastníci křtin mohli podívat na malou Ebony a její matku v expozici Pavilonu okapi. Ebony, první narozená samička pralesní žirafy okapi v České republice, se narodila 8. září. Je to už druhé mládě okapi narozené v naší zoo. Rodiči tříletého Ewanga a novorozené Ebony jsou samice Etana (v zoo od roku 2006) a samec Ahadi (v zoo od roku 2005).
2. 11. **Galapágy.** 6. přednáška z cyklu organizovaného ve spolupráci s městskou knihovnou Slavoj. Roman Rozínek přednášel o unikátní fauně Galapážského souostroví - o želvách, leguánech, tučňácích, terejích, pelikánech a dalších ptácích. Na kvalitních snímcích představil, co všechno může vidět obyčejný turista na ostrovech Santa Cruz a Isabela. Městská knihovna Slavoj, 45 účastníků.
13. 11. **S Martinem na bílém koni.** Propagace zoo v ZŠ Schulzovy sady. Na 300 dětí a dospělých dostalo příležitost pohlédnout si leguána zeleného, želvu uhlířskou, agamu vousatou tropického hroznýše a korálovku, které přinesli pracovníci zoologické zahrady.
24. – 25. 11. **Program výjezdního zasedání odboru GD.** Exkurze v ZOO Dvůr Králové. Místo konání: Hotel Safari, Program jednání: Organizační změny, personální výhled na rok 2012, Informace o průběhu čerpání finanční podpory z OP VK, Úpravy Zásad pro poskytování podpory z rozpočtu kraje, Aktualizace

Zdobení stromečků od 1. do 22.12. se zúčastnilo 4995 dětí. (th)

Křtiny nosorožce dne 29.12.: RNDr. Dana Holečková a boxer v těžké váze Ondřej Pála. (jm)

zace dotační strategie, Akční plán 2012 a připravované změny v legislativě.

25. 11. **Gorily nížinné Tadao a Shinda opustily ZOO Dvůr Králové.** Vzhledem k rekonstrukci Pavilonu lidoopů bylo nutné převézt obě gorily, samce Tadaa a samici Shindu do Zoo Liberec. Vlastní rekonstrukce pavilonu byla zahájena v prosinci a gorily by se do nových prostor měly vrátit v době letních prázdnin roku 2012. Plánované náklady na rekonstrukci pavilonu činí 30 milionů korun.
27. 11. **Křtiny psů ušatých.** Hudební skupina Schovanky pokřtila 5 mláďat psů ušatých jmény Rita, Lída, Lucky, Casy, Benji a Charlie. Křtiny štěňat pojaly Schovanky opravdu stylově a dokonce se převlékly do kostýmů, ve kterých vystupují na koncertech. Zpěvačky se rozhodly dát divákům hudební dárek k první adventní neděli a zazpívali písničku „Tichá noc“.

Prosinec

1. – 22.12. **Zdobení stromečků.** Zoo uspořádala již pátým rokem tuto akci pro školy. Třídní kolektivy si mohly přijít ozdobit svůj vánoční stromeček a potom si i zoo zdarma prohlédnout. Během dvadvaceti dnů dorazilo do areálu zoologické zahrady celkem 4995 dětí! Zdobit stromeček přijížděli školáci a děti z mateřských, základních, středních a praktických škol, školních družin, domů dětí a mládeže a ze stacionářů. Do akce se zapojilo dohromady 119 vzdělávacích zařízení. Zahradu zdobilo 300 smrčků, které mladí návštěvníci oblékli do vánočního kabátu.
3. 12. **Vánoční zoo.** Již po patnácté měli návštěvníci zoo možnost obdivovat vánoční výzdobu a osvětlení. Celá zoologická zahrada byla nádherně vyzdobená, plná stovek vánočních stromečků a tisíců barevných žároveček. Po 15. hodině bylo snížené vstupné. Skotačení devítiměsíčních tygříků ussurijských pobavilo dospělé i děti. K nejnavštěvovanějším pavilonům patřil Ptačí svět s expozicí orangutanů, kde bylo možné vidět 2 mláďata a sledovat krmení čerstvě vylíhnutých pelikánů. V pavilonu okapi chodilo do expozice nejvzácnější mládě letošního roku, samička pralesní žirafy okapi Ebony se svou matkou Etanou. Akce Vánoční zoo probíhala až do 8. ledna 2012.
3. 12. **Vázení slonů.** V rámci tipovací soutěže vyhlášené ZOO Dvůr Králové proběhlo 3.12. v pavilonu Africká savana veřejné vážení slonů. Slonice Saly vážila 4155 kg. Vázení proběhlo za účasti ošetřovatelů, Ing. Moniky Ptáčkové a Jany Myslivečkové. Společně vyhlásili vítěze soutěže, kterým se stala paní Věra Rybová z Hořic, jejíž tip byl 4151 kg.
5. 12. **Mikuláš v zoo.** Zoo nachystala pro malé i větší návštěvníky mikulášskou nadílku. Od 13 do 18 hodin chodil po zoo Mikuláš s maskotem lva a tygra. Mikuláš rozdával sladkosti těm, kteří přednesli básničku, písničku či přinesli obrázek.

Zpěvačka Bára Basiková na Safari. (jm)

Boris Hybner na návštěvě zoo. (jm)

7. 12. **Čarokrásnou Sardinii za tajemnými jeskynnými skřítky.** 7. přednáška z cyklu organizovaného ve spolupráci s městskou knihovnou Slavoj. Karel Rozínek přednášel o jednom z nejkrásnějších ostrovů Středozemního moře a jeho zajímavých zvířecích obyvatelích. Městská knihovna Slavoj, 20 účastníků.
9. 12. **Vánoční setkání sponzorů a přátel zoo.** Akce pro 120 sponzorů začala uvítáním hostů v restauraci U Lemura. Přítomní absolvovali vánoční procházku po zoo nejen za mládětem okapi s odbornými pracovníky. Poté následovala prezentace projektů ZOO Dvůr Králové, aneb jak se daří nosorožcům. Večer byl zakončen slavnostním rautem.
29. 12. **Křtiny nosorožce dvourohého.** Boxer Ondřej Pála, mistr Evropy v těžké váze, pokřtil mládě černého nosorožce. Malý sameček, který se narodil 30. 9., dostal jméno Manny podle oblíbené postavy mamuta z filmu Doba ledová. Ondřej Pála se stal i adoptivním majitelem mláděte a přispívá na jeho chov.
31. 12. **Silvestr v zoo.** Slavnostní přípitek pro česko-německou skupinu 72 hotelových hostů, kteří v restauraci U Lemura trávili silvestrovský večer. Přípitek servírovala firma Gastro – ZOO. Následovala zákulisní prohlídka Vodními světy, Africkou savanou a pavilonem okapi, hrošíků a šelem.

V zoo nechyběl 5.12. ani Mikuláš se zvířecími pomocníky. (th)

Marketing a vztahy s veřejností

Gabriela Kunešová

To, jaká zvířata a jaké služby těmto nejmenším návštěvníkům nabídneme dnes, rozhoduje o tom, jestli se k nám budou celý život vracet. (gk)

Rok 2011 byl významným historickým mezníkem v organizaci zoo, neboť bylo poprvé v historii Africké safari zpřístupněno pro vlastní osobní a autobusovou dopravu návštěvníků. Dále jsme oslavili dvě výročí. V květnu uplynulo 65 let od založení zoo a v červenci jsme si připomněli 30. výročí úmrtí českého malíře a ilustrátora dobrodružných knih Zdeňka Buriana, který proslul zejména svými paleontologickými rekonstrukcemi, jehož více než sto originálních děl je k vidění v letohrádku zoo. K úspěšnému zajištění a zorganizování vysokého počtu akcí souvisejících s marketingem a propagací přispěla mimo jiné i bezvýhradná spolupráce všech útvarů zoo a personální navýšení počtu oddělení Vzdělávání a marketingu o jednoho člena. Největšími „výzvami“ bylo pro oddělení Vzdělávání a marketingu v roce 2011 vedle čtyř personálních obměn zejména včasné informování veřejnosti o náhlých změnách vstupného a aktuálních přechodech sezón a mezisezón.

Marketing a reklama

Vedle kampaní vztahujících se k již tradičním akcím v zoo (např. Vánoční zoo a Týden duchů) byla nejvýznamnějším marketingovým produktem mezinárodní kampaň s názvem Na safari vlastním autem. Ta zahrnovala na 30 velkoformátových bilbordů v České republice a 12 bilbordů v Polsku, dále vytvoření filmového spotu v 60s, 30s a 20s verzi, který byl promítán v celostátní síti multikin Cinestar, v regionálních televizích v Německu (Sachsen Fernsehen GmbH – vysílání spotu v TV Lipsko, TV Drážďany a TV Chemitz v rámci tří týdenních kampaní v červnu, červenci a srpnu), na monitorech

městské hromadné dopravy v Hradci králové, Pardubicích a Liberci, na internetových stránkách zoo a na facebooku. Africké safari bylo propagováno rovněž prostřednictvím spotů a upoutávek na rozhlasových stanicích (Český rozhlas 2 Praha, Český rozhlas Hradec Králové, český rozhlas Radiožurnál, MMS a Rádio Černá hora). Nedílnou součástí kampaně bylo zhotovení několika verzí inzerátů a letáků distribuovaných formou tisku (MF Dnes, Planeta zvířat, apod.), prostřednictvím akcí pro veřejnost pořádaných mimo areál zoo a cíleným rozvozem do informačních center a turistických středisek. Novinkou bylo zapojení se do systému moderního a přesně lokálně cíleného micromédia neocard využívající designově kvalitně zpracovaný praktický formát kreditních karet. V krajském městě Hradci Králové vznikly tři nové interaktivní panely s přehlednou nabídkou služeb poskytovaných naší zoo. K propagaci kampaně Na safari vlastním autem byly vytvořeny plakáty a zakládací konferenční desky. Doplnkovým produktem se stal nový Manuál Safari 2011 obsahující vícejazyčné (česky, polsky, anglicky) odborné informace o zvířatech, která mohli návštěvníci na safari vidět, mapu zoo a nabídku všech služeb včetně zážitkových programů, ubytování a možnosti stravování v areálu zoo. V květnu jsme na podporu kampaně zorganizovali mezinárodní workshop Safari 2011, kterého se zúčastnilo přes 20 zástupců informačních či turistických center a medií.

Zajištění PR a prezentace v mediích

V loňském roce jsme vydali 93 tiskových zpráv pro média ve spolupráci s útvarem zoologie a ředitelkou. Informace o zoo se objevily 1176 krát v tisku, 46 krát v televizi, 833 krát v rozhlase a 4025 krát v elektronických médiích. Bylo namluveno a odvysíláno na 130 příspěvků a anoncí v rozhlase: Blaník, Černá hora, Čro 2, Čro 1, zrealizováno 25 televizních reportáží pro TV Nova, ČT, TV Prima a RTA a zorganizováno natočení 32 reportáží s TV Lemuria. Na webové stránky ZOO bylo umístěno 84 novinek včetně fotografií a na Facebook ZOO umístěno cca 120 příspěvků.

K realizaci významných pořadů (nevykázaných v předchozím textu) patří zejména: mimořádné přímé vysílání ČRo ze ZOO, ČT pořad Retro, pořad Sama doma-přímý přenos, Zázraky přírody a TV Barrandov - Splněné sny.

Srovnání monitoringu v mediích 2010 a 2011

Druh media	Rok 2010	Rok 2011	Rozdíl 2010/2011
Tv	68	46	- 22
Tisk	823	1176	+ 353
Rádia	302	832	+ 530
Elektronická media	1902	4025	+ 2123
Celkem	3128	6079	+ 2951

Ředitelka RNDr. Dana Holečková mluví ke sponzorům a přátelům ZOO při červnovém setkání. (js)

Vedoucí Vzdělávání a marketingu Mgr. G. Kunešová, Ph.D. a tisková mluvčí ZOO J. Myslivečková v pořadu Sama doma ČT zvou diváky na Týden Duchů. (archiv ČT)

Zoolog Bc. Luděk Čulík poskytuje rozhovor štábu ČT Ostrava. (gk)

Zdeněk Čermák dokumentuje práci zoologů a veterinárního lékaře. (gk)

Přehled monitoringu v mediích 2011

Měsíc	Tv	Tisk	Radio	Elektronická média
Leden	4	148	30	310
Únor	1	134	25	340
Březen	2	57	45	215
Duben	1	91	58	250
Květen	7	189	115	580
Červen	13	127	110	540
Červenec	2	80	92	330
Srpen	3	102	65	240
Září	1	71	70	220
Říjen	8	58	82	320
Listopad	4	66	95	390
Prosinec	0	53	45	290
Součet	46	1176	832	4025
Celkem za rok 2011			6 079	

Granty a dotace

V roce 2011 bylo zpracováno 8 žádostí o grant, z toho byla kladně přijata 1 žádost, 1 žádost je v řešení:

- dotace Euroregionu Glacensis – doučtování dotace z roku 2010, čímž bylo převedeno na účet zoo 18.000 EUR, podány další dvě žádosti, z toho jedna nepřijata a jedna dosud v řešení.
- dotace Královéhradeckého kraje – ve spolupráci resp. pod hlavičkou Natura viva byly napsány dvě žádosti o dotaci, přijata 1 (64.000 Kč od Královéhradeckého kraje) s názvem „Interaktivní panely DOMÁCÍ ZVÍŘATA V ZOO“ s cílem podpory Realizace krajské koncepce a akčního plánu EVVO Královéhradeckého kraje s číslem programu 11ZPD05.
- dotace MŽP – napsány podklady ke čtyřem žádostem o dotaci, oblast environmentálního vzdělávání nebyla nakonec otevřena návrhům.

Prezentace ZOO

V lednu jsme se zúčastnili brněnského veletrhu Regiontour 2011 společným stánkem s Královéhradeckým krajem, kde jsme nabídku zoo prezentovali tiskovinami, oslovením návštěvníků veletrhu a zorganizovali jsme tři soutěže pro návštěvníky u stánku kraje. Přijali jsme hostitelskou roli a v salonku Hotelu Safari jsme uspořádali Jednání VI. Marketingové skupiny Podzvičinska. Na dubnovém veletrhu Svět dětí v Hradci Králové jsme získali Ocenění poroty za nejlepší doprovodný program. V květnu v ZOO proběhl Workshop pro liteské cestovní kanceláře a agentury a v tomtéž měsíci jsme zorganizovali také již zmíněný mezi-

Manuál Safari 2011 se osvědčil jako průvodce při absolvování safari projíždky vlastním vozem. (js)

Ředitelka RNDr. D. Holečková a zoolog Bc. J. Hrubý zodpovídají dotazy posluchačů Poradny ČR HK. (a)

národní Workshop Safari 2011. Jedním z nejvýznamnějších propagačních počínů roku 2011 byla účast na 66. Konferenci Světové asociace zahrad a akvárií (WAZA) v Praze. Dvanáct ředitelů zahrad nebo jejich zástupců z celého světa absolvovalo post-konferenční cestu do ZOO Dvůr Králové. V říjnu jsme přivítali vzácnou návštěvu z Opolského vojvodství, se kterou byla diskutována hlavně možnost vzájemné propagace obou subjektů. V listopadu využili atraktivního prostředí naší ZOO představitelé Odboru grantů a dotací Královéhradeckého kraje k realizaci svého Výjezdního zasedání. Z dalších externích akcí, na kterých se ZOO Dvůr Králové prezentovala, můžeme připomenout zejména: účast paní ředitelky RNDR. Dany Holečkové na vyhlášení soutěže Marketér roku 2010 v Praze, prezentace na akci DDM Jednička se stánkem plným přírodnin a kontaktních zvířat nazvané Hrátky se zvířátky, prezentace ZOO a předávání cen vítězům na soutěži agility ve Dvoře Králové n.L., aktivní propagace ZOO na Aviatické pouti v Pardubicích, na Okresní výstavě drobného zvířectva v Žirči, v Jičíně –městu pohádek, či na Halloweenském dětském dnu na zámku v Karlově Koruně. V červnu naši zoolektoři uspořádali ve spolupráci s organizátory Dětský den na onkologické klinice v nemocnici Motol. Spolupráce ZOO Dvůr Králové, přírodovědného klubu Natura, Lesů ČR, DDM Jedničky a České lesnické akademie Trutnov vyústila v uspořádání Lesního pochodu v rámci Mezinárodního roku lesů.

Počet účastníků zážitkových programů 2010-2011

Program	Rok 2010	Rok 2011	Rozdíl 2010/2011
Offroad safari	767	631	- 136
Ošetřovatelem v ZOO	138	135	- 3
ZOO zadními vrátky	893	1409	+ 516
Průvodce po ZOO	518	701	+ 183

Akce v ZOO

Akce organizované v areálu ZOO můžeme rozdělit na akce pro veřejnost, akce pro zaměstnance ZOO a akce firemní. K akcím pro veřejnost patří mnohé záležitosti dnes již tradiční, zpravidla spojené se zvýhodněným vstupným nebo soutěžemi o věcné ceny: Za pěkné vysvědčení do ZOO zdarma, Velikonoční ZOO, Týden duchů, Mikuláš v ZOO, Vánoční ZOO, Silvestr v ZOO, Dětský den v ZOO, Den kroužku mladých přírodovědců, výtvarná soutěž pořádaná s Hankovým domem města - Zvíře není věc, Přivítání prázdnin se ZOO Dvůr Králové, Letní tábor mladých přírodovědců Karviná, Třídíme s Nikitou, Běh Safari, Pozorování Slunce a Hvězdné safari, Rozloučení s prázdninami v Africkém stylu, Dětský den s Remou, Parním vlakem do ZOO, Setkání se skupinou mladých strážců KRNA-Pu, Evropská noc vědců a Světový den zvířat. V královédvorské městské knihovně Slavovo proběhlo sedm přednášek pro veřejnost se zoologickou tematikou.

Vzhledem k tomu, že byl rok 2011 bohatý na nové přírůstky, mohli jsme slavnostně pokřtít několik mládat: oblíbený hokejista Dominik Hašek pokřtil samičku orangutana Tessu, vítěz soutěže Superstar Vlasta Horvát pojmenoval samičku servala Lindu, dvě další mlá-

RNDr. Dana Holečková se setkala s rodinou Dominika Haška při příležitosti křtín samičky orangutana Tessy. (gk)

Kampaň na Safari vlastním autem zahrnovala i propagaci na billboardech. (dh)

data servalů pokřtila zpěvačka Bára Basiková, tým Výletů ČRo 2 pod vedením redaktora Pavla Kudrny pokřtil lemury kata, malou samičku okapi Ebony pokřtil královéhradecký hejtmán Bc. Lubomír Franc, skupina Schovanky dala jména pěti psům ušatým a v závěru roku křtil jménem Manny tříměsíčního nosorožce dvourohého mistr Evropy v těžké váze boxer Ondřej Pála.

Kromě lednového a červnového setkání zaměstnanců ZOO byly pro zaměstnance ZOO také uskutečněny čtyři zoologicko-cestopisné přednášky v salonku Hotelu Safari a vidosa-lu.

Dvakrát jsme s radostí přivítali sponzory a přátele ZOO, kterým jsme se snažili osobně a prostřednictvím doprovodného programu vyjádřit naše díky za projevenou přízeň.

Dále v naší ZOO proběhlo přes dvacet akcí komerčního typu a dalších 9 komerčních akcí se vzdělávacím programem. Podrobný přehled všeho dění je zaznamenán v kapitole Významné události 2011 této Výroční zprávy.

Účastníci poskonferenční cesty WAZA 7.10. u Nabiré. (jm)

Klienti společnosti Cinestar se seznamují se zvířaty pod dohledem ošetřovatele R. Šleise. (th)

Pracovníci oddělení vzdělávání a marketingu (zleva): Pavel Šereda, Ilona Kratochvilová, Jana Myslivečková, Mgr. Gabriela Kunešová, Ph.D., Ing. Tomáš Hajnýš a Zdeněk Čermák. (zř)

Komerční prezentace nového produktu firmy Fiat respektuje prostředí ZOO. (gk)

Jedno z nových stanovišť naučné Africké stezky vzniklo ve spolupráci s generálním partnerem ČSOB. (gk)

Irena Matysová, Anna Říčařová a Dagmar Formanová připravují dýně pro Týden duchů. (jm)

Jiří Bálek natáčí jeden ze zoospotů pro TV Lemuria. (dh)

Mezinárodní spolupráce

Pavel Šereda

Dne 18. 5. se v konferenčním salóňku Hotelu Safari uskutečnila Mezinárodní konference Safari 2011. (jm)

V roce 2011 došlo z hlediska mezinárodní spolupráce k organizačním změnám, oddělení se stalo součástí útvaru Vzdělávání a marketingu. Práce na oddělení mezinárodní spolupráce zahrnovala zejména komunikaci se zahraničím, asistenci kolegům ze zoo, překlady dokumentů či korespondence a reakce na mezinárodní dotazy přijaté na informační email zoo.

Mezinárodní konference Safari 2011

Ve dnech 17. 5. a 18. 5. proběhla v konferenčním salóňku Hotelu Safari v ZOO Dvůr Králové mezinárodní konference Safari 2011. Účastníci konference měli během dvoudenního programu unikátní příležitost být prvními, kteří si na vlastní kůži vyzkoušeli jedinečnou novinku roku 2011, akci „Na Safari vlastním vozem“. Kromě projížďky po 50 ha velkém Safari mělo 21 přítomných hostů také možnost vychutnat si jedinečnou atmosféru Hotelu Safari a nového Safarikempu. Kromě zástupců z Polska, byli na konferenci přítomni i zastupitelé tisku, jako Krkonošský deník, Regionální deníky, Aha! a další, a také všech tří předních televizních stanic, t.j. České Televize, TV Nova a TV Prima. Oddělení mezinárodní spolupráce asistovalo kolegům při přípravách a průběhu akce, zajišťovalo přípravu elektronických dokumentů a překlad tiskové zprávy.

Exkurze konference WAZA

Dne 7. 10. proběhla v ZOO Dvůr Králové exkurze účastníků 66. výroční konference Světové asociace zahrad a akvárií (WAZA), jež se konala v Praze od 3. do 6. října. Co se týče demografického zastoupení světových kontinentů, lze bez nadsázky říci, že skupina zájemců o profesionálně doprovázenou procházku po zoo, komentovanou projížďku po safari a záku-

lišní exkurze na jednotlivých pavilonech, reprezentovala skutečně každý kout světa. Z celkového počtu 12 účastníků, můžeme jmenovat například Suriya San Pong - ředitele Zoo Dusit v Bangkoku, Jamese Musunguriho z Ugandy nebo Kathy Lehnhardtovou - prezidentku IZE (Mezinárodní organizace vzdělávacích pracovníků zoologických zahrad) - z Disney's Animal Kingdom na Floridě. Účastníci s nadšením diskutovali, ocenili zejména profesionálně vedené oddělení výživy zvířat, rozsáhlou sbírku afrických kopytníků na safari a prvotřídně zpracovanou tematiku exotických pavilonů a zoologické zahrady jako takové. Do této významné zahraniční akce se oddělení mezinárodní spolupráce zapojilo asistencí v podobě překladů dokumentů, překladem komentovaných prohlídek zoologických oddělení a tlumočením dotazů a rozhovorů mezi jednotlivými účastníky a zoology, kteří se hostům po dobu jejich návštěvy věnovali.

Zahraňiční studenti

V rámci organizace studentských praxí ZOO Dvůr Králové přijala v roce 2011 celkem 25 zahraničních studentů: 2 studentky z Litvy, 10 studentů ze Slovenska, 12 studentů z Polska a 1 studentku z Nizozemí, pro něž oddělení mezinárodní spolupráce zajišťovalo všechny náležitosti spojené s jejich pobytem. Pro tyto bylo uspořádáno celkem 12 profesionálně komentovaných exkurzí do zákulisí našich pavilonů a vzdělávacích zařízení. Kromě uvedených exkurzí pak byly také pro zahraniční studenty zorganizované komentované procházky po městě, jež zahrnovaly zastávky a základní informace o historických památkách a výklad o historii města.

Účastníci 66. konference WAZA zavítali dne 7. 10. i do Safarikempu a ZOO Dvůr Králové. (jm)

Vzdělávání

Tomáš Hajnyš, Ilona Kratochvílová

Děti si prohlížejí přírodniny při výukovém programu o žirafách. (th)

Vzdělávání hraje důležitou roli v moderní zoo. V nabídce vzdělávacích programů nabízíme 3 programy pro děti 5 až 9 let, 8 programů pro děti 9 až 15 let, 12 programů pro děti a mládež 12 – 15 let a 1 program pro handicapované. Letošních 362 vzdělávacích programů a přednášek se zúčastnilo 7 265 dětí a studentů. Zavedli jsme nové povídání o plazech v rámci komentovaných představení Zvířata zblízka, která zhlédlo přes 27,5 tisíc návštěvníků. Zážitkového programu Zadními vrátky se zúčastnilo 1409 lidí ve 115 skupinách, na program Průvodce po zoo se vydalo 701 klientů ve 38 skupinách. Připravili jsme nové vzdělávací letáky Exotičtí savci umožňující identifikaci dalších 36 druhů savců (zejména ohrožených druhů primátů, šelem hlodavců, chobotnatců, damanů a lichokopytníků) v areálu zoo. Leták Škola v zoo byl rozeslán na 12 tisíc mateřských, základních a středních škol celé republiky. Dále jsme se podíleli na výrobě manuálu Safari 2011 distribuovaného všem návštěvníkům Na Safari vlastním autem. Na odborné praxi se vystříдалo celkem 227 studentů. Od září 2011 probíhala po roční přestávce celoroční učební praxe třiceti studentů 2. ročníku oboru cestovního ruchu ze Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové n. L.

Ekologické vzdělávací programy a přednášky

Pro žáky a studenty bylo připraveno 24 vzdělávacích programů a k nim zpracovány a vytištěny pracovní listy, které vyplňují žáci a studenti samostatně v areálu zoo. Žáci a učitelé na tyto programy přijížděli z celé republiky. Letos se konalo **362 vzdělávacích programů a přednášek** a absolvovalo je **7 265 účastníků, což je o 22 programů a 3589 účastní-**

ků méně než v roce předcházejícím. Nižší počet dětí účastnících se daného programu však zaručuje vyšší kvalitu výuky.

Vzdělávací programy absolvovalo 225 školních skupin (o 138 méně než v roce 2010) s 5 878 žáky a studenty (o 3 987 méně než v roce 2010). Byl zaznamenán pokles zájmu zejména o programy se samostatným vyplňováním pracovních listů (programy bez zoolektora). 37 přednášek si vyslechlo 1 387 posluchačů, což je o 16 přednášek a 398 účastníků více než v roce předcházejícím.

Program se zoolektorem	Skupin	Osob
Kontaktní zvířata	45	1121
Exotická zvířata	22	546
Šelmy	21	540
Lidoopi	12	310
Etologie zvířat	9	210
Plazi	8	166
Okno dokořán	7	117
Tropický deštný les	7	249
Vývoj života	5	115
Žirafa	4	99
Život ve vodě	4	60
Ohrožené druhy	4	127
Tygr	4	87
Slon	3	75
Domácí zvířata	2	65
Savana	2	30
Ptáci	2	49
Poušť	1	40
Evropská fauna	1	17
Nosorožec	1	25
Stromy	0	0
Celkem	164	4048

Pracovní listy	Skupin	Osob
Exotická zvířata	11	330
Plazi	6	180
Tropický deštný les	6	180
Ohrožené druhy	6	180
Ptáci	5	150
Etologie zvířat	4	120
Žirafa	4	120
Domácí zvířata	4	120
Nosorožec	3	90
Tygr	3	90
Slon	2	60
Savana	2	60
Evropská fauna	2	60
Vývoj života	1	30
Život ve vodě	1	30
Stromy	1	30
Poušť	0	0
Lidoopi	0	0
Šelmy	0	0
Celkem	61	1830

Výukový program se zoolektorem si v roce 2011 objednalo celkem 164 skupin (o 6 méně než v roce 2010) a absolvovalo je 4 075 osob (o 27 osob méně než v roce 2010). Tradičně byl největší zájem o vzdělávací program Kontaktní zvířata (45×), který probíhal na Darwinově stanici. Druhý neúspěšnější byl program Exotická zvířata (22×) a třetí nejžádanější byl program Šelmy (21×), ve kterém zoolektor během procházky po pavilonu šelem představuje dětem psovitě, kočkovitě a hyenovitě šelmy naší zoo. V měsíci červnu byly z důvodu autosafari provozovány programy pouze v klasické zoo.

Sadu pracovních listů pro samostatnou vzdělávací práci bez zoolektora si v pokladně zakoupilo celkem 61 učitelů pro 1 830 dětí a studentů. Zde byl zaznamenán pokles zájmu prodeje ze 193 sad na 61 ks (o 132 sad méně než v roce 2010). Největší zájem byl o pracovní listy k vzdělávacímu programu Exotická zvířata (11×). V tomto roce se zdarma distribuovalo pět druhů pracovních listů polským školním skupinám na pokladně zoo. Témata výukových programů v polštině byla následující: Tropický deštný les, Ohrožené druhy zvířat, Slon, Exotická zvířata a Domácí zvířata.

Vzdělávací programy a přednášky 2005—2011

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet skupin	310	323	395	431	360	384	362
Počet účastníků	12 099	11 216	15 900	13783	10 363	10 854	7 265
Počet hodin	501	506	697	647	510	558	543

Z tabulky vyplývá, že zájem o tuto formu vzdělávání v zoo prostřednictvím výukových programů se zoolektorem a pracovních listů přetrvává, i když se jedná od roku 2009 o place-nou nadstandardní službu.

Přednášky

Naše zoo zorganizovala nebo se lektorsky podílela na 23 osvětových přednáškách pro širokou veřejnost (uvedených níže) a 14 přednáškách určených pro odbornou veřejnost (uvedených v článku Ochrana druhů a výchova veřejnosti k ochraně přírody). Těchto přednášek se zúčastnilo celkem 1 387 osob, což je o 16 přednášek a 398 účastníků více než v roce předcházejícím.

5. 1. **Florida.** Ing. Tomáš Hajnyš, Městská knihovna Slavoj, Dvůr Králové n. Labem (DK n/L.), 50 účastníků;
- 12.1. **Floridské zoo.** Ing. Tomáš Hajnyš, galerie Pravěk očima Zdeňka Buriana, ZOO DK, 110 účastníků;
- 14.1. **Keňa – Záchrana nosorožců.** RNDr. Dana Holečková, GO Kamera BVV Brno, 80 účastníků;
2. 2. **Procházka po zoo tak trochu jinak - volně žijící zvířata v ZOO Dvůr Králové.** MVDr. Lukáš Pavlačík, Ph.D., Městská knihovna Slavoj, DK n/L., 40 účastníků;
2. 3. **Za krásami Albánie.** Ing. Tomáš Hajnyš, Městská knihovna Slavoj, DK n/L., 50 účastníků;
3. 3. **Představení České asociace pro chov a ochranu krokodýlů.** RNDr. Pavel Moucha, salonek hotelu Safari, ZOO DK, 8 účastníků;
15. 3. **Zachraňme nosorožce.** RNDr. Dana Holečková, Cestovatelská setkání v ZOO Praha, 65 účastníků;
24. 3. **ZOO Pretoria.** Ing. Tomáš Hajnyš, salonek hotelu Safari, ZOO DK, 4 účastníci;
30. 3. **Projekty ZOO Dvůr Králové v Africe.** RNDr. Dana Holečková, Rtyně v Podkrkonoší, 50 účastníků;
6. 4. **Laponsko koncem léta a začátkem podzimu.** RNDr. Petr Rybář, Městská knihovna Slavoj, DK n/L., 50 účastníků;
14. 4. **Krokodýli a thajské farmy.** RNDr. Pavel Moucha, videosál ZOO DK, 30 účastníků;
4. 5. **Základy fotografování divokých zvířat v zajetí.** Bc. Jan Svatoš, salonek hotelu Safari ZOO Dvůr Králové, 10 účastníků
10. 5. **Poslední šance pro nosorožce.** RNDr. Dana Holečková, salonek hotelu Safari ZOO Dvůr Králové, 16 účastníků;
10. 5. **Fotografování zvířat v zoo.** Bc. Jan Svatoš, salonek hotelu Safari ZOO Dvůr Králové, 10 účastníků;

Ing. Tomáš Hajnýš při předvádění programu s plazy. (dh)

Pan Lokvenc ukazuje dětem v rámci Lesního pochodu preparáty evropské fauny dne 20.4. (th)

26. 5. **Senegalská rapsodie.** MVDr. Jiří Váhala, Ph.D., videosál ZOO DK, 13 účastníků;
9. 6. **Historie ZOO Dvůr Králové.** RNDr. Dana Holečková, galerie Pravěk očima Zdeňka Buriana ZOO DK, 100 účastníků;
24. 6. **Poslední šance pro nosorožce.** RNDr. Dana Holečková, zámek v Potštejně, 40 účastníků;
20. 8. **Základy fotografování zvířat v zajetí** - chyby, rady a tipy. Bc. Jan Svatoš, salonek hotelu Safari ZOO Dvůr Králové, 9 účastníků;
21. 8. **Fotografování zvířat ve volné přírodě.** Bc. Jan Svatoš, salonek hotelu Safari ZOO Dvůr Králové, 6 účastníků;
30. 8. **Základy fotografování.** Jiří Kolbaba. Workshop pro klienty firmy Syngenta, salonek hotelu Safari ZOO Dvůr Králové, 29 účastníků;
5. 10. **Americkým Jihozápadem.** RNDr. Petr Rybář, Ph.D., Městská knihovna Slavoj, DK n/L., 40 účastníků;
2. 11. **Galapágy.** Roman Rozínek, Městská knihovna Slavoj, DK n/L., 45 účastníků;
7. 12. **Čarokrásnou Sardinii za tajemnými jeskynnými skrýtky.** Karel Rozínek, Městská knihovna Slavoj, DK n/L., 20 účastníků;
9. 12. **Prezentace projektů ZOO Dvůr Králové aneb jak se daří nosorožcům.** RNDr. Dana Holečková, galerie Pravěk očima Zdeňka Buriana, ZOO DK, 120 účastníků;

Zvířata zblízka

Povídání u zvířat je oblíbená a moderní forma vzdělávání veřejnosti. Na sedmi stanovištích program zajistilo celkem 22 odborných pracovníků, kteří představili řadu zvířat chovaných v zoo. Povídání probíhala denně od 1. května do 31. srpna, v září o víkendech, u výběhů a expozic zvířat. Celkem bylo veřejnosti prezentováno 917 představení.

Novinkou bylo povídání o plazech, kdy vzdělávací pracovníci hovořili o hadech, ještěrech a želvách s ukázkou kontaktních druhů: korálovek, užovky červené, hroznýše, krajty kobercové, agam vousatých a želvy uhlířské. Zajímavosti o zvířatech sdělovali návštěvníkům sami ošetřovatelé, kteří chovaná zvířata znají nejlépe. Všechna představení shlédlo cca 27 500 lidí.

Šelmy - 10.00 hod.

moderátoři: J. Králová, Z. Petržílková, I. Váhalová, L. Pavlačíková, G. Žizková

Okapi - 10.30 hod.

moderátoři: Bc. L. Čulík, J. Grulich

Sloni - 11.00 hod.

moderátoři: M. Bartoš, J. Brokeš, P. Kalus, R. Šleis

Ostrov lemurů - 12.30 hod.

moderátoři: J. Vodehnal, Z. Jarošová, Z. Petržílková, J. Králová, L. Pavlačíková, G. Žizková

Plazi - 13.00 hod.

moderátoři: I. Kratochvílová, Ing. T. Hajnyš

Žirafy - 13.30 hod.

moderátoři: J. Kabát, K. Krupičková, M. Voňková

Lidoopi - 14.00 hod.

moderátoři: A. Ryšavá, N. Humlová, Ing. Z. Jeřábková, Ing. P. Židuliaková, I. Kratochvílová

Pátrací závody

Pátrací závody po zoo se konaly celkem 5x. Účastnická dvojice měla v hodinovém limitu zodpovědět 15 otázek týkajících se života exotických zvířat. K tomu, aby soutěžící získali co největší počet bodů, museli pozorovat zvířata a pozorně číst informace ze jmenovek.

19. 4. žáci ZŠ Bratří Čapků, Úpice, 29 lidí
1. 8. účastníci letního tábora Stanice mladých přírodovědců Karviná, 12 studentů
6. 8. účastníci 10. ročníku Dvorské toulky do Ratibořic, 96 lidí
27. 9. studenti Střední školy informatiky a služeb (SŠIS) ve Dvoře Králové nad Labem, 15 účastníků
18. 10. studenti Střední školy informatiky a služeb ve Dvoře Králové nad Labem, 15 účastníků

Průvodcovské služby

Komentovaných prohlídek (Průvodce po zoo) s odborným průvodcem využilo 701 osob ve 38 skupinách, což je o 10 skupin a 183 lidí více než v roce 2010. V rámci nově nabízených zážitkových programů absolvovalo dalších 115 skupinek s 1409 účastníky zákulisní program Zadními vrátky, což je o 32 skupin a 516 osob více než v roce 2010. S klienty se chodilo do zákulisí obou pavilonů žiraf, Vodních světů, na Ostrov lemů a ke kontaktním zvířatům na Darwinovu stanici. Služby jsou poskytovány za úplaty:

Průvodce po zoo - skupina do 20 osob	2 500 Kč
Zadními vrátky 1 zákulisí - skupina do 10 osob	8 000 Kč
Zadními vrátky 2 zákulisí - skupina do 10 osob	12 000 Kč

Službu jsme poskytovali za příplatek i v anglickém jazyce.

Průvodce po zoo

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet skupin	55	50	57	45	39	28	38
Počet účastníků	1393	1583	1329	860	630	518	701

Zadními vrátky

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet skupin	0	0	0	0	0	83	115
Počet účastníků	0	0	0	0	0	893	1409

Seminář Od přírody k welfare

Dne 10. 5. proběhl seminář pro učitele organizovaný oddělením vzdělávání a marketingu zoo ve spolupráci se Školským zařízením pro DVPP Královéhradeckého kraje, pracoviště Hradec Králové. 16 učitelů přírodopisu a biologie se od ředitelky zoo RNDr. Dany Holečkové dozvědělo o novinkách v zoo a vyslechlo přednášku o reintrodukčních programech královédvorské zoo se zaměřením na vypuštění 3 nosorožců dvourohých do NP Mkomazi v Tanzánii a 4 severních bílých nosorožců do rezervace Ol Pejeta v Keni. Následovala praktická ukázka stájí nosorožců dvourohých s Ing. Pavlem Petržilkem. Na závěr účastníci semináře absolvovali komentovanou projížďku po letních výběžích a Africkém safari.

Exkurze do kuchyně zvířat s Ing. Monikou Ptáčkovou. (th)

Pozornost návštěvníků vzbudily plazi artefakty na dotykovém stolku. (jm)

Den Země

Dne 20. 4. proběhl Lesní pochod. Jednalo se o společnou akci ZOO Dvůr Králové, přírodovědného klubu Natura, Lesů ČR, DDM Jednička a České lesnické akademie Trutnov v rámci Mezinárodního roku lesů. Pochod byl dlouhý 7 km a na trase pro celkem 484 dětí akce čekalo celkem 5 stanovišť s deseti soutěžními úkoly. Otázky týkající se lesní tematiky dostávaly zvláště mladší děti (z MŠ a 1. stupně ZŠ) a zvláště starší žáci (2. stupně základních škol). V prostoru startu a cíle byly připraveny pro soutěžící další aktivity. Sokolník představoval dětem káni rudoocasou, myslivci ukazovali kůže, lebky, shozy a vycpané preparáty lesních zvířat a hovořili o jejich roli v lese. Lesníci ukazovali stopy lesních živočichů, letorosty různých dřevin a vysvětlovali, jak rychle roste les v porovnání s lidským životem. U studentů České lesnické akademie si děti sestavovaly maxi skládačku mloka a ropuchy. Pochodu se zúčastnilo 32 tříd z MŠ Roháčova, ZŠ Schulzovy sady, ZŠ logopedická Choustníkovo Hradiště, ZŠ Praktická, ZŠ Strž, ZŠ Podhartě, ZŠ Dubenec a Střední škola informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem. Na závěr pochodu si žáci a studenti opékali špekáčky. Výtěžek z akce 9 680 Kč byl věnován na adopci antilopy bongo (startovné bylo 20 Kč/osobu).

Brigády

V zoo pracovalo v rámci aktivit ke Dni Země celkem 14 skupin se 363 žáky a učiteli. Odpracovali pod vedením pracovníků oddělení zahradní údržby celkem 1 356 brigádnických hodin.

Za pomoc při přípravě na letní sezonu děkujeme žákům a učitelům ze Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem, ZŠ Hoříčky, ZŠ kpt. Jaroše Trutnov, ZŠ Velké Svatoňovice a ZŠ bratří Čapků Úpice. Děvčata a chlapci vyhrabávali staré listí z trávníků, zameťali chodníky a uklízeli Africké safari. V odpoledních hodinách někteří z nich absolvovali vzdělávací programy nebo pátrací závod po zoo.

Brigády v letech 2005 - 2011

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet skupin	22	15	15	15	17	14	14
Počet účastníků	738	468	458	438	510	413	363
Počet hodin	2 495	1 597	1 580	1 564	1749	1572	1356

Odborné praxe

V roce 2011 se v naší zoo postupně vystříдалo na odborné praxi 227 studentů, z toho i 2 studentky z Litvy, 10 studentů ze Slovenska, 12 studentů z Polska (dlouhodobá spolupráce s Univerzitou přírodních věd ve Varšavě) a 1 studentka z Nizozemí (dlouhodobá spolupráce s institutem Van Hall). Studenti z litevské univerzity Siauliai zde byli na tříměsíční odborné praxi v rámci vzdělávacího programu Erasmus.

- 4.1. - 27.4. Týdenní turnusové praxe studentů SOŠV Hradec Králové;
- 14.3. – 4.11. Celoroční praxe studentů SOŠ Emila Holuba v Brně - celkem 23 studentů;
- 28.3.–8. 4. Dvoutýdenní školní pracovní praxe 48 studentů 1. a 2. ročníku Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem;

20. 4. Jednodenní praxe 4 studentů z České lesnické akademie z Trutnova. Studenti seznamovali návštěvníky s přírodninami a novými letáky u stanoviště Lesní stezky;
- 2.5. – 6.5. Týdenní praxe 11 studentů z Gymnázia, střední odborné školy, středního odborného učiliště a vyšší odborné školy, Hořice; součástí praxe byly i komentované prohlídky po zákulisí pavilonu;
7. 5. Jednodenní praxe 2 studentů z České lesnické akademie z Trutnova. Studenti měli připravené soutěže, které se týkaly zejména zvířat a rostlin žijících v lese;
- 17.5. - 20.5. Praxe 6 studentů Střední veterinární školy v Košicích-Barci, Slovensko;
- 16.5. - 30.5. Praxe 18 studentů ze Střední zemědělské školy v Praze-Čakovicích, obor chovatel cizokrajných zvířat. Studenti pracovali na úsecích Vodní světy, Ptačí svět, pavilon nosorožců, pavilon žiraf, pavilon primátů, pavilon šelem a na oddělení výživy;
- 31.5. - 27.8. Tříměsíční praxe 2 studentek z litevské university Siauliai;
- 31.5. - 4.6. Týdenní praxe 1 studentky VOŠ SOŠ a SOU v Kostelci nad Orlicí;
- 28.6. - 3.9. Dvoutýdenní praxe 17 studentů studentů ČZU v Praze;
- 13.6. - 8.7. Čtyřtýdenní praxe 1 studentky z Van Hall Institutu, Nizozemí;
- 4.7. - 23.9. Praxe 12 studentů z University přírodních věd ve Varšavě, Polsko
- 4.7. – 5.8. Praxe 2 studentek ČZU v Praze;
- 29.8. - 16.9. Praxe 1 studentky z Polska a pozorování černých nosorožců pro diplomovou práci;
- 27.9. – 31.12. Celoroční učební praxe 30 studentů 2. ročníku Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem, obor cestovní ruch. Seznamování se zvířaty a provozem ZOO Dvůr Králové;
- 3.10. - 7.10. Týdenní praxe 4 studentů Střední veterinární školy v Košicích-Barci, Slovensko;
- 10.10. - 16.12. Týdenní turnusové praxe studentů SOŠV Hradec Králové;

Zookroužek Tygřici

Zoo nabídla místním školám jeden zájmový kroužek, kterého se pravidelně jedenkrát týdně zúčastňovalo 23 dětí. I v tomto roce činilo zápisné 400 Kč na celý školní rok. Vedoucím tohoto kroužku je Ilona Kratochvílová.

Všichni mladí přírodovědci měli jedinečnou možnost poznávat zvířata v zoo i její zákulisí. Na Darwinově stanici se učili starat o zvířata a sbírali zkušenosti ve správném kontaktu s jednotlivými druhy. Absolvovali řadu kvízů, soutěží a exkurzí do zákulisí, seznamovali se s chovanými druhy zvířat v pavilonech Vodní světy, Ptačí svět a Africká savana. Na safari s dalekohledy pozorovali kopytníky a seznámili se také s evropskými zvířaty. Proběhla i ornitologická pozorování.

Ing. Zdeňka Jeřábková a kolektiv chovatelek šelem pomohly s realizací enrichmentu u šelem a primátů, do kterého se děti s velkým zájmem zapojují. Další aktivity dětí probíhaly i v dětské zoo. Starší děti se pod odborným dohledem chovatelky Jany Nerudové učily pečovat o poníky, kozy a ovce.

Velmi zajímavou akcí byl i výtvarný a fotografický workshop Bc. Jana Svatoše. První jmenovaný poskytl zdarma, druhý hradila zoo. Děti i rodiče byli nadšení, vzpomínají a přivítali by pokračování.

Velmi dobře probíhá i spolupráce s rodiči, pomáhají s náročnějšími akcemi a dvakrát v roce probíhá společná aktivita, vždy na Týden duchů a při posledním předprázdninovém setkání. Většina dětí si zajistila přihlášku do kroužku i pro školní rok 2011/12. Nejstarší děti navštěvují kroužek již 7. rokem a přivádějí i své mladší sourozence.

Darwinova stanice

Darwinova stanice slouží jako učební prostor pro provozování speciálních programů s kontaktními zvířaty a zároveň zde probíhá i jejich chov. Program Okno dokořán pro nevidomé a mentálně postižené občany využilo 7 skupin. Na výukové programy Kontaktní zvířata a Plazi přišlo rekordních 53 skupin.

Darwinova stanice je také využívána jako jedna ze zákulisních zastávek a tzv. VIP prohlídek zoo. Letos proběhlo 25 placených zastávek a 12 VIP návštěv. S kontaktními zvířaty a přírodninami jsme se zúčastnili 9 velkých akcí a veletrhů mimo zoo. V průběhu srpna a září jsme denně pořádali pro návštěvníky povídání o plazech.

Letní tábor Stanice mladých přírodovědců z Karviné

Letní tábor mladých přírodovědců se konal v zoo již po osmé. Letos probíhal v termínu od 1. do 8. srpna 2011 a zúčastnilo se ho 15 dětí a 2 vedoucí ze Stanice mladých přírodovědců v Karviné. O programu tábora pojednává samostatný článek této výroční zprávy.

Vzdělávací činnost financovaná z příspěvků a dotací

Projekt Osvětová činnost v zoo

Na osmnáctiměsíční projekt v celkové výši 105.640,00 Kč získalo Občanské sdružení Natura viva finanční příspěvek od Královéhradeckého kraje ve výši 60 000 Kč, tj. 56,8 % nákladů. Z vlastních zdrojů občanské sdružení uhradilo 45 640 Kč, tj. 43,2 % nákladů.

Vyrobili jsme 50.000 ks letáků ZOO Dvůr Králové – Exotičtí savci umožňující identifikaci 36 druhů primátů, šelem, hlodavců, slonů, damanů a lichokopytníků chovaných v ZOO Dvůr Králové. Názvy zvířat jsou uvedeny v pěti jazycích – česky, latinsky, anglicky, německy, polsky a rusky. Vznikla tak praktická pomůcka, kterou lze využít nejen při vzdělávací práci v zoo, ale i v hodinách přírodopisu a biologie, při přípravě školních projektů, v zájmových kroužcích apod. V letáku ZOO Dvůr Králové – Škola v zoo (vyrobeno 15.000 ks) upozorňujeme na vybudovaný několikastupňový systém vzdělávání v ZOO Dvůr Králové. V únoru 2011 jsme tyto letáky rozeslali na 12 tisíc MŠ, ZŠ a SŠ.

Projekt Interaktivní panely o domácích zvířatech v zoo

Na projekt v celkové výši 94.531,80 Kč získalo Občanské sdružení Natura viva finanční příspěvek od Královéhradeckého kraje ve výši 64 000 Kč, tj. 67,7 % nákladů. Z vlastních zdrojů občanské sdružení uhradilo 30 531,80 Kč, tj. 32,3 % nákladů. Podařilo se nám vyrobit 4 interaktivní panely o rozměrech cca 180 x 100 cm na 10 mm silných koplastových mrazuvzdorných deskách, které byly umístěny na frekventovaném místě v Dětské zoo. Panely zobrazují 4 domácí zvířata chovaná v ZOO Dvůr Králové:

- koza kamerunská, pony Shetlandský, skot zebu, ovce kamerunská

Otázky a odpovědi na panelech byly formulovány v jazyce českém, anglickém a polském. Fotografie 4 domácích zvířat poskytl Ing. Tomáš Hajnýš. Odborné termíny, otázky a texty byly konzultovány s RNDr. Janou Dobrorukovou. Překlad do angličtiny provedl Ing. Lubomír Moudrý, do polštiny Irek Dabrowski. Panely graficky zpracovala a vyrobila firma Foto-Design Jiří Semerák.

Panely v životní velikosti zvířat budou přínosem pro žáky a studenty při výukovém programu Domácí zvířata v následujících letech. Interaktivní panely tento program doplnily o praktickou část přímo u expozicí domácích zvířat v Dětské zoo.

Publikační činnost

Spoluúčast na publikacích a letáčích:

SAFARI KURÝR: Ročník 20. 2011. Pardubický kurýr s.r.o., Pardubice.

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2010: Unie českých a slovenských zoologických zahrad, Jihlava.

EXOTICKÁ ZVÍŘATA: 2011. Občanské sdružení Natura viva, leták finančně podpořený dotací Královéhradeckého kraje, Dvůr Králové nad Labem.

ŠKOLA V ZOO: 2011. Občanské sdružení Natura viva, leták finančně podpořený dotací Královéhradeckého kraje, Dvůr Králové nad Labem.

KALENDÁŘ SVĚTEM ZVÍŘAT: 2012. Chahani Ltd., kalendář s fotografiemi pořízených v ZOO Dvůr Králové, foto a texty RNDr. Dana Holečková a Zuzana Samková, Roudnice nad Labem.

Vlastní publikace:

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZOO DVŮR KRÁLOVÉ 2010: 2011 ZOO Dvůr Králové a. s., Dvůr Králové nad Labem.

SAFARI 2011: ZOO Dvůr Králové a. s., manuál, Dvůr Králové nad Labem, 2 vydání.

Plakáty:

NA SAFARI VLASTNÍM AUTEM: 2011. ZOO Dvůr Králové a. s., plakát formátu A2, Dvůr Králové nad Labem.

Letáky:

NA SAFARI VLASTNÍM AUTEM: 1.6.-2.10. 2011. ZOO Dvůr Králové a. s., leták formátu A4, 20% sleva, Dvůr Králové nad Labem.

NA SAFARI VLASTNÍM AUTEM: 1.6.-2.10. 2011. ZOO Dvůr Králové a. s., leták pohlednicového formátu, 10% sleva, Dvůr Králové nad Labem.

AUF SAFARI MIT DEM EIGENEM WAGEN: 1.6.-2.10. 2011. ZOO Dvůr Králové a. s., leták pohlednicového formátu, 10% sleva, Dvůr Králové nad Labem.

NA SAFARI WLASNÝM SAMOCHODEM: 1.6.-2.10. 2011. ZOO Dvůr Králové a. s., leták pohlednicového formátu, 10% sleva, Dvůr Králové nad Labem.

NA SAFARI VLASTNÍM VOZEM: 2011. ZOO Dvůr Králové a. s., leták formátu A5, 10% sleva, Dvůr Králové nad Labem.

AUF SAFARI MIT DEM EIGENEM WAGEN: 2011. ZOO Dvůr Králové a. s., leták formátu A5, 10% sleva, Dvůr Králové nad Labem.

NA SAFARI WLASNÝM SAMOCHODEM: 2011. ZOO Dvůr Králové a. s., leták formátu A5, 10% sleva, Dvůr Králové nad Labem.

Kalendáře:

KALENDÁŘ 65. VÝROČÍ ZOO DVŮR KRÁLOVÉ (1946-2011). Texty: RNDr. Dana Holečková, foto: Dana Holečková, Jiří Semerák, Tomáš Hajnýš, archiv zoo, formát A3, Dvůr Králové nad Labem.

CALENDAR 65. ANNIVERSARY ZOO DVŮR KRÁLOVÉ (1946-2011). Anglická verze, překlad Ing. Lubomír Moudrý, formát A3, Dvůr Králové nad Labem.

Prodejní zboží:

DVD AFRICKÁ SAVANA: Lemuria TV a ZOO Dvůr Králové a. s., Dvůr Králové nad Labem.

Tácky:

Gepardi - 5 motivů, Lev, Tygr ussurijský - 2 motivy, Levhart perský, Levhart perský s mláďaty, Osel somálský, Orangutan bornejský, Gorila nížinná, Hulman jávský, Žirafa síťovaná, Zebra Grévyho, Nosorožec dvourohý, Kolpík růžový

Magnetky:

Žirafa Rothschildova, Slon africký, Langur jávský, Tygr ussurijský, Okapi, Surikata, Gepardi, Gepard, Levhart perský, Plameňák karibský

Královéhradecký kraj a Natura viva finančně podpořili výrobu 50 000 ks letáků Exotičtí savci.

Ochrana druhů a výchova veřejnosti k ochraně přírody

Pavel Moucha, Tomáš Hajnyš

RNDr. Pavel Moucha ukazuje mořské akvárium studentům. (th)

Dnes již žádná moderní zoologická zahrada nemůže existovat bez aktivit, které lze zahrnout pod společný titulek: Ochrana druhů a výchova veřejnosti k ochraně přírody. Jsou pro to nejméně dva důvody. První vychází přímo ze zákona o zoologických zahradách (zák. č. 162/2003 Sb.), který v povinnostech provozovatele licencované zahrady ukládá o těchto aktivitách informovat ve výroční zprávě a druhý vyžaduje dnešní doba, která přírodě příliš nepřeje. Zoologická zahrada, kde má veřejnost k přírodě velice blízko, je tak ideálním místem k cílené výchově lidí, hlavního ničitele přírody. Výchovné působení na návštěvnickou veřejnost realizujeme díky následujícím aktivitám.

Informační systém

Do této vzdělávací kategorie zahrnujeme jednak informační tabulky o jednotlivých druzích. Jsou umístěny u expozic a pomocí piktogramů a krátkého informačního textu informují o základních datech uvedeného druhu. Pojmenování druhu je zde uvedeno mimo češtiny a vědeckého jména ještě rusky, polsky, německy a anglicky. Text je doplněn fotografií zvířete. Mimo těchto tabulek, jsou u výběhů umístěny i čerstvé aktuality (např. kdy se narodila poslední mláďata). Další součástí informačního systému jsou nejrůznější vzdělávací velkoplošné panely, kterých nalezneme po ZOO několik desítek. Jsou věnovány buď konkrétnímu biotopu, nebo konkrétní skupině zvířat. Jiné slouží ke vzdělávání tím způsobem, že návštěvníkům kladou jednoduché otázky z říše zvířat a na panelu si každý může ověřit správnou odpověď.

Odborné články pracovníků zoo publikované v roce 2011

Holečková, D., 2011: Reintrodukce nosorožců dvourohých ze ZOO Dvůr Králové do Tanzánie. Výroční zpráva 2010. ZOO Dvůr Králové: 230 – 245.

Holečková, D., 2010: Poslední šance na přežití. Projekt záchrany severního bílého nosorožce. Výroční zpráva 2010. ZOO Dvůr Králové: 207 - 229

Plemenné knihy:

Byly vydány aktualizované plemenné knihy, které registrují historicky veškerá chovaná zvířata na území ČR a SR daných druhů a umožňují chovatelům sestavovat ideální chovné skupiny. Cílem je zachování maximální genetické rozmanitosti i v poměrně malých populacích chovaných v zajetí.

Čulík, L., 2010: **Plemenná kniha žiraf České a Slovenské republiky**. ZOO Dvůr Králové.

Čulíková, M., 2010: **Plemenná kniha stepních zeber České a Slovenské republiky**. ZOO Dvůr Králové.

Přednášky pro odbornou veřejnost:

3. 5. Ptáčková M.: **Výživa zvířat v ZOO Dvůr Králové**. Seminář pro studenty Institutu tropů a subtropů v Praze. Videosál ZOO Dvůr Králové, 18 účastníků
4. 5. Moucha P.: **Mezinárodní spolupráce, transporty zvířat, koordinace chovu**. Seminář pro studenty Institutu tropů a subtropů v Praze. Videosál ZOO Dvůr Králové, 18 účastníků
4. 5. Čulík L., Hlávka R.: **Chov okapi a oslů somálských**. Seminář pro studenty Institutu tropů a subtropů v Praze. Videosál ZOO Dvůr Králové, 38 účastníků
4. 5. Jeřábková Z.: **Enrichment v zoo**. Seminář pro studenty Institutu tropů a subtropů v Praze. Videosál ZOO Dvůr Králové, 38 účastníků
4. 5. Váhala J.: **Veterinární problematika**. Seminář pro studenty Institutu tropů a subtropů v Praze. Videosál ZOO Dvůr Králové, 38 účastníků
4. 5. Holečková D.: **Wildlife management**. Seminář pro studenty Institutu tropů a subtropů v Praze. Videosál ZOO Dvůr Králové, 38 účastníků
10. 5. Holečková D.: **Poslední šance pro nosorožce**. Seminář pro učitele přírodopisu a biologie Od přírody k welfare. Konferenční salonek ZOO Dvůr Králové, 16 účastníků
11. 5. Holečková D.: **Nosorožci v Keni**. Cestovatelská středna v přednáškovém sále Národního muzea Praha, 45 účastníků
11. 5. Hajnyš T.: **ZOO Dvůr Králové - Africa in the Heart of Europe**. Seminář pro lитеvské zástupce cestovních kanceláří. Konferenční salonek ZOO Dvůr Králové, 20 účastníků

13. 8. Čulík, L.: **Jak se krotí žirafy.** Festival Doteky Afriky, obec Tři Studně, 30 účastníků;
5. 9. Holečková, D.: **Reintrodukce nosorožců do Afriky.** Košice, 40 účastníků;
9. 9. Holečková, D.: **Poslední šance na přežití.** Malá africká konference v Zoo Jihlava, 45 účastníků;
21. 9. Holečková D.: **Poslední šance na přežití – Projekt záchrany severního bílého nosorožce.** Last chance for survival – Project for the rescue of Northern White Rhino. 18. odborná konference Ochrana zvířat a welfare 2011 s mezinárodní účastí. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, 60 účastníků
- 24.11. Hajnýš T.: **Učební praxe studentů Střední školy informatiky a služeb v ZOO Dvůr Králové,** Vzdělávací středisko Zoo Praha, 51 účastníků
- 24.11. Hajnýš T.: **Nultá sezóna Na safari vlastním autem,** Vzdělávací středisko Zoo Praha, 51 účastníků
- 24.11. Hajnýš T.: **20. výroční konference IZE 2010 na Floridě,** Vzdělávací středisko Zoo Praha, 51 účastníků

Celkem 14 akcí a 512 účastníků.

Za finanční podpory Královéhradeckého kraje a občanského sdružení Natura viva vznikly panely o domácích zvířatech. (th)

Ilona Kratochvílová vzdělává malé návštěvníky. (jm)

Účastnice Dne otevřených dveří DDM si bude kontakt s živým zvířetem dlouho pamatovat. (th)

Klub kaktusářů – Dvůr Králové n.L.

Zdeněk Franc

RNDr. Dana Holečková, ředitelka zoologické zahrady, slavnostně zahájila jubilejní XX. výstavu kaktusů a sukulentů SAFARI 2011. (jm)

XX. jubilejní ročník výstavy kaktusů a sukulentů „**SAFARI 2011** „ proběhl ve dnech 4. – 12. června díky pochopení vedení královedvorské ZOO v čele s ředitelkou RNDr. Danou Holečkovou. Tím se opět potvrdila velmi dobrá dlouholetá spolupráce Klubu kaktusářů ve Dvoře Králové n/L. s vedením zoologické zahrady. Členové Klubu kaktusářů si této spolupráce velmi cení a věří, že i v dalších letech bude zdárně pokračovat. RNDr. Dana Holečková, ředitelka zoologické zahrady, slavnostně zahájila jubilejní XX. výstavu kaktusů a sukulentů SAFARI 2011.

Výstava se uskutečnila v prostorách videosálu zoologické zahrady a navštívilo ji 1 650 návštěvníků.

Propagaci výstavy jsme jako každoročně věnovali nemalou pozornost a finanční prostředky. Výstava byla publikována v odborných kaktusářských časopisech, v denním regionálním i celostátním tisku, v televizi a v letošním roce opět na webových stránkách našeho Klubu. Osvědčila se nám zkušenost s psaním osobních zvacích dopisů na ředitele škol ve východočeském regionu. Naší snahou bylo i zvýšit návštěvnost zoologické zahrady, a proto jsme k těmto dopisům přikládali i propagační materiály ZOO. Doufáme, že se nám to podařilo.

V roce 2011 nám bylo rovněž díky pochopení vedení ZOO umožněno ponechat náš prodejní stánek s kaktusy a sukulenty přímo v prostorách zoologické zahrady, poblíž pavilonu lidopů. Prodejem těchto často i ohrožených druhů rostlin, vypěstovaných našimi členy ze se-

mínek, se společně se ZOO Dvůr Králové podílíme na jejich zachování a ochraně.

Mezi významné akce uspořádané Klubem kaktusářů ve Dvoře Králové n.L. byl již XVI. ročník mezinárodního odborného symposia „Otevírání sezóny“. V letoším roce tato akce proběhla za krásného slunného počasí ve dnech 20.- 22. května, v prostorách penzionu Za vodou. Dopoledne 21. května to byla velká burza rostlin, odpoledne potom čtyři odborné přednášky s promítáním digitálních snímků. Při zajímavém povídání jsme se podívali do vzdálených končin naší zeměkoule za sukulentní florou na Madagaskar, za kaktusy do Brazílie a Argentiny a do ohromných skleníků na jihu Francie. Všech 470 účastníků této akce nejen z Čech, ale také ze Slovenska, Polska, Německa, Rakouska, Holandska a Maďarska odjíždělo ze Dvoře Králové n/L. velmi spokojeno. Řada z nich využila této akce i k nedělní prohlídce města a zoologické zahrady. Poděkování patří i Městskému úřadu ve Dvoře Králové n/L. za finanční podporu, bez které by se akce v tomto rozsahu nedaly pořádat.

Další, více jak čtyřicetiletou spolupráci, máme se žireckými chovateli drobného zvířectva při pořádání výstav „ ŽIREČ“ . I letošní výstavu drobného zvířectva a kaktusů, která proběhla 27. srpna v nově zrekonstruovaném zámeckém parku v Žirči, můžeme hodnotit jako velmi zdařilou.

Mezi prvními akcemi v novém roce 2012 bude již XVII. ročník mezinárodního symposia „Otevírání sezony“ ve dnech 18. - 20. 5. 2012 v penzionu Za Vodou, jubilejní XXI. výstava kaktusů a sukulentů „ Safari 2012“ v termínu 2.- 10. června 2012 a 25. srpna se zúčastníme se svými exponáty výstavy „ ŽIREČ 2012„.

Něžná krása kaktusů. (dh)

Zahraníční cesty

Hana Dvořáková

Natáčení reportáže o českých nosorožcích v Keni. (a)

V roce 2011 uskutečnili odborní pracovníci zoo 48 zahraničních cest. Více než polovinu z nich, tedy 26 cest, tvořily transporty zvířat. V rámci pěti cest do Polska a Německa byla masivním rozvozem letáků propagována akce Safari 2011. Během ostatních cest se pracovníci zoo účastnili odborných konferencí, seminářů a mezinárodních zasedání, například výročního zasedání EARAZA (Euro-asijská asociace zoologických zahrad a akvárií) v Zoo Nikolajev.

Datum	Místo a účel	Jméno pracovníka/ků
11.1.	Rakousko – Vídeň, odvoz vzorků trusu	Bc. Hrubý
17.-23.1.	Keňa – Ol Pejeta, jednání komise a dovoz vzorků trusu	RNDr. Holečková
18.-20.1.	Německo – Zoo Hohenhausen, transport zvířat	Bárta, Vetter
27.-28.1.	Slovensko – Zoo Bratislava, Rakousko – Vídeň, jednání v ZOO Bratislava a odvoz vzorků trusu a jednání na Universitě Vídeň	RNDr. Holečková, RNDr. Moucha
23.-24.2.	Slovensko – Zoo Bratislava, setkání komise pro jelenovitě	Bc. Čulík, Bc. Hlávka
21.-27.2.	Německo – Zoo Gelsenkirchen, Zoo Neunkirchen, Maďarsko – Zoo Szeged, Slovinsko – Zoo Ljubljana, transport zvířat	Bárta, Vetter
2.-3.3.	Německo – Mnichov, konzultace – bioplynová stanice	Ing. Děd, Ing. Jiříčka, Ing. Kancný
12.-21.4.	USA – Zoo Pittsburgh, „African Painted dog Workshop“, účast na semináři o psech hyenových	RNDr. Holečková
14.-18.3.	Německo – Zoo Gelsenkirchen, Maďarsko – Zoo Szeged, Slovinsko – Zoo Ljubljana – transport zvířat	Bárta, Vetter
21.-25.3.	Maďarsko – Zoo Sosto, Polsko – Zoo Plock, transport zvířat	Bárta, Vetter
28.3.	Polsko – Zoo Wrocław, konzultace žádosti o dotaci na projekt „Na safari vlastním autem“	Mgr. Kunešová, Ph.D., Hefka

Datum	Místo a účel	Jméno pracovníka/ků
30. 3.	Polsko – Usiaz, podpis smlouvy na projekt „Na safari vlastním autem	Hefka
28.-30.4.	Belgie – letiště Brusel, transport zvířat	Bárta, Vetter
30.4.-3.5.	Polsko – Walbrzych, rozvoz propagačních materiálů	Hefka
8.-13.5.	Německo – Zoo Berlín, Makedonie – Zoo Skopje, transport zvířat	Vetter, Vala
18.-19.5.	Německo – Zoo Berlin, transport zvířat	Vetter, Vala
19.-20.5.	Lucembursko – letiště Luxembourg, transport zvířat	Bárta, Marvanová, Vršecký
24.-27.5.	Itálie – Safaripark Pombia, transport zvířat	Bárta, Vetter
29.5.-2.6.	Polsko – Zoo Lodž, Rakousko – Zoo Vídeň, Švýcarsko – Zoo Zürich, transport zvířat	Bárta, Vetter
28.5.-3.6.	Ukrajina – Zoo Nikolajev, EAAZA – výroční zasedání	RNDr. Holečková
15.-18.6.	Polsko – Zoo Poznaň, česko-slovensko-polské setkání zoo	RNDr. Holečková, Mgr. Kunešová
20.-24.6.	Francie – Zoo La Bourbansias, Belgie – Safari Park Monde Sauvage, transport zvířat	Bárta, Vetter
28.6.	Polsko – Walbrzych, rozvoz propagačních letáků	Hefka
28.-30.6.	Německo – Zoo Hannover, Polsko – Zoo Warszawa, transport zvířat	Bárta, Vetter
8.-8.7.	Německo – Zittau, Dresden, Zwickau – rozvoz propagačních letáků	Ing. Hajnýš
12.-14.7.	Anglie – Zoo Port Lympne, transport zvířat	Bárta, Vetter
14.7.	Polsko – Kudowa Zdroj, Klodzko, rozvoz propagačních letáků	Ing. Hajnýš
18.-21.7.	Francie – Zoo De Reynou, transport zvířat	Bárta, Bednář
19.-20.7.	Německo – Tierpark Berlin, transport zvířat	Vetter, Vala
27.29.7.	Slovensko – Zoo Bratislava, transport zvířat	Bárta
8.8.	Polsko – Nowa Ruda, Radkow, Klodzko, Bardo, Zabkowice, Zloty Stok, Duszniki zdroj, Kudowa zdroj, rozvoz propagačních materiálů	Ing. Hajnýš
19.-23.8.	Keňa – Ol Pejeta, dovoz vzorků trusu nosorožců	RNDr. Holečková
22.-26.8.	Anglie – Zoo Chester, transport zvířat	Bárta, Vetter
4.-6.9.	Slovensko – Zoo Košice, účast na konferenci „Životní prostředí v podmínkách Zoo“	RNDr. Holečková
7.-10.9.	Rakousko – Vídeň, odvoz vzorků trusu	Mgr. Kunešová, Ph.D.
14.-18.9.	Anglie – Zoo Chester, transport zvířat	Vetter, Vala
26.-27.9.	Německo – Zoo Hannover, transport zvířat	Vetter, Vala
26.-28.9.	Německo – letiště Hahn, dovoz tygra	Bárta, Bednář
3.-8.10.	Francie – Zoo Montlucon, Orleans, transport zvířat	Bárta, Vetter
11.-15.10.	Francie – Zoo Arcachon, transport zvířat	Bárta, Vetter
11.-13.10.	Maďarsko – Zoo Szeged, Srbsko – Zoo Bělehrad, odvoz zvířete, jednání o deponaci orangutana	RNDr. Moucha, Ing. Jeřábková
19.-20.10.	Německo – Zoo Berlin, transport zvířat	Bárta, Vetter
24.-28.10.	Francie – Zoo Arcachon, transport zvířat	Bárta, Vetter
25.10.	Polsko – ZOO Wroclav, spolupráce mezi zahradami	Hefka
26.10.	Polsko – Zoo Wroclav, spolupráce mezi zahradami	RNDr. Holečková
1.-3.11.	Slovensko – Zoo Bratislava, transport zvířat	Vetter, Vala
8.-10.11.	Německo – Zoo Hamburg, transport zvířat	Bárta, Bednář
23.11.	Rakousko – Vídeň, odvoz vzorků trusu	Vetter

Výroční zasedání EARAZA v ZOO Nikolajev, Ukrajina

Dana Holečková

Koně Převalského v kavylové stepi Askania Nova (dh)

Letošní výroční zasedání Euroasijské asociace zoologických zahrad a akvárií proběhlo na Ukrajině na přelomu května a června 2011. Jednání se konalo v Nikolajevu a v rámci konference byly navštíveny zoo Nikolajev, Oděsa a známá stanice Askania Nova.

EARAZA má již 63 členů - institucí ze 13 zemí. V rámci jednání byly mimo jiné ZOO Dvůr Králové a Bratislava přijaty za řádné členy s volebním právem a za člena bez hlasovacího práva byly přijaty Zoo Košice, Hodonín a Tábor.

ZOO Nikolajev

Zoo má ročně asi 300 tis. návštěvníků a patří k nejlepším na Ukrajině. Chová kolem 3500 zvířat, mezi nejzajímavější patří kolekce šelem. Klimaticky je zde velmi teplo, i když v zimě padá i sníh. ZOO slaví 110 let od založení v roce 1901, od té doby má v pořadí 8. ředitele. Mají dotace na krmení a část mezd, ostatní si musí vydělat. Mají problém s obnovou, rekonstrukcí a výstavbou, vše dělají z toho, co vydělají, tedy obvykle menší a bez použití drahých materiálů. Krásný park, zajímavé plochy, mnoho soch a dalších prvků. Zoo má v logu Mauglího a Bagiru – levharta a kluka z Knihy džunglí, jejichž sochy stojí před vchodem.

Askania Nova

Světově známá záchraná stanice Askania Nova je rozdělena na malý zoopark pro pěší a rozsáhlou část stepních výběhů průjezdnou autobusy, případně na koních či povozech. Leží na ploše 10 000 km² v oblasti jižní Ukrajiny s typickým kontinentálním klimatem s velmi teplým létem a chladnou zimou. Jedná se o biotop kavylových stepí, které právě v červnu kvetly a neuvěřitelně provoněly vzduch. Hlavní návštěvnická sezona stanice je na jaře a na podzim, kdy přijíždějí školní a jiné zájezdy, v zimě je zavřeno, a v létě je pro návštěvníky příliš horko. Toto slavné chovné centrum bylo původně založeno v 19. století Fridrichem Falc-Fejnem, který má velký podíl na záchraně koně Převalského, a založil také největší chovná stáda

kulanů a sajg. Jen letos tvořilo stádo sajg 300 jedinců a narodilo se 138 mláďat tohoto chovatelsky složitého a choulostivého druhu. Drží také velké stádo bizonů. Druhy, které snesou tvrdou zimu zůstávají na pozemcích ve stepi, teplomilné chovatelé přehánějí koridory do zimovišť – zebry stepní a Grévého (jen 5 ks), antilopy losí, pakoně modré aj. Součástí stanice jsou krásné rybníky a zavlažovací systémy, žije zde řada ptačích druhů včetně dropů.

Zoo Oděsa

Malá zoo v nepříliš udržované čtvrti města, má každoročně asi 400 tisíc platících návštěvníků, Oděsa má asi 1,250 milionů obyvatel a další 1 milion lidí přijíždí na rekreaci. Vlastní zoo je zastaralá, bez peněz na rozvoj a investice, ale byla čistá a všechna zvířata v dobré kondici, někde i odchovy. Zoo Oděsa množila slony indické (údajně přišli 1,1 ze Dvora Králové v dobách ing. Vágnera. Samec uhynul pro onemocnění zubu, celkem se zde odchovála 4 slůňata, jedno žije v jiné zoo. Poslední slonice je ve výborné kondici a má odejít do Nikolajeva. Mají nesmírně zdařilý výběh pro srnce (1.3), krásné tmavě červené srny. Zoo má řadu výběhů za příkopy, pro její zlepšení by stačilo málo. Součástí zoo je i akvárium-terarium, kde se vybírá zvláštní vstupné a má vchod z ulice.

Delfinárium Oděsa

Stojí na břehu moře, přímo u pláží, nedaleko vynikající stylové restaurace. Dnes je soukromé, mají 4 lachtany medvědů (*Callorhinus ursinus*) a 1 lachtana hřivnatého (*Otaria byronia*) v drežůře a velmi pěknou drežuru 2 běluh (*Delphinopterus leucas*) - ještě mladé a proto tmavé a 6 černoomořských delfínů skákavých (*Tursiops truncatus*) - odchovali 2 mláďata, dále výstavu akta-tera. Prosperují, ale mají vstupné 5x vyšší než ZOO Oděsa a 3,5x vyšší než Zoo Nikolaev a jednotné pro všechny osoby nad 5 let věku. V přepočtu každý dospělý návštěvník zaplatí 200 Kč ve všední den a o víkendu 225 Kč, za večerní představení dokonce 300 Kč. Návštěvníky tvoří hlavně turisté. Za výstavu akta-tera se platí zvlášť 100 Kč za osobu.

Předseda EARAZA ředitel Zoo Moskva Vladimir Spitsin. (dh)

Přijetí na radnici města Nikolaev. (ek)

Socha Mougího a Baghiry je symbolem Zoo Nikolaev. (dh)

Záhon před zoo obsahuje půdu z různých zoo, i Dvora Králové. (dh)

Společný chov medvěda baribala a medvěda syrského. (dh)

Výběh bizonů v Zoo Nikolaev. (dh)

Vstup do stanice Askania Nova. (dh)

Bronzová socha zakladatele Askanie. (dh)

Kvetoucí step v Askania Nova je krásná a neuvěřitelně voní. (dh)

Trio pštrosů dvouprstých s hnízdem vajec v Zoo Oděsa. (dh)

Výběh koní Převalského v Zoo Oděsa. (dh)

Akvárium v Zoo Oděsa. (dh)

Delfinárium Oděsa s černomořskými delfíny, běluhami a lachtany. (dh)

Drezúra a focení s černomořskými delfíny v Delfináriu Oděsa. (dh)

Drezúra a focení s černomořskými delfíny v Delfináriu Oděsa. (dh)

Mladé běluhy jsou tmavé – Delfinárium Oděsa. (dh)

Bodlok pestrý v akvarijní expozici Delfinária Oděsa. (dh)

Návštěvnícký servis

Jan Pařík

Nástupiště safaribusů. (jp)

ZOO Dvůr Králové je nejnavštěvovanějším místem Královehradeckého kraje. V roce 2011 jsme přivítali přes 400 000 návštěvníků a jako každý rok jsme se jim snažili nabídnout perfektní servis. Letos to byla novinka - první Safari vlastním vozem ve střední Evropě. Prodejny, Hotel Safari a již druhým rokem provozovaný Safarikemp připravily pro naše návštěvníky široký sortiment zboží, upomínkových předmětů, rozšíření ubytovacích kapacit a zážitků.

Rok návštěvníckého servisu

Jako každoročně náš rok začal Vánoční zoo, která se opakuje už po patnácté. Zimní období je pro chod zoo náročné. Tento rok nebyl srovnatelný s rokem 2010, neboť naši zoo v prvním čtvrtletí 2011 navštívilo překvapivých 20.123 lidí, tedy o 7.692 osob více než v předchozím roce. Přestože i v letošním roce byly na horách dobré sněhové podmínky, vysoké teploty a dále pak časté deště převážně v měsíci březnu vedly k tomu, že zoo v tomto období byla více navštěvována a to převážně návštěvníky z nedalekých hor.

Během zimního a jarního období jsme připravovali novinku roku a to Safari 2011 – Safari vlastním vozem, kde si návštěvníci mohli vychutnat skutečnou atmosféru safari. Pro ty, kdo nemohli do safari vlastním vozem byl přístavem safaribus, který zajišťovala tak jako v loňském roce firma LIMIT DK. s.r.o.

Jarní mezisezóna trvala v letošním roce od 21. do 22. dubna.

Letní sezóna začala díky proměnlivému počasí až 23. dubna a skončila 9. října, trvala 170 dní, tedy o 7 dní déle než v roce 2010. Od 23. dubna až do 31.5. bylo safari v provozu ve

starém režimu. Od 1.6. do 9.10. bylo v provozu Safari vlastním vozem. ZOO byla proto pro tyto účely rozdělena na dvě části: 1.klasická část s pavilony – pěší, kde se návštěvníci mohli volně procházet a 2. safari část – průjezdná, kde návštěvníci projížděli vlastními vozy, busy nebo safaribusy. Část Safari byla rozdělena do několika úseků. Každý návštěvník při koupi vstupenky obdržel Safari manuál, který popisoval co v jednotlivých úsecích nalezne a dále pak upozorňoval návštěvníka jakým způsobem se v safari chovat. Celý areál byl dále monitorován ostrahou safari, která dohlížela nad pořádkem, bezpečností, klidným chodem safari a informovala návštěvníky o možných zastávkách. Na těchto místech návštěvníci mohli nalézt občerstvení a WC. Ostraha pravidelně safari projížděla v dobře označených vozech.

Během Týdne duchů, který probíhal od 22. do 30. října, se zoo vyzdobila svítícími dýněmi. I letos se návštěvníci mohli sami zapojit do výzdoby a vydlabat si vlastní strašidlo z připravených dýní. Těch bylo i pro tento rok nachystáno dostatečné množství, aby byli spokojeni všichni návštěvníci. Otevírací doba zoo byla během Týdne duchů od 9 do 18 hodin. V letošním roce navštívilo zoo během těchto dnů pouhých 8 175 návštěvníků, tedy o 3 573 méně než v loňském roce což bylo způsobeno horším počasím.

Dopravní situace a dopravní značení

I tento rok jsme se snažili zdokonalit a posílit značení vedoucí na centrální parkoviště zoo, aby již nedocházelo k záměnám s konkurenčními parkovišti. Zcela se změnil celý grafický design, tak aby návštěvník hned po příjezdu do města měl dobrou navigaci přímo na jezd do safari. V měsících dubnu a květnu probíhaly práce na centrálním parkovišti, kde se změnila doprava a značení na parkovišti s cílem optimalizace parkovacích míst a dále pak přesné navedení návštěvníků přímo do safari a Safarikempu. Díky těmto úpravám se zvedla kapacita centrálního parkoviště o dalších 150 – 200 parkovacích míst.

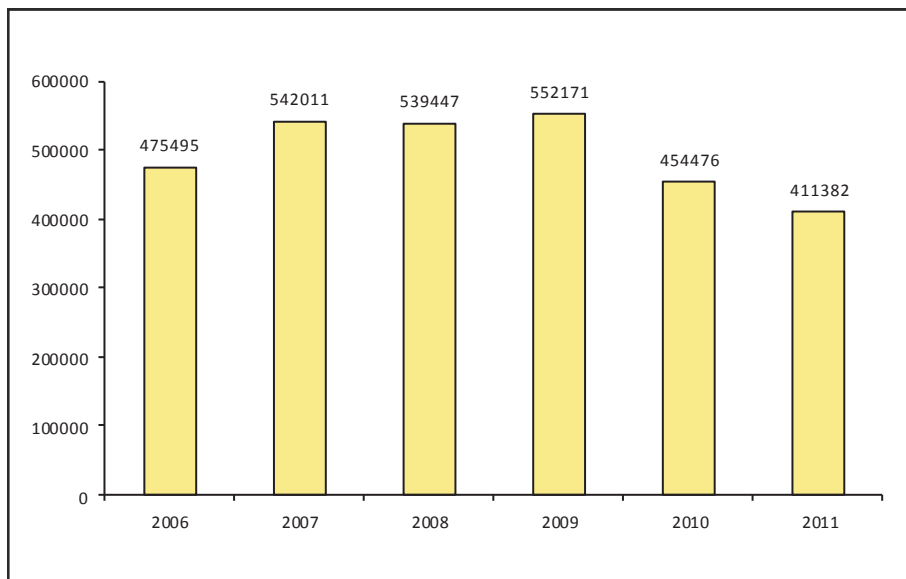

Bohatá nabídka zooshopu. (dh)

Návštěvnost zoo

V následujícím grafu a tabulce návštěvnosti za období 2006–2011 jsou patrné značné výkyvy měsíční návštěvnosti. V letošním roce ovlivnilo návštěvnost počasí, změna provozu zoo (Safari 2011) a také ještě stále nekončící se ekonomická krize. ZOO navštívilo přes 400 000 tisíc návštěvníků, což vytvořilo meziroční pokles návštěvnosti o 10%.

Srovnání měsíční návštěvnosti v letech 2006 a 2011

Roční návštěvnost po čtvrtletích v letech 2006 –2011

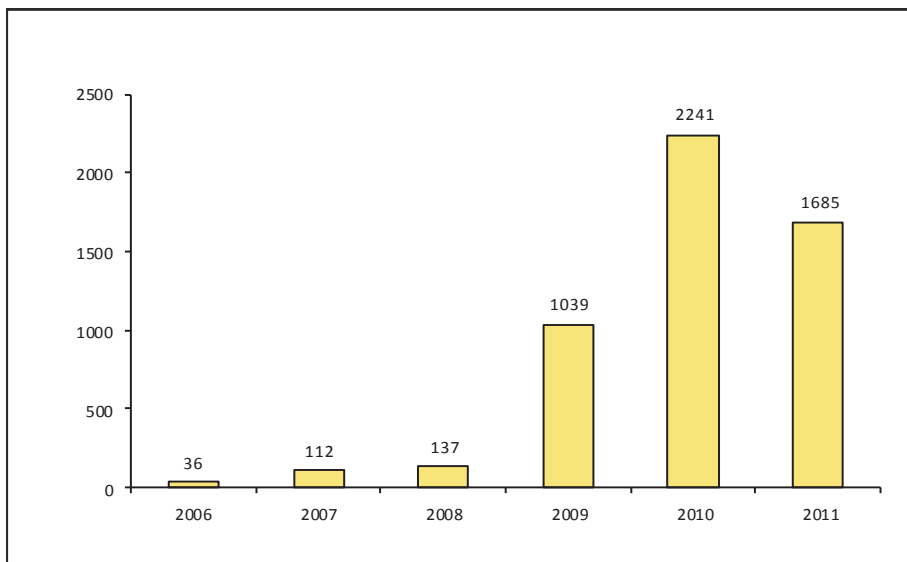
Rok	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	Celkem
2006	10 500	152 153	270 910	41 932	475 495
2007	29 682	176 737	299 006	36 586	542 011
2008	29 069	166 680	298 670	45 028	539 447
2009	14 300	179 885	314 808	43 174	552 167
2010	12 431	133 254	268 705	40 086	454 476
2011	20 123	134 008	223 289	33 961	411 381
Průměr	19 351	157 120	279 231	40 128	495 830

Večerní safari probíhalo tak jako v loňském roce v měsících červnu a září každý pátek a sobotu, v době letních prázdnin (červenec a srpen) každý večer. Pro letošní rok jsme připravili dva časy a to 20 a 21 hodin. Letos safaribusy svezly ve večerních jízdách od 1. června do 30. září 4 095 návštěvníků. Ve srovnání s rokem 2010 to bylo o 48 % méně i když nedošlo k navýšení ceny – byla stejná jako v roce 2010. Důvodem bylo počasí ale i fakt, že si lidé safari dostatečně prohlédli sami vlastním vozem. Pro firemní klientelu a větším skupiny návštěvníků jsme nabízeli na objednávku mimořádné jízdy, které probíhaly od května do poloviny října mimo běžný jízdni řád.

Offroad safari je služba pro malé skupiny a rodiny, kteří si chtějí jízdu po safari užít pouze sami a s průvodcem. Je v provozu v době letní sezóny a na objednávku. Klienti si mohli objednat tuto podvečerní vyjížďku otevřeným terénním safarivozem v doprovodu odborného průvodce i v anglickém a německém jazyce. Dále je možno si k jízdě objednat i stylovou africkou večeři v restauraci U Lemura.

V letošním roce tyto služby využilo 1 685 návštěvníků tedy o 556 méně než v roce 2010.

Srovnání návštěvnosti Offroad a večerního safari v letech 2006—2011

Prodej zboží

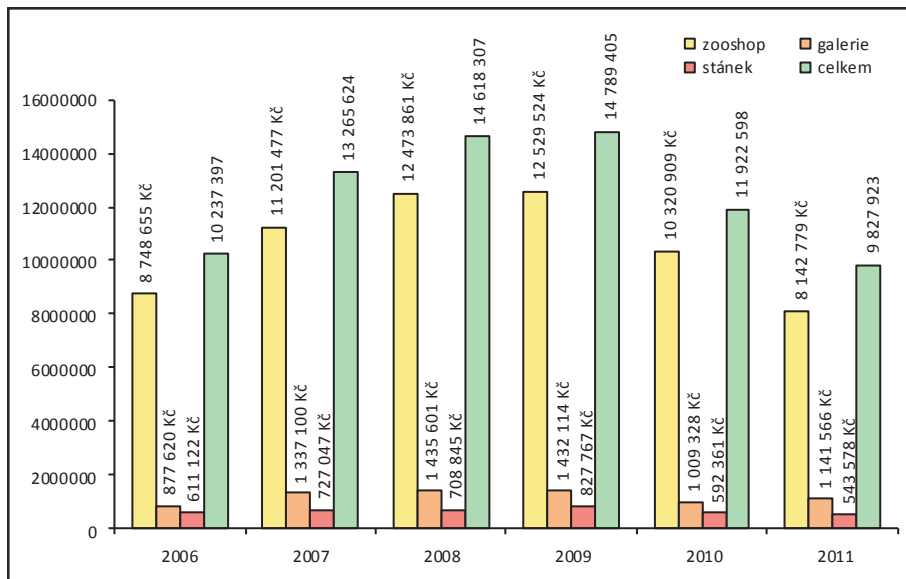
Zooshop Serengeti, prodejna v Galerii Zdeňka Buriana a od května do září i stánek v průchodu pavilonu šelem již několik let nabízí návštěvníkům široký sortiment upomínkových předmětů a dalšího zboží s tematikou zoo, zvířat a přírody. Prodej a další služby zajišťoval kolektiv prodavaček návštěvníckého servisu pod vedením Ing. Zuzany Dědové.

Návštěvnícký servis

Útvar návštěvníckého servisu zajišťuje i správu některých objektů. Mezi ně patří letohrádek zoo, ubytovny, Hotel Safari, Safarikemp a pronajímané přilehlé budovy. V průběhu celé sezóny jsme prováděli drobné opravy těchto budov. Pro zabezpečení a zároveň kontrolu areálu a budov s tím spojených byl rozšířen i kamerový systém po celém areálu zoo a to na celkových 40 kamer. Proběhly také drobné opravy nátěrů venkovních částí budov restaurace U Lemura a hotelu Safari.

Pracovníci návštěvníckého servisu se také podílí na aktualizaci internetových stránek zoo a pomáhají s realizací akcí pořádaných útvarem marketingu a vzdělávání.

Přehled tržeb na prodejních místech v letech 2006 - 2011

Vstupné do zoo a přehled sezon

Zoo byla otevřena denně od 9 hodin. Otevírací doba se již několik let nemění a přehled jednotlivých sezón a otevírací dobu přehledně popisuje níže uvedená tabulka, která uvádí ceny vstupného platné v roce 2011. Zoo také nabízí přenosné i neprenosné permanentní vstupenky pro soukromé osoby, školy a další organizace včetně firem.

Vstupné 2011

Druh vstupného	Letní sezona	Večer. safari	Mezisezona	Týden duchů	Zimní sezona	Vánoční zoo
Dospělí	170, -/290,-	195, -	140, -	170, -	110, -	100, -
Děti 4-12 let, studenti, důchodci	100, -/190,-	125, -	95, -	100, -	75, -	70, -
Dospělí	170, -/290,-	195, -	140, -	170, -	110, -	100, -
Děti 4-12 let, studenti, důchodci	100, -/190,-	125, -	95, -	100, -	75, -	70, -
Dospělí	170, -/290,-	195, -	140, -	170, -	110, -	100, -
Skupinová sleva	10 % pro skupiny nad 15 platících osob					
Zdarma	Děti do 2 let, nevidomí, učitelé (1 na 15 dětí), řidič autobusu Hosté hotelu Safari a bungalovů Safari Kempu, stany a karavany ubytování na min. 2 noci					

Návštěvníci pozorují antilopy losí v safari. (dh)

Atrakcí safari bylo setkání i se zebry stepními. (dh)

Permanentní vstupenky 2011 celý rok

Permanentka	Cena	Poznámka
Nepřenosná roční	690, –	Neomezený počet vstupů, vystavena na jméno
Přenosná dospělá sezonní	2 800,-	Platí pro 20 vstupů
Přenosná dospělá mezisezonní	2 350,-	Platí pro 20 vstupů
Přenosná dětská sezonní	1 700,-	Platí pro 20 vstupů
Přenosná dětská mezisezonní	1 400,-	Platí pro 20 vstupů

Permanentní vstupenky 2011 akce Safari

Druh permanentní vstupenky	Cena	Vstupenka je omezena na 10 návštěv v ZOO. 1osoba = 1 vstup/vjezd. Platí pouze pro hlavní sezónu po otevření safari pro osobní auta a autobusy. Permanentka obsahuje 10 polí. Každý vstup bude na permanentce označen procvaknutím 1 pole = 1 osoba = 1 vstup. Ostatní přenosné permanentky jsou platné s dopltkem rozdílu do plného vstupného.
Přenosná dětská (děti 3-15 let, studenti)	1.520,-	
Přenosná dospělá	2.320,-	

Doplátky permanentních vstupenek

Doplatek na permanentku	Cena
Celoroční dospělá - přenosná	75,-
Celoroční dospělá - dětská	55,-
Mezisezonní dospělá - přenosná	95,-
Mezisezonní dospělá - přenosná	70,-
Nepřenosná (na jméno) – vstup je bez doplatku, vstup umožněn pouze do klasické části zoo	0,-

Přehled sezón a otevírací doba

Sezóna	Datum	Otevřeno	Africké safari	Letní výběhy	Galerie
Vánoční zoo	1. – 31. 1.	9.00–19.00	–	–	10.00–19.00
Zimní sezona	1.2. – 20.4.	9.00–16.00	–	–	10.00–16.00
Jarní mezisezona	21. – 22. 4.	9.00–17.00	navážení zvířat	ano	10.00–17.00
Letní sezóna	23.4.–9.10.	9.00–18.00	ano	ano	10.00–18.00
Večerní safari	1.6. –30. 9.	19.30–21.30	ano	ano	–
Podzimní mezisez.	10.10.–6. 11.	9.00–17.00	odchyt zvířat	ano	10.00–17.00
Týden duchů	23. –31.10.	9.00–18.00	–	–	10.00–18.00
Zimní sezona	7.11–30.11.	9.00–16.00	–	–	10.00–16.00
Vánoční zoo	1. – 31. 12.	9.00–19.00	–	–	10.00–19.00

Pokladny u vjezdu na Safari vlastním vozem. (dh)

Pracovníci oddělení návštěvnického servisu (zleva): Zuzana Dědová, Marcela Dvořáková, Jitka Vyhledalová, Lucie Petráčová, Radek Mádle a Jan Pařík, DiS.

Hotel Safari****

Andrea Šitinová

Hotelové atrium s letním bazénem. (zč)

Čtyřhvězdičkový Hotel Safari je provozován od roku 2001 s ideou nabídnout hostům kvalitní ubytování a zázemí na dosah africké divočiny přímo v areálu zoo. Hotel Safari je ideálním místem nejen pro individuální turisty, ale také pro uspořádání firemní akce či rodinné oslavy. V letošním roce Hotel Safari navštívilo téměř deset tisíc hostů z celého světa, aby zde strávili nezapomenutelné chvíle. V roce 2011 Hotel Safari oslavil 10ti leté výročí svého otevření.

Hotelové služby

Hotel Safari nabízí kvalitní a komfortní ubytování po celý rok. Díky své poloze přímo v areálu zoo nabízí, jako jediný ve střední Evropě, atmosféru skutečného afrického safari. Ubytovaní je možné ve třiaadvaceti dvoulůžkových pokojích a sedmi apartmánech s možností přistýlek. Pokoje jsou rozdělené na kuřácké a nekuřácké. Každý pokoj je vybaven vlastní koupelnou, TV, minibarem, rychlovarnou konvicí, fénem a telefonem s přímou volbou. V objektu Hotelu Safari je možnost bezplatného připojení k internetu (WiFi).

Ke každému pokoji je v letním období k dispozici privátní posezení na balkoně nebo v zahradě hotelového atria s možností využití vyhřívaného hotelového bazénu o rozměrech 8x4 m. Další možnost, jak trávit volný čas, nabízí čtyřdráhový bowling pro 32 hráčů.

Přímo v Hotelu Safari je k dispozici salonek U Gepardů o celkové kapacitě až 70 osob (dle zvoleného uspořádání), který nabízí kompletní zázemí pro pořádání firemních akcí, přednášek, seminářů či oslav. V salonku se pořádají akce privátní, firemní, ale i pro širokou veřejnost.

Hotel Safari je propojen se stylovou a nekuřáckou Restaurací U Lemura, která zajišťuje veškeré stravování – snídaně, obědy, večeře, catering. Hotelovým hostům se snaží pobyt zpříjemnit také obsluhou u bazénu.

Hoteloví hosté mají po celou dobu pobytu volný vstup do zoo. Ve spolupráci s našimi zoo odborníky jsme také pro hotelové hosty zajistili ojedinělé zážitkové programy, ze kterých si vybrali i ti nejnáročnější. Se zkušenými průvodci a ošetřovateli mohli hosté zažít atmosféru nefalšovaného afrického safari (Večerní safari, Offroad safari), popřípadě zblízka a dokonale poznat život vybraných zvířat, která mohli i sami krmít a hladit (ZOO zadními vrátky, Ošetřovatelem v ZOO).

Ekonomika a provoz hotelu

I přes období hospodářské krize, které bylo pro celé odvětví téměř likvidačním, se podařilo hotelu přilákat velké množství hostů a dosáhnout tak tržeb, které překračují částku 12 mil. Kč.

Již tradičně k nám jezdí nejvíce hostů z České republiky, zaznamenali jsme nárůst hostů ze Slovenska, Rakouska, Ruska, USA, Belgie a Litvy. Měli jsme i návštěvníky z Polska, Německa, Nizozemska, Itálie, Francie, Austrálie, Afriky atd.

Hotel Safari navštívilo 249 našich čtyřnohých psích přátel, přirozeně v doprovodu svých majitelů.

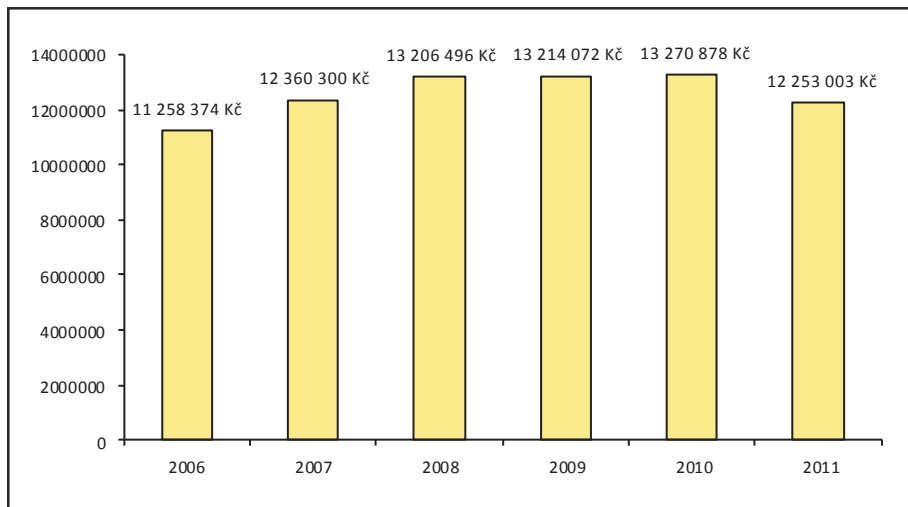
Tabulka s přehledem základních ekonomických ukazatelů spolu s grafem ilustruje ekonomiku v jednotlivých letech 2001 – 2011.

Přehled základních ekonomických ukazatelů 2001 - 2011

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Příjmy celkem	2,26 mil. Kč	5,5 mil. Kč	6,83 mil. Kč	8,37 mil. Kč	10,9 mil. Kč	10,5 mil. Kč
Náklady celkem	1,14 mil. Kč	2,67 mil. Kč	2,94 mil. Kč	3,2 mil. Kč	4,43 mil. Kč	5,8 mil. Kč
Hrubý zisk	0,85 mil. Kč	2,8 mil. Kč	3,8 mil. Kč	5,06 mil. Kč	6,5 mil. Kč	4,7 mil. Kč
Počet lůžkonocí	2823	7167	8041	10301	11859	10745
Průměr na hosta	806,96	768,58	842,29	802,77	921,82	1047
Obsazenost	0,158	0,297	0,346	0,45	0,484	0,448

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy celkem	11,2 mil. Kč	11,7 mil. Kč	11,7 mil. Kč	11,3 mil. Kč	10,6 mil. Kč
Náklady celkem	6,7 mil. Kč	6,9 mil. Kč	7,0 mil. Kč	6,8 mil. Kč	5,3 mil. Kč
Hrubý zisk	4,5 mil. Kč	4,8 mil. Kč	4,7 mil. Kč	4,5 mil. Kč	5,3 mil. Kč
Počet lůžkonocí	11654	12210	11964	11121	9388
Průměr na hosta	1061	1082	1105	963	1128
Obsazenost	0,474	0,505	0,487	0,4631	0,3822

Celkové tržby—Hotel Safari 2006 - 2011

V průběhu roku byly provedeny drobné opravy v atriu (střecha, svody) a pokoje vybaveny novými LCD televizory.

Zájem o zoo a hotelové služby přivedl mezi hotelové hosty i řadu populárních osobností, např. Barbaru Nesvadbovou, která k nám jezdí opakovaně, Petra Salavu, Jaroslava Duška, Veroniku Žilkovou a Martina Stropnického, Jaroslava Tvrdíka, Jana Rosáka a další.

Konferenční služby

V konferenčním salonku U Gepardů probíhají různé odborné semináře, konference, firemní a soukromé oslavy.

V letošním roce se v Hotelu Safari konalo více než 50 firemních akcí. Toto číslo ukazuje, že jsme oblíbeným partnerem pro firemní a business klientelu. Kromě poskytnutí odpovídajícího zázemí a ubytování na vysoké úrovni nabízíme i mnoho doplňkových služeb a volnočasových aktivit, např. Večerní safari spojené s grilováním u nosorožců, nahlédnutí do ZOO zadními vrátky, hudební vystoupení, barmanské show, fire show apod., díky kterým se firemní akce stane pro všechny zúčastněné nezapomenutelným zážitkem.

Jednou z nejzajímavějších akcí byla pracovní porada firmy KWS OSIVA s. r. o. z Velkého Meziříčí. Při této akci se ukázalo, jak se dají pracovní porady zpříjemnit nabídkou zoo. Dopoledne hosté navštívili zoo s odborným průvodcem, večer se vypravili speciálním safaribusem pozorovat africká zvířata v záři zapadajícího slunce.

Konferenční salonek U Gepardů byl využit i k několika akcím pořádaným zoologickou zahradou a Královéhradeckým krajem.

Některé firmy pořádají své akce v Hotelu Safari již po několikáté. Přehled akcí uvádí následující tabulka.

Odborné a firemní akce v Hotelu Safari v roce 2011

Datum	Firma	Druh akce	Dny	Počet ubyt. osob	Počet účastníků
7.-8. 1.	GASTRO-ZOO s. r. o.	Soukromá narozeninová oslava	2	20	20
7.-8. 2.	ZOO hl. m. Prahy	Porada	2	6	6
10.-11. 2.	ČEZ Distribuce, a. s.	Porada odboru Poskytování sítí	2	13	13
12. 2.	eBRÁNA s. r. o.	Kvartální konference	1	0	40
10.-13. 2.	p. Zdráhal – česká a rakouská reprezentace dívek – hokejový zápas	Pouze ubytování	4	45	45
28. 2.-1. 3.	Královéhradecký kraj	Školení	2	28	30
3.-4. 3.	Královéhradecký kraj	Komise pro financování krajů AKČR	2	3	35
4.-5. 3.	Prefa Aluminiumprodukte s.r. o.	Setkání nejlepších klempířů ČR	2	58	100
5.-6. 3.	p. Zdráhal – česká a německá reprezentace dívek – hokejový zápas	Pouze ubytování	2	63	63
30. 3.	Mexx Clanroy a. s.	Dražba nemovitostí	1	0	20
1. 4.	VP AGRO spol. s r. o.	Firemní seminář	1	0	30
4.-5. 4.	Raiffeisenbank a. s.	Školení	2	42	42
8.-9. 4.	AGENTURA N+N s. r. o.	Seminář	2	21	21
11. 4.	ZOO a MěÚ Dvůr Králové n.L.	Workshop pro podnikatele	1	0	25
15.-16. 4.	GIMBORN ČR s. r. o.	Porada	2	62	64
28.-29. 4.	ČMSS, a. s.	Školení	2	14	14
4.-5. 5.	BO & BO Czech s. r. o., Praha	Pouze ubytování	2	44	44
9.-10. 5.	Typ Agency s. r. o.	Ubytování filmového štábu	2	47	62
11.-12. 5.	Travel agency Celica	Workshop	2	18	18
16.-17. 5.	XINTEX, spol. s r. o.	Porada oblastních manažerů firmy	2	7	7
17.-18. 5.	ZOO Dvůr Králové	Mezinárodní konference Safari 2011	2	1	25
19.-21. 5.	NOVARTIS s. r. o.	Meeting	3	11	11
19.-21. 5.	KWS OSIVA s. r. o.	Porada	3	31	31
21. 5.	Canon CZ s. r. o.	Den s Canonem - vyhodnocení fotosoutěže	1	0	60
23.-24. 5.	ČMSS, a. s.	Školení	2	11	11
25.-27. 5.	Společnost pro vědu o laboratorních zvířatech	14. konference o laboratorních zvířatech	3	24	24
28.-29. 5.	MPRV SR	Zájezd	2	37	37
31. 5.-1. 6.	ČEZ Distribuce, a. s.	Porada techniků majetkoprávních vztahů ČEZ Distribuce, a. s. v odděleních Poskytování sítí	2	13	13
2. 6.	Královéhradecký kraj	Jednání Finančního výboru Zastupitelstva Královéhradeckého kraje	1	0	25

Datum	Firma	Druh akce	Dny	Počet ubyt. osob	Počet účastníků
3.-5. 6.	Sazka a. s.	Meeting	3	25	25
9.-10. 6.	Poštovní spořitelna	Školení	2	19	21
15.-16. 6.	GEA LVZ, a. s.	Prezentace	2	14	14
17.-18. 6.	VCES a. s.	Seminář „Manažerská akademie VCES 2011“	2	9	11
22.-23. 6.	CEP	Ubytování pro vítězný tým v soutěži škol „Třídíme s Nikitou“	2	15	15
23.-24. 6.	CK Bus Tourist s. r. o.	Zájezd	2	31	31
28.-29. 6.	Typ Agency s. r. o.	Školení + prezentace	2	11	11
8.-10. 7.	BcA. Jan Svatoš	Fotografický workshop FOTOSAFARI	3	*	20
2. 8.	Clanroy a. s.	Dražba nemovitostí	1	0	0
20.-21. 8.	BcA. Jan Svatoš	Fotografický workshop FOTOSAFARI	2	*	6
30. 8.	Syngenta Czech s. r. o.	Škola fotografování s Jiřím Kolbabou	1	0	35
2.-3. 9.	Fast Forward s. r. o.	Setkání dealerů TFSCZ	2	50	50
6.-8. 9.	CineXpress, s. r. o.	Prezentace	3	41	41
13.-14. 9.	Královéhradecký kraj	Jednání Komise Rady AKČR pro IZS	2	14	17
16.-17. 9.	VCES a. s.	Seminář „Manažerská akademie“	2	8	8
20.-22. 9.	Královéhradecký kraj	14. jednání Komise Rady AKČR pro školství a sport	3	17	17
30. 9.-2. 10.	SVOPAP vzdělávací centrum s. r. o.	Výuka bloku kurzu Chovatel zvířat v Zoo	3	16	16
13.-14. 10.	Behr Czech s. r. o., Mnichovo Hradiště	Školení	2	17	17
18.-19. 10.	Plzeňský Prazdroj a. s.	Prezentace	2	9	9
25. 10.	DLNK s. r. o.	Seminář	1	10	10
26.-27. 10.	ČSOB, a. s.	Výjezdni porada ČSOB	2	14	14
3.-4. 11	Česká pojišťovna a. s.	Výjezdni porada	2	26	26
12.-13. 11.	Česká asociace pro chov a ochranu krokodýlů o. s.	Výroční členská schůze	2	32	34
14.-16. 11.	ČMSS a. s.	Firemní školení	3	12	12
23.-24. 11.	UNIQA pojišťovna, a. s.	Firemní akce	2	40	60
24.-25. 11.	Český Caparol spol. s r. o.	Ubytování a raut pro zákazníky na ukončení stavební sezóny pro oblast Sever	2	15	100
24.-25. 11.	Královéhradecký kraj	Výjezdni porada	2	24	24
1.-2. 12.	ČEZ Měření, s. r. o.	Pouze ubytování zahraničních hostů	2	7	7
1.-2. 12.	M&M reality holding, a. s.	Firemní akce	2	18	18
8.-9. 12.	Securitas ČR s. r. o.	Školení a porada THP pracovníků a provozních manažerů	2	8	8
9.-10. 12.	JASS a. s.	Firemní večírek	2	2	21
22.-23. 12.	Treves s. r. o	Vánoční večírek	2	5	70
Celkem			124	1128	1704

Svatební tabule v salonku U Gepardů. (zč)

Pracovníci Hotelu Safari a Safarikempu (zleva): Martin Bednář, Andrea Šitinová, Marie Oulehlová, Veronika Hrdinová, Lenka Sochorová, Bc. Jana Senetová, Romana Hudecová a Eva Drtinová. (zč)

Safarikemp

Andrea Šitinová

Stylové sociální zařízení nabízí praní a sušení prádla. (dh)

Safarikemp je provozován od jara 2010. Na rozlehlém pozemku se nachází stylové africké bungalovy hotelového typu, které nabízí ubytování po celý rok, ale i místa pro stany a karavany návštěvníků. Součástí areálu je výběh afrických zvířat, oddělený pouze nenápadným plotem s možností pozorovat zvířata v denních i nočních hodinách.

Ubytování a služby

Safarikemp nabízí ubytování v deseti pokojích v pěti stylových bungalovech. Každý pokoj má svůj samostatný vchod, chodbu, koupelnu s WC, TV, minibar, rychlovarnou konvici, fén, telefon s přímou volbou, bezplatné připojení k internetu – WiFi a možnost přistýlky.

Pokoje v bungalovech nejsou očíslované, jak jsme zvyklí z klasického hotelu, ale každý nese název jednoho afrického zvířete. Interiéry jsou vyzdobeny originálními batikami a maskami z Keni a Tanzanie a také fotografiemi příslušného zvířete z přírody.

Pro hosty je dále k dispozici venkovní dřevěné posezení s grilem před každým bungalovem. Safarikemp dále nabízí karavanová stání s přípojkami na vodu a elektřinu a prostor pro stanování – samozřejmě s odpovídajícím zázemím, k dispozici je stylové centrální sociální zařízení (WC, sprchy, umývárny) a možnost využít pračku a sušičku prádla.

Součástí kempu je recepce s prodejnou drobného zboží, venkovní bazén a vyhřívaná vířivka, lavičky, stoly a dřevěná lehátka se stylovými slunečníky. V areálu kempu se nachází dětské hřiště, míčové hřiště, stoly na pingpong a půjčovna jízdních kol a dětských minikár. Zcela unikátní je výběh afrických zvířat, oddělený pouze nenápadným plotem, s možností

pozorovat zvířata v denních i nočních hodinách, stejně jako je tomu v kempech v afrických parcích a rezervacích. K pozorování vybízí i stylová zastřešená vyhlídka. V letošním roce bylo ve výběhu 19 zvířat ve 4 druzích. Stádo pakoní běloocasých (přímo ve výběhu se narodilo 7 mláďat), skupina pštrosů, přímorožec arabský a 2 mladí samci žiraf.

Hosté, ubytovaní v bungalovech, mají vstup do zoo zdarma po celou dobu pobytu. Hosté ve stanech a karavanech mají vstup do zoo zdarma při pobytu na dvě a více nocí. Ve spolupráci s propagačním oddělením zoo jsme pro hotelové hosty zajistili ojedinělé zážitkové programy, ze kterých si vybrali i ti nejnáročnější (Večerní safari, Offroad safari, ZOO zadními vrátky, Ošetřovatelem v ZOO).

Veškeré stravování (snídaně, obědy, večeře) zajišťuje stylová a nekuřácká Restaurace U Lemura, která se nachází v areálu zoo.

Ekonomika a provoz kempu

Na předešlý úspěšný 1. rok provozu navázal letošní rok s tržbou téměř 6 mil. Kč. Nárůst tržeb jsme zaznamenali nejen u ubytování, ale i dalších služeb.

Nejvíce hostů k nám jezdí z České republiky a Slovenska, měli jsme i návštěvníky z Polska, Německa, Francie, Litvy, Kanady, USA, Jihoafrické republiky atd.

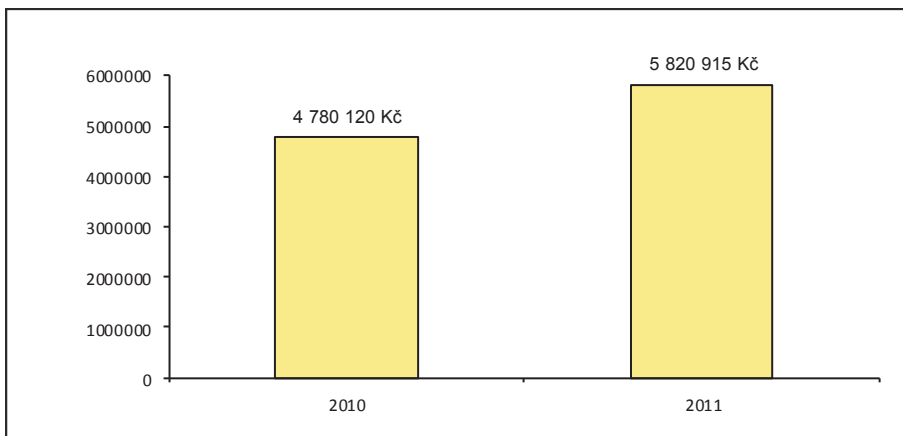
Safarikemp navštívilo 173 čtyřnohých psích přátel, přirozeně v doprovodu svých majitelů.

Tabulka s přehledem základních ekonomických ukazatelů spolu s grafem ilustruje ekonomiku v jednotlivých letech 2010 – 2011.

Přehled základních ekonomických ukazatelů 2010 - 2011

Rok	2010	2011
Tržby celkem	4 780 120 Kč	5 820 915 Kč
Počet lůžkonocí	8483	8381
Průměr na hosta	563,49 Kč	694,54 Kč

Celkové tržby safarikemp - 2011

Zájem o zoo a služby Safarikempu přilákal i hosty z řad populárních osobností, např. Báru Basikovou s rodinou. Ubytován zde byl i štáb TV Barrandov v čele s moderátorem Jaroslavem Mendelem během natáčení pořadu Splněné sny, jehož podstatná část se odehrávala právě v prostorách Safarikempu a naší zoo. Pobyť v zoo a zejména přenocování v Safarikempu byly splněným snem malého Bendíka a jeho maminky Dity.

V letošním roce se v Safarikempu konalo i několik firemních akcí, přehled uvádí následující tabulka.

Odborné a firemní akce v Safarikempu v roce 2011

Datum	Firma	Druh akce	Dny	Počet ubyt. osob	Počet účastníků
14.-15. 1.	ANIMATO, s. r. o.	Pouze ubytování	2	7	20
4.-5. 3.	Přefa Aluminiumprodukte s. r. o.	Setkání nejlepších klempířů ČR	2	15	100
20.-21. 4.	VP AGRO spol. s r. o.	Dětský den s Recordíí	2	8	500
9.-10. 5.	Typ Agency s. r. o.	Ubytování filmového štábu	2	15	62
17.-18. 5.	ZOO Dvůr Králové	Mezinárodní konference Safari 2011	2	11	25
8.-10. 7.	BcA. Jan Svatoš	Fotografický workshop FOTOSAFARI	3	23	20
20.-21. 8.	BcA. Jan Svatoš	Fotografický workshop FOTOSAFARI	2	6	6
27.-28. 10.	TV Barrandov	Natáčení pořadu Splněné sny	2	10	10
Celkem			17	95	743

Květinovou výzdobu v Safarikempu zajišťuje oddělení technické a zahradnické údržby. (zč)

Safarikemp evokuje prostředí skutečného afrického kempu, jehož součástí jsou i hřiště. (zč)

Pohled do afrického výběhu Safarikempu. (dh)

Gastronomické služby

Catering

Igor Mašíň, Michal Novák, Jan Majzlík, Martin Nahodil

Narozeninová oslava v Restauraci U LEMURA. (im)

Pro společnost GASTRO-ZOO s.r.o. to byl již třináctý rok zajišťování kompletních gastronomických služeb v areálu ZOO Dvůr Králové. Největší změnou v naší ZOO bylo v roce 2011 zprovoznění SAFARI pro osobní auta a tím i stěhování některých gastronomických provozů v rámci areálu. U vjezdu do SAFARI naše firma ve spolupráci se společností Coca-Cola umístila upravený vůz Land Rover Defender, který ze začátku sloužil jako zázemí k zajištění občerstvení příjezdějících aut. Zásadním kladným parametrem byl po vyhodnocení celého roku opět průměr na návštěvníka, který se nám tak jako ve všech předchozích letech podařilo zvýšit.

V roce 2011 jsme nabízeli gastronomické služby v těchto provozech:

Restaurace U LEMURA – samoobslužná restaurace a restaurace s obsluhou

Naše hlavní provozovna v ZOO má tři části: restauraci s obsluhou v Africkém stylu, samoobslužnou restauraci typu fast food a letní terasu, která je zastřešená a v jarních a podzimních měsících ji můžeme vytápět. Restauraci s obsluhou může navštívit každý návštěvník zahrady, ale především je určena pro hosty Hotelu Safari a také Safarikempu. Každé ráno od 7 hodin zde mají nachystané snídaně a také večer je tento provoz hotelovými a kempovými hosty hojně využíván. Během obědů je zde často prostřeno pro hromadné akce. Při snídaních je také využíván prostor bowlingu. V restauraci s obsluhou jsme také letos praktikovali již zavedený model, tj. rozdělení nabídky jídel na denní a

večerní menu – v rámci těchto nabídek je přes den upřednostňována rychlost výdeje jídel a večer naopak pestrost nabídky. Provozní dobu fast-foodu jsme s ohledem na rychlost výdeje prodloužili a nechali otevřeno podstatně déle, než v minulých letech. V případě, že nám nestačí ani jeden z úseků, využíváme také konferenční místnost Hotelu Safari, tj. salonek U Gepardů.

Občerstvení v areálu ZOO

V těsné blízkosti Restaurace U LEMURA je cukrárna U Veverek, kde má návštěvník možnost ukončení oběda sladkou tečkou v podobě zmrzliny, palačinky, nebo vafle na špejli. Při prohlídce výběhů usurijských tygrů, levhartů a dalších šelem byste neměli minout občerstvení U Levhartů, které je v klidném a příjemném prostředí mezi pavilonem šelem a výběhem pralesní antilopy bongo.

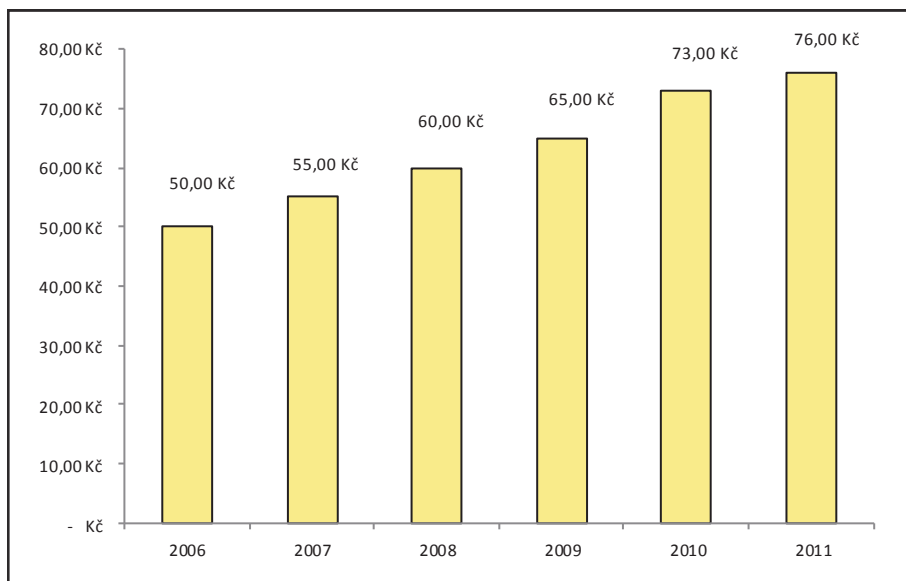
Za budovou letohrádku s galerií obrazů Zdeňka Buriana se nachází občerstvení U Plameňáků, kde lze při obědě obdivovat tyto krásné ptáky, nebo využít přilehlé dětské hřiště. Dále se k letohrádku přestěhovalo občerstvení U Lvů a dostalo příznačný název U Letohrádku, nabízíme zde také točenou zmrzlinu a grilovanou uzenou kýtu, která se připravuje přímo před zraky hostů. Naproti výběhu slonů je situováno občerstvení U Slonů. Po jídle si zde můžete vychutnat také točenou zmrzlinu. V sousedství je pizzerie U Žiraf, která nabízí několik druhů výborné pizzy připravené klasickými výrobními postupy.

U výběhu pralesních žiraf okapi se nachází AFRIKA BAR, u kterého se rozšířilo místo k sezení a návštěvníkům zde podáváme teplé a studené nápoje, míchané alkoholické i nealkoholické koktejly a ledovou tříšť s různými příchutěmi.

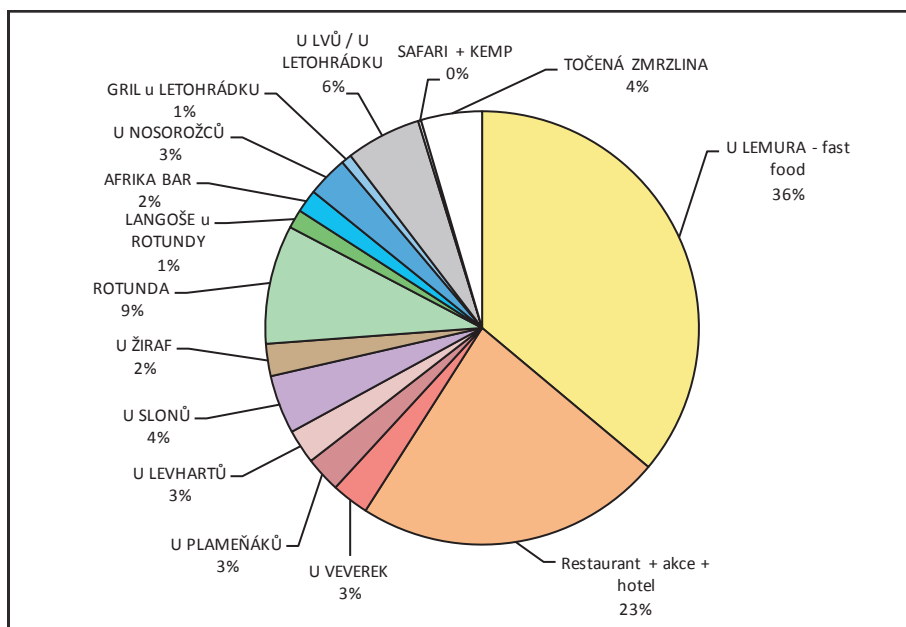
Letní restaurace Rotunda se nachází na nejméně navštěvovaném místě v zoo a návštěvníkům zde nabízíme posezení pod velkou pergolou. Jedná se o moderně zařízené občerstvení se širokým sortimentem pokrmů, nápojů a cukrovinek. Nedaleko letní restaurace je malý provoz, kde prodáváme langoše v různých úpravách. Na trase projížďky po Safari bylo možné zaparkovat auto na mostě a navštívit naše občerstvení U Nosorožců, kde bylo možné při jídle pozorovat tato krásná zvířata, nebo protějščí výběh antilop, pakoňů a zeber.

Co se týká působení mimo areál ZOO, rádi připomeneme akci, která proběhla v pardubickém výstavním a veletržním centru IDEON od 13. do 15. října 2011, kde se v rámci 15. ročníku největší východočeské gastro výstavy GASTRO 2011 konal 3. ročník soutěže restaurací východočeského regionu a zúčastnil se ho kuchařský tým Restaurace U LEMURA ve složení - kapitán a 2 kuchaři (Martin Nahodil, Jan Majzlík a Pavel Denk). Tým musel za 3 hodiny uvařit 3-chodové menu pro 25 osob a vydat ho za 30 minut. Tato akce byla pro naši restauraci velice zajímavá a prospěšná jak z hlediska reklamy, tak i povědomí o celkových gastronomických i ubytovacích možnostech, které v ZOO společně poskytujeme. Menu všem moc chutnalo a pánové kuchaři obsadili celkově krásné 2. místo.

Průměrná tržba na návštěvníka v letech 2006–2011 (v Kč)

Podíl jednotlivých provozů na tržbách v roce 2011 (v Kč)

Naše další služby a reference

Již tradičně zajišťujeme většinou pro stálé partnery cateringové služby v celé České republice. Zde je pro nás samozřejmostí sestavení speciální cenové nabídky podle přání a představ klienta se zajištěním ostatních doplňkových služeb včetně dopravy a ubytování. Spokojenost partnerů a jejich hostů pro nás byla vždy na prvním místě.

S našimi službami byli mimo jiné spokojeni: ČEZ a.s., ČNB, CSLab spol. s r.o., UNIQA pojišťovna a.s., Kancelářské stroje s.r.o., TAUER ELEKTRO, a.s., Královéhradecký kraj, Plzeňský Prazdroj a.s., ČSOB, a.s., DELTA SYSTÉM AIR a.s., Reuters Czech Republic s.r.o., Řád svatého Huberta, VCES a.s., MILCOM, a.s., TREVES s.r.o., BAK stavební společnost, a.s., Chládek a Tintěra, a.s., CEP a.s., KNAUF Praha s.r.o., GE ELFUN, Česká Spořitelna, a.s., VP AGRO, spol. s.r.o., Key production, spol. s.r.o., Český Caparol s.r.o., PREFA Aluminiumprodukte s.r.o.

Gastronomie nás baví

www.gastro-zoo.cz

Pracovníci GASTRO-ZOO s.r.o. v rámci zimní sezony (zleva): Miroslav Stejskal, Iveta Mařanová, Věra Voltrová, Petra Hanáková, Pavel Denk, Petr Novák, Martina Holzápřlová, Jan Majzlík, Michal Novák, Martin Nahodil a Igor Mašín. (am)

AFRIKA BAR, který jsme přestěhovali k výběhu Okapi. (im)

Akce firmy VP AGRO na Safarikempu. (im)

Oslava 65. výročí zoo. (dh)

Raut pro firmu KEY Produktion v Letohrádku v ZOO. (im)

Zahradnická a technická údržba

Jiří Děd

Babočky paví oka sají nektar z rostliny Buddleia davidii. (dh)

Práce celého oddělení souvisely zejména s přípravou nového způsobu provozu safari, rozšířením a zatraktivněním letních výběhů, dokončením nových výběhů pro orangutany.

V roce 2011 byly provedeny opravy a údržby zařízení v celkové hodnotě téměř osm milionů korun. Na této činnosti se podílely jak dodavatelské firmy, tak osm pracovníků oddělení technické údržby a deset pracovníků údržby zahradní. Ve spolupráci s pracovníky výživy byly také zajišťovány práce spojené s přípravou a dokončováním investičních akcí.

Investiční akce, opravy

K jednotlivým investičním akcím, realizovaným v průběhu roku dodavatelskými firmami, bylo nutné vlastními silami provést přípravné a dokončovací práce.

Mimo běžné práce, související s každodenním provozem zahrady a mimo již zmíněné práce investiční, je třeba se zmínit o následujících akcích:

- oprava oken garáží a pitevny včetně zateplení
- nové palandy pro šelmy
- součinnost s opravou teplovodů
- příprava na rekonstrukci pavilonu lidoopů
- drenáže dětského hřiště
- součinnost s opravou elektrorozvodů a trafostanic
- zprovoznění přístupové cesty na pavilon bongo

- oprava a nátěry konstrukcí na pavilonu šelem
- práce spojené s drčením a tříděním odpadů a sutí
- výroba transportních beden
- oprava dvorků u nové karantény
- oprava profilu příkopu letního výběhu (V.)
- oprava části střechy pavilonu bongo
- oprava komunikací, zámková dlažba
- přístřešek pro strojní zařízení
- úpravy výběhu u safarikempu, přesunutí trafostanice

Investiční akce, opravy	Činnost oddělení údržby
Volné výběhy safari	Zpevnění krajnic komunikací, rozšíření a zpevnění odstavných ploch, přesuny stánků a prvků dětských hřišť, výběh pro paovce včetně krmného přístřešku a zimoviště, oprava oplocení výběhů gepardů, výběhu M1 a dolní VI, elektroinstalace a úpravy vjezdových bran a roštů, instalace stojanů a panelů
Výběhy orangutanů	Sťahování soch gladiátorů, instalace parkosů, upevnění lan, úpravy vnitřních ploch, drenáže, navážení a rovnání zeminy, výsadba zeleně, osetí, rekonstrukce vnějších ploch, úpravy záhonů včetně výsadeb
Výběh safari "masajska vesnice"	Odvoz a rovnání zeminy, údržba zeleně, úklid materiálu a parkosů, oprava oplocení
Vjezd do safari rotunda	Oprava vjezdových bran, likvidace části střechy a poutačů, úpravy na parkovišti, elektroinstalace, posunutí části oplocení, vytyčení nástupiště, instalace zábradlí, oprava pergol, rozmístění mobilní zeleně

Zahradnická údržba

Činnost celého oddělení byla soustředěna na nový způsob prezentace našich zvířat, tzv. „Na safari vlastním vozem“. Příznivé počasí dovolilo již od počátku roku přípravu volných výběhů safari pro bezpečný a atraktivní provoz. Bylo třeba zpevnit krajnice komunikací, doplnit odplavenou zeminu a osít.

V souvislosti s novými výběhy na safari bylo nutné rozmístit kameny a parkosy, esteticky odclonit ploty a místa kolem bran osázet vhodnou vegetací.

Jako každý rok byly osázeny hlavní květinové záhony v klasické části ZOO a to více jak 12 000 sazenicemi letniček, podařilo se zvýšit množství mobilní zeleně, zrekonstruovat některé plochy včetně trávníků a udržet požadovanou kvalitu výsadeb v průběhu celé hlavní sezony.

V rámci zahradní údržby se podařilo zrestaurovat sochy gladiátorů a plastiky zvířat, umístěné u Ptačího světa, Vodních světů a Africké savany.

Pracovníci zahradní údržby se také podíleli na přípravách a úklidu ploch souvisejících se založením plantáže pro okus, vysázeno bylo více jak 2000 rostlin. Ve spolupráci s oddělením výživy byly rozšířeny plochy pro sklizeň vojtěšky.

Úpravami prošel výběh u safarikempu, byla zkulturnována plocha po trafostanici, zvýšeny bariéry z větví kolem vysazené zeleně a dosety extrémně zatěžované plochy.

Podařilo se v relativně krátké době vypěstovat kvalitní trávničky v nových výběžích oranžutanů. Skupiny vysázených keřů a popínavých rostlin přispějí v další sezoně k vytvoření příjemného prostředí pro zvířata i návštěvníky.

Díky mimořádně teplému a dlouhému podzimu bylo možné provádět zahradnické úpravy po výkopových pracích výměny teplovodního potrubí, prováděných firmou ČEZ.

Tradičně byla ZOO vyzdobena na Velikonoce, Týden duchů a Vánoční ZOO. Velikonoční výzdobu tvořily pomlázky, barevné pentle a malovaná vejčička. Na Týden duchů bylo přichystáno cca 1500 kusů velkých a několik stovek menších, ozdobných dýní, částečně i z vlastní produkce. Při přípravách Vánoční ZOO pomohly děti z okolních škol vyzdobit stromky, rozmístěné po areálu našimi pracovníky.

Z níže uvedeného přehledu produkce zahradnictví za poslední léta vyplývá udržení objemu produkce ovoce a zeleniny. Podařilo se zvýšit produkci i kvalitu vojtěšky, zeleného krmení i siláže z listů.

Srovnání produkce krmení v letech 2008 - 2011

Druh výpěstku	2008	2009	2010	2011	Rozdíl 2010 - 2011
Ovoce, zelenina (hroznové víno, celer, papriky, melouny, rybiž, dýně)	2 650 kg	2 720 kg	2 850 kg	2 820 kg	-30 kg
Vojtěška	58 t	59,5 t	193,4 t	198 t	+4,6 kg
Zelené krmení	560t	570t	511t	540t	+29t
Siláž z listů	2 850 kg	2 860 kg	5 650 kg	5 700 kg	+50 kg
Tržby za prodej	53 700 Kč	54 100 Kč	43 200 Kč	44 000 Kč	800 Kč

Úprava brány letního vchodu. (dh)

Pracovníci oddělení zahradní a technické údržby (zleva): Dagmar Ryšavá, Jiří Fejk, Anna Řičařová, Roman Vršecký, Jana Nerudová, Ivana Smrčková, Dagmar Formanová, Zdeněk Felgr, Ivana Hajná a Irena Matysová. (zř)

Pracovníci oddělení zahradní a technické údržby (zleva): Čestmír Hošek, Miloslav Rejč, Miroslav Bednář, Viktor Sochor, Jaroslav Kozák, Jiří Kapitz a Luboš Kuchta. (zř)

Ekonomika zoo

Hana Dvořáková

Královéhradecký kraj - jediný akcionář. (dh)

Každoročně je úsilí zahrady zaměřeno na dosažení co nejvyšších vlastních příjmů a tím zajištění vyrovnaného výsledku hospodaření. V porovnání s předcházejícími roky se struktura vlastních výnosů přeskupila vzhledem k zavedení nové služby „Na safari vlastním autem“. V souvislosti s tímto novým projektem bylo zvýšeno vstupné, tím tržby za vstupné vzrostly i přes snížený počet návštěvníků. Nižší návštěvnost ovšem měla za následek pokles tržeb, které byly na počtu návštěvníků přímo závislé, tj. především tržeb z prodeje obchodního zboží.

Zahradu navštívilo v roce 2011 celkem 411 382 osob, proti předcházejícímu roku byla návštěvnost nižší o 43 094 návštěvníky, tj. o 9,48 %.

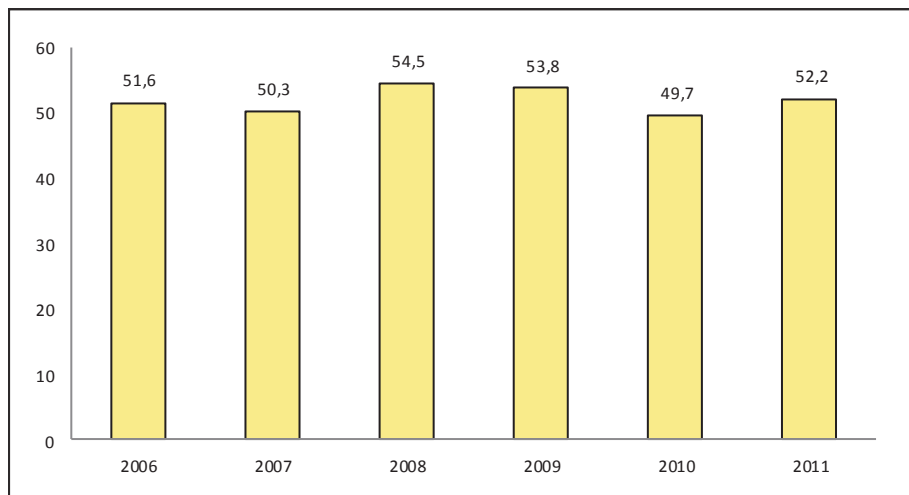
Investiční akce byly realizovány v celkové výši 25 570 tis. Kč. Nejrozsáhlejší akcí byla II. etapa venkovního výběhu pro orangutany. V souvislosti s novým projektem „Na safari vlastním autem“ byly realizovány úpravy komunikací a oplocení v safari, další akcí bylo přeložení trafostanice, výměna vozového parku a další akce menšího rozsahu.

Největší podíl na tržbách zaznamenaly jako každoročně tržby ze vstupného, ze služeb poskytovaných hotelem Safari a Safarikempem, dále tržby z prodeje obchodního zboží a z pronájmů nemovitého majetku. Kladně ovlivnily vlastní příjmy i provize, vyplývající ze smluv s partnery, kteří zajišťovali po celý rok servis pro návštěvníky.

Hlavní část vlastních příjmů získala zahrada vzhledem ke své sezónnosti během letních, prázdninových měsíců, července a srpna. Potřeba provozních prostředků byla kromě vlast-

ních příjmů kryta vyrovnávacími platbami na základě smlouvy se zakladatelem o závazku veřejné služby. Výše této dotace byla 47 152 tis. Kč. Zahradra obdržela účelovou dotaci ve výši 4 654 tis. Kč od Ministerstva životního prostředí ČR. Z evropských fondů bylo získáno na pokrytí provozních nákladů projektu „Vítejte v zoo“, realizovaném v roce 2010, 404 tis. Kč. Celkem tyto zdroje představovaly částku 52 210 tis. Kč a byly vyšší o 2 487 tis. Kč ve srovnání s rokem 2010 (viz graf).

Dotace na provoz v letech 2006 – 2011 (údaje v mil. Kč)

Náklady na provoz za rok 2011 představovaly bez daně z přidané hodnoty částku 150 550 tis. Kč, byly v porovnání s rokem 2010 vyšší o 2 025 tis. Kč, tj. 1,36 %.

Hlavní položkou materiálových nákladů byla krmiva v celkové výši 10 480 tis. Kč, která oproti předcházejícímu roku zaznamenala nárůst o 433 tis. Kč, tj. 4,31 %. Ve spotřebě ovoce a zeleniny klesly náklady o 62 tis. Kč, a u vitamínů a minerálů o 10 tis. Kč. Naopak u masa došlo ke zvýšení spotřeby o 191 tis. Kč, stejně tak u sena o 81 tis. Kč, u granulátů o 103 tis. Kč a u krmných živých zvířat o 58 tis. Kč.

Náklady na spotřebu všech druhů energií, které za rok 2011 představovaly částku 11 760 tis. Kč, byly nižší o 2 562 tis. Kč, tj. 17,89 % oproti roku 2010. U elektrické energie snížení představovalo částku 1 433 tis. Kč, u nakupovaného tepla částku 945 tis. Kč. Snížení nákladů na energie souviselo s příznivějším počasím a u elektrické energie s včasným nákupem levnější elektrické energie a odstraněním poruchy vedení.

Na opravy a udržování bylo vynaloženo v průběhu roku 2011 celkem 9 260 tis. Kč, tyto náklady byly o 2 347 tis. Kč vyšší než v roce 2010, tj. nárůst o 33,95 %. Největší náklady byly vynaloženy na nutné opravy střech – byla realizována např. oprava střechy u gepardů za 648 tis. Kč, oprava střechy na pavilonu bongo za 150 tis. Kč, oprava střechy na hotelu za 130 tis. Kč, dále to byla oprava komunikace u pavilonu hrošíků za 247 tis. Kč, oprava a vý-

Náklady v letech 2006–2011 (v tis. Kč)

Rok	2006	%	2007	%	2008	%	2009	%	2010	%	2011	%
Spotřeba materiálu; krmiva	10 725	8,8	10 080	7,2	10 964	7,2	10 411	6,6	10 047	6,8	10 480	7,0
Spotřeba materiálu; ostatní	8 511	7,0	12 040	8,6	14 342	9,4	14 056	9,0	11 457	7,7	11 278	7,5
Spotřeba energie	10 530	8,6	11 115	7,9	12 577	8,2	13 574	8	14 322	9,6	11 760	7,8
Vodné a stočné	2 261	1,9	3 011	2,1	2 987	1,9	2 990	2,0	3 246	2,2	2 395	1,6
Náklady na prodej zboží	6 399	5,3	8 000	5,7	8 499	5,5	8 737	5,6	6 965	4,7	5 703	3,8
Opravy a udržování	9 240	7,6	9 898	7	11 615	7,6	13 152	8,4	6 913	4,7	9 260	6,2
Ostatní služby	11 974	9,8	13 695	9,7	17 099	11,1	18 162	11,6	18 699	12,1	18 822	12,5
Osobní náklady	43 799	35,9	48 609	34,5	52 163	34	52 884	33,7	52 635	35,4	53 800	35,7
Odписы	9 238	7,6	12 624	8,9	12 957	8,4	13 999	8,9	13 326	9	16 305	10,8
Dodatečný odvod daně z příjmu	0	0,0	-41	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Daň z příjmu	85	0,1	0	-	0	-	0	-	0	-	463	0,3
Odložená daň	0	-	0	-	1 370	0,9	364	0,2	431	0,3	-263	-0,2
Ostatní náklady	9 060	7,4	11 888	8,4	8 918	5,8	8 552	5,5	10 484	7,5	10 547	7,0
Provozní náklady celkem	121 822	100,0	140 919	100	153 491	100	156 881	100,0	148 525	100	150 550	100,0
Dary – sbírka obrazů darovaná z rozhodnutí zakladatele kraje	0	-	0	-	0	-	4 216	-	0	-	0	-
Provozní náklady celkem po proúčtování darovací smlouvy	121 822	-	140 919	-	153 491	-	161 097	-	148 525	-	150 550	-

Výnosy v letech 2006–2011 (v tis. Kč)

Rok	2006	%	2007	%	2008	%	2009	%	2010	%	2011	%
Tržby za prodej služeb	63 718	52,3	73 968	51,5	77 281	50	79 620	50,6	75 971	49,3	79 806	53,0
Vstupné	40 381	33,1	46 619	32,5	46 656	30,2	48 742	31	42 855	27,8	50 417	33,5
Reklama	1 706	1,4	2 552	1,8	3 230	2,1	2 750	1,8	2 092	1,4	2 404	1,6
Gastro-sloužby,	4 037	3,3	4 955	3,4	5 385	3,5	4 881	3,1	4 639	3	4 211	2,8
Vláček, podíl na tržbě	2 975	2,4	3 364	2,3	3 573	2,3	3 743	2,3	3 112	2	602	0,4
Ostatní	14 619	12,1	16 478	11,5	18 437	11,9	19 504	12,4	23 273	15,1	22 172	14,7
Tržby za prodej zboží	9 642	7,9	12 216	8,5	13 279	8,6	13 316	8,5	10 615	6,9	9 051	6,0
Tržby z prodeje zvířat	2 458	2,1	1 898	1,4	2 450	1,6	4 118	2,6	7 047	4,6	4 045	2,7
Úroky	81	0,1	151	0,1	278	0,2	136	0,1	146	0,1	90	0,0
Provozní dotace celkem	51 563	42,3	50 255	35,1	54 494	35,3	53 844	34,2	49 723	32,3	52 210	34,7
- od Královéhradeckého kraje	42 319	34,7	42 075	29,4	45 000	29,2	45 000	28,6	43 213	28,1	47 152	31,3
- granty, evropské fondy	37	-	145	-	50	-	0	-	660	0,4	404	0,3

Rok	2006	%	2007	%	2008	%	2009	%	2010	%	2011	%
- od MŽP	9 207	7,6	8 035	5,6	9 444	6,1	8 844	5,6	5 850	3,8	4 654	3,1
Ostatní výnosy	2 679	2,1	4 980	3,5	6 579	4,3	6 412	4	10 640	6,9	5 432	3,6
Změna stavu zvířat	-8 349	-6,8	-177	-0,1	-45	-	-79	-	-105	-0,1	-43	0,0
Výnosy celkem	121 895	100	143 359	100	154 316	100	157 367	100	154 037	100	150 591	100,0
Zisk před zaúčtováním darovací smlouvy	158	-	2 440	-	825	-	486	-	1 296	-	241	-
Zisk, ztráta (-) po zaúčt. darovací smlouvy na obrazy, řízená ztráta	0	-	0	-	0	-	-3 730	-	5 512	-	0	-
Daň z příjmů a odložená daň	85	-	0	-	0	-	0	-	0	-	200	-
Zisk po zdanění	73	-	2 440	-	825	-	0	-	5 512	-	41	-
Dary celkem	2 711	-	2 397	-	2 030	-	520	-	300	-	4 000	-
Ekonomický výsledek s dary	2 784	-	4 837	-	2 855	-	1 006	-	1 596	-	4 041	-
Soběstačnost s dary, před proúčtováním darovací smlouvy-sbírka obrazů Z. Buriana	63	-	67	-	66	-	66	-	68	-	68	-
Ekonomický výsledek s dary, po zaúčtování darovací smlouvy-sbírka obrazů Z. Buriana	0	-	0	-	0	-	-3 210	-	5 812	-	0	-
Soběstačnost s dary po zaúčtování darovací smlouvy na sbírku obrazů	0	-	0	-	0	-	65	-	70	-	0	-

měna skel ve výběhu okapi a bongo. Opravy dopravních prostředků byly realizovány celkem za 1 191 tis. Kč, byly nižší oproti roku 2010 o 644 tis. Kč, tj. 35,10 %, nárůst o 163 tis. Kč zaznamenaly náklady související s revizemi.

Ke snížení nákladů došlo u ostatních služeb o 728 tis. Kč, tj. o 3,32 %. Do této položky patří mimo jiné náklady na leasing, které klesly v porovnání s rokem 2010 vzhledem k většině ukončených leasingů o 1 098 tis. Kč, náklady na stočné klesly o 851 tis. Kč (suché jaro). Vzrostly náklady na služby spojené s výpočetní technikou o 124 tis. Kč (přechod na nové programové vybavení a konfigurace kamerového systému).

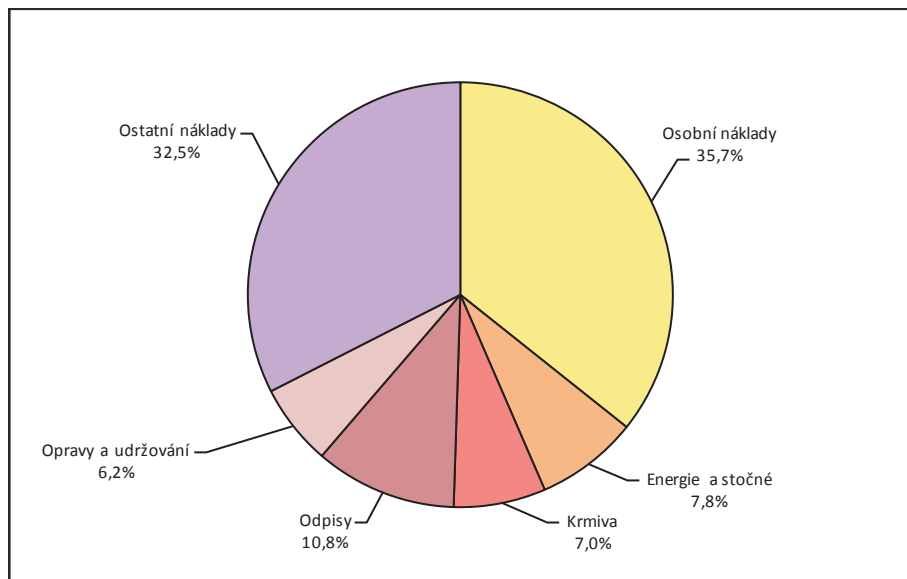
Vzhledem k nižší návštěvnosti klesly i náklady na cateringové služby o 318 tis. Kč. Mzdové a ostatní osobní náklady ve výši 40 300 tis. Kč byly o 894 tis. Kč, tj. o 2,27 % vyšší než v roce 2010. Zvýšení souviselo s provozem kempu, který v roce 2010 zahájil provoz až od měsíce dubna, v prvním čtvrtletí předcházejícího roku byli placeni pouze zaměstnanci, kteří zajišťovali zkušební provoz. Další nárůst souvisel s dlouhodobou nemocí zaměstnance oddělení vzdělávání a marketingu v roce 2010.

Srovnání členění nákladů a výnosů v letech 2010 až 2011 (v % z celkových výnosů)

Náklady		
Rok	2010	2011
Osobní náklady	35,4	35,7
Energie a stočné	9,6	7,8
Krmiva	6,8	7
Odpisy	9	10,8
Opravy a udržování	4,7	6,2
Ostatní náklady	34,5	32,5

Výnosy		
Rok	2010	2011
Tržby za služby celkem	49,6	53,0
z toho - vstupné	27,8	33,5
z toho - hotel Safari a Safari-kemp	9,6	9,9
z toho - ostatní tržby ze služeb	12,2	9,6
Tržby z prodeje obchodního zboží	6,9	6,0
Ostatní výnosy	11,2	6,3
Poskytnutá dotace od zakladatele, MŽP a evropských fondů	32,3	34,7

Členění nákladů za rok 2011

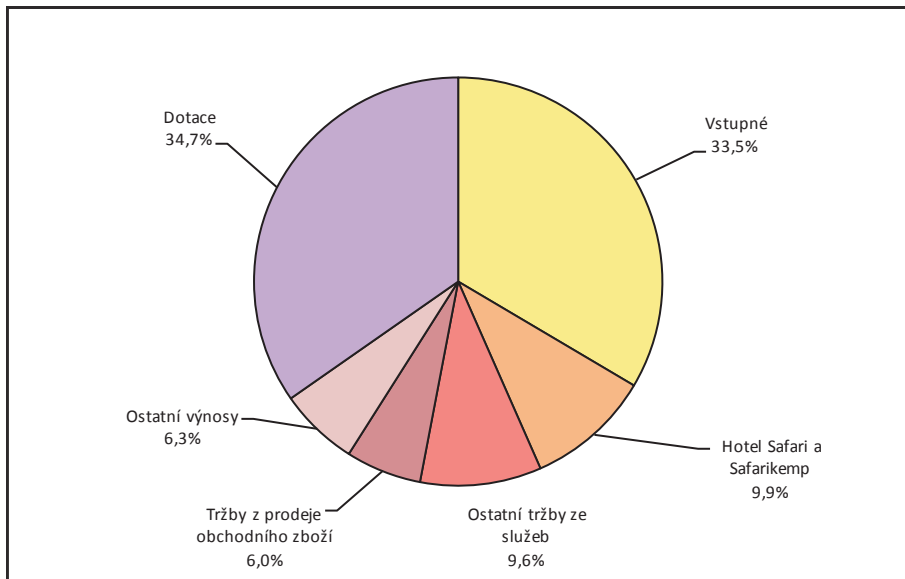

Zvýšení účetních odpisů o 2 979 tis. Kč, tj. o 22,35 % souviselo se zařazením Safarikempu a výběhu pro orangutany do majetku.

Celkové výnosy za rok 2011 ve výši 150 591 tis. Kč, byly v porovnání s rokem 2010 nižší o 3 446 tis. Kč, tj. 2,24 %. Výše výnosů v roce 2010 byla ovlivněna darem od Královéhradeckého kraje – sbírkou obrazů Z. Buriana v hodnotě 4 215 tis. Kč a dále prodejem nemovitosti, kterou zahrada získala v dědickém řízení v hodnotě 1 468 tis. Kč.

Tržby ze vstupného 50 417 tis. Kč byly vyšší oproti roku 2010 o 7 562 tis. Kč, tj. 17,65 % -

Členění výnosů v roce 2011

v termínu od 1. 6. do 2. 10. 2011 byl realizován projekt „Na safari vlastním autem“ a náklady související s touto službou byly promítnuty do ceny vstupného, takže i při snížené návštěvnosti tržby za vstupné vzrostly. Nižší návštěvnost ovšem negativně ovlivnila tržby z prodeje obchodního zboží, které ve výši 9 051 tis. Kč, klesly o 1 564 tis. Kč, tj. o 14,73 %. Vlastní zisk pro zoo z této tržby je ale jen 400 tis. Kč. Celkové vlastní příjmy byly výrazně ovlivněny tržbami hotelu Safari ve výši 10 441 tis. Kč, které byly nižší oproti roku 2010 o 684 tis. Kč, tj. 6,15 %, tržby Safarikempu ve výši celkem 4 461 tis. Kč byly vyšší o 717 tis. Kč, tj. 19,15 % (provoz kempu v roce 2010 byl zahájen až od měsíce dubna). Významnou měrou se na výši tržeb za služby podílely zážitkové programy jako např. program „Ošetřovatelem v zoo“ - tržba 606 tis. Kč, „Offroad safari“ – tržba 469 tis. Kč, „Prohlídky zákulisí“ – tržba 253 tis. Kč. Tržby z reklam 2 404 tis. Kč byly vyšší o 312 tis. Kč, tj. o 14,91 % oproti roku 2010, tržby za transportní činnost 2 287 tis. Kč byly o 1 343 tis. Kč, tj. 37,00 % nižší.

Gastronomické služby zajišťovala pro návštěvníky společnost GASTRO-ZOO s.r.o., podíl z těchto služeb pro zahradu (ceny bez DPH) dosáhl výše 4 211 tis. Kč, tržby byly o 428 tis. Kč, tj. o 9,23 % nižší než v roce 2010, což souviselo s nižší návštěvností.

Zhodnocením volných finančních zdrojů získala zahrada 90 tis. Kč, výše byla závislá na úrokových sazbách.

Nezanedbatelnou část vlastních příjmů 996 tis. Kč tvořily podíly na tržbách od smluvních partnerů, kteří zajišťovali různé atrakce pro návštěvníky, jako např. dětský bagr, prodej pamětních mincí nebo dětský vláček. Ve srovnání s předcházejícím rokem byly tyto tržby nižší pouze o 11 tis. Kč.

Hospodaření společnosti za rok 2011 skončilo kladným hospodářským výsledkem – ziskem 41 tis. Kč. Provozní soběstačnost za rok 2011 počítaná z vlastních příjmů včetně darů byla 68 %.

K 31. prosinci 2011 byl průměrný přepočtený stav zaměstnanců 158,3, fyzický stav 146 zaměstnanců. Přepočtený stav byl o jednoho zaměstnance nižší než v roce 2010, fyzický stav byl nižší o 3 zaměstnance. Průměrná mzda za rok 2011 činila 20 787 Kč, byla vyšší oproti předcházejícímu roku o 583 Kč, tj. 2,89 %.

Dary v roce 2011 představovaly celkem finanční hodnotu 5 198 tis. Kč. Jednalo se o byt v hodnotě 2 350 tis. Kč, přeháněcí koridor pro žirafy v hodnotě 550 tis. Kč a dar 400 tis. Kč na pořízení elektromobilů v zoo. Ostatní finanční dary a dary naturální (např. krmiva) byly určeny na ochranu zvířat a životního prostředí a byly podle metodiky účetnictví součástí ostatních výnosů.

Celkový přehled darů je uveden v samostatném příspěvku výroční zprávy.

Přehled neinvestičních dotací v roce 2011

Královéhradecký kraj	47 152 400 Kč
Dotace na provozní náklady	47 152 400 Kč
Granty a dotace z evropských fondů na provoz	404 330 Kč
Ministerstvo životního prostředí	4 654 029 Kč
na chov ohrožených druhů světové fauny v českých zoo	4 570 778 Kč
na zapojení zoo do systému ochrany přírody v Česku	83 251 Kč
na podporu účasti v mezinárodních organizacích	0 Kč
Dotace celkem	52 210 759 Kč

Provozní náklady v letech 2006–2011 (údaje v tis. Kč)

Rok	2006	2007	2008	2009 *	2010	2011
Celkové provozní náklady	121 822	140 919	153 491	156 881	148 525	150 550

*Bez zúčtování daru – umělecké sbírky obrazů darované Královéhradeckému kraji, s tímto darem byly náklady celkem 161097 tis. Kč

Srovnání ekonomických ukazatelů v letech 2006–2011

Ekonomické údaje	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Návštěvnost	475 495	542 011	539 447	552 167	454 476	411 382
Počet pracovníků (přepočtený)	154,3	157,7	153	155,2	159,4	158,3
Průměrná mzda (včetně odměn, v Kč)	17 228	18 830	20 688	21 112	20 204	20 787
Dary (v tis. Kč)	2711	2397	2030	520	300	4000
Celkové výnosy s dary (v tis. Kč)	124 606	143 971	156 346	157 887	154 337	154 591
Provozní soběstačnost (s dary)	0,628	0,665	0,664	66,32	70,44	68
Příspěvky na provoz (v tis. Kč)	51 563	50 255	54 494	53 844	49 723	52 210
Zřizovatel (Královéhradecký kraj)	42356	42220	45049	45000	43213	47152
Ministerstvo životního prostředí	9 207	8 035	9 444	8 844	5 850	4 654
Euroregion Glacensis a ROP NUTS II					660	404
DPH	-4 008	-4 999	-5 694	-13 453	-1 630	-3 048
Daň na výstupu (odvedená)	7170	8579	11202	11892	12313	12115
Odpočet daně (uplatněná)	-11 178	-13 578	-16 896	-25 345	13 943	15 163

Sponzor zoologické zahrady pan Petr Bartheldi s mládětem geparda. (jm)

Pracovníci oddělení ekonomiky (zleva): Daniela Křourková, Pavel Horák, Ivana Divišová, Zdeňka Francová, Petra Hajnyšová, Libuše Schejbalová, Hana Hysková a Hana Dvořáková. (zč)

Investiční činnost, opravy a projekce

Petr Jiříčka

Dokončený výběh pro orangutany-II.etapa. (vm)

V roce 2011 se útvar technického servisu věnoval především dokončení projekčních příprav na akci Přestavba pavilonu lidoopů, v přípravě a ve výstavbě Výběhu pro orangutany u pavilonu Ptačí svět – II. etapa, Přemístění trafostanice TS2, Zimoviště gepardů M1 – oprava střechy a dalším menším investičním akcím.

Hlavní činnost spočívala v udržení trendu postupných oprav a vylepšování investičního majetku (staveb) zoologické zahrady v souladu s jejími investičními plány.

S hlavní činností servisu jsme dále souběžně poskytovali technické podklady a konzultace všem ostatním útvarům zoo, dále jsme zajišťovali poptávky stavebních akcí, kontroly cen, dohled na správné provedení prací a na výběrová řízení investičních akcí včetně jejich vyhodnocení.

V investorsko-inženýrské činnosti jsme pokračovali ve spolupráci s firmou EPOS CZ spol. s r.o., zastoupenou panem Nasikem Kiriakovským, která nám pomáhala především u akcí Přestavba pavilonu lidoopů a Výběh pro orangutany u pavilonu Ptačí svět – II. etapa.

Investice

V oblasti investic byly zahájeny, realizovány, rozpracovány nebo dokončeny akce v hodnotě 24 144 tis. Kč - roční rozestavěnost k 31. 12. 2011.

Jednalo se především o II. etapu Výběhu pro orangutany u pavilonu Ptačí svět a Přemístění trafostanice TS2.

Výběh pro orangutany – II. etapa: Realizace závěrečné etapy venkovních výběhů. Jedná se o železobetonovou konstrukci výběhu, která je založena na pilotách. Na zastřešení byla použita spojitá nerezová síť. Skla ve výkladcích jsou lepená celkové tloušťky 30mm (3 x sklo tloušťky 10mm s fólií). Akci realizovala firma Průmstav Náchod s r.o. Celkový náklad celé této stavby (oba výběhy) byl 15 842 tis Kč.

Přemístění trafostanice TS2: Stavba obsahovala přípravu tras vysokonapěťových elektro-rozvodů, dodávku a umístění prefabrikované trafostanice, přepojení elektro-rozvodů a spuštění do provozu. Akci realizovala firma FORT 21, s.r.o. Celkový náklad této stavby byl 2 469 tis Kč.

Zdroje investic, 2010—2011 (v tis. Kč)

Zdroje	2010	2011
Zůstatek zdrojů	3 381	10 263
Vnější zdroje (dotace z Reg. oper. programu NUTS II)	9 792	2 770
Vlastní zdroje celkem	11 767	15 750
Odpisy	13 326	16 104
Dary	300	3 300
Čerpáno	14 677	26 494

Opravy

Opravy byly prováděny zejména útvarem Zahradní a technické údržby, větší akce pak byly zajištěny dodavatelsky. Celkové náklady na stavební opravy a údržbu činily 2 077 tis. Kč, na strojní údržbu 1 568 tis. Kč, na kancelářskou techniku 197 tis. Kč, na revize 539 tis. Kč, na údržbu dopravních prostředků 1 191 tis. Kč a na ostatní zde nespecifikované opravy 3 688 tis. Kč.

Náklady na opravy a údržbu 2007—2011 (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Částka	9 898	11 650	13 152	6 913	9 260

Jednou z hlavních oprav roku 2011 byla oprava střechy Zimoviště gepardů M1. Při této akci byla odstraněna závada stavby, která způsobovala zatékání vody do objektu zimoviště v místě dilatačního pole mostní konstrukce, která tvoří střešní konstrukci zimoviš-

Nová přemístěná trafostanice. (vm)

Zahájení prací na přestavbě pavilonu lidoopů na pavilon goril. (vm)

tě. Dále byly zmodernizovány elektrorozvody a opraveny mechanické díly a povrchy. Akci realizovala firma Stafi s r.o. Celkový náklad této stavby byl 690 tis Kč.

Hlavní opravy provedené dodavatelsky

Místo, stavba	Popis opravy	Dodavatel
Komunikace u Pavilonu hrošíků	Oprava	Stafi s r.o.
Hotel Safari	Oprava bazénové technologie	A+M Borovnička
Areál ZOO	Oprava nátěrů a malování	Pavel Novotný
Pavilon bongo a okapi	Oprava ½ střechy	Limit DK, s.r.o.
Pavilony ZOO	Oprava topení	Jiří Klejšmíd
Hotel Safari	Oprava střechy v chodbě	Limit DK, s.r.o.
Zimoviště gepardů M1	Oprava střechy	Stafi s r.o.
Areál ZOO	Oprava elektrorozvodů	Pavel Voňka

Projekce a příprava staveb

V roce 2011 technický útvar zajistil vlastními silami studie, stavební části dokumentace a kompletaci dokumentací s odbornými profesemi (elektro, PBŘS, statika) pro stavební povolení nebo pro ohlášení stavby či stavebních úprav včetně všech požadovaných změn a doplňků, potřebných vyjádření a stanovisek hlavně pro tyto akce: Přestavba pavilonu lidoopů na pavilon goril (příprava projektu pro výběrové řízení dodavatele), Výběhy orangutanů u Ptačího světa – II. etapa (realizační dokumentace), Safari 2012 a Rozšíření výběhu pro slony.

Do konečné podoby byla zrevidována a upravena dokumentace pro zadání stavby „Přestavba pavilonu lidoopů na pavilon goril“.

Dále byly ve spolupráci s externími dodavateli zajištěny projektové dokumentace odborných profesí, rozpočty akcí a další doplňky k důležitým stavbám realizovaným v průběhu celého roku 2011, tak i pro stavby připravované pro rok 2012.

Projektová činnost externích zhotovitelů

Projekt	Dokumentace	Cena vlast. prací
Přestavba pavilonu lidoopů	DP	95 250,-
Výběh pro orangutany u pavilonu Ptačí svět – II. etapa	S + DP	81 250,-
Přemístění trafostanice TS2	DP	19 500,-
Rozšíření výběhu pro slony	SP	24 750,-
Safari 2012	S	18 750,-
Rekonstrukce a rozvodů ČEZ – příprava a spolupráce při realizaci	DP	11 250,-
Zimoviště gepardů M1 – oprava střechy	S + DP	8 250,-
Celkem		259 000,-

Vlastní projektová činnost

Projekt	Dokumentace	Cena vlast. prací
Přestavba pavilonu lidoopů	DP	95 250,-
Výběh pro orangutany u pavilonu Ptačí svět – II. etapa	S + DP	81 250,-
Přemístění trafostanice TS2	DP	19 500,-
Rozšíření výběhu pro slony	SP	24 750,-
Safari 2012	S	18 750,-
Rekonstrukce a rozvodů ČEZ – příprava a spolupráce při realizaci	DP	11 250,-
Zimoviště gepardů M1 – oprava střechy	S + DP	8 250,-
Celkem		259 000,-

S – studie; O – ohlášení; ÚS – územní souhlas; ÚR – územní rozhodnutí; SP – stavební povolení;
DP – doplnění projektu

Oprava mostní konstrukce nad chovným zařízením gepardů. (dh)

Instalace sítě v novém výběhu orangutanů. (dh)

Pracovníci oddělení technického servisu (zleva): Vladimír Mertlík, Simona Valentová a Ing. Petr Jiříčka. (zč)

Adopce zvířat

Zdeněk Čermák

V zoo je více jak 2000 zvířat, která čekají na své adoptivní rodiče. (zč)

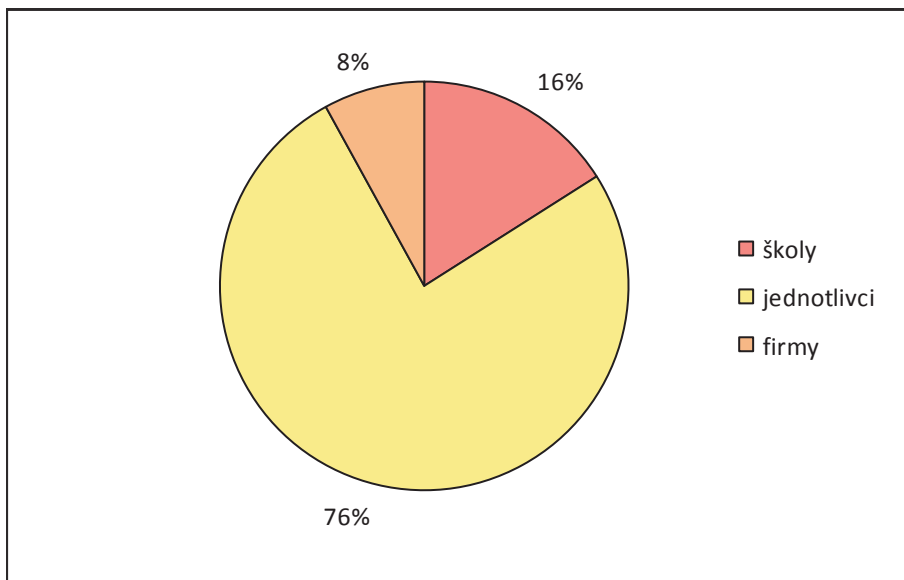
Udělat něco, třeba i malého, pro dobrou věc, je vždy velkým počinem jednotlivce pomoci druhým. Jednou z forem pomoci zoologické zahradě při záchraně ohrožených a vzácných zvířat v ní chovaných, je program adopcí. Žijeme v době, která je pro mnohé dobrou „sedmi let hubených“, přesto ale řada z nich neváhá svým oblíbencům v zoologické zahradě přispět na výživu. Pro mnohé, ač přispěli jen malou částkou, je to vyjádřením sounáležitostí s naší zoo. Jsme rádi za všechny naše příznivce.

Děkujeme, jako již v minulých letech tímto všem, kteří podporují chov zvířat v ZOO Dvůr Králové. Zvláštní poděkování patří těm, kteří přispívají opakovaně již řadu let.

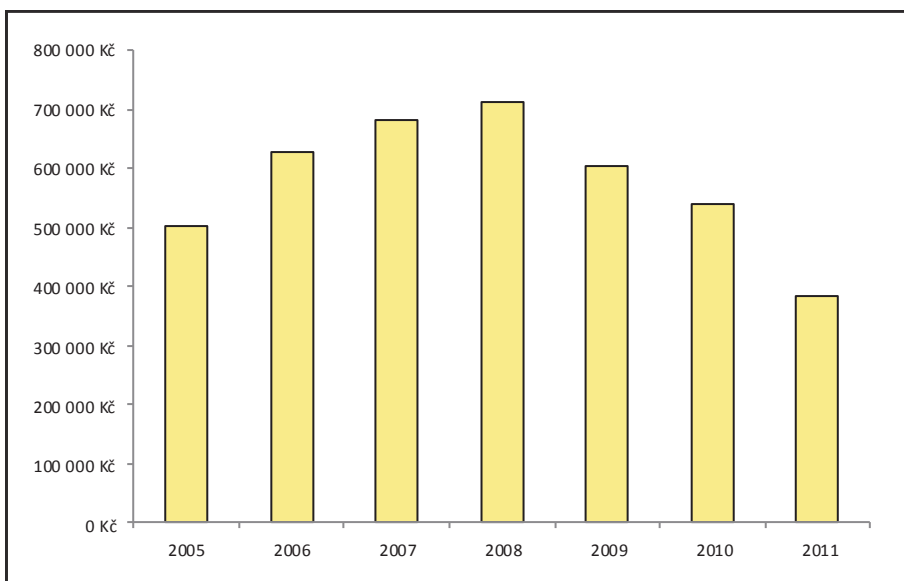
V roce 2011 se do programu adopcí zvířat zapojilo 90 fyzických osob, 29 škol a institucí. Celkem 132 zvířat tak získalo své kmotry. Ti všichni svou laskavostí přispěli sumou 382 645,06 Kč.

Jak plyne z grafů, ekonomická recese se nepříznivě projevila i na finanční výši adopcí, o to větší uznání patří všem adopčním majitelům. Jejich přehled za rok 2011 uvádíme na dalších stranách.

Adoptivní majitelé 2011 (zastoupení v %)

Adoptivní příspěvky v letech 2005 až 2011

Adoptivní majitelé v roce 2010 a 2011

Druh adoptivního majitele	2010		2011		Rozdíl
	Kč	počet	Kč	počet	
Jednotlivci	263 800,50	118	196 070,06	90	- 67 730,44
Školy a školní kolektivy	69 400,-	19	112 735	19	43 335
Firmy	205 053,-	17	73840	10	-131213
Celkem	539 253,50	154	382 645,06	119	-198 943,44

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, jednotlivci v roce 2011

Adoptivní majitel a spolumajitel	Adoptované zvíře	Částka Kč
Žáková Pavla	gepard	12 000
Kinami Ikuyo, Tokio, Japonsko	nosorožec dvourohý	11 806,40
Pála Ondřej, Praha	nosorožec dvourohý, 2 x	15 000
Tošovská Naděje, Praha	lemur kata	10 000,00
Rambousková Monika, Pardubice	lev (2 ks)	7 400
Řeháková Jana, Nová Paka	gorila	5 500,00
Ješina Josef, Rychnov n. K.	levhart perský	5 000
Kubalová Veronika, Most	nosorožec širokohubý	5 000,00
Mádlé Daniel, Dvůr Králové n. L.	lvíček zlatý	5 000
Tomášová Zina, Hradec Králové	čáp simbil	5 000,00
Panenková Eva, Hradec Králové	kolpík africký	4 000
Suchánková Markéta, Uherské Hradiště	zebra Grévyho	4 000,00
Teplá Danuše, Náchod	veverka kapská	4 000
Vejražka Jiří, Hradec Králové	osel somálský	4 000,00
Vokurková Doris, Hradec Králové	osel somálský	4 000
Yasuda Itsuko, Shirahata, Japonsko	zebra Grévyho	4 000,00
Havel Vladimír, Hradec Králové	zebra Hartmannové, pralesnička	3 500
Brethová J. a Karabec P., Praha	impala	3 000,00
Eichler Jan, Žatec	majna Rothschildova	3 000
Forštová Lucie, Neratovice	orangutan	3 000,00
Jalůvková Ivana, Hradec Králové	zebra Hartmannové	3 000
Koláček Zdeněk, Sušice	krajta tmavá	3 000,00
Kulda Miroslav, Trutnov	bahnivec horský	3 000
Pekárková Iva, Předměřice n. L.	velbloud jednohrbý	3 000,00
Pirklová Renata, Česká Třebová	velbloud jednohrbý	3 000
Stoklasa František, Tábor	velbloud jednohrbý	3 000,00

Adoptivní majitel a spolujitel	Adoptované zvíře	Částka Kč
Žák Luboš, Lázně Bohdaneč	zebra damarská	3 000
Nyklíček Tomáš, Červený Kostelec	slon africký	2 500
Zaklová Zuzana, Předměřice n. L.	gepard	2 500
Podlahová Miluše	gepard	2 400
Švec Otakar, Havlíčkův Brod	nosorožec tuponosý	2 100
Brůna Miroslav, Praha 9	okapi	2 000
Jeřábek Martin, Kolín	surikata	2 000
Kybalová Marcela, Praha 6	tygr ussurijský	2 000
Truksa Jakub, Praha	surikata, zebra Grévyho, pes hyenový, osel somálský	2 000
Němec Pavel, Náchod	slon africký	1 500
Novotná Alena MUDr., Brno	hrošík liberijský	1 500
Ředinová Adéla, Praha	želva filipínská	1 500
Široký Milan MUDr., Pardubice	koza kamerunská	1 500
Urbanová Blanka, Praha	zebu zakrslý	1 500
Bakeš Martin, Hradec Králové	surikata	1 000
Bartyzal-Munzarová Petra, Praha	daman skalní	1 000
Beneš Vít, Chrudim	hrošík liberijský	1 000
Bezdičková Marcela, Hradec Králové	okapi	1 000
Capková Martina, Rostoky	lviček zlatohlavý	1 000
Havlíček Vojtěch, Hradec Králové	rosnička pruhovaná, pralesnička	1 000
Jarošová Lia, Lanškroun	chameleon jemenský	1 000
Kohoutek Petr, Pardubice	slon jihoafrický, tygr ussurijský	1 000
Pacák Radomír	levhart perský	1 000
Síkita Roman, Plzeň	zebra Grévyho	1 000
Šindlarová Eva, Praha	tygr ussurijský	1 000
Tribulová Veronika, Osice	šimpanz	800
Kopalová Olga, Praha	holub nikobarský	750
Král Stanislav, Opava Vlaštovičky	lviček zlatohlavý	750
Radocha Jakub, Hradec Králové	osel somálský	750
Janatová Kateřina, Vrchlabí	daman skalní	700
Machátá Jana, Jičín	lviček zlatý	600
Mravcová Lucia, Senkvice, Slovensko	fenek	514
Crkalová Kristýna, Pardubice	zebra Grévyho	500
Exnerová Kristýna, Přelouč	serval	500
Fiedlerová Petra, Ústí n. O.	gueréza angolská	500

Adoptivní majitel a spolumajitel	Adoptované zvíře	Částka Kč
Grycová Petra, Praha 4	slon jihoafrický	500
Hejnová Lenka, Dolní Bousov	hrošík liberijský	500
Holubcová Věra, Trutnov	lviček zlatý	500
Hradecký Antonín, Varnsdorf	zebra damarská	500
Hrubcová Kristýna	žirafa síťovaná	500
Hubschová Hana, Pečky	okapi	500
Hukel Ondřej, Jaroměř	krokodýl úzkohlavý	500
Chládková Soňa, Hradec Králové	tamarin pinčí	500
Jelínek Pavel, Brno	fenek	500
Karbanová Ilona	pralesnička	500
Koniček Martin, Kutná Hora	orangutan	500
Landová Martina, Most	čírka hotentotská	500
Macháčková Lucie	tygr ussurijský	500
Malá Anežka, Hradec Králové	čírka úzkozobá	500
Matysioková Beata, Hlubočky	kur bambusový	500
Petříková Veronika, Praha	surikata	500
Pokorný Miroslav, Kutná Hora	lemur kata	500
Polášková Jana, Pardubice	rosnička pruhovaná	500
Ranná Diana, Hradec Králové	rosnička pruhovaná	500
Řeháková Zuzana, Česká Třebová	rosnička pruhovaná	500
Schmittová Petra, Seč	lev indický	500
Šmídová Kateřina, Hradec Králové	husička vdova	500
Štěpánková Dana, Nymburk	žirafa Rothschildova	500
Taubnerová Martina, Hradec Králové	rosnička pruhovaná	500
Vagenknechtová Markéta, Pardubice	daman skalní	500
Věchetová Markéta, Hradec Králové	pes hyenový	500
Vik Radomír, Trutnov	zebra Grévyho	500
Vinšová Barbara, Praha	lemur kata	500
Zeidl Daniel, Týn n. V.	štětkoun africký	500
Celkem 90 jednotlivců		196070,06

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, firmy a instituce v roce 2011

Adoptivní majitel a spolumajitelé	Adoptované zvíře	Částka Kč
ING, Praha	lev	30 000,00
VCC, Dvůr Králové n.L.	lviček zlatý	15 000,00

Adoptivní majitel a spolumajitelé	Adoptované zvíře	Částka Kč
Panasonic Automotive, Pardubice	jeřáb královský (2ks)	8 000,00
Pracoviště ošetřovatelské péče, Hradec Králové	surikata	6 000,00
FC Bohuslavice n. Úpou	ibis hagedaš	5 000,00
SVK, Hradec Králové	sova pálená	3 440,00
Stilbau, Hradec Králové	velbloud jednohrbý	3 000,00
Život bez bariér, Nová Paka	agama vousatá	1 400,00
IDOS power, Brno	nosorožec dvourohý	1 000,00
Junák, Hradec Králové	chameleon jemenský	1 000,00
Celkem 10 firem a institucí		73 840,00

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, školy a školní kolektivy v roce 2011

Adoptivní majitel a spolumajitelé	Adoptované zvíře	Částka Kč
ZŠ Školní, Vrchlábí	gepard, šimpanz, žirafa Rothschildova	50 000,00
ZŠ Týniště n Orlicí	hrošík liberijský	12 000,00
ZŠ a MŠ J. Gočára, Hradec Králové	bahnicev horský, guereza angolská	10 000,00
DDM Jednička, Dvůr Králové n. L.	bongo	9 680,00
SOŠ veterinární, Hradec Králové	surikata	6 000,00
ZŠ Horní Čermná	surikata	6 000,00
ZŠ a MŠ Nový Hradec Králové	želva uhlířská	3 000,00
ZŠ Staňkova, Pardubice	zebra Böhmova	3 000,00
MŠ Žacléř	adax nubijský	2 200,00
ZŠ Vysoké Mýto, třída VIII.B.	koza kamerunská	1 555,00
ZŠ a MŠ Pilníkov	zebu zakrslý	1 500,00
1. soukr. škola, Hradec Králové	leguán zelený	1 000,00
Gymnázium Dr.J.Pekaře, Mladá Boleslav	dahome	1 000,00
ZŠ a MŠ Pohádka, Hradec Králové	karetka novoguinejská	1 000,00
ZŠ Opatovice n. L.	rosnička pruhovaná, morčák chocholatý	1 000,00
ZŠ se SPU, Voletiny	chameleon jemenský	1 000,00
ZŠ Závodu míru, Pardubice	chameleon jemenský	1 000,00
MŠ Zvoneček, Pradubice	slon jihoafrický	800,00
Školní družina Dubinka, Dubenec	pralesnička	500,00
ZŠ a MŠ Lukavice	snovač kaferský	500,00
Celkem 19 škol a školních kolektivů		112 735,00

Sponzoring a dary

Hana Dvořáková, Gabriela Kunešová

Večer pro sponzory a přátele zoo se konal dne 9.12. (th)

Na tomto místě bychom rádi vyjádřili naše veliké díky všem sponzorům a dárcům. Bez ohledu na to, zda každý z nich přispěl poprvé nebo opakovaně, velkou či drobnější částkou, všichni dohromady navzdory nepříznivé globální ekonomické situaci navýšili rozpočet ZOO v roce 2011 o 7 696 736 Kč, což je meziročně nejvyšší částka (dvojnásobek loňského roku), jakou kdy ZOO touto cestou získala. K tomuto krásnému číslu dopomohli nejen přímí sponzoři peněžních a nepeněžních darů, ale i ti, kteří si u nás pronajali reklamní plochu. V roce 2011 poskytlo finanční částku ZOO 23 dárců, naturální dary byly od 13 dárců, reklamní plochy v areálu ZOO využilo 41 subjektů, dále byla součinnost při výrobě Safarimanuálu v případě Pivovaru Tambor, Allianz pojišťovny, Wigo spol. s r. o. a EKG s.r.o. Všem Vám, kterým není osud ohrožených zvířat lhostejný, srdečně děkujeme!

Dary peněžní v roce 2011 (údaje v Kč)

Dárce	Částka	Účel daru
Pan Petr Bartheldi, Pardubice	2 350 000,00	Byt v Pardubicích
ČSOB a. s., Praha	700 000,00	Financování provozu zoo
STAEG, spol. s r.o., Vyškov	550 000,00	Přeháněcí koridor pro žirafy
Nadace ČEZ, Praha	400 000,00	Pořízení elektromobilů
VP AGRO, spol. s r.o., Praha	230 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
OS Natura viva, DKnL	208 888,60	Drobný dlouhodobý hmotný majetek
Anonymní dárci	176 494,90	Ochrana zvířat a životního prostředí
RNDr. Dana Holečková, DKnL	159 900,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Strojmetal, a.s., Kamenice u Prahy	120 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí

Dárce	Částka	Účel daru
Jiří Semerák, Česká Skalice	67 200,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Výbor bílých nosorožců, Vrchlabí	44 095,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Unilever ČR, spol. s r. o., Praha	39 984,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Ing. Tomáš Hajnýš, DKnL	36 300,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
KM - Prona, a.s., Brniště	36 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
ATAS elektromotory, Náchod	30 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Plynoklad s.r.o., Pardubice	25 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Zdeněk Čermák, DKnL	9 300,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Paní Radmila Gareisová, Pardubice	5 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Pan František Novák, Pardubice	5 000,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
DARWINS PET s.r.o., Dobruška	4 235,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Pan Jürgens Schäler, Ilmenau, Německo	498,30	Ochrana zvířat a životního prostředí
ZŠ a M'S Horní Počáply	423,00	Ochrana zvířat a životního prostředí
Paní Hana Nečesaná, Březno	90,00	Ochrana zvířat a životního prostředí

Nepeněžní dary v roce 2011 (údaje v Kč)

Dárce	Hodnota daru	Forma daru
Zoo Liberec, Liberec	1 000,00	antilopa koňská
Farma Aves, Uhlířské Janovice	200,00	husice egyptská
Anonymní dárce	100,00	koza kamerunská
Paní I. Kubištová, Brandýs n. O.	100,00	užovka červená
Anonymní dárce	100,00	krajta královská
Anonymní dárce	100,00	karetka novoguinejská
Zoo Gelsenkirchen	10,00	zoborožec šedý
VP AGRO, Středoluky	51 462,50	postřik na ochranu rostlin
Pan Weiss František, Pečky	20 000,00	pšenice
De Heus a.s., Bučovice	15 200,00	granule
HERO CZECH s.r.o., Praha	2 400,00	kaše Sunarka
Bohunka a Milan Davidovi	1 350,00	dýně
Bc. Daniela Tučková, Ostroměř	1 000,00	dýně

Výnosy z reklamy v roce 2011 (údaje v Kč)

Inzerent	Kč
ČEZ, a.s., Praha	300 000
Československá obchodní banka, a.s., Praha	290 000
Plzeňský Prazdroj a.s., Plzeň	150 000
Continental Automotive s.r.o., Trutnov	29 976
Generali Pojišťovna a.s., Praha	26 667
Miloslav Kocián A+M Borovnička	25 281
Josef Hájek - autoopravna, Týnec nad Labem	23 219
BOBY - FLEISCH spol. s r.o., Dolní Brusnice	22 000
GASTRO - ZOO s.r.o., Zvičina	20 000
JASS a.s., Dvůr Králové n. L.	19 968
J. Seidl a spol. s.r.o., Dvůr Králové n. L.	18 660
Tyco Electronics EC Trutnov s.r.o.	18 630
RDP ZC s.r.o., Praha	17 540
ZPA Smart Energy s.r.o., Trutnov	14 150
JUTA a.s., Dvůr Králové n. L.	10 016
Město Dvůr Králové nad Labem	10 000
HERMANN tepelná technika s.r.o., Dubenec	10 000

Inzerent	Kč
I. SPZ s.r.o., Pardubice	9 982
Česká spořitelna a.s., Praha	9 917
MAGRIX, s.r.o., provozovna Dubenec	7 616
UNIQA pojišťovna a.s., Praha	7 240
TREDO s.r.o., Bílá Třemešná	6 842
ZTS Dvůr Králové, s.r.o.	5 000
Rekon spol. s r.o., Jaroměř	2 000
Centrum EP, Hradec Králové	353

Výnosy z nefinanční reklamy v roce 2011 (údaje v Kč)

Inzerent	Kč	Plnění za poskytnutou reklamu
Telefónica O2 Czech Republic, a.s., Praha	500 000	propagace v rámci akce O2 Extra
Mafra a.s., Praha	267 308	dodávka MF Dnes pro návštěvníky
Media Marketing Services a.s., Praha	151 483	reklama v Rádiu OK a Hitrádiu Magic
NEWTON Media a.s., Praha	142 800	monitoring médií
GOLEMGROUP, s.r.o., Letohrad	61 571	inzerát v časopise Abeceda bydlení
GOLEMPRESS, s.r.o., Letohrad	61 571	inzerát v novinách GOLEMPRESS
Společnost železniční výtopna Jaroměř	50 000	prezentace zoo v expozici železniční výtopny
Trouw Nutrition Biofaktory s.r.o., Praha	29 087	dodávka krmných doplňků
EKO-LAB Žamberk spol.s r.o.	25 000	rozbory vzorků krmiv pro zoo
Černá Hora Media, s.r.o., Trutnov	21 570	reklama v Rádiu Černá Hora
DARWIN's PET s.r.o., Dobruška	17 178	dodávka krmiva
ENERGY GROUP, a.s., Praha	16 667	dodávka potravinových doplňků
Autocamping Rozkoš, s.r.o., Česká Skalce	4 180	reklamní tabule v autokempu
Ilona Schílková, Jičín	1 000	reklamní tabule v Prachovských skalách
Hvězdárna v Úpici	833	reklamní tabule ve hvězdárně

Vedoucí zoolog RNDr. Pavel Moucha provází skupinu ČSOB záklisím Vodních světů. (th)

Partnerství ČSOB a ZOO Dvůr Králové

Jaroslava Rudolfová

Propagace generálního partnera v tištěném Safari průvodci. (a)

Generální partnerství Československé obchodní banky a ZOO Dvůr Králové trvá již od roku 2007.

V roce 2011 ČSOB v areálu zoo, konkrétně v Safari kempu, instalovala dvě nová stanoviště „Africké stezky“, jedno s názvem **Cesta za potravou** a druhé s názvem **Poznáváná**. ČSOB tak dokončila celou plánovanou Africkou stezku celkem s pěti stanovišti, která jsou umístěna po celé zoo. Stanoviště Africké stezky umožňují návštěvníkům poznat svět zvířat zase z jiné stránky a to s pomocí jednoduchých her.

V roce 2011 se banka v zoo prezentovala také materiály v konceptu „Zážitky“ s produktovou nabídkou. Jednalo se o **mapu ZOO**, kterou dostávali návštěvníci ke vstupence. Dále o **záložku do knihy**, kterou dostávali ke vstupence návštěvníci nově otevřeného Safari vlastním autem. ČSOB inzerovala také v Průvodci Safari vlastním autem.

Výroční zpráva občanského sdružení NATURA VIVA 2011

Valná hromada občanského sdružení Natura viva. (zč)

Cílem občanského sdružení NATURA VIVA je veřejně prospěšná činnost se zaměřením na ochranu přírody a ekologickou výchovu veřejnosti, hlavně mládeže. V letošním roce se podařilo vyrobit čtyři nové interaktivní panely zobrazující domácí zvířata chovaná v ZOO Dvůr Králové a.s., pokračovali jsme v pořádání veřejné sbírky pomocí DMS, získali jsme 77 889,-Kč a vydali jsme 196 642,- Kč. Ve sdružení došlo opět ke změně ve funkci předsedy a místopředsedy řídicího orgánu, tj. rady.

Přehled hospodaření

Příjmy našeho občanského sdružení dosáhly v roce 2011 výše **77 889,- Kč** a výdaje za tento rok činily **196 642,- Kč**. Převážně jde o výdaje spojené s realizací a podporou projektů v osvětové a ochranné oblasti působení našeho sdružení. K datu 31. 12. 2011 disponujeme prostředky ve výši **161 362,- Kč** uloženými na běžném, spořicí a zvláštním účtu DMS, založeným pouze pro potřeby veřejné sbírky.

Za dobu působení Natura viva, nejdříve jako nadace a později jako občanského sdružení, bylo získáno celkem **6 489 784,- Kč** a z toho bylo vydáno **6 329 430,- Kč**. Převážná většina těchto výdajů je účelovými výdaji na podporu projektů a nezbytná reže k nim činila pouze 2,4 %. Podrobněji je hospodaření sdružení rozpracováno v přehledech, zpracovaných jako příloha této zprávy.

V letošním roce byly aktivity sdružení zaměřeny v zásadě tradičně do oblasti osvětové činnosti a získávání prostředků pro podporu vzácných druhů zvířat.

Podpora vzdělávání

Za významné podpory Královéhradeckého kraje a jeho finančního příspěvku byl zpracován projekt **“Domácí zvířata”** (vyrobeny a rozmístěny čtyři interaktivní panely) a financováním tisku vzdělávacích letáků **“Exotičtí savci”** se pokračovalo v projektu **“Osvětová činnost v ZOO”**. Tyto projekty jsou součástí systematického a dlouhodobého působení na školní mládež v rámci environmentální výchovy a představují další krok v tomto procesu. Bylo zaznamenáno, že v loňském roce absolvovalo výukové programy, jako významný způsob mimoškolního vzdělávání v ZOO Dvůr Králové, 7 265 dětí a studentů ve 262 výukových blocích.

Projekt **“ Domácí zvířata”** v celkovém objemu 94 531,- Kč získal dotaci Královéhradeckého kraje ve výši 64 000,- Kč a byl ukončen do 31.12. 2011.

Podpora chovu vzácných druhů zvířat

I v tomto roce probíhala ve spolupráci s **Fórem dárců** veřejná sbírka pomocí SMS. Systém umožňuje na podkladě spolupráce s „Asociací provozovatelů mobilních sítí“ získávat finanční prostředky pod heslem

**Podpořit dobrou věc už nemůže být snadnější.
Přispějte odesláním dárcovské SMS.**

Cena jedné DMS je 30,- Kč a z toho je na náš účet vždy poukázáno 27,- Kč. Na adrese www.darcovskasms.cz. Ize průběžně sledovat přehled získaných DMS jednotlivých projektů. Ke konci prosince získal tento projekt celkem 472 DMS, tj. 14 153,- Kč. Z toho nám bylo poukázáno Fórem dárců 12 738,- Kč. Tak jako v případě minulého projektu hodláme získané prostředky použít až po shromáždění vyšší částky. Cílem tohoto projektu je sehnat finanční prostředky na podporu těch vybraných druhů cizokrajných zvířat, které jsou hodné zvláštní pozornosti a kde je připraven určitý ochranný záměr, vyžadující zvýšené náklady na jeho realizaci. Projekt si však neklade za cíl úhradu veškerých nákladů na chov vybraného druhu zvířat, neboť to zajišťuje ZOO ze svých provozních prostředků. Má však v úmyslu pomocí přispět na určité aktivity tak, aby se vytvořily příznivější materiální podmínky a plánovaná opatření mohla být realizována včas, případně přednostně či ve vyšší kvalitě. O využití získaných prostředků rozhoduje rada sdružení po konzultaci s vedením ZOO.

Propagace projektu probíhá zejména oslovením veřejnosti, konkrétně návštěvníků ZOO tak, že u vybraných druhů zvířat je umístěna informační tabulka s telefonním číslem **87 777**, na které je možné poslat dárcovskou SMS použitím shora uvedeného hesla. Podrobnější informace jsou uvedeny na internetu na stránkách ZOO, tj. **www.zoodvurkralove.cz**

Ti, kdo jsou ochotni podpořit chov našich vzácných zvířat mohou tak učinit jednoduše odesláním DMS pod heslem **dms zoodk (na 87 777)**.

Mimo této možnosti jsme v tomto roce získali i další prostředky formou anonymních darů ve výši **4456,- Kč a 12,08 Eur** od našich návštěvníků příspěvkem do kasičky. I za tyto pří-

spěvky děkujeme. Jejich použití bude obdobné jako v případě příspěvků prostřednictvím DMS.

Organizační změny, poděkování, orgány sdružení a kontakt

V počátku tohoto roku došlo k dalším organizačním změnám ve složení sdružení. Na funkci předsedy rady rezignoval z důvodu odchodu ze ZOO Ing. Lubomír Moudrý. V této souvislosti došlo doplňující volbou ke změně v radě a následnému rozdělení funkcí k datu 17.2. 2011 takto:

Rada občanského sdružení

Funkce	Původní	Nová
Předseda	Ing. Lubomír Moudrý	Ing. Jiří Děd
Mistopředseda	Ing. Jiří Děd	Ing. Lubomír Moudrý
Hospodář a pokladník	Hana Dvořáková	Hana Dvořáková
Člen	Otakar Munzar	Otakar Munzar
Člen	Zdeněk Čermák	Zdeněk Čermák
Revizor účtů	Irena Čiháková	Irena Čiháková

Za dlouhodobou spolupráci s podporu v oblasti osvěty a vzdělávání děkujeme **Královéhradeckému kraji**, dále děkujeme **Fóru dárců** za spolupráci v organizaci veřejné sbírky a v neposlední řadě i členům našeho sdružení paní Haně Dvořákové a panu Ing. Tomáši Hajnyšovi, kteří se podíleli na dobrých výsledcích mnohaleté práce sdružení významným přínosem.

Zvláštní dík patří té části veřejnosti, která přispěla dárcovskou SMS nebo darem od pokladničky sdružení a vyjádřila tak nejen sympatie s činností sdružení, ale hlavně kladný vztah k ochraně přírody. Informace o našem občanském sdružení jsou zveřejněny na www.zoodvurkralove.cz.

Název: **NATURA VIVA** občanské sdružení
Sídlo: Štefánikova 1029, 544 01 Dvůr Králové nad Labem
IČ: 67441874
Bankovní účet: **273489323/0300**
Kontakt: Ing. Jiří Děd, předseda rady
Telefon: 499 311 202
Email: nutrition@zoodk.cz

Zpráva z revize účetnictví občanského sdružení NATURA VIVA za rok 2011

Účetnictví je vedeno přehledně, zůstatky na běžném a spořicímu účtu odpovídají skutečností uvedeným na výpisech z účtu, peněžní deník je veden dle náležitostí. Občanské sdružení obdrželo příspěvek Královéhradeckého kraje na projekt „Domácí zvířata“, dále byla hrazena výroba vzdělávacího letáku „Exotičtí savci. Oba projekty zpracoval Ing. Hajnyš a byly zaúčtovány dle skutečnosti.

Dne 14.2.2012

Irena Čiháková v.r.

Zpráva o hospodaření občanského sdružení „NATURA VIVA“ za rok 2011

Položka	Běžný účet	Spořicí účet DMS	Běžný účet
Počáteční stav účtů k 01. 01. 2011	84 002,67	171 983,01	24 120,93
Příjmy			
Vklad z BÚ na účet DMS – vyrovnání 5 % nákladů			2 088,00
Vklad ze spořicího účtu na běžný účet	70 000,00		
Fórum dárců - DMS			12738,00
Královéhradecký kraj – příspěvek na projekt „Domácí zvířata“ – interaktivní panely (11ZPD05-0024)	64 000,00		
Úroky z účtu z běžného účtu	128,29		
Úroky ze spořicího účtu		979,36	
Úroky z účtu DMS			44,14
Celkem příjmy	134 128,29	979,36	14 870,14
Výdaje			
Vklad z BÚ na účet DMS	2 088,00		
Vklad ze spořicího účtu na běžný účet		70 000,00	
Náklady na výrobu materiálů v rámci			
Projektu „Domácí zvířata“	94 531,80		
Vzdělávací leták („Exotičtí savci“)	97359,70		
Poplatky ČSOB	1 842,00		2 910,00
Celkem výdaje	195 821,50	70 000,00	2 910,00
Konečný stav účtů k 31. 12. 2011	22 309,46	102 962,37	36 081,07

Přehled celkových příjmů a výdajů za období 1993 - 2011 (v Kč)

Příjmy občanského sdružení 1993 – 2011 organizace	3 209 844,00
Granty	675 561,00
Drobní dárci a veřejné sbírky	534 530,07
DMS	229 683,00
Úroky ze spořicího účtu	492 174,16
Úroky z běžného účtu	40 574,16
Úroky z účtů DMS	718,91
Státní fond životního prostředí	1 306 700,00
Příjmy celkem	6 489 785,30
Výdaje občanského sdružení 1993 – 2011 účelové výdaje	6 178 753,90
Režijní výdaje	149 678,50
Výdaje celkem	6 328 432,40
Rozdíl celkových příjmů a výdajů	161 352,90
Zůstatek běžného účtu k 31. 12. 2011	22 309,46
Zůstatek spořicího účtu 31. 12. 2011	102 962,37
Zůstatek účtu DMS k 31. 12. 2011	36 081,07
Celkem stav na účtech u ČSOB	161 352,90

Zoologie

Pavel Moucha, Irena Čiháková

Odchov mláďat tygrů ussurijských. (dh)

Útvar zoologie s více než 60ti zaměstnanci a několika zoologickými odděleními je největší v celé ZOO. Pracovníci zoologie zajišťují přímou péči o zvířata, kterých je přes 2700 kusů. Na první pohled se může zdát, že to není příliš mnoho, existují zoologické zahrady, které mají i o několik tisíců zvířat více. Při hodnocení tohoto údaje je důležité vědět, o jaká zvířata se jedná. Na jedné straně je možné umístit i několik set zvířat do jedné nádrže, např. neonky červené jsou nejefektivnější ve velkém hejnu a na druhé straně, nemusí na pár desítek zvířat stačit ani několik budov. To je právě případ naší ZOO. Z uvedeného počtu zvířat je více jak 650 kusů kopytníků. Což většinou nejsou žádní „drobečci“ a tudíž vyžadují značný prostor a patřičnou dávku krmení.

Pracovníci zoologie se s větší či menší pomocí ostatních útvarů zoologické zahrady snaží pro zvířata dělat to nejlepší a odměnou za jejich péči jsou spokojená zvířata. Jak se pozná spokojené zvíře? Ukazatelů je několik, např. zdravotní stav, chování, ale zejména odchovy mláďat. Rozmnožují se jen zdravá a spokojená zvířata. Každé vylíhlé nebo narozené mládě přináší radost také ošetřovatelům. V roce 2011 se narodilo, případně vylíhlo 712 mláďat. V průměru přišla na svět téměř dvě mláďata každý den.

Savců se narodilo 289 kusů. Z mimořádně radostných to byl např. samec nosorožce dvourohého (černého), samice pralesní žirafy okapi, samice orangutana bornejského a pár tygrů usurijských. Ptáků se vylíhlo rekordních 312 kusů, téměř dvakrát více než v minulých letech. Opakovaně se podařilo odchovat mláďata hadilovů písavců, která v Evropě v tomto roce rozmnožily jen tři zoologické zahrady. V počtu 111 kusů se rozmnožili plazi. Zde je nutné vyzdvihnout odchov ještěra z Peru, dracény krokodýlovité, první v historii naší ZOO.

Podrobnější přehled s více konkrétními údaji uvádí samostatné příspěvky jednotlivých zoologů. Tabulky stavů zvířat, na samém konci výroční zprávy, převádí veškeré události do řeči čísel. Během roku se pochopitelně nezapomnělo ani na další vylepšování expozic pro zvířata. Za nejnapadnější změnu musíme považovat dokončení venkovních voliér pro orangutany a hulmany. V novém výběhu u safarikempu se poprvé objevily i dvě žirafy. Na závěr tohoto stručného souhrnu uvádíme největší změnu roku 2010, zpřístupnění safari vlastními vozy návštěvníků. Přivyknutí zvířat na autoprovoz se nakonec ukázalo jako docela snadné.

Samec buvola pralesního. (dh)

Primáti a šelmy

Zdeňka Jeřábková

Tygr ussurijský Jupiter. (jm)

Rok 2011 byl na oddělení primátů a šelem velmi úspěšný, především v odchovu mláďat. Narodila se po 4 letech mláďata tygrů ussurijských, poprvé porodila gepardí samice Darili, poprvé také odchovává své mláďě orangutaní samice Satu. Nový pár psů ušatých má také 5 mláďat. Již tradičně se narodila mláďata lvíčků zlatých, kosmanů bělovousých, lemurů kata, surikat i servalů. Byl dokončen nový venkovní výběh pro orangutany bornejské.

Šelmy:

Tygr ussurijský

Na podzim roku 2010 byl přivezen ze ZOO Olomouc samec Skip (22. 9.), který se v naší ZOO narodil 24. 3. 1996. Byl spojen se samicí Ninou. Proběhlo páření (23.– 28. 10) vždy několikrát denně. Příští měsíc se ale Nina vrátila do říje a páření probíhalo od 20. do 26.11. Další měsíc do říje nepřišla a vše ukazovalo na březost. Nina dosud svoje předchozí tygřata neodchovala, proto jsme provedli speciální úpravy v boxech. Měla k dispozici 3 boxy včetně porodního a všude naprostý klid. Při srovnání s jejími předchozími graviditami bylo vidět, že tentokrát je klidnější. Byly nainstalovány kamery tak, aby byla možná kontrola bez zásahu ošetřovatele. Dne 10. 3. proběhl porod 2 mláďat, o která se Nina začala pečlivě starat! Spokojeně ležela v porodním boxu, koťata kojila, olizovala a byla v úplném klidu! Všichni jsme si oddechli a měli radost. Podle velikosti koťat jsme usuzovali, že to bude asi samec a samička. Náš odhad se potvrdil dne 6. 4., kdy byla provedena první rychlá kontrola mláďat a byla zvážena:

Vážení	Datum	Samec/g	Samice/g	Poznámka
1	6.4.	5000	4600	
2	13.4.	5750	5200	
3	1.5.	8000	7000	podáno odčervení, odběr krve
4	5.5.	8300	7450	aplikace čipů
	6.6.			vakcinace

Dne 18. 4. začala dosud velmi pečlivá Nina malá tygřata nosit v tlamě a chodit s nimi po expozici i po výběhu, kam šla tygřata poprvé 21.4. Bylo jí jedno, za co kotě chytla, za hlavu, za nohu a nervózně přecházela, jako by hledala místo, kde je ukrýt. Byla sedována (Diazepam), což se projevilo určitým zklidněním a také tím, že se tygřata dokázala přenášeti vyhnout útekem. V přírodě tygří matka přemísťuje svoje mláďata z důvodu obav před útokem predátorů či tygřího samce. Možná se v ní probudila dávná vzpomínka předků. Toto období trvalo do 13.5. Dost jsme si oddechli, když skončilo. Na štěstí mláďata velmi rychle rostla a zvláště ve venkovním výběhu jí utíkala. Tygřata slavnostně pokřtil Jan Rosák se svou manželkou 2. 7. v rámci pořadu „Den s Českým rozhlasem“ jmény Bonie a Clyde. Dne 27. 9. byl dovezen ze ZOO Moskva nový samec tygra ussurijského Jupiter (nar. 9. 7. 2007). Při příchodu vážil 193kg. Oba jeho rodiče pochází z volné přírody a je proto velmi geneticky cenný. Ze vzorku krve Jupitera byla provedena fragmentační analýza mikrosatelitů ve Výzkumném ústavu veterinárního lékařství v Brně. Výsledky jsou shodné s ostatními výsledky našich chovaných tygrů Ninou, Skipem, Bonie, Clydem a již uhynulým Semjonem. Lze tedy pochybovat o již dříve zmíněném výstupu EAZY, že potomci 1,0 Semjona, resp. jeho otce 1,0 Romana nejsou „čistí“ tygři ussurijské a že mají být vyřazeni z chovu! Od roku 2005 odchovala ZOO Dvůr Králové 7 tygrů ussurijských.

Lev indický

Obě lvice (nar. 14. 12. 2006 v ZOO Helsinky) čekají na samce, který má přijít ze ZOO Hydrabat výměnou za gepardy.

Gepard

Začátkem roku (7. 1.) odešel deponovaný samec Luke (váha 38kg) zpět do ZOO Liberec a vrátil se odtamtud náš gepard Fred (váha 48kg). Samec Luke se nespávil v předchozím roce ani s jednou samicí. Obě samice Darili i Abeni byly postupně spojovány se zbývajícím samcem Darkem a Fredem. Samci byli pouštěni do vedlejších výběhů a bylo pečlivě sledováno chování. Oba gepardi se začali zklidňovat a byl na nich znát příznivý vývoj sociálního chování. V období od 18. 4. do 20. 5. byla však zahájena oprava komplexu boxů v tomto chovném centru, která byla plánována již delší dobu. Do vnitřních boxů zatékalo v souvislosti s dilatací mostu. Přerušila se chovatelská práce. Ve stejném termínu došlo k zásadním opravám oplocení ve výběžích a gepardi byli přemístěni do náhradních prostor mimo chovné centrum. Přesuny proběhly 18. 4. Všichni gepardi byli zároveň zváženi:

Vážení	Datum	Abeni/kg	Darili/kg	Dark/kg	Fred/kg
1	18.4.	43	45	50	50
2	31.5.	37	42	42	44

Takže teprve 31. 5. byli gepardi nastěhováni zpět do chovného centra a mohli jsme opět začít s plánovanou chovatelskou prací.

Dne 17. 6. byla od mláďat oddělena samice Tenari (váha 30,5kg) a dána na M1, v červenci 14. 7. byl vrácen z deponace z anglické ZOO Port Lympne zkušený gepardí samec Nescio (váha 43kg). Byl spojen se samicí Abeni, rituál předcházející páření proběhl v pořádku, ale při finálním vyvrcholení, kdy naskakoval na samici, přejelo auto s hlučícími dětmi a bylo po všem. Samozřejmě jsme se snažili připouštět brzy ráno před zahájením safari provozu, ale vždy to nebylo možné. Spojování gepardů probíhalo i nadále. Samec Fred byl spojen s Tenari, 27. 6. musel být pro agresivní chování oddělen. Další měsíc Tenari špatně přijímala potravu, často jí vyzvracela nestrávenou. Byl proveden odběr krve. Z výsledků zjištěna špatná funkce ledvin, léčba byla zaměřena tímto směrem. Tenari stále hubla, 24. 8. byla uspána, při vyšetření zjištěna březost. Pro špatný stav 10. 9. utracena, zjištěny 4 plody, totální selhání ledvin, plicní pneumonie s karcinomem plicního parenchymu. Váha 25kg! Samec Nescio byl spojen se samicí Darili 15. 9. – 18.9. Závěrem prosince, resp. 19. 12., se samicí Darili narodila 2 mláďata. Zpočátku se prvoroďička Darili o obě mláďata vzorně starala, bohužel dne 28. 12. bylo pozorováno její nepřírozené chování k menšímu mláděti. 29. 12. byla malá samička nalezena mrtvá. I ke zbývajícím mláděti byla Darili agresivní, a proto bylo mládě (1,0) vzato na umělý odchov dne 1. 1. 2012.

Chov gepardů v letošním roce byl komplikovaný a náročný. Museli se vyrovnat se zásadními změnami v chovném zařízení, zvyknout si na provoz safari, na projíždějící vozidla.

Levhart perský

Dne 12. 8. přišel ze ZOO Novosibirsk nový samec Taian (nar. 26. 9. 2009), který je po rodičích pocházejících z volné přírody, tedy geneticky velmi cenný. Při příchodu vážil 56kg. Po nezbytných veterinárních vyšetřeních byl 25. 8. přestěhován na pavilon šelem. V prvních dnech se zdržoval v nejmenším boxu, bál se. Ostatní prostory „kontroloval“ v noci, když byl všude klid, jak nám ukázaly sledovací kamery. Později pouštěn do boxu po samicí Deině, která byla v říji. Další částí seznamovacího procesu byla instalace mřížového ho šupáku. Dne 13. 12. byl poprvé puštěn k říjné Deině. Oba levharti se navzájem sledovali, došlo i k bližšímu kontaktu, ale Taian se stále bojí. Zřejmě také vzhledem ke svému mládí. Od roku 2005 se v ZOO Dvůr Králové se podařilo odchovat 8 (6.2) levhartů perských.

Serval

V tomto roce došlo k velmi překvapivé situaci v chovu servalů. Chováme osvědčený chovný pár Batula (16 let) a Hýtu (15 let), který se v předešlém roce sice pářil, ale již nerozmnožil. Přičítali jsme to jejich stáří. Ale v letošním roce došlo hned k dvěma porodům. 5. 3. se narodilo pouze jedno mládě (0,1), Hýta se o ně starala 2 dny, pak je začala různě přenášet, mládě nemělo klid a také se často ozývalo. Nejprve jsme je přes den přikrmili, matce byl aplikován Oxytocin na spouštění mléka, ale mládě nepřibývalo na váze a muselo být odebráno a krmeno z lahve. Dne 7. 3. odebráno, váha 260g. Nakrmeno odpoledne, vráceno, váha o 70g vyšší. 8. 3. ráno má plné břicho, váha 295g, odpoledne v 13.45 hod. jej stále nosí z místa na místo, kotě nařiká, odebráno – váha 286g, zhmožděnina na hrudníku, močí krev – odebráno na umělý odchov. Jeho zdravotní stav se zlepšil. Aby kotě nebylo samo, byla k němu přidána 2 kotata kočky domácí. Koncem června nastaly další komplikace.

Zpráva MVDr. Jiřího Váhalý:

- 30. 6. 11 po návratu z výběhu kulhání na LZK – susp. poškození měkkých tkání v koleni
- 4. 7. 11 kulhání menší, anestezie, rtg, susp. poškození vazů kol. kloubu

Tygřice Nina koncem dubna obvykle navečer začala přenášet koťata, protože se jí nelíbilo, že sama lezou. Po podání zklidňujícího medikamentu a za aktivního dohledu ošetřovatelek se situace normalizovala. (dh)

Mláďata se narodila také u surikat. (dh)

První vážení mláďat rygrů ussurijských dne 6.4.2011 provedla zooložka Ing. Z. Jeřábková. (jh)

MVDr. Lukáš Pavlačík a Lucie Pavlačíková při operaci servala Lindy. (jm)

- 8. 7. 11 anestezie, operace – zpevnění kloubního pouzdra
- 18. 7. 11 vybavení stehů
- 25. 7. 11 končetinu stále odlehčuje
- 17. 8. 11 anestezie, rtg – zjištěna hojící se fraktura v distální růstové ploténce tibie na LZK
- 6. 9. 11 při přetrvávání kulhání anestezie, rtg, fraktura se dobře hojí, ale susp. dyslokace česčky laterálně
- 27. 9. 11 předchozí dny opět zhoršení pohybu po návratu z výběhu, anestezie, rtg – distální fraktura zhojená, ale v proximální růstové ploténce obou kostí (tibia, fibula) fraktura, česka dislokovaná laterálně, manuálně bez možností repozice LZK vlivem komplikací částečně deformována

Repozice česčky lze provést operativně, ale vzhledem k celkovému stavu je prognóza úplné funkčnosti končetiny, a tím výsledek operace, nejistá. Mladá samička se nakonec zdravotně velmi zlepšila. Dne 15. 5. byla pokřtěna zpěvákem Vlastou Horvátem na Lindu. Chovný pár se opět pářil a 9. 6. se narodila 2 mláďata. O ně se společně perfektně starali, 1,1 mladí servalové dostali jména Hubert a Klaudie. Křtiny proběhly 13. 7. za účasti zpěvačky Báry Basikové. Celkem se od roku 2005 odchovalo v ZOO Dvůr Králové 21 (10.11) mláďat servalů.

Pes hyenový

Chovný pár Bianka a James se v tomto roce pářil několikrát, bohužel nedošlo k zabřeznutí feny. Páření bylo zaznamenáno v lednu 7. 1., 8. 1., 14. 1., 20. 1., následně 29. 4., 7. 5., 9. 5., 18. 5., 27. 5., 14. 6., 25. 7., 30. 7., 8. 10. a 3. 11. U Bianky byly zároveň zaznamenány změny v chování. Samec James ji neustále olizoval a držel se v její blízkosti. Fena byla neklidná a byl pozorován slabý výtok z pochvy. Přistoupili jsme k uspání a důkladnému vyšetření. Bylo zjištěno, že fena má hnisavý výtok z pochvy, sono ukázalo, že děloha je plná hnisavou náplní a vaječníky jsou tumorově změněné. Bianka musela být utracena. Následná pitva potvrdila oboustrannou pyometru, nekrózu jater a koliinfekci. Bianka (nar. 9. 11. 2002 v ZOO Dvůr Králové), váha při utracení 30,7kg, za svůj život odchovala 20 štěňat. Aby samec James nezůstal sám, byla přivezena ze ZOO Bratislava deponovaná fena Andy a psi byli bez problémů spojeni. Psů hyenových se od roku 2005 odchovalo 22 (15.7).

Pes ušatý

U tohoto taxonu došlo v letošním roce k zásadním změnám. Chovný, ale již starý pár mimo reprodukci, Meggy a Lotis byl nahrazen novým párem, který jsme dovezli z jihoafrické Loricpark ZOO dne 18.4. Dne 28. 4. odešel mladý odchovaný samec (nar 2009) do ZOO Kronberg v Německu. Samička (nar. 2008) odešla 7. 7. do polské ZOO Borysew. Dne 16. 7. náhle uhynul 14letý chovný samec Lotis. Mladý nový pár byl spojen při příjezdu dne 18. 4. a přemístěn na psinec 19. 7. Fena je velmi krotká a 22. 8. mohlo být zjištěno pohmatem, že je březí. Dne 3. 9. se narodilo 5 štěňat (1,4). Mezi tím jsme zbylou starou fenu Meggy drželi v kontaktu ve vedlejším výběhu, protože pokud byla sama a na ostatní psy neviděla, nežrala a její zdravotní stav se horšil. Štěňata se nechala od ošetřovatelek hladit a lidský kontakt jim nevdal, což bylo důležité při kontrole zdravotního stavu. Samice Meggy byla 1. 12. přesunuta ke starému samci k soukromému chovateli p. Jindrovi z Hřebeče. Mláďata byla pokřtěna hudební skupinou Schovanky dne 27. 11. jmény Charlie, Rita, Lucky, Casy, Benji. V ZOO Dvůr Králové jsme od roku 2005 odchovali 12 (6.6) mláďat.

Nový samec tygra ussurijského Jupiter. (jm)

Nina ve výběhu s koťaty. (jm)

Šakal čabrakový

Z předchozího roku nám zůstala pouze samice. Dovezli jsme (28. 7.) nový pár z jihoafrické Loripark ZOO. Byl umístěn (6. 9.) na pavilon psů, kde si zvyká na nové prostředí. Samec je více aktivní, samice je velmi bázlivá a na krmení nechodí do vnitřního boxu. Venku jim byla nainstalována vyteplená bouda. Monitoring kamer nám umožňuje sledovat nepřetržitě jejich chování. Dne 1. 12. byla původní samice přemístěna z naší ZOO k soukromému chovateli p. Jindrovi z Hřebeče.

Fenek

U páru fenků došlo k výměně samce. Mladý 1,0 nar. 6. 5. v ZOO Olomouc se se samicí neovšedčil a byl 30. 5. vrácen do Olomouce. Zůstal nám tedy původní pár.

Hyena čabraková

U samce Kima byl zjištěn 10. 10. nádor na levé straně tváře, samec ale přijímal bez problémů krmení. Nádor se zvětšoval, a tak byl samec uspán a odebrány vzorky. Byl potvrzen benigní nádor prorostlý do čelisti. 30. 11. byl vypálen a vytržen zub. Prognóza není příznivá (váha 61kg).

Hyena skvrnitá

Mladý pár hyen skvrnitých využíval 2 vnitřní boxy a venkovní výběh. Dne 19. 1. jsme instalovali mřížový šupák mezi mladým párem a zbývajícím samcem. Došlo ke změně chování a mladý samec si začal všimnout své partnerky. Na kameře je zaznamenána aktivita mezi hyenami a 27. 2. došlo k páření, ale s jistotou úspěšnost nelze potvrdit. Další sexuální aktivita byla pozorována ve venkovním výběhu 11. 6., dále 4. 11. Ve výběhu mají hyeny vybudovanou noru, kterou navštěvují. 1. 11. byl původní samec Roy Charles deponován do ZOO Košice.

Surikaty

Dne 7. 4. byl ze ZOO Olomouc k našim samicím dovezen samec (původ z Afriky) a 1. 8. se narodila 4 mláďata. Kontrolou bylo zjištěno, že mladé surikaty jsou na pohlaví 1,3. Do velkého výběhu surikat byli (30. 6.) přidáni 4 samci veverky kapské. Byla vytvořena společná expozice a obě skupiny zvířat jsou v pořádku, každá si hájí své teritorium. Od roku 2005 se narodilo 25 surikat.

Ostatní:

Daman skalní

I u tohoto taxonu došlo k obměně zvířat. Nejprve 14. 3. uhynula stará samice, která byla několikrát napadena starým samcem. Vzápětí 18. 4. byly dovezeny z jihoafrické Loripark ZOO 2 nové samice. Dne 9. 9. uhynul původní samec. Dne 10. 10. byl u jedné ze samic zjištěn abortus. Dne 11. 11. byl dovezen nový mladý samec ze ZOO Hagenbeck, Hamburk. Přesto, že nebylo pozorováno páření, je vizuálně znát, že 1 samice je březí. Odchovali jsme již 8 (3.5) damanů skalních.

Veverka kapská

U skupiny veverek kapských byla upravena venkovní expozice, vybudovány zábrany proti potkanům podél stěn výběhu, provedena důkladná desinfekce a deratizace včetně navezení nového písku. Ve skupině se narodily 4 veverky kapské. Od roku 2005 se narodilo celkem 32

Zooložka Ing. Zdenka Jeřábková s mládětem orangutana bornejského samice Satu. (jm)

Stěhování Elmara do pavilonu Ptačí svět. (jm)

veverek kapských.

Primáti:

Letošní rok na úseku primátů byl rokem přesunů, možná historicky největších v minulosti a snad i v budoucnosti. Koncem roku, resp. k 16. 12. musel být vyklizen pavilon lidoopů. Začala již několik let připravovaná rekonstrukce pavilonu. Přestěhováno bylo celkem 9 lidoopů a skupina 5 gueréz angolských. Všichni primáti se ve zdraví ocitli v novém prostředí.

Orangutan bornejský

K vnitřním expozicím na Ptačím světě byly dány do provozu 2 menší venkovní výběhy pro orangutany a hulmany. Orangutani 0,1 Žaneta, její starší mládě šestiletý Besar a malá 0,1 (nar. 13. 11. 2010) šli od 29. 10. 2009 poprvé do venkovního výběhu dne 26. 5. 2011. Nejprve jej pomalu obešli a „velký“ 6 ti letý Besar se úzkostlivě držel své matky, která si přidržovala na břicho jeho malou sestřičku. Žaneta obhlédla prostor a začala postupně zkoumat vybavení výběhu. Hned první orangutaní kolaudací neprošly keře, které obratně vytrhala a donesla je ke vstupním dveřím ošetřovatelkám. Besar se rychle osmělil a projevil se jako výborný asistent. Jinak se jim ve výběhu líbilo, protože mohli sledovat zblízka výstavbu velkého výběhu. Ten byl dokončen o prázdninách a orangutani sem byli puštěni 16. 8. Výběhy jsou prosklené, shora „uzavřené“ kovovou sítí, výška cca 9m, což umožňuje orangutanům využívat plnou výšku. Menší výběh má plochu 187 m², velký 444m², čímž je jistě největším výběhem pro orangutany v ČR. Dne 14. 5. byla malá orangutaní holčička pokřtěna jménem Tessa. Kmotrem byl světoznámý hokejový brankář Dominik Hašek, který přijel se svojí rodinou. Orangutani na starém pavilonu lidoopince 1,0 Elmar a 0,1 Satu byli spolu v expozicích i ve venkovním výběhu. U tohoto páru bylo ještě koncem předchozího roku (8. 11., 16. 11., 18. 11., 19. a 21. 11.) zaznamenáno páření. V srpnu 31. 8. začala Satu rodit ve výběhu přímo před zraky návštěvníků. Samec Elmar s ní byl také ve výběhu. Začal se rozčilovat, bouchat do mříží – projev agresivního chování byl natolik silný, že musel být oddělen, což se ošetřovatelkám podařilo. Satu v klidu dokončila porod a mládě ošetřila. Vše dopadlo dobře, i Satu byla zavřena do vnitřní expozice, aby mohla značně vyčerpána odpočívat na svém oblíbeném místě. Mládě pečlivě ukrývala ve svém náručí, nežrala, nepila. Až 3. 9. bylo večer konečně pozorováno, že mládě pije od matky. Satu začala přijímat krmení. Byla to velká radost! Dne 14. 10. Ošetřovatelky zjistily, že mládě je samička! Vzhledem k malému mláděti jsme nechávali Satu co nejdéle v klidu v prostředí, které dobře znala. Z jejího předchozího chování víme, že si velmi špatně zvyká na sebemenší změny. Ale termín, kdy musel být starý pavilon vyklizen, se blížil. Tak jsme dne 16.11. Satu uspali (mládě zůstalo u ní na břicho), zvažili, veterinární lékař ji prohlédl a převezli jsme ji do expozice v Ptačím světě. Satu se v pořádku probudila, mládě nakojila a opět s ošetřovatelkami několik dní nekomunikovala. Pomalu si zvykala na nové prostředí, a tak bylo rozhodnuto, že se Satu spojí se Žanetou a jejími mláďaty. Satu již předtím žila nějaký čas pohromadě se Žanetou a Besarem.

Dne 23. 11. jsme orangutanky spojili. Došlo k potyčce, obě samice se do sebe pustily, Besar se přidal a chránil svoji matku Žanetu. Satu se vyšplhala na strop expozice a visela na kovové sítí. Tam se za ní odvážil mladý Besar a chvílemi i Žaneta. Ta to ale brzy vzdala a zůstávala na horních kmenech a na zemi. Satu se snažila slézt na parkosy, ale vždy ji ostatní orangutani zahnali zpět. Obě samice měly malá mláďata na sobě. Tento stav trval celé odpoledne. Bylo vidět, že Satu je unavená. K večeru došlo k pádu malé samičky od Satu. Ta zůstala nahoře na sítí. Mládě dopadlo na vysokou vrstvu měkké borky, která je na zemi expozice. V tuto chvíli nastá-

la úžasná práce zkušených ošetřovatelek Nadi a Alice. Od nich dostala Žaneta pokyn, aby piščíci mládě podala. Žaneta skutečně mládě přinesla ke dveřím, ukazovala ho Nadě a chvíli to vypadalo, že poslechne i na pokyn: „Dej mu napít“. Malá samička stále pišćela a hledala u Žanetinych cecíků, ale nenapila se. Toto vše sledovala malá Tessa na zádech Žanety a také Besar, kterého musely chovatelky odhánět. Žaneta ukazovala pišćící mládě, brala je za ruce i nohy a vypadalo to, že je nezraněné, ale má hlad. Tak Žaneta dostala pokyn „Nech ho tady“ – poslechla a děvčatům se podařilo Besara i Žanetu oddělit do vedlejší expozice! I když Satu viděla, že ostatní orangutani jsou pryč, pro svoje mládě, které zůstalo ležet samo na zemi, si nepřišla. Čekali jsme do noci, pak do rána. Nepřišla si pro ni i přes to, že se malá ozývala dost hlasitě. Ráno jsme přistoupili za pomoci veterinářů a ostatních kolegů k dalšímu řešení. Satu – stále nahoře na síti – byla nastřelena uspávací látkou, a když ta začínala působit, vešli jsme do expozice a do rozprostřené plachty zachytili padající orangutaní samici. Také jsme rychle sebrali a zkontrolovali mládě (váha 3kg) – to bylo v pořádku! Veterináři prohlédli Satu, ošetřili ji a kolegové ji donesli do boxu, Alice přitiskla mládě Satu k prsu – to začalo dychtivě pít! Zanedlouho se Satu probrala, podržela si malou holčičku, zavrtala se do dřevitky a obě usnuly! Teprve teď jsme si všichni oddechli! Dopadlo to vše dobře! Jen Satu s námi nekomunikuje a bude trvat velmi dlouho, než se tento stav změní. Je to velmi nedůvěřivá orangutanka, samotářka, tak jak orangutaní samice bývají i v přírodě.

Také bylo rozhodnuto, že náš zasloužilý 37letý samec Elmar půjde do Zoo Bělehrad v Srbsku, kde mají 22letou samici. Také Elmar musel být přestěhován z původního pavilonu, byl tedy 14. 12. usmán a převezzen do zázemí orangutanů na Ptačím světě.

Chov orangutanů v ZOO Dvůr Králové má dlouholetou tradici, první mládě se narodilo již v roce 1984, první odchované mládě se narodilo v roce 1986 (28. 10.) – sameček Kami. Rekordmankou je určitě samice Žaneta, která odchovála prozatím 6 mláďat (4.2), další odchov byl u samice Kájiny - 1 mládě (1.0), Donny - 1 mládě (1.0) a Satu zatím 1 mládě (0.1). Celkem se v ZOO Dvůr Králové narodilo 16 malých orangutanů, z toho 9 se jich podařilo odchovat! To je úctyhodné číslo! Úspěšní jsou ale také potomci našich odchovaných orangutanů, kteří odešli do jiných zoo, např. v roce 2004 (24. 11.) odešel 1.0 Dahi (1.0 Elmar x 0.1 Donna, nar. 1. 3. 1998) do Zoo Madrid, v r. 2005 (9. 9. 2005) odešla do Zoo Moskva 0.1 Nona (1.0 Elmar x 0.1 Žaneta), v předchozím roce 2010 ze 7 narozených orangutanů bornejských v celém evropském programu byla ZOO Dvůr Králové zastoupena hned 3x!

Po 1.0 Dahi se 5. 7.2010 narodil malý sameček (matka Pundu), od 0.1 Nona se 27. 11. 2010 narodil také malý 1.0 (otec Jantan) a 13. 11. 2010 se naší Žanetě narodila 0.1 (otec Elmar). Orangutaní 35letá samice Žaneta se 13. 11. stala matkou a za 14 dní babičkou. Samozřejmě i 37letý samec Elmar je zasloužilý otec a dědeček – to je přece super! Máme významný a velmi ojedinělý chov orangutanů bornejských. Když si uvědomíme, že jejich stavy v přírodě rapidně klesají vlivem činnosti člověka (kácení deštných pralesů a bohužel stále ještě i nelegální obchod hlavně s mláďaty atd.), je důležitá jejich přísná ochrana a je nutné věnovat péči chovům v zoologických zahradách. Do r. 2005 bylo chováno v evropských zoo celkem 154 bornejských orangutanů, o 6 let později se počet mírně zvýšil na 161 ks. Za 6 let stoupl počet pouze o 7 orangutanů! V r. 2005 se narodilo 11 mláďat, ale 7 jich uhynulo. V r. 2010 se narodilo 7 mláďat a 1 uhynulo a populace stárne. Musíme si našich orangutanů bornejských vážit a pečlivě se o ně starat, vytvořit jim ty nejlepší podmínky k chovu!

Gorily

Vzhledem k tomu, že ke konci roku se konečně začalo s rekonstrukcí stávajícího pavilonu pro lidoopy (z r. 1984) na pavilon goril, museli jsme najít pro naše gorily 1.1 náhradní ubytování. Po několika variantách návrhů došlo nakonec k přesunu do Zoo Liberec. Dne 25. 10. byl samec Tadao (nar. 1972) uspán, byla u něho provedena veterinární prohlídka, odebrána krev a byl naložen do vyhřátého auta, kde se pomalu probudil. Dále byla uspána samice Shinda (nar. 9. 10. 2001) a celý postup se zopakoval. Tadao vážil 120kg a Shinda 66kg. Obě gorily se po sedaci v pořádku probudily a mohl začít vlastní transport do Zoo Liberec. Cesta proběhla bez problémů a obě gorily byly v liberecké zoo umístěny do expozice za asistence zaměstnanců, štábu novinářů a televizních pracovníků. Celé uvítání v Zoo Liberec bylo velmi slavnostní, protože naše gorily byly první, které se kdy v zoo objevily. Zatím zde budou společně, ale v budoucnu má mladá samice Shinda odcestovat do Zoo Moskva, kam ji doporučilo EEP pro gorily. Samozřejmě s gorilami odjela také jejich ošetřovatelka, aby se lépe aklimatizovaly v cizím prostředí. Naše ošetřovatelky se v Liberci střídaly po dobu navykání goril na nové prostředí a zaučení tamních ošetřovatelů. Obojí by neměl být problém, jednak je Liberec velmi blízko Dvora Králové a jednak v Zoo Liberec lidoopy, konkrétně šimpanze a orangutany chovají a rozmnožují, takže chov goril nebude naprostou neznámou.

Šimpanzi

Rekonstrukce lidoopince se také týká dalšího přesunu zvířat, a to skupiny 1.3 šimpanzů. Chováme skupinu starších jedinců, z nichž 0.2 byly dovezeny z Kamerunu v r. 1971. Samec Dingo pochází z cirkusu (přišel 15. 6. 1983) a „nejmladší“ člen skupinky je 0.1 Uke, narozená v ZOO Dvůr Králové 26. 3. 1984. Varianty, kam tuto skupinku seniorů umístit, bylo několik, nakonec zvítězila ta nejlepší. Vzhledem ke stáří těchto zvířat bylo rozhodnuto, že zůstanou v zoo. Byly provedeny speciální úpravy v zázemí ZOO, a 14.12. byli šimpanzi postupně uspáni, zkontrolováni veterinářem a byly odebrány vzorky. Poté byli šimpanzi přemístěni do náhradních prostor na tzv. karanténu. Všichni se v pořádku probrali ze sedace a když viděli svoje známé ošetřovatelky, bylo vše v pohodě. Rychle si zvykli, dobře přijímají potravu a bez problémů přecházejí z klece do klece. Tito šimpanzi si zaslouží, aby v pořádku dožili zde v ZOO.

Jméno	Váha	Jméno	Váha
1.0 Dingo	61kg	0.1 Bonie	52kg
0.1 Babeta	56kg	0.1 Uke	59kg

S potěšením jsme konstatovali, že všichni šimpanzi i přes své stáří jsou ve velmi dobré kondici.

Ostatní primáti:

Gueréza angolská

Na počátku roku došlo u tohoto taxonu ke dvěma úhynům. Dne 24. 1. uhynula 0.1 Viva (váha 7,3kg), která přišla do ZOO Dvůr Králové v r. 1994 (17. 11.) z Afriky (Tanzanie) jako cca 2letá. V zoo odchovála 13 mláďat. Otcem mláďat byl 1.0 Puk, který přišel zároveň s ní, také v r. 1994 cca jako 2letý. Puk se pářil také s ostatními samicemi a stal se otcem 37 mláďat, z toho 17 se podařilo odchovat. Samec Puk uhynul tři dny po smrti Vivy, dne 27. 1. (váha 7,1kg).

Obě guerézy uhynuly na apatii a sešlost věkem (19 let). Pitvy prokázaly výraznou ochablost a bakteriálně septický stav. Důležité je, že stav zaživacích orgánů byli v normě vzhledem k věku, což odpovídá velmi dobře zvládnuté výživě těchto potravních specialistů. Listožravé primáty není snadné chovat a ZOO Dvůr Králové tuto problematiku dobře zvládla. Obě guerézy zde žily 17 let. Ve skupině ovšem stále zůstává nejstarší samice Senta, která se narodila zde v zoo 21. 12. 1990 jako první mládě tohoto druhu odchované v tehdejší Československu. Momentálně odchovává své zatím poslední mládě (nar. 27. 12. 2010).

Guerézy angolské byly poslední skupinou primátů (1.4), která se 15. 12. přestěhovala ze starého pavilonu lidoopince, aby mohla konečně začít jeho rekonstrukce. Všechny guerézy byly sedovány, zkontrolován zdravotní stav, byly zváženy a přemístěny do zázemí zoo, na tzv. karanténu. Váhy jednotlivých zvířat (pro úplnost uvádím i jejich narození, což je dobře srovnatelný ukazatel):

Jméno	Datum narození	Váha	Jméno	Datum narození	Váha
1.0 Vuk	17.5.2010	3,6kg	0.1 Verena	18.9.2008	5,5kg
0.1 Senta	21.12.1990	11,5kg	0.1 Sula	27.12.2010	2,1kg
0.1 Viktorie	26.5.2009	4,6kg			

Guerézy angolské od r. 2005 odchovaly celkem 8 mláďat (1.7).

Hulman jávský

Skupina hulmanů jávských žije od r. 2009 v nové expozici na pavilonu Ptačí svět. Dne 17. 5. začala používat nový venkovní výběh (malý). Další změnou bylo vypuštění jejich sousedů orangutanů bornejských do velkého venkovního výběhu. A tak se mohly tyto 2 taxony 17. 8. poprvé vidět přímo. Postupně si na sebe zvykly, dalším krokem by mělo být spojení obou skupin.

Velkou změnou bylo zařazení nového nepříbuzného samce, který pochází z Francie. Dne 9. 3. byl přemístěn do zázemí 1,0 Heuchera (nar. 28. 4. 2004, váha 7,4 kg) tak, aby měl vizuální kontakt se skupinou 4 dospělých samic a 3 mláďat (2.0 nar. 2008 a 0.1 nar. 2009). Dne 9. 3. byl se skupinou spojen. S menšími šarvátkami si hulmani na sebe zvykali. Dvě nejstarší samice se mu začaly podřizovat a on je ihned pářil. Dva mladí odrostlí samečci se mu snažili vyhnout a nejvíce obav jsme měli o nejmladší samičku, která se ho velmi bála a také volila ústupovou cestu. Bohužel byla dne 14. 3. samcem tvrdě napadena a zranění podlehla (váha 1,2kg). V přírodě hulmani samci velmi často při ovládnutí nové skupiny samic zabijí mláďata po cizích samcích, tím samice přicházejí rychle do říje a samec se s nimi okamžitě spáří. Dne 2. 5. uhynul jeden z mladých samců 1.0 Hector, narozený 16. 9. 2008 (váha 2,5kg) bez známek vnějšího poranění. Pitvou a následným vyšetřením byly zjištěny četné srůsty srdce, resp. osrdečníku s perikardem, vrozené defekty, plíce difuzně překrvené, méně vzdušné. Pro hulmany jávské byla velkou změnou možnost chodit do venkovního výběhu, i když v jeho blízkosti probíhaly velké stavební práce (výstavba vedlejšího výběhu, kdy byly používány těžké hlučné stavební stroje, a také nutná rekonstrukce horkovodu). Začali jsme intenzivně spolupracovat s oddělením výživy, protože se projevovalo nechutenství s úbytkem váhy atd. Více o výživové

Porod Satu ve výběhu. (jb)

Mládě hulmana jávského. (jm)

situaci je uvedeno ve zprávě odd. výživy. Hulmani byli pravidelně měsíčně váženi a váhy byly porovnány s jinými hulmany srovnatelného věku. Brzy se projevily uspokojivé výsledky. Skupina hulmanů se pomalu začala uklidňovat, ale stále přetrvává, že je velmi rozruší jakákoli změna, jakýkoli nový podnět. Závěrem roku došlo ke dvěma porodům. Dne 18. 11. porodila samice Hera samičku a 6. 12. se Artemis narodila také samička. Otcem je nový samec Heuchera. Celkem jsme odchovali u tohoto taxonu 8 mláďat (3.5).

Lemur kata

Lemuři kata patřili i v letošním roce k lákavým a velmi atraktivním zvířatům, která jsou představována návštěvníkům. Probíhá zde program „Zvířata zblízka“. Ošetřovatelky přicházejí v určitou dobu na Ostrov lemuru, přinášejí pro lemury krmení a zároveň představují lemury návštěvníkům. Seznamují je se životem lemuru, s jednotlivými zvířaty, mláďaty atd. Tato komentovaná krmení se těší velkému zájmu návštěvníků. V prosinci 2010 byl zapojen do skupiny nový samec Bebe. Na jaře, 1. 5. porodila samice Fiana dvojčata (1.1), byla to v této sezoně pouze tato samice, která rodila. Páření nebylo pozorováno. Dne 28. 6. odešla nejstarší samice Singra (nar. 8. 3. 1997 v Zoo Jihlava) s mladým samečkem, nar. v r. 2010 (váha samice 2,5kg, samečka 1,5kg). Singra musela být oddělena od skupiny, protože ji ostatní samice vytěšňovaly a napadaly. 12. 12. odešli ze skupiny 2.0 nar. 2010 do polské Zoo Borysew. Dne 16. 11. bylo zaznamenáno páření 1.0 Bebe se samicemi Hirou a Fidou. Celkem ZOO Dvůr Králové odchovala od r. 2006 18 mláďat (15.3).

Lvíček zlatý

U těchto vzácných drápkatých opic došlo (jako již tradičně) ke 2 porodům u chovného páru. Dne 7. 2. porodila samice dokonce 3 potomky (1.2). Během dne byla 2 mláďata spatřena na matce a jedno (1.0) bylo nalezeno mrtvé. Mělo porušenou spodní čelist, bylo živě narozené a úhyn nastal následkem traumatu. Zbývá 2 mláďata (0.2) rodiče odchovali. 17. 6. samice znovu porodila 2 mláďata (2.0), ale také z tohoto vrhu bylo 1 mládě mrtvé s vadou čelisti. Vzhledem k tomu, že chovná samice již od roku 2008 měla vždy dva porody ročně (viz tabulka), rozhodli jsme, že ji necháme ze zdravotních důvodů „odpočinout“. Dne 29. 9. byl aplikován implantát. Celkem tento úspěšný chovný pár odchoval 13 mláďat! V roce 2007, kdy odchoval 1 mládě, to byl první odchov lvíčka zlatého v českých a slovenských zoologických zahradách. V říjnu 10. 10. jsme jednu odchovanou samici odvezli do Zoo Szeged v Maďarsku. V současné době chováme 2.0 lvíčky zlaté v expozici u pavilonu šelem od 9. 8., 0.2 jsou od 18. 8. na volno v pavilonu Vodní světy a chovný pár i s letošními mláďaty (1.2) v pavilonu lvíčků. Vidět v jedné zoo 9 lvíčků zlatých je výjimečné.

Rok	Datum	Počet mláďat	Poznámka	Rok	Datum	Počet mláďat	Poznámka
2008	25.2.	2		2010	10.3.	2	
2008	26.7.		abort	2010	27.7.	2	z toho 1 mrtvé
2009	18.2.	2		2011	17.2.	3	1 uhynulo
2009	4.7.	2		2011	17.6.	2	1 mrtvé

Kosman bělovousý

V letošním roce se i tento taxon podařilo rozmnožit. Již v předešlém roce jsme provedli obměnu zvířat, přišla nepříbuzná samice ze Zoo Plzeň (nar. 3. 4. 2009), byla spojena s naším 1.0 Pedrem (nar. 2. 2. 2004) a dne 14. 3. se narodila hned 3 mláďata (3.0). Bohužel 16. 3. bylo jedno mládě (1.0) nalezeno mrtvé (váha 20g). Ostatní 2.0 mláďata rodiče v pořádku odchováli. Pro další 0.1 nar. 21. 4. 2009 zde v zoo jsme 13. 10. dovezli nového 1.0 nar. 13. 1. 2011 ze Zoo Veszprem v Maďarsku. Kosmani byli přes letní sezonu umístěni za vodním příkopem na ostrůvku a dařilo se jim tam velmi dobře, přestože nová samice byla na tomto místě poprvé, navíc se svými prvními mláďaty.

Dne 30. 11. byla rodinka kosmanů bělovousých přestěhována na pavilon lvičků do expozice po **kosmanech zakrslých**, kteří bohužel uhynuli. Nejprve 26. 10. náhle uhynul 1.0 Sauro (nar. 28.3.2005) a 4.10. uhynula 0.1 Galadriel (nar. 12.9.2002).

Oba druhy kosmanů ale ZOO Dvůr Králové úspěšně rozmnožila. Od roku 2006 se odchoválo 13 (8.5) kosmanů bělovousých a 13 (7.6) kosmanů zakrslých.

Projekty:

- I v letošním roce pokračuje projekt s Výzkumným ústavem veterinárního lékařství v Brně s Prof. MVDr. Jiřím Rubešem, CSc „Fregmentační analýzy mikrosatelitů vyšetřování tygrů ussurijských z krve“, ale nově i genetického vyšetření DNA ze srsti (orangutan bornejský).
- Stále pokračuje projekt „Příbuzní“ ve spolupráci s Českým rozhlasem. Projekt se týká orangutanů bornejských, kteří jsou neustále sledováni kamerami a obraz je přenášěn on-line na web ZOO a Českého rozhlasu (www.rozhlas.cz/safari/portal).
- Nový projekt: Ve spolupráci s Policií ČR byl uskutečněn projekt „Obrazce papilárních linií lidoopů“, „Rozdílnost obrazců papilárních linií u člověka a lidoopů“. Vzhledem k tomu, že jsme v letošním roce přesunovali všechny chované druhy lidoopů (gorily, orangutany bornejské, šimpanze), a musely být uspáni, mohli jsme tento projekt uskutečnit. Projekt je součástí výroční zprávy, viz dále...

Protože vím, že až budete číst tyto řádky, nebudu již zaměstnancem ZOO, dovoluji si pár vět na závěr. Především chci poděkovat všem ošetřovatelkám za velmi obětavou a pečlivou práci se zvířaty – bez té by nebyly tak úspěšné chovy zvířat. Za všechny budu jmenovat Janu Královou, vrchní ošetřovatelku (emeritní, jak jsme ji nazvali). Jana v polovině tohoto roku odešla po více než 30 letech práce zde v ZOO užívat si zasloužený klídek.

Chci také poděkovat svým kolegům zoologům, se kterými se báječně spolupracovalo, a dalším lidem dobré vůle, kteří v této zoologické zahradě jsou.

Pracovala jsem v zoologických zahradách celý svůj život a moje práce se stala mým koníčkem, vždy jsem si šla svou cestou a vždy jsem vše dělala pro zvířata. Vždy jsem se řídila svým svědomím a šla i proti proudu, což se dá doložit i podle zoo, ve kterých jsem pracovala: ZOO Děčín, ZOO Ústí n. Labem, ZOO Dvůr Králové – všechny jsou na jedné řece a proti proudu! Přeji této ZOO jen to nejlepší...

Kopytníci

Luděk Čulík, Radek Hlávka, Jiří Hrubý

Antilopa koňská v safari. (IĚ)

Rok 2011 byl významný pro úsek kopytníků zejména spuštěním prvního roku Autosafari, narozením mláděte nosorožce dvourohého a narozením malé samičky okapi.

Významné odchovy

V roce 2011 se stáda kopytníků rozrostla o 242 mláďat v 32 druzích a 38 formách. Mezi významná narození patří 1 nosorožec dvourohý, 4 adaxi, 9 antilop koňských, 11 antilop losích, 2 antilopy skákavé, 9 antilop vraných, 3 bahnivci horští, 7 vodušek abok, 6 buvolů kaferských, 3 buvolci běločelí, 2 gazely dama, 3 dikdici Kirkovy, 33 impal, 6 kudu malých, 6 kudu velkých, 2 nyaly nížinné, 8 oryxů jihoafrických, 8 pakoní běloocasých, 8 pakoní modrých, 4 sitatungy, 5 přímorožců šavlorohých, 1 zebra bezhřívá, 4 zebry Böhmovy, 2 zebry Chapmanovy, 7 zeber Grévyho, 4 zebry Hartmannové, 6 žiraf Rothschildových, 3 žirafy síťované a 1 okapi.

Nová zvířata v zoo

Chovné skupiny byly v letošním roce doplněny o nové, geneticky potřebné jedince. Během roku bylo dovezeno: 0,1 adax z Tierparku Berlin, 1,0 zebra bezhřívá ze ZOO Liberec, 2,0 zebu (jeden z Tierparku Berlin a druhý ze ZOO Košice), 1,0 antilopa koňská ze ZOO Liberec, 1,0 impala ze ZOO Hamburg, 1,0 pakůň modrý ze ZOO Košice, 1,0 voduška jeleňovitá ze ZOO Košice, 0,1 přímorožec arabský z Tierparku Berlín a 1,0 paovce hřívnatá ze ZOO Košice.

Sloni

V chovu slonů afrických nedošlo v letošním roce k žádným významným změnám. Pokračovali se v začleňování mladého sloního samce Kito, který přišel ze ZOO Colchester, do skupiny našich dvou adultních samic. Ty ho již začínají vnímat jako dospívajícího samce, o čemž svědčí již několik zaznamenaných pokusů o páření, a to se samicí Umbu. Naopak druhá samice Sally si stále od mladého samce udržuje určitý odstup a při každé příležitosti mu dává najevo svoji dominanci.

Co se týče zdravotního stavu, nebyly letos zaznamenány žádné větší komplikace, jež se projevovaly v předešlých letech hnisajícími ranami jak zubů, tak různých poranění na těle. Zdali je to pozitivní důsledek podávání vitamínu C v přípravku C-compositum® a zkvalitnění výživy, to ukáží další roky. I nadále byl podáván sezóně kloubní preparát Nutri Horse Chondro®, což, jak se zdá, se pozitivně projevuje ve stále dobré motorice našich dospělých samic.

Součástí práce se slony je i jejich pravidelné vážení, jež nám napomáhá při optimalizaci krmné dávky a kontrole zdravotního stavu. Z tohoto popudu byl také řešen problém mírného zvýšení hmotnosti obou samic. Ten napravila přiměřená dieta. Zvýšení váhy nás naopak netrápilo u stále rostoucího samce, který během roku navýšil svoji hmotnost o dalších 500 kg a ke konci roku již vážil 3.690 kg.

Nadále bylo u všech slonů prováděno v chráněném kontaktu pravidelné ošetřování kopýtek a nášlapné plochy nohou, jako i nácvik odběru krve z ušní žíly.

Jediným negativem v letošním roce na úseku slonů bylo napadení a poranění chovatele samicí Umbu. Naštěstí se zranění neukázala jako vážná a chovatel se mohl po několikátýdenním léčení vrátit zpět do zaměstnání. K tomuto incidentu došlo bohužel z důvodu podcenění situace, nesprávnému odhadu psychického stavu sloní samice a hlavně z důvodu porušení bezpečnostních předpisů.

V letošním roce byl dopracován projekt na rozšíření výběhu sloních samic, jehož plocha by se měla zdvojnásobit, a to z 1.500 m² na 3.060 m². K realizaci výstavby by mělo dojít během roku 2012.

Nosorožci

I v roce 2011 jsme navázali na úspěchy v chovu nosorožců dvourohých. Povedlo se do reprodukce zapojit další mladou samici. Jedná se o Etoshu, která po zabřeznutí samice Maishy na podzim roku 2010, byla dále spojována se samcem Davem. Po několika pářeních Etosha zabřezla na konci června a mládě se narodí v roce 2012.

Samice Maisha porodila 30. 9. zdravé mládě a i přesto, že to byl její první porod, vše probíhalo bez problémů. Maisha se hned od počátku chovala jako vzorná matka a sameček Manny prosperuje velmi dobře. Stejně tak i mladá samička Just Era, která se narodila v roce 2010, k té byly z druhého pavilonu přivezeny samice Eva a Jasmína a během jara 2012 by všechny tři měly vytvořit další mladou trojici.

Samec nosorožce dvourohého Džanty. (lč)

Pár slonů afrických. (dh)

Dále pokračovalo připouštění ostatních samic. Situace Jane Lee se nijak nezměnila a i přes pravidelnou říji a opakované páření samcem Mweru, nedošlo k jejímu zabřeznutí. Situace byla znovu konzultována s odborníky na reprodukci koní, ale i přesto se problém nepodařilo vyřešit. I u dalších starších samic pokračovaly pokusy o reprodukci. Samice Elba byla spojena se samcem Jimmem. Tento třicetivouletý samec dostal po delší odmlce znovu příležitost k páření. Jimm se chová k samicím přátelsky, proto bylo možné spojování po celý rok. Navzdory pravidelnému páření však k zabřeznutí patrně nedošlo. To starší samice Jessi byla spojována se samcem Baringem. Po dvou pářeních již k dalšímu nedošlo a na začátku roku 2012 dojde k analýze vzorku trusu ve Veterinárním institutu ve Vídni, která by případnou březost měla potvrdit nebo vyvrátit.

V chovu nosorožců tuponosých došlo k jedné změně. Dne 26. května uhynula samice severního tuponosého nosorožce Nesári, která byla odchycena v Africe v roce 1975 a v ZOO se dožila zhruba 38 let. Po této události došlo ke spojení samce jižního tuponosého nosorožce Natała se samicí severního tuponosého nosorožce Nabiré. Spojení proběhlo bez problému a obě zvířata si společně užívají podzim svého života.

Zebry a osli somálskí

V chovu oslů somálských nebyl zaznamenán žádný přírůstek. Na jaře proběhlo připuštění chovného hřebce Aidini s našimi čtyřmi samicemi, takže hříbata by se měla rodit během jarních měsíců roku 2012. Pár mladých oslů odešel do Safari Borysew v Polsku a jedna mladá samice do ZOO Liberec.

K úspěšným porodům naopak došlo u zeber Chapmanových, kde se narodila dvě hříbata. Bohužel jsou ale oba samčího pohlaví, takže budou muset v budoucnu naší zoo opustit.

I nadále stagnoval chov zeber damarských. K naší velké smůle jsme přišli, z důvodu traumatu o nového mladého samce ze ZOO Krefeld, do něhož jsme vkládali velké naděje. Koncem roku se nám ale podařilo zajednat nového hřebce v ZOO Erfurt, jenž by měl do naší zoo dorazit začátkem roku 2012.

K úspěšným odchovům mláďat došlo i u ostatních druhů zeber. Zebry Böhmovy porodily čtyři hříbata a stejně jako tomu bylo v minulém roce, se jedná o čtyři hřebce. Musíme věřit, že příště se narodí kobyly. U zeber bezhřívých došlo jen k jednomu porodu a to hřebečka Lukase. Stádo je momentálně bez chovného hřebce a nový hřebec, kterého jsme získali ze ZOO Liberec, zasáhne vzhledem ke svému věku do reprodukce nejdříve napřesrok. Opětovný úspěch jsme slavili u zeber Grévyho, kde se narodilo celkem 7 hříbat. Do reprodukce byl letos po delší odmlce připuštěn náš druhý chovný hřebec Ernest, který byl spolu se třemi kobyly vypuštěn do jedné z částí safari.

Posledním druhem zeber, který zaznamenal také úspěšné odchovy, jsou zebry Hartmanové. Po Hřebci Nelsonovi se narodila čtyři hříbata. V rámci spolupráce byl Nelson na podzim přesunut do Tierparku Berlin, kde by měl pomoci s reprodukcí tamní skupiny. V dubnu 2012 by se měl opět navrátit do svého stáda.

Štětkouni a prasata savanová

U prasat savanových došlo po sestavení nové skupiny k porodu. Samice Jesica byla však prvoroďičkou a mláďata byla patrně hned po porodu usmrcena. U štětkounů se nepodařilo chov doplnit o nová zvířata a tak chov pokračoval v zaběhnutých kolejích a přes několikrát pozorované páření k narození mláďat nedošlo.

Okapi a žirafy

Pro okapi byl rok 2011 opravdu rokem úspěšným. Jak jsme předpokládali, tak se v lednu potvrdila březost naší samice Etany a my jsme se začali těšit na další, v pořadí již druhý porod. Po zkušenostech s odchovem prvního mláděte Ewanga jsme se rozhodli zvětšit tzv. pokojíček pro mládě, který byl Ewangovi za několik měsíců malý. Dále jsme ve spolupráci s Českým rozhlasem Hradec Králové (www.rozhlas.cz/safari/okapi) obnovili online vysílání z našich kamer, aby diváci mohli v pohodlí svých příbytků sledovat dění v pavilonu.

Termín porodu byl stanoven podle zkušeností z porodu minulého na rozmezí mezi 14. – 21. 9. 2011. Měli jsme na paměti naši minulou nedočkavost a potom tu ukrutnou únavu po měsíci služeb u kamer ve dne, v noci, a tak jsme chtěli začít se sledováním později. Tým pozorovatelů byl již předem znám a tak bylo jen otázkou pokynu sledování spustit. Dne 7. 9. 2011 bylo pozorování spuštěno a 8. 9. 2011 ve 02,15 hodin porodila Etana zdravou, a opravdu krásnou samičku. Porod trval velmi krátkou dobu (okolo 20 minut) a samice na rozdíl od prvního porodu rodila ve stoje.

Chov žiraf zaznamenal tradiční příznivé výsledky. Celkem se narodilo 9 mláďat. U žiraf Rothschildových to bylo 6 mláďat v poměru 4 samci a 2 samice a u žiraf síťovaných 3 mláďata v poměru dvou samců a jedné samičky.

Antilopy a tuři

Druh, u něhož nebylo v poslední době dosahováno uspokojivých výsledků v chovu, byla voduška znamenaná. Investice do nových zvířat, kterou jsme uskutečnily v loňském roce, se ukázala jako správná a skupina se začala opět zdárně množit.

Nový chovný samec u nyal nížinných, který k nám přišel v loňském roce ze ZOO Montpellier ve Francii, se ukázal jako plodný. Narodila se nám po něm již první dvě mláďata.

Velkého chovatelského úspěchu bylo dosaženo v chovu impal, kde se ve dvou turnusech narodilo 33 mláďat, z nichž byla drtivá většina odchována.

Ne tolik štěstí jsme měli v chovu přímorožců arabských. Na osvěžení krve k nám byl zapůjčen již letitý samec ze ZOO Lešná ve Zlíně. Bohužel již v karanténě se začala projevovat nemoc páteře z důvodu stáří. Toto zvíře muselo být nakonec utraceno, aniž by došlo ke spojení se samicemi. Na osvěžení krve byla pořízena nová samice z Tierparku Berlín, výměnou za naše dvě samice.

Po delší přestávce nám velkou radost učinily dvě narozené samičky bahnivce horského, jehož chov, nejenom v naší zoo, ale i v celé Evropě, se potýká s velikou mortalitou mláďat

Mládě zebry bezhřívě s matkou. (IĚ)

Samec kudu malého Pegas. (IĚ)

a tím i snižováním stavů. Tyto problémy jsou primárně zřejmě způsobeny imbrední depresí. Celá populace v Evropě se pohybuje pouze kolem 20 zvířat.

K určitým změnám došlo i v chovu paovcí hřivnatých. Uhynul náš starý chovný samec, který přišel v roce 2005 jako zakladatel chovu ze ZOO Montpellier ve Francii. Ke konci roku jsme získali do chovu nového samce, který se narodil v ZOO Miskolc v Maďarsku a k nám dorazil přes ZOO Košice.

V chovu antilop jsme se letos soustředili hlavně na dva druhy. Antilopy skákavé patří v jižní Africe k celkem běžným druhům antilop, v zajetí však jejich chov tak úspěšný není a jejich populace v Evropě stále klesá. Ani náš chov nepatří v posledních letech zrovna k úspěšným, proto jsme se rozhodli provést změny, které by podmínky chovu více přiblížily podmínkám v přírodě. Vzhledem k tomu, že se jedná o antilopy z aridních oblastí, přestěhovali jsme celé stádo do suššího pavilonu se slunným suchým výběhem. Každý takový transport i uvnitř zoo je velmi riskantní a hrozí úhyn zvířat, která jsou velmi náchylná na stres. Transport i zvykání na novou ubikaci proběhlo bez problému, přesto jsme ke konci roku následkem parazitární infekce přišli o několik zvířat. Zbytek samic je však březí a proto doufáme ve světlé zítřky.

Druhým druhem byli buvolci běločelí. Tento dříve běžně chovaný druh je dnes na ústupu a proto jsme se věnovali hlavně novému složení chovných skupin, které by mělo přinést nové přírůstky. Spojování těchto zvířat není jednoduché, protože jedinci k sobě často bývají nesnášenliví a při tvoření nových stád často dochází ke zraněním. Ani nám pokus o vytvoření jednoho velkého stáda nevyšel a jedna starší samice musela být oddělena. Přesto se zbývajícím samicím v průběhu léta narodila mláďata.

Ani u dalších druhů jsme nebyli ušetřeni problémů. U kudu malých jsme se potýkali s poměrně vysokou úmrtností mláďat, kterou se nám částečně podařilo vyřešit připájením slabších mláďat a podáním selenu.

Chov antilop vraných zaznamenal letos výborný výsledek. Narodilo se 9 mláďat a to nejen po osvědčeném samci Jankovi, ale i u nás odchovaném samci Indym, který měl svá první mláďata.

Ve stádě oryxů jihoafrických jsme zaznamenali 8 porodů po novém plemeníkovi Dietrovi, který pochází z holandské ZOO Beekse Bergen a který úspěšně nahradil svého předchůdce Goliáše z olomoucké ZOO.

Důležitým krokem v chovu buvolů kaferský bylo spojení stáda s novým býkem Markem pocházejícím ze soukromého chovu pana Gundackera z Melku v Rakousku. Marek nahradil velmi úspěšného, ale již v chovu přereprezentovaného samce Arna, který u nás působil deset let a po kterém se zde narodilo neuvěřitelných 33 mláďat. Arno ovšem neodešel ještě do důchodu, byl převezzen do Tierparku Berlin, kde byl spojen se svým novým stádem.

Skupina kopytníků v části safari pojmenovaném Serengeti. (IČ)

Zebry damarské při vzájemné péči o srst. (IČ)

Nové rošty v safari. (IĽ)

Nový samec buvola kaferského Marek. (IĽ)

Africké safari a výběh Safarikempu

Africké safari bylo letos otevřeno pro veřejnost od 23. 4. do 9. 10. 2011. Provoz safari od 23. 4. do 31. 5. byl provozován stejným způsobem jako v předchozích letech, tj. průjezd byl možný pouze speciálními autobusy, ke kterým se návštěvníci dostali pěšky, nebo vláčkem, kolem volných výběhů.

Od 1. 6. se provoz v safari a kolem volných výběhů změnil. Byl zahájen první rok Autosafari, tj. prohlídka byla návštěvníkům umožněna jejich vlastními vozy. Tomu se muselo uzpůsobit i technické vybavení výběhů. Do vjezdových bran byly instalovány pojezdové rošty, které tvoří bariéru proti přechodu zvířat do jiné části. Byly zbudovány také nové přístřešky na příkrmování zvířat u silnice, aby je mohli návštěvníci lépe pozorovat.

Před začátkem letní sezony byly otevřeny i dva nové výběhy, jež rozšířily prostory pro zvířata a návštěvníky o plochy, které byly do té doby nevyužívány. Tyto nové výběhy se staly další součástí nového projektu autosafari. První z nich se nachází v prostoru okruhu mezi Severoafrickým výběhem a výběhy gepardů. Byl pojmenován „Massai village“, má velikost cca 11.000 m² a je obsazen pouze v létě. Přes letní sezonu v něm byla umístěna africká domácí zvířata, jako skot dahome, kozy kamerunské a ovce kamerunské.

Druhý, o velikosti cca 7.600 m², byl vystavěn v lesnaté svažité části v prostoru mezi přede-
hřívacím rybníkem a občerstvením „U nosorožců“. Výhled do něj mají návštěvníci ze silničního mostu. Tento výběh je celoroční a slouží paovcím hřivnatým.

Další změnou bylo přestrukturování výběhu u prostředního rybníka, „Okavango“, jehož hlavním cílem bylo odstranění rušivého plotu kolem silnice a zvětšení výběhu.

Přechod na nový způsob provozování safari nejprve započal přivykáním zvířat na pohyb většího počtu osobních automobilů v tomto prostoru. Tuto část navykání přestála všechna zvířata velmi dobře a při samotném provozu během letní sezony nebyl zaznamenán jediný případ negativní reakce zvířat na provoz aut.

Druhovou skladbou ani počtem zvířat se osazení výběhů mnoho nelišilo od předchozích let, a tak zde mohli návštěvníci vidět na 165 kopytníků v 13 druzích a 26 ptáků ve 3 druzích. Na vodních plochách byli pelikáni kadeřaví, pelikáni bílí a husy velké. Kolekci ptáků, jako každoročně, obohatily volně žijící volavky popelavé a kachny divoké. Další zvířata mohli návštěvníci pozorovat z automobilů ve volných výbězích.

V průběhu léta se v samotném safari narodilo 10 antilop losích, 7 pakoní modrých, 1 pakůň běloocasý, 2 zebry Chapmanovy a jedna voduška jelenovitá.

Výběh Safarikemp byl v letošním roce osazen chovnou skupinou 14 pakoní běloocasých, ve které se během léta narodilo 7 mláďat, párem pštrosů afrických, jedním samcem přímorožce arabského a poprvé také dvěma mladými samci žiraf (jeden samec žirafy Rothschildovy a druhý žirafy síťované).

Pavilon hrošíků liberijských. (dh)

Pracovníci oddělení kopytníci 1 (zleva): Milan Syrůček, Jan Kotík, Kateřina Krupičková, Roman Jirousek, Hana Hájková, Jiří Soumar, Martina Voňková, Tomáš Kodým a Bc. Luděk Čulík. (zč)

Ptáci

Michal Podhrazský

Pelikán australský. (jm)

Rok 2011 byl rok změn. V tomto roce bylo odchováno 185 mláďat ve 45 druzích, což je nejvíce odchovaných mláďat od roku 2000. Opakovaně se zdařilo odchov hadilova písáře. Po tříleté pauze se opět podařilo odchovat i marabu afrického. Do ZOO přibyl pátý druh pelikána – pelikán australský. Kolekce chovaných druhů byla navýšena o 25 druhů.

Oddělení ptáků v tomto roce opět zaznamenalo personální změnu ve vedení úseku. Do konce února vedl oddělení Bc. Jiří Hrubý, který měl na starosti i část kopytníků. V březnu se úsek ptáků stal opět samostatným oddělením, vedoucím byl jmenován Mgr. Michal Podhrazský.

Významné odchovy

Po chovatelské stránce byl rok 2011 velice úspěšný. Bylo odchováno 185 mláďat z celkového množství 313 vylíhlých. Do reprodukce se zapojilo 61 chovaných druhů, z nich 45 úspěšně. Ve srovnání s lety 2008 – 2010 se jedná o nárůst, který byl způsoben reprodukcí druhů v Ptačím světě. Ptáci sem byli vypouštěni v průběhu roku 2010 po rekonstrukci a přestavbě pavilonu.

Jedním z nejvýznamnějších úspěchů, jako v předešlých dvou letech, byl odchov 4 mláďat hadilova písáře (*Sagittarius serpentarius*). Samice snesla celkem 10 vajec ve třech snůškách. Chování páru bylo v letošním roce atypické, třetí snůšku začala samice snášet na hnízdo mezi jeden a půl měsíce stará mláďata. Pár na vejce zezačátku nezasedl a samice snesla

v této snůšce 5 vajec. V průběhu roku se vylíhlo 5 mláďat, jedno mládě rodiče sežrali hned po vylíhnutí, tři mláďata byla odchována rodiči, jedno mládě bylo odchováno uměle (původně pod rodiči, zaostávalo v růstu).

Další významný chovatelský úspěch byl zaznamenán u marabu afrického (*Leptoptilos crumeniferus*). Po tříleté pauze se opět vylíhla mláďata. Do reprodukce se zapojila samice, která přišla v roce 2008. V letech 2009 a 2010 byl pár spojován, začal harmonizovat a začátkem roku samice snesla 4 vejce. Vylíhla se tři mláďata. Jedno mládě bylo úspěšně odchováno rodiči na hnízdě.

Třetího významného úspěchu bylo dosaženo u skupiny pelikánů, mláďata byla odchována u 4 druhů – 11 vylíhlých mláďat u pelikána bílého (*Pelecanus onocrotalus*), 5 vylíhlých mláďat u pelikána kadeřavého (*Pelecanus crispus*), 3 vylíhlá mláďata u pelikána afrického (*Pelecanus rufescens*) a 2 vylíhlá mláďata u pelikána skvrnozobého (*Pelecanus philippensis*). Pelikáni skvrnozobí byli v královédvorské ZOO opět odchováni jako jedini v Evropě. V roce 2011 byl poskytnut jeden samec a dvě samice na doplnění skupiny do ZOO Berlin a dva samci do ZOO Praha.

Již tradičně bylo dosaženo odchovů u skupiny **brodivých** – 3 mláďata volavky proměnlivé (*Butorides striatus*) – první odchov v historii ZOO, 1 mládě volavčíka člunozobého (*Cochlearius cochlearius*), 3 mláďata kladivouše afrického (*Scopus umbretta*), 5 mláďat ibise rudého (*Eudocimus ruber*), 1 mládě ibise hagedaše (*Bostrychia hagedash*), 4 mláďata kolpíků afrických (*Platalea alba*), 4 mláďata kolpíků růžových (*Platalea ajaja*) a 8 mláďat čápa simbila (*Ciconia abdimii*). Dramatický průběh měl v roce 2011 chov čápů sedlatých (*Ephippiorhynchus senegalensis*). Lichý samec byl zapůjčen k samici do ZOO Zlín – Lešná, kde spolu ke konci roku začali stavět hnízdo. U nás pár spojený v roce 2010 byl ze zimoviště přestěhován na klidné místo. V průběhu roku neprojevil žádnou hnízdní aktivitu. Na podzim bylo pro čápy připraveno nové zimoviště, které by mělo navazovat na letní výběh, v původních chovných prostorech je umístěn reprodukcující se pár hadilovů. Nové prostory vyřeší dosud nutné pravidelné chytání a stěhování, díky kterému se u ptáků nemusí projevovat hnízdní aktivita. Bohužel při podzimním odchytu si samec čápa zlomil křídlo kousek od těla, byl okamžitě operován, operaci však nezvládl a uhynul. Ve spolupráci se ZOO Zlín – Lešná hledáme nového samce.

Dalších zajímavých odchovů bylo dosaženo u **vrubozobých** – 3 mláďata čírky černoskvrnné (*Anas bernieri*), 3 mláďata poláka kaholky (*Aythya marila*) a 7 mláďat poláka malého (*Aythya nyroca*). U **hrabavých** byly sestaveny nové páry, u kterých bylo následně odchováno rekordních 30 koroctví korunkatých (*Rollulus roulroul*) a 43 perliček chocholatých (*Guttera pucherani*). V roce 2011 byla kolekce rozšířena o frankolíny žlutokrké (*Francolinus leucoscepus*), od kterých se podařilo odchovat 5 mladých. U **bahnáků** se podařilo rozmnožit všechny tři chované druhy čejek. U čejky australské (*Vanellus miles*) bylo odchováno 7 mláďat, u čejky chocholaté (*Vanellus vanellus*) se jednalo o prvoodchov 4 mláďat a u čejky běločelé (*Vanellus armatur*) se podařilo odchovat jedno mládě. U tenkozobců opačných (*Recurvirostra avosetta*) bylo odchováno rekordních 17 jedinců. Vodouši rudonozí (*Tringa totanus*) snášeli vejce, bohužel skupina byla složená jen ze samých samic. Z **měkkozobých** se do reprodukce zapojil jeden pár korunáčů chocholatých (*Goura cristata*), vylíhla se 4

Naše samice ary hyacintového s pražským samcem v Zoo Lešná. (dh)

Ošetřovatelka Iveta Páková krmí kolpíka růžového. (dh)

mláďata, ze kterých byla 2 odchována. Pár korunáčů vějířových (*Goura victoria*) nebyl v roce 2011 úspěšný, samice snesla několik vajec, na kterých ptáci nepravidelně seděli a většinou nedotáhli inkubaci do konce. Pár holubů horských (*Otidiphaps nobilis*), který byl vrácen do volné haly Ptačího světa odchoval 5 mladých. V roce 2011 byli dopárováni dva samci holubů dvoubarvých (*Ducula bicolor*), ke konci roku se vylíhlo první mládě v historii ZOO. Do ZOO byl též přivezen jeden samec a dvě samice holubů nikobarských (*Caloenas nicobarica*) na doplnění skupiny. Jeden z párů začal v druhé polovině roku snášet vejce, bohužel žádné mládě se nevylíhlo. Pro **papoušky** nebyl rok 2011 příliš příznivý. V únoru byl z dlouhodobých zdravotních důvodů (ochrnutí) utracen chovný samec ary hyacintového (*Anodorhynchus hyacinthinus*), samice byla na doporučení koordinátora zapůjčena ke dvanařiletému samci do ZOO Zlín – Lešná. U loriů mnohobarvých zelenopáskových (*Trichoglossus haematodus haematodus*) se vylíhla 4 mláďata, která uhynula před opuštěním budky. Ze zástupců **kukaček** se podařilo poprvé v historii ZOO odchovat jedno mládě banánovce obecného (*Musophaga violacea*). U **myšáků** bylo na doplnění stagnující skupiny dovezeno 5 nových jedinců myšáka hnědokřídlého (*Colius strigoides*) a skupina se začala opět množit. Značných úspěchů bylo dosaženo u **srostloprstých**. Poprvé byli odchováni mandeláci hajní (*Coracias garrulus*) - 2 mláďata. Dále se podařilo odchovat zoborožce naříkavé (*Bycanistes bucinator*) – 2 mláďata a zoborožce šedé (*Tockus nasutus*) – 3 mláďata. Dudci chocholati (*Upupa epops*), kteří se v ZOO množili pravidelně, snesli tři snůšky neoplozených vajec a v polovině roku uhynula chovná samice. Příslibem do příštího roku je příchod dvou mladých samic ze ZOO Dresden. U **pěvců** se u několika druhů vyskytl problém s vyhazováním mláďat z hnízd, například u drozdíků bělotemenných (*Cossypha niveicapilla*), leskoptví zlatoprsých (*Cosmopsarus regius*) a šám bělořitých (*Copsychus malabaricus*). I přesto se podařily některé zajímavé odchovy. U medosavek modrolících (*Entomyzon cyanotis*) bylo odchováno 10 mláďat. Po jednom mláděti bylo odchováno u tyranů benteví (*Pitangus sulphuratus*), sojkovců karmínovoocasých (*Trochalopteron milnei*) – první úspěšně odchované mládě v ZOO. U majn Rotschildových (*Leucopsar rotschildi*) se podařilo odchovat mládě po čtyřech letech.

Nová zvířata

V průběhu roku byla přepracována koncepce chovu ptáků. S tím souvisí příchod některých nových druhů. Jedním z nejzajímavějších je příchod tří samic pelikánů australských (*Pelecanus cinspicillatus*) ze ZOO Berlin. Kolekce pelikánů se rozrostla na pět druhů a se ZOO Berlin se řadíme na špici chovatelů pelikánů na světě. Ze ZOO Liberec přišel samec korunáče novoguinejského (*Goura scheepmakeri*) a stali jsme se jednou z mála institucí chovajících všechny tři druhy korunáčů. Třetím „top druhem“ je dudkovec stromový (*Phoeniculus purpureus*), samce jsme získali ze ZOO Plzeň. Kolekce brodivých se rozrostla o dva páry kolpíků bílých (*Platalea leucorodia*) a jsme jediní v ČR chovající tři druhy koplíků a tak početnou a druhově rozmanitou skupinu brodivých.

Dále byla kolekce ptáků rozšířena o dva páry čírek popelavých (*Anas capensis*), dva páry kachniček šedobokých (*Callonetta leucophrys*), pár kachen vlasatých (*Anas specularoides*), pár hvízdáků chilských (*Anas sibilatrix*), pár vzácně chovaných poláků černohlavých (*Aythya baeri*), pár husic orinockých (*Neochen jubata*). Do ZOO se vrátily husičky vdovky (*Dendrocygna viduata*), byl obnoven chov kurů bambusových (*Bambusicola thoracia*), přibyl pár hok přílbových (*Pauxi pauxi*), pár frankolínů žlutokrkých (*Francolinus lecoscepus*),

samec holuba celebeského (*Gallicolumba tristigmata*), samice holuba černošjšího (*Ptilinopus melanospila*), čtyři mandelíci modrobříší (*Coracias cyanogaster*), samec vzácně chovaného bulbula šupinkatého (*Pycnonotus cafer*), dva drozdi černoprsí (*Turdus dissimilis*), dva drozdi východní (*Turdus hortulorum*), pár snovačů bělohlavých (*Dinemellia dinemelli*), skupina snovačů ohnivých (*Euplectes hordeaceus*), tři páry špačků laločnatých (*Creatophora cinerea*), pár špačků pagodových (*Temenuchus pagodarum*), pár leskoptví smaragdových (*Lamprotornis iris*), dva páry leskoptví purpurových (*Lamprotornis purpureus*) a vrátil se loskuták posvátný (*Gracula religiosa*).

Z důvodů dopárování či „změny krve“ byla přivezena samice pštrosa dvouprstého (*Struthio camelus*), samec kolpíka afrického (*Platalea alba*), dva páry volavek rusohlavých (*Bulbulcus ibis*), dva samci zrzhlávkvy rudozobé (*Netta rufina*), samice husice egyptské (*Alopochen aegyptiacus*), pár pižmavek hřebenatých (*Sarkidiornis melanotos*), dva samci vodoušů rudonohých (*Tringa totanus*), dvě samice holubů dvoubarvých (*Ducula bicolor*), trio holubů nikobarských (*Caloenas nicobarica*), pár loriů tříbarvých iriánských (*Lorius lory erythrothorax*), dvě samice dudka chocholatého (*Upupa epops*), samice vousáka senegalského (*Lybius dubius*), samice zoborožce Deckenova (*Tockus deckeni*), pár bulbulčků bělohlavých (*Hypsipetes leucocephalus*), samice bulbula (černochocholatého) oranžovohrdlého (*Pycnonotus melanicterus dispar*), samice timálie čínské (*Leiothrix lutea*), samec drozdíka bělotemenného (*Cossypha niveicapilla*), samec šámy bělořité (*Copsychus malabaricus*), samec šámy stračí (*Copsychus saularis*) a dvě samice majny Rotschildovy (*Leucopsar rotschildi*).

Nejobtížnější z hlediska dopravy a karanténování byl příchod 12 plameňáků růžových (*Phoenicopterus roseus*) ze ZOO Praha a ZOO Ohrada. Vše proběhlo bez problémů a ptáci byli úspěšně zařazeni do skupiny.

Projekty

ZOO se zapojila do výzkumu rozdílů mezi divokou a ferální populací (= jedinci chovaní v zajetí, kteří vytvořili divokou populaci) husy velké (*Anser anser*). Tři odchovaná a tři příchodí housata nebyla křídlována, byla označena krčními límci a byla ponechána na volno v Safari. Cílem projektu je porovnání chování nově vznikající ferální populace s již zkoumanou ferální populací v Podkrušnohorském zooparku v Chomutově, která se zde vyvíjí 40 let.

Druhý projekt, na kterém se začalo v roce 2011 pracovat, je Reintrodukce poláka malého (*Aythya nyroca*) na Lounsko. Na konci roku byl projekt ve stádiu vyřizování potřebných povolení.

Rok 2011 byl poměrně náročný. Některé ztráty byly velmi citlivé z hlediska dalšího chovu, nicméně 185 odchovaných mláďat ve 45 druzích je nejvyšší počet od roku 2000. Kolekce byla obohacena o 25 druhů. Toto by nebylo možné bez seřaného kolektivu ošetřovatelů, kterým patří velké poděkování. Dále by zde mělo být zmíněno oddělení výměny zvířat a pracovníci karantény, pro které nebyl rok 2011 z pohledu přesunů ptáků jednoduchý.

Korunáč vějířový (Goura victoria) v pavilonu Ptačí svět. (dh)

Pracovníci oddělení ptáků (zleva): Jana Klementová, Petra Líbalová, Mgr. Michal Podhrazský, Dagmar Rejchrtová, Miroslav Máslo, Jiří Vodehnal, Iveta Pávnová a Zlatuše Jarošová. (zč)

Obojživelníci, plazi, ryby a bezobratlí

Pavel Moucha, Radek Hlávka

Koupající se mládě dracény krokodýlovité. (rš)

Bezobratlí, druhově nejpočetnější živočišná skupina na Zemi a tak zvaní „nižší obratlovci“ nejsou zrovna běžní obyvatelé Afrického safari, v ZOO Dvůr Králové ale mají své místo a patří mezi návštěvnicky velmi oblíbenou skupinu zvířat. Teprve v roce 2010 otevřená expozice „Svět hmyzu“ se může pochlubit již několika chovatelskými úspěchy.

K těm nejzajímavějším odchovům patří bičovci *Damon variegatus*, šváb *Therea olegrandjeani*, strašilka *Necroscia annulipes*, nosorožik *Xylotrepus gideon* a 10 druhů tropických brouků zlatohlávků.

K zajímavostem patří chov a odchov zeleně zbarveného jihoafrického vrubouna *Gymnopleurus humanus*. Je to zástupce malých druhů vrubounů (délka cca 1,2 cm), jimž se v češtině často hanlivě také říká „hovniváli“. Tohoto brouka je asi obtížné odchovat mimo zoologické zahrady, neboť jeho výhradním zájmem jsou kuličky trusu antilop, a to zejména kudu velkého (*Tragelaphus strepticrosus*) a kudu malého (*Tragelaphus imberbis*). To jsme zjistili v našem chovu předkládáním trusu různých druhů zvířat, chovaných v naší zoo, který ale tito brouci ignorovali. Původní skupinku 6 kusů se podařilo několikrát rozmnožit. Pár brouků si z trusu již jmenovaných antilop uválel kuličku zhruba o velikosti plodu třešně, kterou pak zahrabali do substrátu, a do které samička nahladla vajíčko. Vývoj brouka přes různá stadia larev, kuklu až po dospělce trval zhruba

3 - 4 měsíce. Celkem se podařilo vylíhnout téměř 50 brouků zhruba ve čtyřech tříměsíčních cyklech.

Mořští bezobratlí obývají tři nádrže korálového útesu v pavilonu Vodní světy. Nádrže byly vybudovány v roce 1999 a většina zde žijících kolonií korálnatců je z té doby. Některé kolonie rodu *Sinularia* dosahují rozměrů, které se ani v moři nenachází běžně. Na druhou stranu jiné druhy zakrněly nebo bohužel zcela zmizely. Akvárium, jako celek, je živý organismus, který se neustále mění a nelze jeho vývoj zastavit v ideálním okamžiku, kdy je veškerý život v rovnováze. Momentálně ve dvou nádržích probíhá expanzní období písččných sasanek (*Phymanthus sp.*). Sasanky se nekontrolovatelně množí a na několika místech již zcela vytlačily dříve zde rostoucí korálnatce, i když jsou z nádrží pravidelně odstraňovány.

Mořské ryby, nezbytný doplněk nádrží korálového útesu si na své akvárium dokonale zvykly. Řada z nich žije v nádržích od jejich uvedení do provozu, tzn. více jak 10 let a některé dokonce pamatují i staré mořské nádrže, které v pavilonu byly v 90. letech minulého století. Zajímavé je pozorovat chování ryb při vstupu ošetřovatele do nádrže. Některé druhy se ukryjí okamžitě do kamenného labyrintu, jiné na okamžik zmizí, ale za pár sekund vyplavou a bez většího vzrušení plují kolem ošetřovatele-potápěče. Hejnové ryby, jako např. sapíni zelení (*Chromis viridis*), které za normálních okolností udržují v akváriu velmi volné hejno, se po vstupu potápěče semknou do uzavřeného seskupení, kdy vzdálenosti mezi rybami v hejnu jsou jen několik centimetrů. Těžko říct, zda podobné chování vykazují stejné druhy i v přírodě, protože ryby v našich akváriích už natolik „zdomácněly“, že by se s životem v moři asi již těžko vyrovnaly. Díky pravidelnému krmení mají všechny nastaveny své vnitřní hodiny na stejný čas a každý den ve 14.30 se všechny zdržují u hladiny a čekají na svoji dávku krmení.

Některé sladkovodní ryby v expozici Tropicáka řeka chováme od poloviny 80. let. K nejstarším patří starý čichavec obrovský (*Osphronemus goramy*). Je v zoo chován asi od roku 1980, tedy přes 30 let. V expozici jsou ale i zcela nové druhy. Jako novinku v roce 2010 jsme do Tropicáka řeky umístili skupinku kostlínů obrovských (*Lepisosteus spatula*). Ryby jsme více jak rok chovali v depozitních nádržích, do zoo přišly jako mláďata. Na jaře jsme je zhruba ve velikosti kolem 20 cm pustili do jedné z tůň Tropicáka řeky. Ryby si velmi rychle zvykly, a i když se jedná o dravce, začaly mimo jim určené masité potraviny přijímat i rostlinnou potravu určenou jiným obyvatelům akvária a velice rychle poporostly. Dnes měří největší z nich přes 50 cm a jistě dále porostou. Ve své domovině v severní Americe dorůstají i do délky dvou metrů.

Na počátku roku se doslova mediální hvězdou a nejpobulárnějším zvířetem v zoo té doby, stalo mládě gekona modrého (*Lygodactylus williamsi*). Dospělý pár chováme od roku 2010 a první mládě se vylíhlo 10. 2. 2011. Zatím co samec překvapuje svým azurovým zbarvením, barevně celkem nenápadný potomek všechny uchvátil svojí titěrnou velikostí. Měřil jen něco málo přes dva centimetry a jeho hmotnost nebylo možné

Mládě gekona modrého. (rř)

Veleštír obrovský – obyvatel Světa hmyzu. (rř)

zjistit, musel by být zvážen na analytických vahách. Mimo již pravidelných odchovů, jako jsou bojgy stromové, kajmani hladkočelí, varani Mertensovi a želvy uhlíkové, kterým se v roce 2011 podařilo odchovat rekordní počet 54 mláďat, jsme se dočkali i prvoodchovu. Dracéna krokodýlovitá (*Dracaena gualanensis*), bizardní ještěr z Peru, snesla 5. dubna 7 vajíček. Snůška proběhla neočekávaně a nestandardně. Normálně by samice měla snůšku zahrabat do substrátu (v přírodě do stromového termitiště). Samice ale vajíčka „trousila“ po teráriu. Někteří poničil samec, který se je snažil sežrat, některá spadla do vody. V líhni se úspěšně vyvíjela jen dvě a z nich se nakonec vylíhlo jen jedno mládě. Je bohužel ironií osudu, že krátce po snůšce uhynul na smíšenou bakteriální infekci chovný samec. Stručný přehled novinek z chovů bezobratlých a nižších obratlovců zakončuji již tradičním každoročním konstatováním, že tomistomy úzkohlavé (*Tomistoma schlegelii*), naši největší plazi, vyprodukovaly opět snůšku neoplozených vajíček. Tentokrát se tak stalo 15. 4., kdy samice snesla do vyhrabaného důlku 22 vajíček. Spolu s odborníky věříme, že samec je i ve věku 21 let stále ještě příliš mlád na to, aby zplodil potomky. Zatím jediný rozmnožující se pár v Evropě má více jak 40 let. Nicméně náš samec, kterému říkáme Kraken, je již dnes největším krokodýlem v ČR (měří 450 cm a váží asi 350 kg) a stále roste.

Písečná sasanka (*Phymanthus* sp.). (rš)

Veterinární zpráva

Jiří Váhala, Lukáš Pavlačík, Tomáš Krejčí

MVDr. Jiří Váhala při ošetření mláděte psa ušatého. (zč)

Veterinární servis zajišťovali soukromí veterinární lékaři jak ve všední dny, tak ve volné dny a svátky. V průběhu roku se provedlo 6003 zákroky u všech kategorií zvířat chovaných v ZOO Dvůr Králové, z čehož 64 % připadá na preventivní zásahy, 18,6 % na interní zákroky, 1 % zákroků na případy související s komplikacemi porodů a březosti, na chirurgii 6,2 % a na ostatní 10,2 %.

Bylo provedeno 295 anestézií a sedací. Pitváno, nebo zasláno na vyšetření do státních veterinárních ústavů bylo 275 uhynulých zvířat (příčiny úhynů a zastoupení u jednotlivých kategorií zvířat uvádí níže uvedená tabulka). V indikovaných případech bylo zasláno 788 vzorků krve, trusu a vzorků z pitev na další vyšetření na SVÚ Praha, VÚVL Brno a na další pracoviště, v některých případech i pro vědecké účely.

Nákazová situace v ZOO Dvůr Králové byla v roce 2011 relativně dobrá. Nadále byla prováděna dvakrát ročně preventivní vakcinace proti virovým onemocněním u zeber Grévyho. V tomto roce byly všechny druhy lichokopytníků (zebry, osli, pony) vakcinovány proti tetanu. U všech šelem chovaných v zoo byla provedena jak vakcinace proti druhově specifickým virovým a bakteriologickým onemocněním, tak i proti vzteklině. Parazitologická situace je kontrolována a eliminována pravidelným odčervováním jednotlivých druhů zvířat podle jejich vnímavosti k příslušným parazitům a sledována indikovaným parazitologickým vyšetřením v průběhu roku.

Příčiny úhynu zvířat v roce 2011

Příčiny úhynu	Plazi, ryby	Ptáci	Opice	Šelmy	Kopytníci	Ostatní savci	Celkem
Potrat					1		1
Mrtvé narozené mládě					1	1	2
Slabé mládě; nepilo, sepse do 3 dnů od narození		1			19		20
Infekce (bakteriální, virové, mykotické)		56	5		20	9	95
Parazitární infekce					5		5
Enteritís		20			1		1
Neinfekční příčiny (orgánové onemocnění)		4	1		8		13
Jiné (vyčerpání, stres, prochlazení, kolaps)		5		2	12		19
Post-narkotický kolaps		1			2		3
Trauma		16	4		12	1	33
Zabití jiným dravcem		1					1
Utonutí		1			1		2
Vrozené poruchy (úhyn, utracení)							0
Utracení (onemocnění)		4		2	17	1	24
Utracení (vyřazení z chovu, zkrmení)		2			17		19
Nezjistitelné, nejasné úhyny (rozklad, autolýza)		5			3	1	9
Ostatní		5			1	1	7
Celkem	5	121	10	4	120	15	275

I když jsou nově dovezená zvířata povětšinou vyšetřena v místě původu, opět je u nich opakovaně zjišťována parazitární invaze. Největší výskyt, hlavně kokcidie, sarkosporidie, je zjišťován u ptáků, kde je nutno provádět opakované ošetření s následnou opakovanou kontrolou na přítomnost parazitů. I přes fakt, že neexistují karanténní (iuzolační) stáje pro tyto jedince, jsou dovezená zvířata na nezbytnou dobu ponechána v oddělených prostorech a převezena až po eventuelním vyšetření a ošetření.

U ptáků, vedle již zmiňových problémů při dovozech, došlo u dvou odrostlých mláďat hadilova písaře k frakturám končetin. U prvního jen jedné končetiny pod patním kloubem, kde po provedené fixaci došlo k úplnému zhojení, U druhého mláděte však došlo cca za tři týdny ke stejným frakturám na obou končetinách. I přes provedenou fixaci obou zlomenin pták uhynul v důsledku šoku.

Na úseku drobných savců došlo k náhlému úhynu čtyř samic veverky kapské. Pitva prokázala akutní bakteriální infekci. Následně byly zbylé veverky podrobeny léčbě antibiotiky.

Došlo rovněž k akutnímu úhynu dvou jedinců kosmana zakrslého na susp virovou infekci projevující se akutní pneumonií s rychle následujícím úhynem. V souvislost

s přestavbou pavilonu lidoopů bylo nutné všechny obyvatele uspat a přesunout do jiných částí zoo, u goril i do jiné zoo. Protože se jednalo u šimpanzů a gorilího samce o zvířata ve věku kolem 40 let, bylo nutno postupovat co nejšetrněji. Byla proto zvolena jen rychlá a krátkodobá anestezie. Všechny přesuny dopadly úspěšně. Trochu se zkomplikovala situace u orangutanů. Při spojování dvou samic s mláďaty na nové ubikaci došlo u jedné z nich k poranění prstů jak rukou, tak nohou při snaze o únik a pohyb po drátěném pletivu. Samice byla uspana, ošetřena a i s mláďetem prozatím oddělena.

Šelmy nás zaměstnaly poněkud více, než obvykle. U samice psa hyenového jsme diagnostikovali pyometru, u samce hyeny čabrakové sice nezhoubné, ale silně progresivní bujení gingivy s postižením i zubního lůžka stoličky s její následnou ztrátou. Prognoza je zde nepříznivá. U gepardů jsme nejprve vyřešili herpetickou konjunktivitidu u samce. Bohužel u březí samice došlo k rozvoji silné nefrozy s následnou odúmrtí plodů. Po progresivním zhoršování zdravotního stavu samice uhynula. Potvrzena byla a u nás poprvé zachycena nefroskleróza. Další samice sice ke konci roku úspěšně porodila dvě mláďata, posléze ale samička uhynula (zažívací problémy). A protože se stejné příznaky projeví i u samečka, byl odebrán a uměle krmen. Po prvotních zdravotních komplikacích se stav stabilizoval a mláďě úspěšně prosperuje v péči ošetřovatelů. Rovněž nám stárne chovný pár servalů a i zde se začínají objevovat zdravotní problémy, které zatím zvířata po léčbě zvládají.

Pokračuje úspěšně odběr krve od chovaných nosorožců pro posouzení případných nástupů zdravotních komplikací. Zatím všechna vyšetření ukazují na dobrý zdravotní stav a kondici nosorožců.

Nejdelší léčbu a rekonvalescenci podstupuje samice zebry Grevyho. Samice byla na jaře ve volném výběhu poraněna hřebcem na zadní končetině. Následný rozvoj hnisavé flegmony způsobil odúmrtí kůže, takže od paty ke spěnce zůstal jen úzký neporušený pruh kůže z přední strany metatarzu. Počáteční intenzivní léčbu nahradila léčba klidem a končetina, byť zbytnělá, je funkční. Nyní zůstává jen úzký pruh ze zadní části metatarzu bez kůže. Ale i to se časem vyhojí.

U sudokopytníků se opět u narozených mláďat impal vyskytly záněty pupků. Mláďata byla pravidelně odchyťována a ošetřována. Mezi reprodukční komplikace patřil v tomto roce výhřez dělohy u pakoně modrého ve volném výběhu. Bohužel samice vykrvácela po poranění dělohy. Stejně dopadla i samice buvolce běločelého, kde při nepokračujícím porodu (kozelec) došlo k utržení děložní stěny s následným vykrváčením. Úspěšně naopak zvládl komplikovaný porod s následným císařským řezem samice bonga a kozy kamerunské.

Uhynulá samice nosorožce tuponosého - Nesári. Samice žila v zoo od roku 1975 - byla odchycena v Súdánu. (zč)

Imobilizace orangutana bornejského. (dh)

Oddělení výměny zvířat

Zdeněk Bárta a Kateřina Marvanová

Transportní auta ZOO Dvůr Králové. (zb)

Hned na začátku roku 2011 jsme se zúčastnili výběrového řízení na převoz žiraf pro ZOO Szeged v Maďarsku, která se rozhodla poprvé ve své historii žirafy chovat.

V tomto tendru jsme uspěli a v prvním možném termínu, který dovolilo počasí, jsme přepravili postupně tři samce do již zmíněné ZOO. S prvním samcem jsme vyjžděli již koncem února ze ZOO Gelsenkirchen v Německu. Ještě v tom samém týdnu jsme do Szegedu přepravili druhého samce ze ZOO Neukirchen, taktéž v Německu. Třetí žirafí samec byl dopraven do cílové stanice v Maďarsku opět ze ZOO Gelsenkirchen začátkem března. Počasí bylo ještě celkem chladné, ale díky našemu novému, vytápěnému přívěsu na žirafy, proběhly transporty v pořádku a k plné spokojenosti kolegů ze ZOO Szeged.

Další maďarská ZOO byla cílem transportu dvou žirafích samiček ze ZOO Praha. Tentokrát byla příjemcem ZOO Sosto, ze které jsme následně odvezli dospělého, pět metrů vysokého žirafího samce do ZOO Ljubljana ve Slovinsku. Žiraf jsme v roce 2011 přepravili celkem 16. Mimo jiné žirafu z francouzské ZOO La Bourbansias do belgického Safari parku Monde Sauvage, žirafy ze ZOO Lešná do ZOO Bratislava a ze ZOO Bratislava do francouzského Safari Parcu de Reynou.

Netransportovali jsme však jen žirafy, ale i jiná zvířata. Byli jsme osloveni ZOO Skopje v Makedonii, kam jsme převezli z Tierparku Berlín velblouda, bizona, zebra, šest koč-

kodanů husarských a gibona. Mezi velmi těžké transporty v roce 2011 patřil převoz dospělé samice hrocha ze ZOO Hannover v Německu do ZOO Varšava v Polsku a transport samce nosorožce indického ze ZOO Plzeň do ZOO Chester v Anglii a jiného z Chesteru do ZOO Plzeň.

Jako téměř každý rok jsme poslali tři buvoly kaferské na farmu Pafosfarming v Jižní Africe, aby rozšířili tamní, již velmi početné stádo zvířat z chovu dvorské ZOO. S velkou radostí jsme převezli mladého samce medvěda ušatého ze ZOO Lešná na zámek Konopiště, kde uhynul jejich miláček chovaný v hradním příkopě. Tato akce byla mediálně velmi sledována.

V závěru roku jsme navázali velmi dobré vztahy s nově vznikajícím a rozšiřujícím se Zooland Parkem poblíž francouzského Arcachonu, kam jsme dodali dva samce žiraf. S majiteli parku jsme při návštěvě naší ZOO dohodli úzkou spolupráci pro nadcházející rok 2012. K transportům jsme v roce 2011 již od května používali nový transportní vůz Iveco Daily, který nahradil Toyotu Land Cruiser. Auto má všestrannější využití. Dají se v něm převážet menší zvířata včetně kopytníků. Auto je vybaveno klimatizací a topením do nákladní části a je konstruováno dle nejmodernějších požadavků, jak technických, tak i provozních potřeb s ohledem na transport živých zvířat.

Oddělení výměny zvířat zrealizovalo přesuny (prodej, deponace, výměna, dar) celkem 376 zvířat z naší ZOO a 282 zvířat do naší ZOO.

V průběhu roku bylo provedeno 31 transportů 158 zvířat do 11 zemí, z toho 18 transportů bylo pro jiné subjekty.

Průběh činnosti po měsících shrnují následující tabulky.

Transporty, nákupy, prodeje v Kč za rok 2011

	Měna	Tuzemsko	Zahraničí	Celkem
Transporty	Kč	219 140,00	2 067 765,31	2 286 905,31
Prodej zvířat a výměny	Kč	1 113 350,01	3 004 114,13	4 117 464,14
Celkem tržby	Kč	1 332 490,01	5 071 879,44	6 404 369,45
Nákup zvířat a výměny	Kč	344 620,00	115 610,74	460 230,74
Rozdíl prodej - nákup	Kč	987 870,01	4 956 268,70	5 944 138,71
Zahraničí - přepočteno na EUR			201 745,00	

Přesuny zvířat v roce 2011 – příchody do ZOO

Měsíc	Náкуп do ZOO			Výměna do ZOO		Deponace do ZOO			Dar do ZOO			Celkem
	Savci	Ptáci	Bezobratlí	Savci	Ptáci	Savci	Ptáci	Plazi	Savci	Ptáci	Plazi	
Leden					2							2
Únor			67									67
Březen												
Duben	4	9		1	7	1		4				26
Květen	20				8					1		29
Červen		6	2	1	14				1			24
Červenec				2	8							10
Srpen		5	19		10				1	1		36
Září		3			19		2		1		1	26
Říjen	1											1
Listopad		1		6	35	2	1		1			46
Prosinec			12			2					1	15
Celkem	25	24	100	10	103	5	3	4	4	2	2	282

Transporty, nákupy, prodeje v Kč za rok 2011

Měsíc	Prodej ze ZOO				Deponace ze ZOO			Výměna ze ZOO		Celkem
	Savci	Ptáci	Plazi	Obojživelníci	Savci	Ptáci	Plazi	Savci	Ptáci	
Leden	3	2	1							6
Únor			14							14
Březen	9	1	10				1			21
Duben	14	13	4			1		1	7	40
Květen	10	34	8			1		3	10	66
Červen	2	1	5					1	14	23
Červenec	4	9	5	4				2	6	30
Srpen	3	2	9	3		1			8	26
Září	1	6	5			1		2	19	34
Říjen	5	2	12		2					21
Listopad	2	17	2		2			3	35	61
Prosinec	6	10	16		2					34
Celkem	59	97	91	7	6	4	1	12	99	376

Realizované transporty v roce 2011

Měsíc	Pro ZOO	Pro ostatní subjekty	Celkem	Měsíc	Pro ZOO	Pro ostatní subjekty	Celkem
Leden		1	1	Červenec	2	2	4
Únor		2	2	Srpen		1	1
Březen		4	5	Září	1	1	2
Duben	3	2	3	Říjen	2	2	4
Květen	2	3	5	Listopad	2		2
Červen		2	2	Prosinec	1		1
				Celkem	13	18	31

Transport tygra z letiště Hahn do Zoo Dvůr Králové. (zb)

Pracovníci oddělení výměny zvířat (zleva): Zdeněk Bárta, Kateřina Marvanová a Jiří Vetter. (zč)

Transport medvěda ušatého na zámek Konopiště. (eb)

Vykládání dovezených transportních beden. (dh)

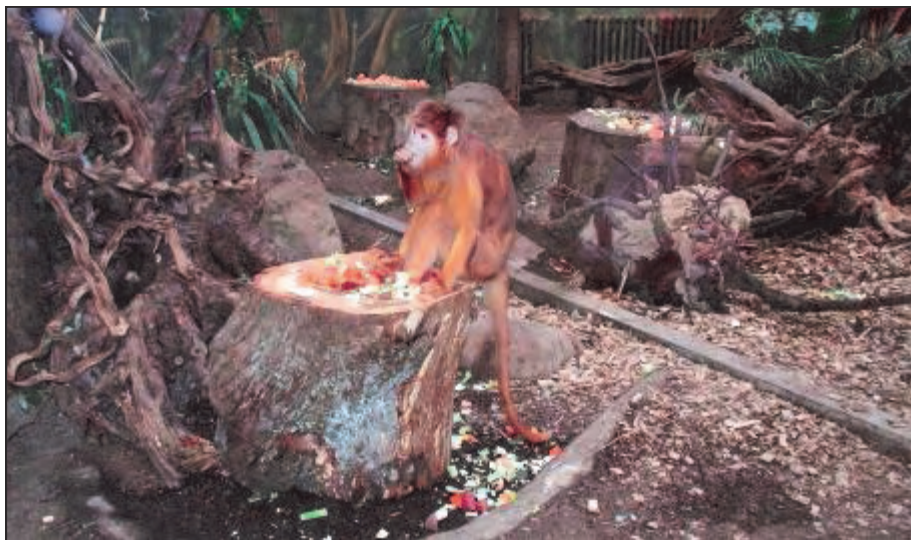
Transport antilop na letišťe Brusel. (zb)

Transport žirafy do Pombia park, Itálie. (zb)

Výživa zvířat

Monika Ptáčková

Náročný strážník - hulman jávský. (dh)

V roce 2011 představovaly náklady na spotřebovaná krmiva částku 10 567 tis. Kč. Příčinou tohoto 4 % meziročního nárůstu byla zejména zvyšující se cena za objemová krmiva a stělvu a množstevní nárůst zkrmeného masa o cca 4 000 kg (30% celkové spotřeby v roce 2010). Současně s řešením ekonomických parametrů činnosti oddělení výživy jsme pravidelně sledovali, spolu se zoology a veterinárními lékaři, kondiční a zdravotní stav všech chovaných zvířat. Výsledkem „výživářské náplně“ jsou kvalitnější krmné dávky především listožravých zvířat o nově zaváděné a ověřované kompletní nebo doplňkové krmné směsi (KS) vyrobené ve spolupráci se ZOO (herbivorní a omnivorní extrudát pro primáty, kompletní KS ARID) nebo zahraniční produkce firmy LAND-LORD, Německo, KASPER FAUNA FOOD, Holandsko, MARION, USA.

Požadavek na kvalitu práce „oddělení výživy“ je vnímán jako každodenní standardní záležitost. Nejinak tomu bylo v roce 2011. Od nákupu jednotlivých krmiv až po vlastní předkládání kompletně „formulované“ krmné dávky zvířeti, však probíhá mnoho činností. Jedna navazuje na druhou, výsledek provedení části podmiňuje hodnotu celé „výživářiny v ZOO“. Z tohoto důvodu jsme se snažili každodenně působit na externí vztahy s dodavateli více než 250 druhů krmiv, potravinových, vitamínových a minerálních doplňků. Kvalita jednotlivých složek krmivové základny, odpovídající cena a spolehlivý servis byly základním předpokladem pro komunikaci s obchodními partnery. Zaznamenali jsme, že přetrvávající hospodářská krize jakoby uvolnila hranice „jakosti“ obchodní komunikace. Interní vazby zůstaly beze změn. Propojení „výživy“ se všemi odděleními zoologie a spolupráce s veterinárními lékaři

umožnily okamžité řešení aktuálního kondičního stavu zvířat.

V této souvislosti považuji za vhodné zmínit problematiku chovu, **výživy hulmanů jávských**. Tento chovatelsky velmi náročný druh přišel ze ZOO Praha v dubnu 2005. Skupině složené z jednoho samce a tří samic byla na základě „pražské krmné dávky“ předložena krmiva v množství a skladbě ji kopírující. Po 14 dnech jsme museli přikročit v důsledku přetrvávajících problémů s výskytem častých průjmů k úpravě krmné dávky (eliminace ovoce, živočišných krmiv, ořechů, semenek, min. 75 % podíl čerstvých zelených fazolí v množství zeleniny). Za třicet dnů se struktura trusu upravila na obvyklý standard, osvědčené fazole již mohly být nahrazovány ostatními druhy zeleniny. Po třech měsících, které nám daly velmi výrazně poznat specifika nejenom potravní náročnosti těchto zajímavých zvířat, na začátku srpna 2005, byla krmná dávka (KD) opět ve struktuře a množství předložené na počátku chovu a v této podobě se udržela až do roku 2009.

Krmná dávka hulmana jávského v roce 2005 (na kus a den)

Druh krmiva	Množství (kg)	Způsob zkrmování	Popis krmiva
Zelenina	0,55	denně	fenykl, petržel, čekanka, brokolice, zelená paprika, lilek, batáty, mrkev, zelené fazole
Ovoce	0,05	denně	avokádo, hruška, jablko, mango (nízký stupeň zralosti)
Extrudát herbivorní	0,01	denně	NL 18,42 %, vláknina 6,71 %, tuk 3,85 %, cukry 4,66 %, popel 6,52 %, vit. A 24103 m.j./kg, vit. E 200 mg /kg (receptura ZOO DK, výrobce Racio Břeclav)
Luštěniny	0,007	2 x týdně	klíčené mungo, syrový hrášek
Krmiva živočišného původu	0,007	2 x týdně	Vařená vejce, vařené drůbeží maso
Rýže	0,007	2 x týdně	Vařená, přírodní nebo s doplňkem syrové strouhané mrkve
Ořechy, semínka	0,003	1 x týdně	
Okus, voda	ad libitum		Okus – olistěné větvičky především vrby jívy, vrb úzkolistých (křehká, bílá), břízy, pruty maliníku (v průměru minimálně 0,5 kg / ks a den)

V dubnu 2009 byly přestěhovány do nové expozice v pavilonu „Ptačí svět“ dvě samice a koncem roku celá chovná skupina. Pouze nový samec byl spojen se skupinou později. V následujícím ročním období, v souvislosti se zvýšením aktivit ve skupině, byly zaznamenány náznaky snížení kondičního stavu zvířat. Individuální krátkodobá jedno až týdenní náhlá období bez příjmu krmiva s občasnými projevy určité malátnosti a apatie naznačovaly problém. Spolu s řešením chovatelských záležitostí (změny uvnitř skupiny, nové prostředí) došlo také k revizi stávající krmné dávky.

Právě v tomto období se na tuzemském trhu objevila speciální kompletní krmná směs pro langury „Langur pellet PT“ (NL 21,9 %, vláknina 50,9 %, tuk 6,1 %, cukry 2,0 %, popel 3,7 %, vit. A 41498 m.j./kg, vit. E 782 mg / kg, výrobce firma KASPER FAUNA FOOD, NL). Obvyklá hodnocení každého nového krmiva, rozbory z našich smluvních laboratoří (EKO-LAB Žamberk, S.O.S. Skalice nad Svitavou) nevyšla zcela pozitivně. Některé základní nutriční hodnoty, s výjimkou obsahu dusíkatých látek, byly pouze na 75 % hladinách deklarovaných obsahů. Přesto se jevílo zastoupení strukturované vlákniny (více než 35 % ve hmotě) se zachováním relativně vysoké hladiny dusíkatých látek natolik zajímavé, že jsme pelety zkusili přidávat

do krmné dávky. Počáteční zájem o nové krmivo byl vystřídán velmi variabilním příjmem. Tato skutečnost spolu s dalšími již zmiňovanými změnami v chovu znemožňovala jeho význam jednoznačně určit. Zůstalo tedy pouze u doplňkového použití.

Řešení chovu (spojení chovného samce se skupinou v březnu 2011) a problematiky výživy hulmanů jávských přesto zůstávalo i nadále v popředí našich zájmů. Znovu zaregistrované projevy atypického chování některých jedinců (výše uváděná malátnost aj.), zvýšená koncentrace řídkého průjmovitého trusu byly impulsem k dalšímu intenzivnímu sledování skupiny. Společná práce zoologa, ošetřovatelů, výživáře a veterináře zaznamenala první pozitivní změny. Přes organizační náročnost byl od května do září ve čtrnáctidenních cyklech etapovitě zaznamenáván příjem krmiva včetně struktury trusu. Zvířata začala být pravidelně vážena (nová kalibrace vah v srpnu 2011). Výsledky jsme průběžně hodnotili a v korelaci upravovali základní složky krmné dávky (zeleninu, ovoce, kompletní krmné směsi). Zde je nutné zmínit skutečnost, že se hulmani v letním období (květen až září) pohybovali ve venkovních výběžích. Změna jejich denního režimu včetně přítomnosti travního porostu (ad libitum) se jistě projevila na celkovém příjmu krmné dávky.

Změna krmné dávky hulmana jávského v letech 2005 – 2011 (na kus a den)

Druh krmiva (kg)	Sledované období						
	Duben 2005	Únor 2011	Květen 2011	Červen 2011	Červenec 2011	Srpen 2011	Prosinec 2011
Zelenina	0,55	0,6	0,6	0,6	0,5	0,35	0,45
Ovoce	0,05	0,065	0,065	x	x	x	x
Extrudát herbivorní	0,01	0,013	0,013	0,01	0,01	0,025	0,05
Langur-pellet PT	0	0,013	0,025	0,1	0,1	0,1	0,1

*Ostatní složky krmné dávky (viz výše) zůstávaly neměnné

Hmotnost hulmanů jávských v roce 2011

Jméno zvířete	Pohlaví	Hmotnost zvířete, cca (kg)					
		12.8.2011	13.8.2011	9.9.2011	9.10.2011	14.11.2011	9.12.2011
Ferda (*2004)	M	8,2	8,5	8,3	8,6	8,8	8,2*
Hera (*2000)	F	7	6,8	6,7	6,7	7,4**	7,2
Artemis (*1999)	F	6,6	6,7	7	7,2	7,7	7,0**
Kediry (*2006, D.K.n/L)	F	x	x	x	x	5,4	5,5
Aron (*2008, D.K.n/L)	M	4,1	4,2	4,3	4,7	4,9	5,1

x – zvíře se nepodařilo zvážit

* váhový pokles u Ferdy jsme přičítali změnám ve skupině (dva porody, dorůstající mladý samec)

**Hera (porod mláděte 18. 11. 2011), **Artemis (porod mláděte 6. 12. 2012, samice váženy s mládětem)

Základní složky krmné dávky hulmana jávského na ks a den: duben 2005. (zč)

Základní složky krmné dávky hulmana jávského na ks a den: prosinec 2011. (zč)

Přes dosud zaznamenané určité úspěchy (hmotnostní přírůstky jedinců, procentuální navýšení formovaného trusu) zůstává tento druh primátů stále citlivě sledovanou skupinou zvířat.

Dlouhodobě cíleným skupinám především listožravých kopytníků byla rovněž věnována pozornost. Příkladem uvádím několik změn v krmných dávkách těchto a jiných potravních specialistů.

Ve druhé polovině roku byla z krmné dávky nosorožce dvourohého vyloučena doplňková krmná směs KWANU (firma FEED NATUR s. r. o. Brno). Dodavateli se nepodařilo ve výrobě zajistit námi požadovanou složku směsi (akácie). Zároveň se průměrná skladová cena dosa-
vadního doplňkově používaného ekvivalentu, zahraničního krmiva BROWSER - KASPER, dostala díky vyššímu odběru (další ZOO ČR) na velmi příznivou úroveň. Rozdíl téměř 15 % v neprospech malovýrobce a určitá “nedostatečnost” ve struktuře KWANU byly impulsem pro jeho pozvolné vytlačení z krmné dávky nosorožců. Po dvou měsících tak byl v plné míře nahrazen krmivem firmy KASPER FAUNA FOOD. Uvolněný výrobní prostor pro vývoj speci-
álních cílených krmných směsí jsme využili pro změnu krmné dávky buvolce běločelého. Kompletní krmná směs ZOO C (NL-11,5 %, vláknina-11,5%, tuk 2,8 %) v základě složená z vojtěškových úsušků, ječmene, ovsa a pšeničných otrub (2 : 1) byla v jeho krmné dávce nahrazena kompletní krmnou směsí ARID (NL-15,7%, vláknina 10,1 %, tuk 2,8 %) „postavené“ na vyrovnaném poměru vojtěškových úsušků, prosa, čiroku, pohanky a pše-
ničných otrub. Předpokládáme, že navýšení bílkovinné hodnoty krmiva s vysokou stravitel-
ností při zachování ostatních parametrů by mělo ve finále zajistit zlepšení kondičního stavu.

Pilotní projekt roku 2011, lisované senové pelety se 100 % podílem lučního sena nebo obo-
hacené v 10 až 15 % objemu příměsí mladých výhonků větví ovocných stromů (třešeň, jab-
loň), byly velmi dobře přijímány. Do krmných dávek jsme toto doplňkové krmivo zařadili s
ohledem na možnosti výrobce a na možnosti získávání dřevního materiálu (období jara).
Nejenom stářím, věkem aj. handicapovaní jedinci především z chovu nosorožců dvouro-
hých, ale i celé chované skupiny (bongo lesní, kudu velký) tak mohli dostat alespoň část
objemové složky krmiva ve vyrovnané kvalitě. V roce 2011, kdy se „senovky“ v závislosti na
sezóně zkrmovaly uváděným zvířatům, bylo spotřebováno více než 7. 500 kg. Navyšování
množství tzv. „okusu (sušená, zamrazovaná, fermentovaná forma olistěných větví)“ pro
zimní krmnou dávku 2011/2012 o více než čtvrtinu také vypovídá o úsilí zkvalitňování výži-
vy zmiňovaných druhů. Důsledkem tohoto záměru jsou však stále obtížnější dosažitelné
lokality pro těžbu rostlinného materiálu, zvyšující se přepravní vzdálenosti a narůstající
ceny. Proto jsme i v tomto roce, spolu s oddělením zahradní údržby, pokračovali
v zakládání dalších „okusových plantáží“ na pozemcích ZOO.

Chovaným primátům byl v průběhu celého roku zkrmován extrudát vyrobený podle naší
receptury. Více než 2 500 kg tohoto krmiva se začalo na počátku dubna prvně podávat
zvířatům i v ZOO Bratislava, Olomouc, Liberec a ve společnosti Source Prague. Věříme, že
dlouhodobě prověřovaný příjem extrudů doprovázený dobrým výživným stavem zvířat ve
více chovech může kvalitativně povýšit třídu krmiva do nadregionálního významu. Zpěstře-
ní krmné dávky drápkatých opic doplňkovou nabídkou zahraničních směsí výrobce Land-
Lord, (Německo) a Marion (USA) dokazuje, že nezapomínáme ani na další druhy. Tradiční

prvek základní krmné dávky Marmoset Jelly a Tamarin Cake (Mazuri ZOO Foods) začal být u těchto zvířat velmi často zastoupen v poměrně velkém procentu zbytků. Proto jsme začali hledat adekvátní náhradu. Na základě doporučení a zkušeností dalších chovatelů jsme zvolili výše uváděné krmivo. Omezili jsme tak zbytečné ztráty na krmivu a současně zvýšili atraktivnost krmné dávky. Především kosmani bělovousí si granule Land Lord velmi oblíbili.

Ani technické zázemí přípravy a distribuce krmných dávek nezůstalo bez povšimnutí. Spolu s repasem řezačky masa RM – 1000 a doplněním výbavy kuchyňského velkoobjemového mixéru FM2 (obě zařízení vyrobena v 90. letech 20. století) došlo v závěru roku k dlouho očekávané výměně vozidla určeného k distribuci krmiv po ZOO. Do té doby používaná multikára byla nahrazena novým akumulátorovým vozíkem zn. MELEX.

Stabilním parametrem hodnocení činnosti celkem 18 pracovníků oddělení výživy jsou náklady na spotřebovaná krmiva v roce 2011.

Struktura spotřeby krmiv

Měrná jednotka (typ krmiva)	Spotřeba			Náklady (tis. Kč)		
	Rok 2010	Rok 2011	Rozdíl	Rok 2010	Rok 2011	Rozdíl
Granuláty a obiloviny						
Kg	247 101	265 363	18 262	2558	2440	-118
Krmná živá zvířata						
Kg (králík, slepice)	6 538	6 754	216	1 979	2026	47
Kg (ryba)	25 854	27 324	1 470			
Ks (potkan, myš)	31 507	32 130	623			
Ks (šváb)	37 893	36 303	-1 590			
L (ost. hmyz.)	1 265	1 327	62			
Ovoce a zelenina						
Kg	232 113	227 268	-4 845	1 847	1 780	-67
Ks	24 153	14 532	-9 621			
Sv.	40	25	-15			
Objemová krmiva						
Kg	2 211 895	2 002 101	- 209 79	1 668	1 923	255
Ostatní krmiva						
Kg (potravin. doplňky)	17 671	19 364	+ 1 693	1 274	1 338	64
L (dietetické př. na bázi olejů a jiné)	147	130	-17			
Maso						
Kg (hovězí, vepřové, skopové)	14 168	18 308	4140	690	906	216
Ks (kuře jednodenní)	54 520	49 727	-4 793			
Mléčné výrobky						
Kg (sušené mléko, tvaroh)	2 692	2 489	-203			
Ks (jogurt, termix, mléčná kaše)	1 431	1 727	296	137	147	10
Odpis obalů						
Ks	110	80	-30	10	7	-3
Celkem				10 163	10 567	404

Pozn. náklady na spotřebovaná krmiva jsou uváděny včetně darů, vlastní produkce a prodeje

Hlavní podíl na 4 % meziročním nárůstu měla „objemová krmiva“ a „maso“. Přes celkové snížení spotřeby „objemu“ došlo k výraznému nárůstu nákladů. Tato skutečnost není překvapující. Nákup kvalitního lučního a vojtěškového sena byl a bude stále obtížněji řešitelným úkolem. Průměrná velkoobjemová oblastní výroba nedosahuje požadované kvality, proto jsou vyhledávány i jiné zdroje z úrodnějších a klimaticky příznivějších regionů. Narůstající cena za dopravu tak jednoznačně nepříznivě ovlivňuje hospodářský výsledek. Navýšení průměrné ceny lučního sena o 6 %, téměř 20 % zvýšení ceny sena vojtěškového a „okusu“ jsou zásadními ukazateli pro řešení této problematiky.

Dlouho čekávané narození dvou tygřat v měsíci dubnu spolu s podzimním rozšířením chovné skupiny tygra ussurijského o dospělé samce zákonitě ovlivnilo celkovou spotřebu zejména hovězího a vepřového masa. Cenový nárůst této kategorie je přímo úměrný odpovídajícím krmným dávkám.

V souvislosti s hodnocením ekonomických parametrů činnosti oddělení výživy není možné opomenout naturální a finanční dary v hodnotě 39 950,- Kč. Je potěšující, že můžeme každým rokem poděkovat řadě dodavatelů, kteří svojí vstřícností napomáhají snižovat náklady na spotřebovaná krmiva a služby související s krmivářským servisem. V roce 2011 jsme díky této pomoci krmili 1, 25 dne s nulovou nákladovou položkou.

Krmná dávka pro levharta perského. (dh)

Pracovníci oddělení výživy (zleva): Milan Nesvadba, Jan Čuboň, Jitka Kopecká, Jana Tlustá, Růžena Budárková, Jiří Kroupa a Monika Ptáčková. (zč)

Pracovníci oddělení výživy (zleva): Martin Vala, Petr Klust, Miroslav Havelka, Petr Kiss, Jiří Dubský, Emil Voltr. (zč)

Druhý porod okapi v ZOO Dvůr Králové

Luděk Čulík

Samice Etana s mládětem Ebony. (dh)

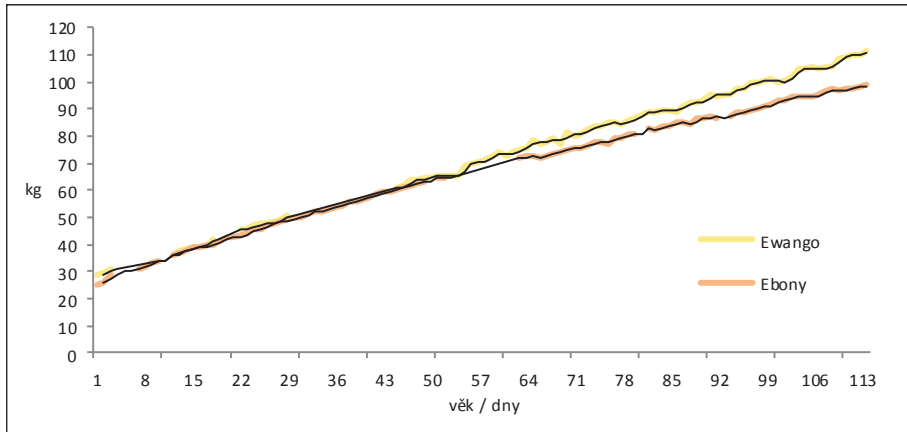
V letošním roce nás okapí pár, Ahadi a Etana, obdarovali dárkem nejkrásnějším, narodilo se jim v pořadí již druhé mládě, samička Ebony. Tomuto aktu zrození ale předcházely přípravy a úpravy. Když jsme se v lednu z veterinárního institutu ve Vídni dozvěděli, že je Etana březí, byli jsme samozřejmě šťastni a hned jsme se také pustili do příprav na očekávaný porod. Po zkušenosti z prvního porodu jsme se rozhodli zvětšit tzv. „pokojíček“ pro mládě. Je to vymezený roh ubikace, kde visí větve vedle sebe a oddělují přírodním závěsem místo, kde je ukryto mládě. Tento paravan je z větví břízy, kterou okapi nežerou a tak i po uschnutí listy ještě dlouho drží na větvích a plní svou funkci skrýše. Dalším úkolem bylo obnovit ve spolupráci s Českým rozhlasem Hradec Králové online vysílání z našich kamer a umožnit všem divákům sledovat v pohodlí svých příbytků dění v okapí rodině (http://www.rozhlas.cz/safari/okapi_kamery).

Při prvním porodu jsme s kolegy drželi 24 hodinové služby u kamer, abychom mohli celý porod monitorovat a zaznamenat. I když jsme přibližně věděli, kdy by měla Etana rodit, raději (možná také z nedočkavosti) jsme drželi služby už dříve, aby nám nic neušlo. Výsledek byl takový, že jsme po měsíci byli tak unavení, že jsme se v práci potáceli jako mátohy. Toho jsme se chtěli pro tentokrát vyvarovat a tak jsme se spuštěním sledování otáleli. Termín porodu jsme stanovili mezi 14. – 20. 9. 2011. Dne 7. 9. mě přepadl nutkavý pocit dát připravenému týmu pokyn k započatí sledování. Služba mezi 23. až 3. hodinou ranní padla na mě a tak jsem se určený čas uvelebil u monitoru a sledoval chování Etany. Byla nějaká nervózní, uléhala, vstávala a často močila. Přisuzoval jsem to sice blížícímu se porodu, ale nenapadlo mě, že přípravná fáze již začala. V 1 hodinu a 55 minut jsem najednou uviděl, jak z rodidel vyčnívá část nožičky – porod

právě začal. Ve 2,05 byla venku i druhá nožička a Etana stále intenzivně tlačila. Konečně se 8. 9. 2011 ve 2,15 mládě narodilo. Matka na rozdíl od předešlého porodu rodila vestoje, ihned se o mládě začala starat a olizovala je. Po několika nezdařených pokusech se mládě ve 2,56 postavilo a začalo instinktivně hledat pod matkou. Poté se vydalo na obchůzku celého boxu, zkoumalo zejména rohy ubikace a napáječku, kde opět hledalo matčino vemeno. Po okružní vycházce se vrátilo k matce, a hledalo pod ní. Ve 3,19 se pokusilo poprvé sát. Poté proběhlo opět několik pokusů, a ve 4,09 jsem jasně viděl, jak mládě dlouze saje.

Ráno jsme mládě zvážili a zjistili, že má 25,5 kg, tedy je o 3 kg lehčí než první mládě. Také jsme zjistili, že se jedná o samičku. Výběr jména jsme se rozhodli udělat stejně jako u Ewanga, kdy se do výběru jména mohl zapojit každý tým, že poslal jeden návrh na adresu ZOO. Porota poté vybrala finálovou desítku, z které jméno vybral kmotr mláděte. Byl jím hejtman královéhradeckého kraje Bc. Lubomír Franc a zvolil jméno **Ebony**. To nám do soutěže poslala teprve šestiletá Janička Marie Hermanová z blízkého Choustníkovra Hradiště. Křtiny proběhly 2. 11. 2011 v 10 hodin před pavilonem okapí. Kmotr, spolu s ředitelkou ZOO RNDr. Danou Holečkovou a ředitelem Českého rozhlasu Hradec Králové Jiřím Kánským předali všem, kteří svými návrhy přispěli do první desítky jmen drobné dárky a vítězce ještě něco navíc. Ebony zdvojnásobila svou váhu za měsíc po porodu a její denní přírůstky se pohybovaly mezi 0,5 – 1 kg. Do konce roku dosáhla 99 kg a graf jejího růstu ukazuje na velmi zdárný vývoj. V roce 2011 se narodilo ve světových ZOO 12 mláďat okapí (6 samců a 6 samic), z čehož jen 6 v Evropě (4 samci a 2 samice). O to cennější je náš přírůstek do malé asi 150 členné okapí rodiny, chované v zoologických zahradách.

Růst samice Ebony DK2 ve srovnání s růstem samce Ewanga DK1

Č.	Jméno	Pohl.	Páření	Porod	Březost dní	Porodní váha v kg
DK1	Ewango	M	21.7.2007	21.9.2008	428	28,5
DK2	Ebony	F	21.7.2010	8.9.2011	414	25,5
Č.	Jméno	Pohl.	Začátek porodu	Konec porodu	Délka porodu	1.sání od porodu
DK1	Ewango	M	6.00 hod	7.05 hod	1 hod. 5 min.	3 hod. 00 min.
DK2	Ebony	F	1.55 hod	2.15 hod	20 minut	1 hod. 54 min.

Chov hadilova písáře v zoo Dvůr Králové

Michal Podhrazský, Kamil Čihák, Miroslav Máslo, Zlatuše Jarošová, Petra Líbalová

Hadilov písář při krmení mláděte na hnízdě. (dh)

Pár hadilovů do zoo přišel 4. 12. 2002. Jednalo se o ptáky odchycené v Tanzánii. Tito ptáci byli první hadilovi chovaní v historii zoo. Po karanténě byl tento pár chován do dubna 2006 přes léto ve společném výběhu s kopytníky, na zimu byl stěhován do temperovaných prostor. V květnu 2006 byl tento pár přestěhován do výběhu, na který navazuje zimoviště, a ptáci přestali být každoročně stěhováni.

První hnízdní aktivita byla pozorována v roce 2005, kdy se ptáci pokoušeli o páření a nosili hnízdní materiál. Po přestěhování do nových prostor v roce 2006 postavili hnízdo ve vnitřní ubikaci. Na konci léta 2008 snesla samice první vejce. Vzhledem k chatrné stavbě hnízda bylo vejce odebráno do líhně. Mládě se vylíhlo 12. 9. 2008 s vrozenou deformací hrudní kosti a po 8 dnech uhynulo.

V roce 2009 snesla samice 23. 4. jedno vejce, toto vejce bylo páru ponecháno. Dne 4. 6. 2009 se vylíhlo mládě. Rodiče se o mládě vzorně starali. V době, kdy se první mládě ještě zdržovalo na hnízdě, (7. 7.) snesla samice do hnízda další vejce. Toto vejce bylo páru odebráno a nahrazeno podkladkem. V druhé polovině inkubace bylo první mládě od páru odděleno. Dva dny před líhnutím bylo vejce opět vráceno na hnízdo. Druhé mládě se vylíhlo 19. 8. 2009. Obě mláďata byla úspěšně odchována.

V lednu 2010 měla samice problémy se snesením vejce. Po veterinárním ošetření snesla

rozbité vejce (10. 1.). Druhá snůška již bez problémů proběhla v únoru. Samice 22. 2. snesla první vejce a poprvé v rámci jedné snůšky 25. 2. snesla druhé. Vejce byla ponechána na hnízdě, rodiče vzorně seděli, ale obě vejce byla neoplozená a odebrána 14. 4. Ve třetí snůšce byla opět dvě vejce, snesena 4. 5. a 7. 5. Dne 16. 6. se vylíhlo první mládě a dne 19. 6. druhé. Dne 6. 9. v období opuštění hnízda bylo jedno mládě nalezeno se zlomenými nohama. Druhý den bylo operováno, po operaci uhynulo. Druhé mládě bylo úspěšně odchováno.

V roce 2011 začala samice opět snášet v lednu, snesla dvě vejce (23. a 26. 1.), která byla ponechána v hnízdě. Obě vejce byla neoplozená a byla odebrána 16. 3. Začátkem dubna samice nanasla druhou snůšku, která obsahovala tři vejce (6., 9. a 12. 4.). Vejce byla nechána v hnízdě. První mládě se vylíhlo 20. 5., druhé 22. 5. a třetí 24. 5. Třetí mládě bylo po vylíhnutí sežráno rodiči. V období, kdy byla ještě obě dvě mláďata na hnízdě a nebyla ještě ve věku, kdy by měla opustit hnízdo, začala samice snášet třetí snůšku. První vejce snesla 30. 6., druhé 4. 7., třetí 7. 7. Na těchto vejcích pár nezasedl, s vejci se na hnízdě pohybovala dvě mláďata. Vejce byla dne 8. 7. odebrána do líhně a byla nahrazena podkladky. Dne 11. 7. samice snesla čtvrté vejce. 12. 7. byla odebrána obě mláďata, která ještě nebyla odstavena, aby samice zasedla na hnízdo a nevysilovala se tvorbou dalších vajec. 15. 7. byla vejce studená, pár stále nezasedl, čtvrté vejce bylo odebráno do líhně, na hnízdě byly ponechány podkladky. Dne 19. 7. snesla samice páté vejce a pár zasedl. Na hnízdě zůstaly dva podkladky a jedno vejce. V líhni byla dvě vejce neoplozená a dvě oplozená, na hnízdě bylo vejce oplozené. Jedno mládě v líhni uhynulo těsně před klubáním. Druhé mládě v době, kdy prorazilo skořápku, bylo vráceno pod rodiče. Na hnízdě se vylíhlo 28. 8. Z pátého vejce se vylíhlo mládě 29. 8. Obě mláďata byla ponechána pod rodiči. Po týdnu byl mezi mláďaty pozorován velikostní rozdíl, mláďata pravidelně vážena. Menší mládě bylo dokrmováno (6. a 7. 9.) 3x denně na hnízdě. Dne 8. 9. bylo menší mládě odebráno na umělý odchov. Obě mláďata byla odchována do odstavu.

Do ZOO Dvůr Králové byl dovezen pár hadilovů v roce 2002. V roce 2005 začal pár poprvé projevoval hnízdní chování. První vejce snesla samice v roce 2008. V letech 2008 – 2011 samice snesla celkem 18 vajec, 11 vajec bylo oplozených, vylíhlo se 10 mláďat, do odstavení bylo odchováno 7 mláďat.

Souhrn let 2008 - 2011

Rok	Snůška	Počet vajec	Oplozena	Inkubace	Počet vylíhlých mláďat	Počet odchovaných mláďat rodiči	Počet odchovaných mláďat uměle
2008	I.	1	1	lí	1	0	0
2009	I.	1	1	ro	1	1	0
2009	II.	1	1	lí	1	1	0
2010	I.	1	R	-	0	0	0
2010	II.	2	0	ro	0	0	0
2010	III.	2	2	ro	2	1	0
2011	I.	2	0	ro	0	0	0
2011	II.	3	3	ro	3	2	0
2011	III.	5	3	lí/ro	2	1	1
Celkem		18	11		10	6	1

R - rozbité, lí - líheň, ro - rodiče

Mláďata na hnízdě ve stáří 45 dní. (dh)

Mláďata na hnízdě ve stáří 50 dní; před čipováním. (jm)

Čipování a odběr krve na určení pohlaví; MVDr. Lukáš Pavlačík a Miroslav Máslo. (jm)

Krmení mláděte na odchovně; Miroslav Máslo. (mp)

Rozdílnost obrazců papilárních linií u člověka a lidoopů

Zoolog primátů a šelem: Ing. Zdenka Jeřábková, ZOO Dvůr Králové
Zpracovali: Ing. Jaroslav Svoboda – Policie ČR, OKTE Hradec Králové
Bc. Jiří Plecháč – Policie ČR, OKTE Hradec Králové

Mladá samice gorily Shinda. (zč)

V úvodu tohoto projektu je nutné se zmínit o teorii „ Vývoje druhů „ – Charlese Darwina, v níž mimo jiné uvádí, "Jsem přesvědčen, že zvířata se vyvinula maximálně ze čtyř či pěti společných předků a rostliny z téhož, či menšího počtu," napsal Darwin v knize O vzniku druhů přirozeným výběrem, aneb zachování zvýhodněných ras v boji o přežití.

V této knize se Darwin nezmínil konkrétně o vzniku žádného určitého druhu. Nicméně jeho větu "mnoho světla bude vneseno do původu člověka" si mnozí vyložili jednoznačně: člověk pochází z opice. Následovaly vášnivé diskuse a kritické články, včetně slavné Darwinovy karikatury s opičím tělem. Darwin se debatám dlouho vyhýbal, teprve v roce 1871 vydal spis Původ člověka a pohlavní výběr, v němž připustil vznik člověka a opic ze společného předka. Druhovou příbuznost lidí a zvířat popsal také ve spisu Vyjadřování emocí u člověka a u zvířat, jenž vyšel v roce 1872.

Dermatoglyfy

charakteristické uspořádání kožních čar na prstech, dlaních a ploskách dané papilárními lištami (liniemi) [*dermato (řec.) – kůže; glyfe (řec.) - zářez]

Literatura uvádí, že dermatoglyfy nejsou lidskou jedinečností, ale jsou charakteristické pro třídu savců. Papilární linie se vytvořily např. u hmyzožravců, šelem a u primátů. Některé

Obr. A) Papilární linie prstu člověka.

Obr. B) Papilární linie prstu gorily nížinné.

druhy poloopic a některé ploskonosé opice mají papilární linie pouze na posledních hmatových člancích prstů. U opic úzkonosých, lidoopů a člověka jsou papilární linie vytvořeny po celém povrchu dlaně a chodidla nohy. Obrazce papilárních linií na prstech tvoří u lidoopů a člověka složité obrazce, které jsou zcela odlišné od zmiňovaných ploskonosých a úzkonosých opic.

Rovněž tak členění a složitost papilárních linií na dlaních lidoopů a člověka jsou zcela odlišné. Za zmínku stojí průběh papilárních linií od podélné osy dlaně k malíkové hraně dlaně, kdy u člověka jsou papilární linie vytvořeny ve většině případů příčně k ose, kdežto u lidoopů, kromě orangutanů, podélně k ose. (obr. C)

Obr. C) Průběh papilárních linií na dlaní šimpanze.

Ve spolupráci s vedením a zaměstnanci ZOO Dvůr Králové, bylo v době od května 2011 do prosince 2011 umožněno provádět daktyloskopování orangutanů bornejských, šimpanzů učenlivých a goril nížinných. Vzhledem k tomu, že daktyloskopování živých lidoopů je zcela nemožné, bylo využito okamžiku, kdy byla zvířata uspávána z důvodů stěhování. I zde však nastal problém jakým způsobem daktyloskopování provádět, protože nebylo možné použít žádné chemické prostředky (daktyloskopická čerň, apod.) a doba usnutí zvířete byla velice krátká. Bylo rozhodnuto, že zajištění otisků prstů a dlaní bude provedeno fotograficky nebo odebráním otisku na plastovou destičku, jeho vyvoláním a zviditelněním pomocí černého magnetického daktyloskopického prášku a následným přenesením na daktyloskopickou fólii.

Snímání otisků u orangutana. (zč)

V případě, přenosu otisku na plastovou destičku byl zjištěn fakt, obdobně jako u člověka o vylučovatelství a nevylučovatelství. Jako první byla uspána samice orangutana bornejského jménem Satu a zde, jak je vidět na obrázcích, byla vyzkoušena metoda přenosu otisku na plastovou destičku. Při zviditelňování otisku pomocí daktyloskopického prášku však nebyly žádné otisky vyvolány. Je možné říci, že tato orangutaní samice je nevylučovatel, tedy nezačíná při kontaktu s objekty potní substanci v podobě otisků papilárních linií. V tomto případě byla zvolena metoda fotografického zadokumentování papilárních linií prstů a dlaní.

Tato metoda byla zvolena i u dalších uspaných lidoopů. Jediný vyhodnotitelný a identifikovatelný otisk na plastovou destičku byl získán od samce orangutana bornejského Elmar a to pravý ukazovák. Z obrázků je patrné, že lidoopi mají vytvořeny obrazce papilárních linií na prstech, obdobně jako člověk. Z hlediska daktyloskopie je nutné, aby otisk obsahoval dostatečný počet specifických markantů (znaků), jako například ukončení nebo počátek papilární linie, vidlice, očko, vložená papilární linie apod. Na obrázku s otiskem prstu orangutana jsou tyto markanty patrné.

Po dalším zkoumání fotograficky zajištěných papilárních liniích prstů a dlaní lidoopů v ZOO Dvůr Králové je možné konstatovat, že lidoopi mají podobné obrazce papilárních linií na prstech, dlaních i chodidlech jako člověk. Značná rozdílnost byla zjištěna při zkoumání

obrazců papilárních linií na dlaních, kde jsou dermatoglyfy složitější a velice různorodé ve srovnání s otisky dlaní člověka. Rozdílnost papilárních linií na dlaních je patrná mezi orangutany, gorilami a šimpanzi.

Kriminalistická daktyloskopie se řídí třemi zákonitostmi o jedinečnosti obrazců papilárních linií, o neměnnosti papilárních linií a o neodstranitelnosti papilárních linií. Nemůžeme však říci, že na světě neexistují dva jedinci lidoopů, kteří by měli shodné obrazce papilárních linií, neboť skupina zkoumaných vzorků (zvířat) je příliš malá.

Závěrem bych chtěl poděkovat vedení ZOO Dvůr Králové a všem pracovníkům, kteří byli buď přímo, nebo nepřímo zapojeni do tohoto miniprojektu. Zejména pak Ing. Zdeňce Jeřábkové (zoolog primátů a šelem), Naděždě Humlové (ošetřovatelka primátů) a Zdeňku Čermákovi (fotograf).

ZOO Dvůr Králové plní své poslání

Dana Holečková

Deborah s tříměsíční dcerou Hillou - 20.12.2011. (tf)

Zatímco v 70. letech 20. století vozila královédvorská zoologická zahrada pod vedením tehdejšího ředitele ing. Josefa Vágnera zvířata z Afriky, dnes je tam vrací. První transporty zpět do Afriky proběhly v polovině 90. let 20. století a poslední loni. Celkem ZOO Dvůr Králové dodala zpátky do původního prostředí více než 100 afrických buvolů, a desítky antilop. Nejvýznamnější však byla reintrodukce nosorožců dvourohých do Tanzanie a projekt záchrany severního bílého nosorožce – Poslední šance na přežití v Keni. Transport sedmi nosorožců do východní Afriky během jediného roku (2009) je světovým rekordem.

Poslední šance na přežití

Cílem mezinárodního projektu „Poslední šance na přežití“ je pokusit se zachránit před vyhynutím severní poddruh nosorožce širokohubého (*Ceratotherium simum cottoni*). Je realizován ve spolupráci s organizacemi Fauna and Flora International, Back to Africa, Kenya Wildlife Service a keňskými rezervacemi Ol Pejeta a Lewa a podporuje jej skupina specialistů pro africké nosorožce AfRSG, která je členem IUCN (Mezinárodní unie na ochranu přírody) a také české Ministerstvo životního prostředí.

Nosorožci dnes žijí na oploceném 310 hektarů velkém území uprostřed rezervace Ol Pejeta pod nepřetržitým dozorem (ve dne v noci) ošetřovatelů a strážců. Jsou pod odborným dohledem, mají zkrácené rohy a v nich miniaturní vysílačky, aby je bylo možno trvale sledovat i na velkém prostoru. Keňští ošetřovatelé sbírají pravidelně vzorky trusu samic, které jsou následně vyšetřovány ve Vídni, což umožňuje monitorovat reprodukční cykly samic. Nosorožci jsou stále majetkem ZOO Dvůr Králové, potažmo Královéhradeckého kraje, a odborníci ze ZOO jsou členy komise řídící projekt a dohlížíjí tak na svá zvířata. Poslední jednání komise proběhlo začátkem února 2012. Komise zkonstatovala, že pozvolná adaptace na téměř divoký způsob života proběhla výborně, všechna čtyři zvířata se přirozeně pasou

a pravidelně bahní v umělých či přirozených kalužích. Jsou ve velmi dobré kondici a samice již nemají problém s přerůstajícími kopýtky, neboť dostatek pohybu v přirozeném prostředí dělá své. Africké slunce také vyřešilo vleklé kožní „bradavice“, které zmizely již během prvního měsíce pobytu. Samice Nájín prožila první polovinu roku 2011 ve velkém 300 hektarovém prostoru se samcem Sudánem a skupinou jižních samic, spolu se zebami, impalami a dalšími divokými zvířaty, a od června 2011 dosud žije v menším 8 hektarovém prostoru se samcem Suni a vlastní dcerou Fatu. Suni se s Fatu opakovaně pářil (květen, červen a srpen), protože ale nezabřezla, byla Fatu v listopadu 2011 přesunuta do prostoru k Sudánovi. Mezitím došlo k prvním sexuálním zájmům mezi Suni a Nájín, k nimž byly postupně v únoru a březnu přesunuty dvě mladé jižní samice, aby Nájín dělaly společnice a staly se dalšími samicemi Suniho. Vyšetření posledních vzorků trusu samic z ledna 2012 ve Veterinární univerzitě ve Vídni ukázalo, že Nájín konečně normálně cykluje. Potvrdil to samec Suni a zaznamenané pokusy o páření v březnu a možné páření v průběhu noci.

I když zatím nedošlo k touženému zabřeznutí samic, již dnes je jisté, že podmínky, v nichž poslední potenciálně plodní severní bílí nosorožci jsou ty nejlepší, které jsme pro ně mohli najít. Vždyť již u všech čtyř zvířat byla zaznamenána přirozená sexuální aktivita.

Další informace k projektu

Nosorožec širokohubý neboli tuponosý či bílý (*Ceratotherium simum*) obýval dva oddělené areály vzdálené skoro 2 tisíce km. Areál rozšíření severního poddruhu (*C.s.cottoni*) zahrnoval savany střední Afriky na západ od řeky Nil. Jižní poddruh (*C.s.simum*) se vyskytoval na jihu Afriky po řeku Zambezi. Zatímco jižní poddruh byl v přírodě téměř vyhuben počátkem 20. století, kdy přežilo v jediné lokalitě v JAR (dnešní park Hluhluwe-Umfolozi) snad jen 10 až 15 jedinců, severní poddruh se dostal na pokraj vyhubení právě dnes – v přírodě snad přežívají poslední jedinci v jižním Sudánu.

Jižní poddruh byl popsán v oblasti Kimberly v Jihoafrické republice v roce 1817, severní byl objeven v Ugandě až v roce 1908. Vzhledem se poddruhy příliš neliší, genetická rozdílnost však byla prokázána, proto jsou dnes považovány za dva druhy. Přísnou ochranou poslední lokality byl zachráněn jižní poddruh, dnes tvoří divokou populaci již více než 20 tisíc kusů a tento nosorožec byl reintrodukovan do nových, často nepůvodních, lokalit v JAR, Botswaně, Zimbabwe, Namibie, Keni, Svazijska a Ugandy.

Severní bílý nosorožec byl začátkem 20. století poměrně běžný. Ještě v roce 1920 žily 2 až 3 tisíce kusů. Jejich počty se snižovaly zejména v důsledku nekontrolovaného lovu. V roce 1938 byl v Kongu založen Národní park Garamba, kde v té době žilo asi 100 severních bílých nosorožců. Zásadou ochrany se populace v tomto parku zvětšila do roku 1961 na až 1300 jedinců. Od 60. let 20. století populace v důsledku občanských válek a pytláctví klesala, až v roce 1984 zbyli tito nosorožci jen v Garambě a to v počtu 14 kusů. Zásadou intenzivní ochrany a finanční podpory počet stoupl do roku 1995 na 32, pak přišly občanské války a do roku 2007 snad přežila 3 až 4 zvířata, která ale následně pravděpodobně zabili pytláci. Zprávy o pozorování několika zvířat pravidelně přicházejí z jižního Sudánu.

Rezervace Ol Pejeta v Keni byla vybrána pro české nosorožce jako nejvhodnější, protože leží nedaleko oblasti původního výskytu a má vhodné klimatické podmínky. Vzhledem k vysoké nadmořské výšce se zde nevyskytuje spavá nemoc, která je smrtelně nebezpečná pro noso-

*Ředitelka zoo Dana Holečková se Sudánem v lednu 2012 v rezervaci Ol Pejeta. (j**b**)*

Dne 27.4.2012 se poprvé průkazně pářili Nájín a Suni. (a)

Samice Fatu v buši – únor 2012. (dh)

Setkání se samcem Jabu po 2 letech v Tanzanii. (jb)

rožce dovezené z mírného klimatu ani malárie, která znepříjemňuje život zejména lidem. Keňa navíc sousedí se Súdánem, kde byli dle hodnověrných zpráv naposledy pozorováni divočí severní bílí nosorožci. Právě proto se v roce 2005 měla stát azylem pro posledních zvířat z národního parku Garamba v Kongu. Škoda jen, že se tento záměr přes vyvinuté mezinárodní úsilí, nepodařilo zrealizovat a nosorožci byli ponecháni na pospas pytlákům.

Čeští nosorožci v Tanzanii

Půl roku před nosorožci bílými odcestovali ze Dvora Králové n.L. do Afriky také tři nosorožci černí (dvourozí). Tento druh se stal obětí pytláků téměř ve všech zemích Afriky, vřdyť za 18 let do roku 1993 bylo vyhubeno 96 % divoké populace, která klesla ze 70 tisíc na 2300 jedinců. A v Tanzanii zůstalo v roce 1995 posledních 32 nosorožců! Na základě úspěšných ochrannářských projektů dnes žije v celé Africe asi 4200 nosorožců dvourohých, z toho v Tanzanii 130. Ale ani to není zárukou přežití. Bez neustálé přísné ochrany by se i tento druh mohl snadno ocitnout na pokraji vyhubení.

Na záchraně nosorožců černých v Tanzanii se velkou měrou podílí Tony Fitzjohn, dlouholetý přítel a spolupracovník George Adamsona, který v rezervaci Mkomazi ležící na hranici s Keňou vybudoval chovné zařízení po vzoru keňských chovatelů. Jedná se o jediné zařízení svého druhu v Tanzanii. Mkomazi je pokračováním ekosystému Tsawo ležícím v Keni, kde byli mimo jiné v 70. letech 20. století odchyceni i dvourozí nosorožci pro ZOO Dvůr Králové. Sem byli v květnu 2009 dopraveni samci Jamie a Jabu a samice Deborah. Všichni se už v Africe dokonale zabydleli a v říjnu 2011 Deborah porodila Jamieho mládě. Doslova ve stejném místě, kde kdysi žili jejich předci. K zabřeznutí došlo tedy necelý rok po příchodu do Afriky. Je úžasné, že královédvorskí nosorožci se vrátili skutečně do země svých předků. Dnes žije v Mkomazi vyhlášené nejnovějším národním parkem Tanzanie 14 nosorožců.

Mládě královédvorského páru Deborah a Jamie – samička nosorožce dvourohého narodila divoká – leden 2012. (dh)

Samec Jamie se stal po 2,5 letech v Mkomazi otcem již otcem. (dh)

Tony se samcem Jabu - leden 2012. (dh)

Přestavba pavilonu lidoopů na pavilon goril

Vladimír Mertlík

Bourání pavilonu lidoopů. (vm)

Protože stávající pavilon primátů realizovaný v letech 1972-1984 již nevyhovuje současným standardům chovu lidoopů a neposkytuje chovaným zvířatům dostatek prostoru a pohodlí, bylo rozhodnuto o přípravě projektu „Přestavba pavilonu lidoopů na pavilon goril“. Ke spolupráci na projektu s pracovníky technického útvaru ZOO byl přizván Ing. Hynek Stiehl a jako budoucí technický dozor Nasik Kiriakovský.

Příprava přestavby byla poměrně náročná vzhledem k účelu objektu, neboť již od počátku projektové přípravy je nutné respektovat požadavky na chov goril, šimpanzů a dalších primátů, expoziční podmínky a samozřejmě dbát i na bezpečnost a pohodlí návštěvníků. Rekonstrukce jako taková s sebou nese i nutnost svědomitého řešení případných komplikací v oblasti statiky, založení přístaveb objektu, řešení bouracích prací. V neposlední řadě je nutné plánovat i průběh výstavby v samém centru zoologické zahrady s ohledem na bezpečnost chovaných zvířat v okolních pavilonech po dobu stavby.

Příprava projektu byla zahájena v roce 2008. Přestavbou dojde k celkovému zlepšení chovných a expozičních podmínek na straně jedné a prezentace zvířat návštěvníkům na straně druhé.

V novém pavilonu budou čtyři vnitřní expozice (28; 105; 103 a 56 m²) oddělené stěnou s velkoplošnými prosklenými výkladci od chodby pro návštěvníky (159 m²). Dále bude v pavilonu místnost technického zázemí (4 m²), zázemí pro ošetřovatele (54 m²) a dva chovné boxy pro guerézy angolské (23 m²). Zastavěná plocha pavilonu činí cca 660 m². Plocha vnitřních expozic se z původních 187 m² zvýší na 292 m² a plocha výběhu ze 750 m² na

celkových 1587 m².

Původní ruční šupáky budou nahrazeny elektricky ovládanými. Pavilon i výběhy budou vybaveny kamerovým systémem s propojením do zázemí ošetřovatelů. Návštěvníkům bude k dispozici informační systém a interaktivní kiosky.

Spolu se zvětšením prostoru zároveň dojde i ke zlepšení prosvětlení, vytápění a větrání vnitřních expozic a k možnosti umístění lepšího vybavení pro chovaná zvířata ve vnitřních expozicích i ve výběžích, ve kterých se plánuje vysazení a udržení zeleně (stromy, keře).

Realizace stavby byla podmíněna zajištěním financí. Proto byla ve spolupráci s Centrem evropského projektování a.s., Hradec Králové zpracována a 7. 1. 2011 podána žádost o dotaci z Regionálního operačního programu NUTS II severovýchod. Dne 20. 6. 2011 nám bylo oficiálně sděleno poskytnutí dotace ve výši 85 % nákladů, zbylých 15 % pokryje dotace z Královéhradeckého kraje.

26. 9. 2011 byla podepsána smlouva o poskytnutí dotace s Regionální radou regionu soudržnosti Severovýchod a bylo zahájeno výběrové řízení na dodavatele, které pro nás provedla firma Centrum evropského projektování a.s., Hradec Králové. Ze 14 podaných nabídek byla vítězná podána firmou Stavební společnost Žižka spol. s r. o. s cenou 22,14 mil. Kč. Stavební práce započaly v prosinci 2011. Administrátorem projektu se na základě výběrového řízení stala Grantika České spořitelny, a.s.

Původní vzhled pavilonu lidoopů. (dh)

Výběh pro orangutany

Vladimír Mertlík

Dokončený výběh pro orangutany - I. a II.etapa.(vm)

Důvodem pro stavbu nového výběhu bylo zlepšení chovných a expozičních podmínek orangutanů bornejských chovaných v naší ZOO a uvolnění prostor v pavilonu lidoopů pro plánovanou přestavbu.

Od počátku bylo zřejmé, že v blízkosti pavilonu Ptačí svět a správní budovy musí stát stavba, která bude v maximální míře vzdušná, odlehčená, ale zároveň bude splňovat veškeré požadavky na spolehlivost a bezpečnost. Proto byl již v počátku požádán o spolupráci autorizovaný statik Ing. Hynek Stiehl jako budoucí projektant stavby a Nasik Kiriakovský jako budoucí technický dozor stavby, kteří společně se zástupci ZOO navštívili ZOO ve Frankfurtu nad Mohanem. Zde mohli čerpat inspiraci v řešení výběhů pro opice a lidoopy. Již v této fázi bylo rozhodnuto o realizaci voliéry v královédvorské ZOO zakryté nerezovou sítí.

Ing. Hynek Stiehl pak dále ve svém návrhu (projektové dokumentaci) zohlednil požadavky ZOO a obvodové konstrukce výběhu minimalizoval při zachování požadovaných nosných parametrů. To umožnilo osazení velkoplošných skleněných výkladců v obvodové stěně výběhu, které návštěvníkům umožňují nerušeně pozorovat orangutany ve výběhu.

Akce byla rozdělena projekčně i stavebně do dvou etap:

I.etapa – malý výběh u pavilonu Ptačí svět o celkové ploše 184 m² – realizace 2010

II.etapa – velký výběh s propojovacím krčkem k malému výběhu o celkové ploše 447 m² – realizace 2011

Založení stavby bylo navrženo na velkopřůměrových vrtaných železobetonových pilotách průměru 620 mm hloubky 7,0-9,0 m. Obvodové stěny výběhu tvoří železobetonová konstrukce tl. 250 mm výšky 3,15 m a 4,75 m s výztužnými pilíři (s obvodovou stěnou tvoří výztužný prvek tvaru „T“). Nad otvory byly použity ocelové pozinkované překlady. Na zastřešení výběhu byla použita síť z nerezových pletených lanek o průměru 3 mm, rozměr ok 60 x 104 mm. Síť je po obvodu uchycena přes nerezovou trubku do obvodových stěn výběhu. V malém výběhu (I.etapa) je síť navíc vynášena dvěma ocelovými pozinkovanými sloupy výšky 9,0 m, ve velkém výběhu (II.etapa) šesti ocelovými pozinkovanými sloupy výšky 10,5 m. Kloubové uložení umožňuje pohyb sloupů dle zatížení a posunů sítě zastřešení. Tato technologie vznikla ve Švýcarsku a jejím dodavatelem je německá firma Carl Stahl GmbH.

Pro realizaci obou etap výběhů byla jako generální dodavatel vybrána společnost Průmstav Náchod s.r.o. a to z nabídek 4 oslovených firem.

I.etapa – malý výběh byl realizován na podzim roku 2010, II.etapa – velký výběh od dubna do července roku 2011. Obě etapy stavby proběhly bez výraznějších komplikací, přestože se jednalo o stavbu, která byla poměrně náročná na koordinaci jednotlivých subdodávek. V případě drobných problémů při výstavbě dodavatel vždy svou pružností, rychlostí a ochotou danou věc řešit přispěl ke zdárnému dokončení díla a ke spokojenosti investora. Subdodávku zakládání stavby provedla společnost Čeněk a Ježek s.r.o. Pro zastřešení výběhů sítě byla jako subdodavatel vybrána společnost Carl Stahl & spol, s.r.o., která vyhotovila model zastřešení sítě, zajistila kompletní statický výpočet tohoto zastřešení a následně provedla bezproblémovou dodávku a montáž nerezových sítě.

Subdodávku velkoplošných skleněných lepených výkladců se zasklením 3 x 10 mm s fólií zajistila firma ALLMO-PROFIL s.r.o.

V květnu výtvarnice Jitka Mašínová a Roman Schroll graficky ztvárnili betonové zdi částí voliér přiléhajících k pavilonu.

Vznikla v ČR technologicky unikátní stavba spočívající zejména v realizaci síťové voliéry zaručující stálý a dokonalý tvar (nehrozí „vyvěšování“ sítě, které musí udržet sníh i orangutany) byla předána zoologii 10.8.2011. Následovalo osázení zelení a vybavení kmeny, kameny a lany a dne 19.8.2011 byli do velkého výběhu poprvé vpuštěni orangutani. Na podzim byly do voliéry vysázeny keře. Vybavení a osázení realizovali pracovníci údržby ZOO.

Zahájení pilotáže výběhu pro orangutany II. etapa. (vm)

Obvodové konstrukce výběhu pro orangutany II. etapa. (vm)

Montáž sítě zastřešení výběhu pro orangutany II.etapa. (vm)

Dne 16.8. byli do nového výběhu vypuštěni orangutani. (dh)

Letní tábor Stanice mladých přírodovědců Karviná v ZOO Dvůr Králové

Tomáš Hajnyš

Mladí přírodovědci se zúčastnili již 8. rokem letního tábora v ZOO Dvůr Králové. (th)

Stanice mladých přírodovědců v Karviné uspořádala ve spolupráci se zoologickou zahradou již 8. letní zootábor. První ročník letního tábora se uskutečnil v roce 2004. V termínu od 1. do 8. srpna 2011 byli ubytováni v ZŠ Strž dva vedoucí a 15 dětí, kteří do zoo denně docházeli na odborný program. Některé z dětí přijely na tento letní tábor v zoo již po páté, což svědčí o hlubokém zájmu (i vědomostech) těchto mladých přírodovědců o exotická zvířata.

PONDĚLÍ – Po vřelém uvítání od zoolektorů Ing. Tomáše Hajnyše a Ilony Kratochvílové mladí přírodovědci z Karviné absolvovali Pátrací závod po zoo, aby se i nováčci dobře v zoo zorientovali. Následovala prohlídka Darwinovy stanice, kde byli seznámeni s kontaktními zvířaty. Ve večerních hodinách proběhlo přátelské utkání v bowlingu v Hotelu Safari.

ÚTERÝ – Na Darwinově stanici vyslechli mladí přírodovědci přednášku Etologie a prováděli terénní etologické cvičení - pozorování lemůřů na ostrůvku s ošetřovatelkou Lucíí Pavlačíkovou, dále tygrů ussurijských, psů hyenových, šakalů čabrakových, gepardů, plazů a obojživelníků v pavilonu Vodní světy, létajících obyvatel pavilonu Ptačí svět, antilop koňských, slonů afrických, antilop skákavých a šimpanzů. Kromě toho s odborníky z hvězdárny Úpice

pozorovali skvrny na Slunci. Po obědě se zašli podívat do depozitáře přírodnin, kde poznávali zvířata podle kůží, lebek, rohů, krunýřů, vajec apod. Poté jim ošetřovatel Jiří Vodehnal představil aru araraunu Nikitu a následovala komentovaná procházka ve voliéře plameňáků a pelikánů. Přírodovědci si chválili výklad zoologa Mgr. Michala Pohrazského a zapojili se do práce v Ptačím světě.

STŘEDA – Protože byl rok 2011 vyhlášen jako Mezinárodní rok lesů, byla na středu zařazena přednáška o evropských zvířatech a kůrovci v NP Šumava. Hned odpoledne se nabyté vědomosti hodily, neboť sami přírodovědci s vedoucími pomohli připravit kolem Ostrova lemuru lesní stezku. Zvládli to opravdu skvěle, v době konání od 13.00 do 14.30 hodin přesvědčili asi 260 návštěvníků (většinou mladé rodiny s dětmi), aby se vědomostní soutěže zúčastnili. Nejlepší řešitelé si odnesli drobné upomínkové ceny. I starší lidé organizátory této akce chválili, že se zoo zajímá o les a prohlubuje znalosti o této problematice. Táborníci připravili pro návštěvníky i jízdy na koloběžkách po zoo. Odměnou za jejich snahu byla projížďka večerním safaribusem komentovaná Milanem Syrůčkem.

ČTVRTEK - Mladí přírodovědci pomáhali s čištěním ubikací a kmením kontaktních zvířat na Darwinově stanici. Zbytek dne se nesl ve znamení exkurzí: Nejprve zavítali do pavilonu žiraf, kde si na terase prohlédli žirafy síťované a vyslechli zajímavé povídání od Jiřího Kabáta včetně ukázky žirafí lebky a kostí. Posléze exkurze pokračovala do kuchyně zvěře, kde se od Ing. Radky Maříkové dozvěděli, jak se v zoo připravuje krmení pro zvířata. Prohlédli si i Safarikemp a na vyhlídce u výběhu afrických zvířat proběhla beseda s ředitelkou zoo RNDr. Danou Holečkovou. Den byl zakončen večerní procházkou po zoologické zahradě s Ilonou Kratochvílovou.

PÁTEK - Dopoledne pracovali pod dohledem Jany Nerudové a Ilony Kratochvílové u poníků, které vyhřebelovali a vyklidili jim stáj. Tomáš Hajnýš zodpověděl celotýdenní dotazy táborníků a dále besedoval s dětmi o plazech. Následovalo povídání ošetřovatele Bc. Josefa Brokeše o slonech včetně zodpovězení dotazu o počtu existujících druhů slonů. Po obědě jim Zdeňka Petržílková představila pavilony kočkovitých a psovitých šelem. Úžasným zážitkem pro táborníky bylo setkání se servalím mládětem Lindou. Svým specifickým humorem pobavil i poučil výklad RNDr. Pavla Mouchy, který mladé přírodovědce provedl zákulisím tropické řeky i korálového světa ve Vodních světech a předvedl i některé chované hady.

SOBOTA - Na závěr si táborníci na parkovišti Safarikempu prohlédli padesát historických vozů různých značek v rámci 10. ročníku Dvorské toulky do Ratibořic. Rozloučili jsme se před jízdou veteránů přes Africké safari se slovy, že mladé přírodovědce v příštím roce v zoo zase rádi uvidíme.

Beseda s ředitelkou zoo RNDr. Danou Halečkovou na vyhlídce Safarikempu. (th)

Jiří Vodehnal představuje aru araraunu Nikitu. (th)

Mladí přírodovědci zblízka pozorují lemury. (th)

U stanoviště Africké stezky v Safarikempu. (th)

Nevítaný host

Luděk Čulík, Jiří Děd, Miroslav Pochylý

Housenka v úžlabí listu palmy. (IČ)

V březnu roku 2011 jsme v našich sklenících narazili na zajímavého, ale zároveň nevídaného hosta. Byl jím motýl s čeledi kastniovitých (Castniidae), *Paysandisia archon* (Burmeister 1879). Kdo je *Paysandisia archon* a kde se u nás vzala?

Tento motýl je domovem z jižní Ameriky, konkrétně z Brazílie, Argentiny, Paraguaye a Uruguaye, kde jeho housenky napadají a ničí palmy. Jeho škodlivost byla předpovídaná různými autory již v letech 1918 (Houlbert) a 1933 (Bourquin). Náhodně se dovozem palem dostal tento škůdce v letech 1992 – 1998 do Evropy. Postupně začal být jeho výskyt potvrzován zejména v jižních částech Evropy, kde se z dovezených palem vylíhli jedinci okamžitě začali množit na divoce rostoucích palmách a působit velké škody. Hlášení o jeho výskytu se zprvu omezovalo na jižní státy jako Itálie, Francie, Španělsko, Kypr nebo Řecko. Postupně se ale začal tento motýl šířit na sever a byl hlášen z Bulharska, ale i Dánska a Velké Británie (opět s dovezenými palmami).

Paysandisia archon snáší svá vajíčka velikosti zrnka rýže na vrcholky palem, larvy se po vylíhnutí zavrtávají do úžlabí listů a měkké vrcholové části kmene. Jejich vývoj je zpravidla jednoletý (průměrně 389 dní), ale při nepříznivých podmínkách (poklesu teploty) až dvouletý (průměrně 673 dní). Tím se také stalo, že byl tento škůdce objeven až dlouho po dovozu.

Do naší ZOO se *Paysandisia* dostala s třiceti palmami žumary ztepilý (*Trachicarpus fortunei*) dovezenými z Itálie v říjnu 2009. V té době jsme neměli o existenci tohoto motýla sebemenší tušení, natož že by se mohl vyskytovat tak blízko nás. V březnu 2011 jsme si všimli, že některé palmy začínají prosychat a hynout. Zprvu jsme to přisuzovali možnému následku přezimování, ale pak jsme si všimli, v té době pro nás neznámých, indicií detekujících výskyt tohoto škůdce. Na vrcholech palem byly jakési piliny (což byly požerky larev) a listy některých palem byly pravi-

delně perforované (opět požerky v ještě zavinutých listech). Až nález několika housenek nás navedl správným směrem. Začali jsme pátrat po možném škůdci palem. Zprvu připadal do úvahy ještě nosatcovitý brouk *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier 1790), jehož larvy jsou na první pohled podobné housenkám zmiňovaného motýla. Po bližším ohledání a seznámení se z biologií tohoto nosatce jsme ale neomylně směřovali k určení *Paysandisie*. Učinili jsme i několik pokusných nočních lovů na světlo, abychom se přesvědčili, zda nejsou ve sklenících již vylíhli motýli, jelikož od dovozu uplynulo již 18 měsíců. Ve sklenících byla v noci zvýšena teplota a reflektor osvětloval bílou plachtu. Žádný motýl se ale neobjevil.

Poté co jsme předběžně určili nevíтанého hosta (10. 3. 2011), vzala následná opatření rychlý spád.

Dne 18. 3. 2011 provedli pracovníci SRS (Státní rostlinolékařské správy) odběr úředního vzorku palmy žumary ztepilé (*Trachicarpus fortunei*). Jako vzorek byla odebrána vrcholová část kmene palmy a čtyři kusy housenek. Vzorek byl 21. 3. 2011 odeslán do Diagnostické laboratoře SRS v Olomouci, kde byl dne 28. 3. 2011 potvrzen výskyt *Paysandisia archon* (Burmeister 1879). Bylo konstatováno, že jde o škodlivý organismus podle § 7 zákona a § 3 vyhlášky Mze č. 215/2008 Sb. a je nutné přijmout opatření k jeho eradikaci (vymýcení) nebo zabránění jeho dalšího šíření podle § 76 zákona. Všechny napadené palmy byly tedy zlikvidovány a pro nás tak skončilo krátké setkání s tímto zajímavým, ale škodlivým motylem. Za zajímavost stojí zmínit, že nález tohoto škůdce byl v České republice zapsán jako první.

Literatura:

Bourquin F, 1933. Notas biológicas de la *Castnia archon* Burm. Rev. Soc. Ent. Argentina, 24:295.
Houlbert C, 1918. Révision monographique de las Sous Famille des Castniinae, Vol XV. Etudes de Lépidoptérologie comparée, par Charles Oberthür [ed. by Oberthür]. Rennes, France, 730pp.
<http://www.cabi.org/isc/?compid=5&dsid=39083&loadmodule=datasheet&page=481&site=144>

Motýl má velmi pestrý spodní pár křídel. (Lč)

Stavy zvířat

Irena Čiháková

Stádo přímorožců šavlorohých. (dh)

Stavy zvířat k 1. 1. a 31. 12. 2011

Animal Census on 1st January and 31st December 2011

Stavy zvířat <i>Animal census</i>	Stavy zvířat k 1. 1. 2011 <i>Animal census on 1st January</i>			Stavy zvířat k 31. 12. 2011 <i>Animal census on 31st December</i>		
	Druhy <i>Species</i>	Formy <i>Forms</i>	Kusy <i>Specimen</i>	Druhy <i>Species</i>	Formy <i>Forms</i>	Kusy <i>Specimen</i>
Savci <i>Mammals</i>	67	78	729	65	75	839
Ptáci <i>Birds</i>	101	104	615	120	122	648
Plazi <i>Reptiles</i>	45	45	197	48	48	183
Obojživelníci <i>Amphibians</i>	10	10	82	8	8	62
Ryby <i>Fish</i>	51	51	299	51	51	275
Obratlovci celkem <i>Vertebrates in total</i>	274	288	1922	292	304	2007
Moišti bezobratlí <i>Sea Invertebrates</i>	-	25	122	-	24	95 + X
Ostatní <i>Other</i>	-	45	693	-	51	615 + X
Bezobratlí celkem <i>Invertebrates in total</i>	-	70	815	-	75	710 + X
Celkem <i>Total</i>	274	358	2737	292	379	2717 + X

X – neurčitý počet; unspecified number

Mláďata narozená resp. vylíhla v roce 2011

Offspring born or hatched in 2011

Mláďata Offspring	Druhy Species	Formy Forms	Narozeno Born/Hatched	Odchováno Reared
Savci Mammals	47	53	290	235
Ptáci Birds	45	45	313	185
Plazi Reptiles	6	6	112	105
Obojživelníci Amphibians	1	1	7	7
Ryby Fish	-	-	-	-
Obratlovci celkem <i>Vertebrates in total</i>	99	105	689	532

Změny stavu zvířat 2011

Animal Census Changes in 2011

Změny stavu zvířat Animal Census Change	1.1.2011	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Naroz. Birth	Úhyn Death	31.12.2011
Savci Mammals; Mammalia	729 212.517	46 26.20	75 47.28	290 146.136.8	151 65.78.8	839 272.567
Ptáci Birds; Aves	615 282.262.71	145 67.59.19	220 84.52.84	313 43.50.220	205 34.40.131	648 274.279.95
Plazi Reptiles; Reptilia	197 49.62.86	7 1.3.3	90 7.6.77	112 7.7.98	43 4.2.37	183 46.64.73
Obojživelníci Amphibians; Amphibia	82 0.0.82	-	7 0.0.7	7 0.0.7	20 0.0.20	62 0.0.62
Ryby Fish; Pisces	299 0.0.299	-	-	-	24 0.0.24	275 0.0.275
Obratlovci celkem <i>Vertebrates in total</i>	1922 543.841.538	198 94.82.22	392 138.86.168	722 196.193.333	443 103.120.220	2007 592.910.505
Bezobratlí <i>Invertebrates; Evertebrata</i>	815 + X	100	-	73 + X	278 + X	710 + X
Celkem <i>Total</i>	2737 543.841.1353	298 94.82.122	392 138.86.168	795 196.193.406	721 103.120.498	2717 592.910.1215

1.0.0 - samec; male; 0.1.0 - samice; female; 0.0.1 - neurčené pohlaví; unspecified sex

Savci Mammals Mammalia

Druh Species	1.1.2011	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Naroz. Birth	Úhyn Death	31.12.2011
Primáti Primates Primates						
Lemur kata Ring-tailed Lemur <i>Lemur catta</i>	4.4 RDB=NT,CITE S=I		3.1	1.1		2.4
Kosman bělovousý Common Marmoset <i>Callithrix jacchus</i>	1.2 RDB=LC	1.0		3.0	1.0	4.2

Druh <i>Species</i>	1. 1.2011	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2011
Kosman zakrslý Pygmy Marmoset <i>Callithrix pygmaea</i>	2.1 RDB=LC				2.1	
Lviček zlatý Golden Lion Tamarin <i>Leontopithecus rosalia</i>	3.4 RDB=EN,CITE S=I		0.1	2.2.1	1.0.1	4.5
Lviček zlatohlavý Golden-headed Lion Tamarin <i>Leontopithecus chrysomelas</i>	1.1 RDB=EN,CITE S=I		1.1			
Gueréza angolská Angolan Colobus <i>Colobus angolensis palliatus</i>	2.5 RDB= LC				1.1	1.4
Hulman jávský Javan langur <i>Trachypithecus auratus auratus</i>	3.4 RDB=VU			0.2	1.1	2.5
Šimpanz Chimpanzee <i>Pan troglodytes</i>	1.3 RDB=EN,CITE S=I					1.3
Gorila nížinná Lowland Gorilla <i>Gorilla gorilla gorilla</i>	1.1 RDB=CE,CITES =I		1.1			
Orangutan bornejský Bornean Orang-utan <i>Pongo pygmaeus pygmaeus</i>	2.3 RDB=EN,CITE S=I			0.1		2.4
Šelmy Carnivores <i>Carnivora</i>						
Surikata Suricate <i>Suricata suricatta</i>	1.3 RDB=LC	1.0		1.3	2.0	1.6
Hyena skvrnitá Spotted Hyaena <i>Crocuta crocuta</i>	2.1 RDB=LC		1.0			1.1
Hyena čabraková Brown Hyaena <i>Parahyaena brunnea</i>	1.0 RDB=NT					1.0
Fenek Fennec <i>Vulpes zerda</i>	2.1 RDB=LC		1.0			1.1
Šakal čabrakový Black-backed Jackal <i>Canis mesomelas</i>	0.1 RDB=LC	1.1	0.1			1.1
Pes hyenový African Wild Dog <i>Lycaon pictus</i>	1.1 RDB=EN	0.1			0.1	1.1
Pes ušatý Bat-eared Fox <i>Otocyon megalotis</i>	2.2 RDB=LC	1.1	1.2	1.4	1.0	2.5
Serval Serval <i>Leptailurus serval</i>	1.1 RDB=LC		0.1	1.2		2.2
Levhart perský Persian Leopard <i>Panthera pardus saxicolor</i>	3.2 RDB=EN,CITE S=I	1.0	2.0			2.2

Druh <i>Species</i>	1. 1.2011	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2011
Tygr ussurijský Amur Tiger <i>Panthera tigris altaica</i>	1.1 RDB=EN,CITE S=I	1.0		1.1		3.2
Lev indický Lion <i>Panthera leo persica</i>	0.2 RDB=EN					0.2
Gepard Cheetah <i>Acinonyx jubatus</i>	3.4 RDB=VU,CITE S=I	2.0	1.0	1.1	0.2	5.3
Chobotnatci <i>Elephants Proboscidea</i>						
Slon jihoafrický African Elephant <i>Loxodonta africana africana</i>	1.2 RDB=VU,CITE S=I					1.2
Damani <i>Hyraxes Hyracoidea</i>						
Daman skalní Rock Hyrax <i>Procapra capensis</i>	1.1 RDB=LC	1.2		0.0.1	1.1.1	1.2
Lichokopytníci <i>Odd-toed Ungulates Perissodactyla</i>						
Nosorožec dvourohý Black Rhinoceros <i>Diceros bicornis</i>	6.9 RDB=CR,CITES =I			1.0		7.9
Nosorožec šir. severní Northern White Rhinoceros <i>Ceratotherium simum cottoni</i>	0.2 RDB=CR,CITES =I				0.1	0.1
Nosorožec šir. jižní Southern White Rhinoceros <i>Ceratotherium simum simum</i>	1.0 RDB=NT,CITE S=I					1.0
Pony shetlandský Domestic Horse - Pony <i>Equus caballus</i>	1.2			0.2	0.1	1.3
Osel somálský African Wild Ass <i>Equus asinus somaliensis</i>	4.7 RDB=CR,CITES =I		1.2			3.5
Zebra Grévyho Grevy Zebra <i>Equus grevyi</i>	3.13 RDB=EN,CITE S=I		1.0	7.2	2.1	7.14
Zebra Hartmannové Hartmann Zebra <i>Equus zebra hartmannae</i>	2.8 RDB=VU		1.0	2.3	1.1	2.10
Zebra Böhmová Grant Zebra <i>Equus burchelli boehmi</i>	4.7 RDB=LC		2.0	4.0	1.1	5.6
Zebra bezhřívá Maneless Zebra <i>Equus burchelli borensis</i>	1.10 RDB=LC	1.0	1.0	1.0	0.1	2.9
Zebra damarská Damara Zebra <i>Equus burchelli antiquorum</i>	1.6 RDB=LC				1.0	0.6
Zebra Chapmanova Chapman Zebra <i>Equus burchelli chapmani</i>	3.6 RDB=LC		2.0	2.0		3.6

Druh <i>Species</i>	1. 1.2011	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2011
Sudokopytníci Even-toed Ungulates <i>Artiodactyla</i>						
Nepřežvýkaví Nonruminants <i>Nonruminantia</i>						
Prase savanové Warthog <i>Phacochoerus africanus</i>	1.2 RDB=LC			0.2	0.2	1.2
Štětoun africký African Bush Pig <i>Potamochoerus porcus</i>	1.2 RDB=LC					1.2
Velbloud jednohrbý Dromedary <i>Camelus dromedarius</i>	1.2					1.2
Hrošík liberijský Pygmy Hippo <i>Hexaprotodon liberiensis</i>	1.2 RDB=EN					1.2
Přežvýkaví Ruminants <i>Ruminantia</i>						
Žirafa Rothschildova Rothschild Giraffe <i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	4.10 RDB=LC		1.0	4.2	0.1	7.11
Žirafa síťovaná Reticulated Giraffe <i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	3.13 RDB=LC		1.0	2.1	0.1	4.13
Okapi Okapi <i>Okapia johnstoni</i>	2.1 RDB=NT			0.1		2.2
Sitatunga západoafrická Sitatunga <i>Tragelaphus spekei gratus</i>	5.11 RDB=LC		2.1	2.2	2.2	3.10
Nyala nížinná Lowland Nyala <i>Tragelaphus angasii</i>	3.19 RDB=LC		1.3	1.1		3.17
Kudu malý Lesser Kudu <i>Tragelaphus imberbis</i>	9.19 RDB=NT		0.2	3.4	4.6	8.15
Kudu velký Greater Kudu <i>Tragelaphus strepsiceros</i>	5.13 RDB=LC			3.3.1	0.2.1	8.14
Bongo Bongo <i>Tragelaphus eurycerus isaaci</i>	1.10 RDB=CR			1.1	1.2	1.9
Antilopa losí Eland <i>Taurotragus oryx</i>	5.17 RDB=LC		3.2	8.4	1.3	9.16
Antilopa koňská Roan Antelope <i>Hippotragus equinus</i>	7.14 RDB=LC	1.0	3.0	4.5	2.2	7.17
Antilopa vraná Sable Antelope <i>Hippotragus niger niger</i>	2.16 RDB=LC			6.3	0.3	8.16
Chocholatka červená Red Forest Duiker <i>Cephalophus natalensis</i>	1.1 RDB=LC					1.1

Druh <i>Species</i>	1. 1. 2011	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2011
Adax Addax <i>Addax nasomaculatus</i>	5,9 RDB=CR,CITES =I	0.1		2.2	3.2	4.10
Přimorožec arabský Arabian Oryx <i>Oryx leucoryx</i>	2.6 RDB=EN,CITE S=I	1.1	0.2		1.0	2.5
Oryx jihoafrický Gemsbok <i>Oryx gazella gazella</i>	1.10 RDB=LC		0.2	3.5	1.3	3.10
Přimorožec šavlorohý Scimitar-horned Oryx <i>Oryx dammah</i>	1.10 RDB=EW,CITE S=I			2.3	0.1	2.5
Buvolec běločelý Blesbok <i>Damaliscus pygargus phillipsi</i>	5.7 RDB=LC			3.5	2.2	3.10
Pakůň modrý Brindled Gnu <i>Connochaetes taurinus taurinus</i>	1.9 RDB=LC	1.0		2.5.1	1.1.1	3.12
Pakůň bělobradý White-bearded Gnu <i>Connochaetes taurinus albojubatus</i>	2.6 RDB=LC					6.6
Pakůň běloocasý White-tailed Gnu <i>Connochaetes gnou</i>	2.15 RDB=LC			5.3	1.2	3.13
Bahnivec horský Mountain Reedbuck <i>Redunca fulvorufula</i>	4.4 RDB=LC			0.3	0.1	4.6
Voduška jelenovitá Common Waterbuck <i>Kobus ellipsiprymnus defassa</i>	2.10 RDB=LC	1.0	1.0	4.3	0.2	6.11
Voduška znamenaná Ellipsoid Waterbuck <i>Kobus e. ellipsiprymnus</i>	4.9 RDB=LC			1.2		5.11
Voduška abok Nile Lechwe <i>Kobus megaceros</i>	5.12 RDB=EN			3.4	5.2	3.14
Voduška červená Kafue Lechwe <i>Kobus leche kafuensis</i>	12.33 RDB=VU		2.0	7.11	5.4	12.40
Impala jihoafrická Impala <i>Aepyceros melampus melampus</i>	6.26 RDB=LC	1.0	2.3	18.15	8.3	15.35
Gazela dama Dama Gazelle <i>Gazella dama ruficollis</i>	7.11 RDB=CR,CITES =I		4.0	0.2	1.3	2.10
Dikdik Kirkův Kirk's Dik-dik <i>Madoqua kirkii</i>	3.5 RDB=LC			3.0	0.1	6.4
Antilopa skákavá Springbok <i>Antidorcas marsupialis</i>	6.10 RDB=LC			2.1	2.5	6.6

Druh <i>Species</i>	1. 1.2011	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2011
Koza domácí kamerunská Domestic Goat – Cameroun <i>Capra hircus</i>	1.8	5.6	1.0	8.9	2.3	11.20
Ovce domácí kamerunská Domestic Sheep <i>Ovis ammon f. aries</i>	3.5	3.5	1.0	5.6		10.18
Paovce hřivnatá Barbary Sheep <i>Ammotragus lervia</i>	7.4 RDB=VU	1.0	1.0	5.3	2.1	10.6
Buvol kaferský Cape Buffalo <i>Syncerus caffer caffer</i>	3.13 RDB=LC		3.2	2.4	0.1	2.14
Buvol pralesní Red Buffalo <i>Syncerus caffer nanus</i>	3.2 RDB=LC			1.0	1.0	3.2
Tur domácí – watusi Ankole Cattle <i>Bos primigenius f. taurus</i>	41184		1.1	7.1	5.0	3.10
Tur domácí – dahomey Dahomey Miniature Cattle <i>Bos primigenius f. taurus</i>	3.2		1.0	1.0		3.2
Zebu Dwarf zebu <i>Bos primigenius f. taurus</i>	0.2	2.0				2.2
Hlodavci Rodents <i>Rodentia</i>						
Aguti zlatý Golden Agouti <i>Dasyprocta leporina aguti</i>	1.1 RDB=LC					1.1
Veverka kapská Cape Ground Squirrel <i>Xerus inauris</i>	5.6 RDB=LC			0.0.4	0.4.4	5.2
Celkem 68 druhů 78 forem <i>Total 68 Species</i>	212.517	26.20	47.28	146.136.8	65.78.8	272.567

Ptáci Birds Aves

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Pštrosi Ostriches <i>Struthioniformes</i>						
Pštros dvouprstý African Ostrich <i>Struthio camelus</i>	1.1	0.1		vejce		1.2
Veslonozí Pelicans and Relatives <i>Pelecaniformes</i>						
Pelikán kadeřavý Dalmatian Pelican <i>Pelecanus crispus</i>	5.4.1 RDB=VU,CITE S=I		2.0.1	1.0.4	0.0.3	4.4.1
Pelikán australský Australian Pelican <i>Pelecanus conspicillatus</i>	RDB=LC	0.3				0.3

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Pelikán bílý White Pelican <i>Pelecanus onocrotalus</i>	4.4.4 RDB=LC		0.0.10	0.0.11	0.0.2	4.4.3
Pelikán skvrnozobý Spot-billed Pelican <i>Pelecanus philippensis</i>	10.4 RDB=NT		3.2	0.2	3.0	4.4
Pelikán africký Pink-backed Pelican <i>Pelecanus rufescens</i>	5.5.9 RDB=LC		0.0.9	0.0.3	1.1.1	4.4.2
Brodiví Herons and Relatives Ciconiiformes						
Volavka červená Purple Heron <i>Ardea purpurea</i>	1.1 RDB=LC, CROH=KOH					1.1
Volavka rusohlavá Cattle Egret <i>Bubulcus ibis</i>	1.1.2 RDB=LC	2.2			0.1	3.2.2
Volavka proměnlivá Green-backed Heron <i>Butorides striatus</i>	1.1 RDB=LC			0.0.6	0.1.5	1.0.1
Volavčik člunozobý Boat-billed Heron <i>Cochlearius c. cochlearius</i>	3.4 RDB=LC		1.0	0.1	0.2	2.3
Volavčik člunozobý Boat-billed Heron <i>Cochlearius cochlearius ridgwai</i>	1.0 RDB=LC		1.0			
Kladivouš africký Hammerkop <i>Scopus umbretta</i>	4.2.1 RDB=LC		2.0.1	3.0		5.2
Čáp simbil Abdim's Stork <i>Ciconia abdimii</i>	14.6 RDB=LC		13.5	4.4.2	0.0.2	5.5
Čáp sedlatý Saddle-billed Stork <i>Ephippiorhynchus senegalensis</i>	2.1 RDB=LC		1.0		1.0	0.1
Marabu africký Marabou Stork <i>Leptoptilos crumeniferus</i>	4.2 RDB=LC		1.0	0.2.1	0.1.1	3.3
Nesyt africký Yellow-billed Stork <i>Mycteria ibis</i>	2.2 RDB=LC					2.2
Ibis hagedaš Hadada Ibis <i>Bostrychia hagedash</i>	2.2 RDB=LC			0.1.6	0.0.6	2.3
Ibis rudý Scarlet Ibis <i>Eudocimus ruber</i>	15.16.5 RDB=LC		1.0.6	2.2.3	0.0.2	16.18
Kolpík africký African Spoonbill <i>Platalea alba</i>	3.3 RDB=LC	1.0		2.2		6.5
Kolpík bílý Eurasian Spoonbill <i>Platalea leucorodia</i>	RDB=LC	2.2			1.0	1.2

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Kolpík růžový Roseate Spoonbill <i>Platalea ajaja</i>	7.10 RDB=LC			2.1.1		9.11.1
Plameňáci Flamingos <i>Phoenicopteriformes</i>						
Plameňák karibský American Flamingo <i>Phoenicopus ruber</i>	14.15 RDB=LC	2.0			1.0	15.15
Plameňák růžový European Flamingo <i>Phoenicopus roseus</i>	9.10.2 RDB=LC	6.6			0.1	15.15.2
Potápky Grebes <i>Podicipediformes</i>						
Potápka malá Little Grebe <i>Tachybaptus ruficollis</i>	RDB=LC, CROH=OH	1.0			1.0	
Vrubozobí Waterfowl <i>Anseriformes</i>						
Husička vdovka White-faced Whistling Duck <i>Dendrocygna viduata</i>	RDB=LC	0.2				0.2
Husička stromová Cuban Whistling Duck <i>Dendrocygna arborea</i>	0.1 RDB=VU				0.1	
Husa velká Greylag Goose <i>Anser anser</i>	5.3.2 RDB=LC	0.0.3		0.0.9	0.0.6	5.3.8
Berneška rudokrká Red-breasted Goose <i>Branta ruficollis</i>	RDB=EN	1.1	1.1			
Husice egyptská Egyptian Goose <i>Alopochen aegyptiacus</i>	1.0 RDB=LC	0.1				1.1
Husice orinocká Orinoco Goose <i>Neochen jubata</i>	RDB=NT	1.1				1.1
Pižmovka hřebenatá Comb Duck <i>Sarkidiornis melanotos sylvicola</i>	1.2 RDB=LC				1.0	0.2
Pižmovka hřebenatá Comd Duck <i>Sarkidiornis m. melanotos</i>	1.1 RDB=LC					1.1
Kachnička pestrá African Pygmy-goose <i>Nettapus auritus</i>	1.0 RDB=LC					1.0
Ostralka rudozobá Red-billed Pintail <i>Anas erythrorhyncha</i>	1.1 RDB=LC					1.1
Hvždák chilský Chiloe Wigeon <i>Anas sibilatrix</i>	RDB=LC	1.1				1.1
Kachna vlasatá Patagonian Crested Duck <i>Anas s. specularioides</i>	RDB=LC	1.1				1.1

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Čírka popelavá Cape Teal <i>Anas capensis</i>	RDB=LC	2.2			1.0	1.2
Čírka modrozobá Silver Teal <i>Anas versicolor</i>	4.6 RDB=LC		2.2	0.0.9	0.0.9	2.4
Čírka černoskvrnná Madagascar Teal <i>Anas bernieri</i>	5.1 RDB=EN			0.0.3	1.0	4.1.3
Zrzohlávka rudozobá Red-crested Pochard <i>Netta rufina</i>	1.1 RDB=LC	2.0	2.1	2.3.3	0.0.3	3.3
Polák černohlavý Baer's Pochard <i>Aythya baeri</i>	RDB=EN	1.1				1.1
Polák malý Ferruginous Duck <i>Aythya nyroca</i>	19.15.1 RDB=NT, CROH=KOH		14.6	0.0.14	0.3.9	5.6.6
Polák proužkozobý Ring-necked Duck <i>Aythya collaris</i>	2.1 RDB=LC					2.1
Polák kahalka Greater Scaup <i>Aythya marila</i>	8.9 RDB=LC		5.5	0.0.7	1.2.4	2.2.3
Hohol severní Common Goldeneye <i>Bucephala clangula</i>	1.1 RDB=LC CROH=SOH				1.1	
Morčák chocholatý Hooded Merganser <i>Mergus cucullatus</i>	1.1 RDB=LC					1.1
Dravci Birds of Prey <i>Falconiformes</i>						
Hadilov písář Secretary Bird <i>Sagittarius serpentarius</i>	2.3 RDB=LC		1.1	2.2.1	0.1.1	3.3
Poštolka pestrá American Kestrel <i>Falco sparverius</i>	1.0 RDB=LC					1.0
Hrabaví Gamebirds <i>Galliformes</i>						
Koroptev korunkatá Crested Wood Partridge <i>Rollulus rouloul</i>	4.8 RDB=NT	2.0	1.6	6.9.15	1.1.10	10.10.5
Křepelka čínská Indian Blue Quail <i>Coturnix chinensis</i>		1.1				1.1
Páv konžský Congo Peafowl <i>Afropavo congensis</i>	1.1 RDB=VU		1.1			
Kur bambusový Bamboo Partridge <i>Bambusicola thoracica</i>	RDB=LC	1.1				1.1

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Frankolín žlutozobý Yellow-necked Spurfowl <i>Francolinus leucoscepus</i>	RDB=LC	1.1		0.0.9	0.0.2	1.1.7
Hoko přilbový Northern Helmeted Curassow <i>Pauxi pauxi</i>	RDB=EN	1.1				1.1
Perlička chocholátá Crested Guineafowl <i>Guttera p. pucherani</i>	3.4.13 RDB=LC		1.0.35	0.0.43	0.1.9	2.3.12
Krátkokřídlí Cranes and Relatives <i>Gruiformes</i>						
Jeřáb královský Crowned Crane <i>Balearica regulorum</i>	4.2 RDB=VU	1.1		vejce	0.1	5.2
Bahňáci Waders and Auks <i>Charadriiformes</i>						
Ostnák africký African Jacana <i>Actophilornis africana</i>	1.3 RDB=LC					1.3
Dytík úhorní Stone Curlew <i>Burhinus oedipnemus</i>	1.2 RDB=LC, CROH=KOH					1.2
Tenkozobec opačný Pied Avocet <i>Recurvirostra avosetta</i>	6.4 RDB=LC, CROH=KOH	2.0	6.4	7.8.4	2.3.4	7.5
Čejka australská Masked Plover <i>Vanellus miles</i>	6.3.3 RDB=LC		5.5.3	1.4.2	0.0.2	2.2
Čejka běločelá Blacksmith Plover <i>Vanellus armatus</i>	3.2 RDB=LC			1.0	1.0	3.2
Čejka chocholátá Northern Lapwing <i>Vanellus vanellus</i>	1.2.2 RDB=LC		2.0.1	4.0	1.0.1	2.2
Běhulík pestrý Egyptian Plover <i>Pluvianus aegyptius</i>	0.1 RDB=LC					0.1
Vodouš rudonohý Common Redshank <i>Tringa totanus</i>	0.5 RDB=LC, CROH=KOH	2.0			0.2	2.3
Měkkozobí Pigeons and Relatives <i>Columbiformes</i>						
Holub celebeský Sulawesi Quail Dove <i>Gallicolumba tristigmata bimaculata</i>	RDB=LC	1.0				1.0
Holoubek diamantový Diamond Dove <i>Geopelia cuneata</i>	RDB=LC	0.0.2			0.0.1	0.0.1
Korunáč chocholatý Western Crowned Pigeon <i>Goura cristata</i>	1.1 RDB=VU		0.1	0.1.3	0.0.2	1.1.1
Korunáč vějířový Victoria Crowned Pigeon <i>Goura victoria</i>	1.3 RDB=VU			0.0.1	0.0.1	1.3

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Korunáč novoguinejský Scheepmaker's Crowned Pigeon <i>Goura scheepmakeri</i>	RDB=VU	1.0				1.0
Holub horský Pheasant Pigeon <i>Otidiphaps nobilis nobilis</i>	2.4.2 RDB=LC		2.3.1	2.2.1	0.0.1	2.3.1
Holub černošijí Black-naped Fruit Dove <i>Ptilinopus melanospila</i>	RDB=LC	0.1				0.1
Holub nikobarský Nicobar Pigeon <i>Caloenas nicobarica</i>	1.3 RDB=LR,CITES =I	2.1		vejce		3.4
Holub dvoubarvý Pied Imperial Pigeon <i>Ducula bicolor</i>	2.0 RDB=LC	0.2		0.0.1		2.2.1
Papoušci Parrots Psittaciformes						
Kakadu molucký Salmon-crested Cockatoo <i>Cacatua moluccensis</i>	1.0 RDB=VU,CITE S=I		1.0			
Agapornis růžovohrdlý Rosy-faced Lovebird <i>Agapornis roseicollis</i>	0.0.5 RDB=LC					0.0.5
Kakadu molucký Salmon-crested Cockatoo <i>Cacatua moluccensis</i>	1.0 RDB=VU,CITE S=I		1.1			
Agapornis růžovohrdlý Rosy-faced Lovebird <i>Agapornis roseicollis</i>	0.0.5 RDB=LC					0.0.6
Kakadu molucký Salmon-crested Cockatoo <i>Cacatua moluccensis</i>	1.0 RDB=VU,CITE S=I		1.2			
Agapornis růžovohrdlý Rosy-faced Lovebird <i>Agapornis roseicollis</i>	0.0.5 RDB=LC					0.0.7
Kakadu molucký Salmon-crested Cockatoo <i>Cacatua moluccensis</i>	1.0 RDB=VU,CITE S=I		1.3			
Agapornis růžovohrdlý Rosy-faced Lovebird <i>Agapornis roseicollis</i>	0.0.5 RDB=LC					0.0.8
Kakadu molucký Salmon-crested Cockatoo <i>Cacatua moluccensis</i>	1.0 RDB=VU,CITE S=I		1.4			
Agapornis růžovohrdlý Rosy-faced Lovebird <i>Agapornis roseicollis</i>	0.0.5 RDB=LC					0.0.9
Kakadu molucký Salmon-crested Cockatoo <i>Cacatua moluccensis</i>	1.0 RDB=VU,CITE S=I		1.5			
Kukačky Cuckoos and Turacos Cuculiformes						
Banánovec obecný Violet Turaco <i>Musophaga violacea</i>	2.2 RDB=LC			0.0.1		2.2.1

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Turako chocholátý Guinea Turaco <i>Tauraco persa buffoni</i>	1.1 RDB=LC					1.1
Sovy Owls Strigiformes						
Sova pálená Barn Owl <i>Tyto alba</i>	2.1.4 RDB=LC CROH=SOH		0.0.4	vejce	2.1	
Lelkové Nightjars and Frogmouths Caprimulgiformes						
Lelkoun soví Tawny Frogmouth <i>Podargus strigoides</i>	1.1 RDB=LC		0.1	vejce		1.0
Myšáci Colies Coliiformes						
Myšák hnědokřídlý Speckled Mousebird <i>Colius striatus</i>	3.0.1 RDB=LC	0.1.4		0.0.3	0.0.2	3.1.6
Srostloprstí Kingfishers and Relatives Coraciiformes						
Dudek chocholátý Hoopoe <i>Upupa epops</i>	4.1 RDB=LC, CROH=SOH	0.2	1.0	vejce	0.1	3.2
Dudkovec stromový Green Woodhoopoe <i>Phoeniculus purpureus</i>	RDB=LC	1.0				1.0
Mandelík hajní European Roller <i>Coracias garrulus</i>	1.1 RDB=NT, CROH=KOH			0.1.3	0.0.2	1.2.1
Mandelík modrobřichý Blue-bellied Roller <i>Coracias cyanogaster</i>	RDB=LC	3.1			1.0	2.1
Zoborožec guinejský Papuan Hornbill <i>Rhyticeros plicatus</i>	2.0 RDB=LC		2.0			
Zoborožec Deckenův Von der Decken's Hornbill <i>Tockus deckeni</i>	1.1.1 RDB=LC	0.1			1.1	0.1.1
Zoborožec žlutozobý Eastern Yellow-billed Hornbill <i>Tockus flavirostris</i>	1.1 RDB=LC					1.1
Zoborožec šedý Grey Hornbill <i>Tockus nasutus</i>	1.1 RDB=LC		0.0.2	0.0.3		1.1.1
Zoborožec naříkavý Trumpeter Hornbill <i>Bycanistes bucinator</i>	2.1 RDB=LC		1.0	1.1.1	0.0.1	2.2
Zoborožec kaferský Southern Ground Hornbill <i>Bucorvus leadbeateri</i>	1.1 RDB=VU					1.1
Šplhavci Woodpeckers and Toucans Piciformes						
Vousák senegalský Bearbet Barbet <i>Lybius dubius</i>	2.1 RDB=LC	0.1			0.1	2.1
Vousák východoafrický D'Arnaud's Barbet <i>Trachyphonus darnaudii</i>	1.1 RDB=LC				1.1	

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Tukan vrubozobý Channel-billed Toucan <i>Ramphastos vitellinus</i>	1.0 RDB=LC				1.0	
Tukan bledohrdlý Red-billed Toucan <i>Ramphastos tucanus</i>	1.0 RDB=LC		1.0			
Pěvcí Passerines Passeriformes						
Tyran benteví Great Kiskadee <i>Pitangus sulphuratus</i>	2.2 RDB=LC		0.1	0.1		2.2
Bulbul černochocholatý Ruby-throated Bulbul <i>Pycnonotus dispar</i>	3.1 RDB=LC	0.1		vejce	1.0	2.2
Bulbul šupinkový Red-vented Bulbul <i>Pycnonotus cafer</i>	RDB=LC	1.0				1.0
Bulbul červenouchý Red-whiskered Bulbul <i>Pycnonotus jocosus</i>	1.2 RDB=LC				0.1	1.1
Bulbulčik bělohavý Himalayan Black Bulbul <i>Hypsipetes leucocephalus</i>	0.1 RDB=LC	1.1				1.2
Drozdík bělotemenný Snowy-headed Robin Chat <i>Cossypha niveicapilla</i>	1.2.1 RDB=LC	1.0	0.0.1	0.0.6	0.0.6	2.2
Drozd černoprý Black-breasted Thrush <i>Turdus dissimilis</i>	RDB=LC	0.0.2				0.0.2
Drozd východní Greybacked Thrush <i>Turdus hortulorum</i>	RDB=LC	0.0.2				0.0.2
Šáma stračí Magpie Robin <i>Copsychus saularis</i>	0.2 RDB=LC	1.0		vejce		1.2
Šáma bělořítá White-rumped Shama <i>Copsychus malabaricus</i>	0.1 RDB=LC	1.0		0.0.1	0.0.1	1.1
Sojkovec chocholatý White-crested Laughing-thrush <i>Garrulax leucolophus diardi</i>	2.1 RDB=LC					2.1
Sojkovec rudoocasý Red-tailed Laughingthrush <i>Trochalopteron milnei</i>	1.1 RDB=LC			1.0		2.1
Sojkovec kaštanovhlavý Chestnut-capped Laughing-thrush <i>Rhinocichla mitrata</i>	0.1 RDB=LC				0.1	
Timálie čínská Red-billed Leiothrix <i>Leiothrix lutea</i>	3.2 RDB=LC	0.0.1				3.2.1
Křivozobka kaštanovohřbetá Chestnut-backed Scimitar Babbler <i>Pomatorhinus montanus</i>	2.0 RDB=LC					2.0

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Medosavka modrolící Blue-faced Honeyeater <i>Entomyzon cyanotis</i>	5.4.3 RDB=LC		2.1.1	1.3.6	0.1.4	4.5.4
Irena tyrkysová Asian Fairy Bluebird <i>Irena puella</i>	0.3.1 RDB=LC			vejce	0.0.1	0.3
Špaček tlustozobý Celebes Starling <i>Scissirostrum dubium</i>	2.7.1 RDB=LC			vejce	0.2	2.5.1
Špaček laločnatý Wattled Starling <i>Creatophora cinerea</i>	RDB=LC	3.3				3.3
Špaček pagodový Brahminy Mynah <i>Sturnus pagodarum</i>	RDB=LC	1.1				1.1
Majna Rothschildova Bali Myna <i>Leucopsar rothschildi</i>	3.1 RDB=CR,CITES =I	0.2		0.0.1	0.1	3.2.1
Leskoptev smaragdová Emerald Starling <i>Lamprotornis iris</i>	RDB=LC	1.1			1.1	
Leskoptev purpurová Purple Glossy Starling <i>Lamprotornis purpureus</i>	RDB=LC	2.2			1.1	1.1
Leskoptev nádherná Superb Starling <i>Lamprotornis superbus</i>	1.1 RDB=LC			vejce		1.1
Leskoptev zlatoprsá Regal Starling <i>Cosmopsarus regius</i>	2.2 RDB=LC			0.0.3	0.0.3	2.2
Leskoptev bělobřichá Plum-coloured Starling <i>Cinnyricinclus leucogaster</i>	4.2.3 RDB=LC		1.0.3	vejce		3.2
Loskuták posvátný Hill Mynah <i>Gracula religiosa</i>	RDB=LC	1.0				1.0
Snovač kaferský Red Bishop <i>Euplectes orix</i>	0.1 RDB=LC					0.1
Snovač zahradní Black-headed Weaver <i>Ploceus cucullatus</i>	9.6.4 RDB=LC		5.0.6	0.0.26	0.0.20	4.6.4
Snovač ohnivý Black-winged Red Bishop <i>Euplectes hordeaceus</i>	RDB=LC	0.0.5				0.0.5
Snovač bělohlavý White-headed Buffalo Weaver <i>Dinemellia dinemelli</i>	RDB=LC	1.1				1.1
Amadina Gouldové Gouldian Finch <i>Chloebia gouldiae</i>		3.3			1.1	2.2
Zebříčka timorská Zebra Finch <i>Poephila guttata guttata</i>		4.2			3.0	1.2

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Panenka muškátová Nutmeg Mannikin <i>Lonchura punctulata nisoria</i>	0.0.1 RDB=LC				0.0.1	
Tangara nachová Brazilian Tanager <i>Ramphocelus bresilius</i>	1.1 RDB=LC			vejce		1.1
Tangara sedmibarvá Paradise Tanager <i>Tangara chilensis</i>	1.0 RDB=LC					1.0
Celkem 122 druhů <i>Total 122 Species</i>	282.262.71	67.59.19	84.52.84	43.50.220	34.40.131	274.279.95

Plazi Reptiles Reptilia

Druh <i>Species</i>	1.1.2011	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2011
Želvy Tortoises and Turtles <i>Chelonia</i>						
Želva jamajská Antile Turtle <i>Trachemys terrapen</i>	0.1 RDB=VU					0.1
Želva annámská Annam leaf Turtle <i>Mauremys annamensis</i>	RDB=CR	1.2				1.2
Želva kaspická Caspian Turtle <i>Mauremys caspica</i>	0.1					0.1
Želva nádherná Red-eye Turtle <i>Trachemys scripta elegans</i>	5.4.9 RDB=LR					5.4.9
Želva mapová Barbour's Map Tortoise <i>Graptemys barbouri</i>	1.2 RDB=LR/nt					1.2
Želva mississippská Mississippi Map Turtle <i>Graptemys pseudographica kohni</i>	0.1					0.1
Želva karolínská Eastern Box Turtle <i>Terrapene carolina triunguis</i>	2.2 RDB=LR/nt					2.2
Orlicie bornejská Malaysian Giant Pond Turtle <i>Orlitia borneensis</i>	2.3 RDB=EN					2.3
Karetka novoguinejská New Guinean Pig-nosed Turtle <i>Carettochelys insculpta</i>	0.1.3 RDB=VU	0.0.1			0.0.1	0.1.3
Dlouhokrčka Siebenrockova Siebenrock's Snake-necked Turtle <i>Chelodina siebenrocki</i>	0.1 RDB=LR					0.1
Dlouhokrčka Schultzova New Guinea's Napping Turtle <i>Elseya schulztei</i>	RDB=LR	0.0.1				0.0.1

Druh <i>Species</i>	1.1.2011	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2011
Klapavka běloústá White-lipped Mud Turtle <i>Kinosternon leucostomum</i>	1.1				1.0	0.1
Želva skalní African Pancake Tortoise <i>Malacochersus tornieri</i>	0.1 RDB=VU					0.1
Želva uhřířská Red-footed Tortoise <i>Chelonoidis carbonaria</i>	2.5.4			0.0.54	0.0.42	2.5.16
Želva pardálí Leopard Tortoise <i>Stigmochelys pardalis pardalis</i>	0.2				0.1	0.1
Želva zelenavá Hermann's Tortoise <i>Testudo hermanni</i>	2.4 RDB=NT					2.4
Emydura červenobřichá Redbellied Shortnecked Turtle <i>Emydura subglobosa</i>	0.0.1 RDB=LR/lc					0.0.1
Krokodýli Crocodylians <i>Crocodylia</i>						
Kajman hladkočelý Dwarf Caiman <i>Paleosuchus palpebrosus</i>	2.4 RDB=LR/lc		7.6	7.7		2.5
Tomistoma úzkohlavá False Gaviel <i>Tomistoma schlegelii</i>	1.1 RDB=EN,CITE S=I			vejce		1.1
Šupinatí Squamates <i>Squamata</i>						
Ještěři Lizards <i>Lacertilia</i>						
Chameleon jemenský Veiled Chamaeleon <i>Chamaeleo calypttratus</i>	0.0.2					0.0.2
Chameleon pardálí Panter Chamaeleon <i>Furcifer pardalis</i>	0.0.4				0.0.1	0.0.3
Leguán zelený Green Iguana <i>Iguana iguana</i>	0.1					0.1
Gekon obrovský Tokay Gecko <i>Gekko gekko</i>	2.0.1					2.0.1
Gekon panenský Common Smoth-scaled Gecko <i>Lepidodactylus lugubris</i>	0.0.2					0.0.2
Gekon modrý Electric Blue Gecko <i>Lygodactylus williamsi</i>	1.1			0.0.1	0.0.1	1.1
Felzuma Klemmerova Yellow-headed Day Gecko <i>Phelsuma klemmeri</i>	0.0.4					0.0.4
Dracéna krokodýlovitá Caiman Lizard <i>Dracaena guianensis</i>	1.1.1			0.0.1	0.1.1	0.1.1

Druh <i>Species</i>	1.1.2011	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2011
Scink obrovský Blue-tongued Skink <i>Tiliqua scincoides intermedia</i>	1.1					1.1
Agama Weberova Weber's Crested Lizard <i>Hydrosaurus weberi</i>	0.0.7				0.0.2	0.0.5
Agama vousatá Bearded Agama <i>Pogona vitticeps</i>	0.0.14		0.0.6	0.0.14	0.0.8	0.0.14
Agama vodní Asian Water Dragon <i>Physignathus cocincinus</i>	2.1.24				1.0.20	1.1.4
Bazilišek zelený Double Crested Basilisk <i>Basiliscus plumifrons</i>	1.2					1.2
Varan Mertensův Merten's Goanna <i>Varanus mertensi</i>	2.1.2		0.0.4	0.0.6		2.1.4
Varan novoguinejský Papuan Monitor <i>Varanus salvadorii</i>	2.3					2.3
Varan smaragdový Emerald Monitor <i>Varanus prasinus</i>	1.1					1.1
Hadi Snakes <i>Serpentes</i>						
Anakonda velká Green Anaconda <i>Eunectes murinus</i>	2.1					2.1
Hroznýš královský King Boa <i>Boa constrictor</i>	1.0.1					1.0.1
Krajta tmavá Indian Python <i>Python molurus bivittatus</i>	1.1 RDB=LR					1.1
Krajta královská Royal Python <i>Python regius</i>	RDB=LC	0.0.1				0.0.1
Krajta zelená Green Tree Python <i>Morelia viridis</i>	1.2 RDB=LC				1.0	0.2
Krajta kobercová Northwestern Carpet Python <i>Morelia spilota variegata</i>	2.2.1 RDB=LC					2.2.1
Užovka červená Corn Snake <i>Elaphe guttata</i>	0.1	0.1				1.1
Užovka mandarínská Mandarin Ratsnake <i>Euprepiophis mandarinus</i>	3.2					3.2
Korálovka sedlatá Sinaloa Milk Snake <i>Lampropeltis triangulum sinaloe</i>	2.1					2.1

Druh <i>Species</i>	1.1.2011	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2011
Křovínář ostnítý Eyelash Pit Viper <i>Bothriechis schlegelii</i>	2.2					2.2
Psohlavec orinocký Tree Boa <i>Corallus hortulanus</i>	1.0					1.0
Bojga stromová Mangrove Snake <i>Boiga dendrophila</i>	1.2.7		0.0.25	0.0.22	0.0.4	1.2
Chřestýšovec zelený Bamboo Viper <i>Trimeresurus albolabris</i>	1.2					1.2
Celkem 48 druhů <i>Total 48 Species</i>	49.62.86	1.3.3	7.6.77	7.7.98	4.2.37	46.64.73

Obojživelníci Amphibians *Amphibia*

Druh <i>Species</i>	1.1.2011	Příchod <i>Arrival</i>	Odchod <i>Depart.</i>	Naroz. <i>Birth</i>	Úhyn <i>Death</i>	31.12.2011
Mlokovití Salamanders and newts <i>Salamandridae</i>						
Čolek mečočasý Gold Dust Newt <i>Cynops ensicauda</i>	0.0.3 RDB=EN					0.0.3
Trnočolek šanjing Emperor Newt <i>Tylototriton shanjing</i>	0.0.17 RDB=NT				0.0.8	0.0.9
Žáby Frogs and Toads <i>Anura</i>						
Pralesnička batiková Green Arrow Frog <i>Dendrobates auratus</i>	0.0.13 RDB=LC		0.0.7	0.0.7		0.0.13
Pralesnička harlekýn Yellow-banded Arrow Frog <i>Dendrobates leucomelas</i>	0.0.3 RDB=LC				0.0.1	0.0.2
Pralesnička tříbarvá Three-striped Arrow Frog <i>Epipedobates tricolor</i>	0.0.10 RDB=EN				0.0.10	
Rosnička pruhovaná Marbled Tree Frog <i>Phrynohyas resinifictrix</i>	0.0.20					0.0.20
Rosnice siná White's Tree Frog <i>Litoria caerulea</i>	0.0.3 RDB=LC					0.0.3
Kasina skvrnitá Spotted Running Frog <i>Kassina maculata</i>	0.0.8 RDB=LC					0.0.8
Rohatka Cranwellova Cranwell's Horned Frog <i>Ceratophrys cranwelli</i>	0.0.1 RDB=LC				0.0.1	
Pipa americká Surinam Toad <i>Pipa pipa</i>	0.0.4 RDB=LC					0.0.4
Celkem 10 druhů <i>Total 10 Species</i>	0.0.82		0.0.7	0.0.7	0.0.20	0.0.62

Ryby Fish Pisces

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Dvouplícní Lungfish <i>Lepidosireniformes</i>						
Bahník západoafrický Brown Lungfish <i>Protopterus annectens</i>	0.0.1 RDB=LC					0.0.1
Mnohoploutví Polypterids <i>Polypteriformes</i>						
Bichir mramorovaný Marbled Bichir <i>Polypterus palmas</i>	0.0.1 RDB=LC					0.0.1
Kostlíni Gars <i>Semionotiformes</i>						
Kostlín obecný Longnose Gar <i>Lepisosteus osseus</i>	0.0.4					0.0.4
Kostlín obrovský Alligator Gar <i>Lepisosteus spatula</i>	0.0.7					0.0.7
Ostnožajční Bonytongues <i>Osteoglossiformes</i>						
Baramundi Northern Spotted Arowana <i>Scleropages jardini</i>	0.0.1					0.0.1
Parma žraločí Tricolor Sharkminnow <i>Balantiocheilus melanopterus</i>	0.0.8					0.0.8
Máloostní Cyprinids <i>Cypriniformes</i>						
Karas zlatý Goldfish <i>Carassius auratus</i>	0.0.20					0.0.20
Trnobříši Characins <i>Characiformes</i>						
Neonka červená Neon Tetra <i>Paracheirodon axelrodi</i>	0.0.4					0.0.4
Piraña Nattererova Red-Bellied Piranha <i>Pygocentrus nattereri</i>	0.0.14				0.0.5	0.0.9
Piraña Pacu <i>Colossoma sp.</i>	0.0.3					0.0.3
Sumci Catfish <i>Siluriformes</i>						
Anténovec červenoocasý Red Tail Catfish <i>Phractocephalus hemiliopterus</i>	0.0.2					0.0.2
Anténovec tygří Tiger Catfish <i>Pseudoplatystoma fasciatum</i>	0.0.3					0.0.3
Peřovec velkoploutvý Lizardfish <i>Synodontis velifer</i>	0.0.1 RDB=LC					0.0.1
Sumeček žraločí Shark Catfish <i>Pangasius sanitwongsei</i>	0.0.1 RDB=CR					0.0.1

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Krunýřovec mnohoostný Ancistrus <i>Ancistrus multispinis</i>	0.0.7					0.0.7
Krunýřovec černopruhý Black-striped Panaque <i>Panaque nigrolineatus</i>	0.0.2					0.0.2
Trnovec Irwinův Irwin's Megalodoras <i>Megalodoras irwini</i>	0.0.1					0.0.1
Sumec Doradid <i>Doras sp.</i>	0.0.1					0.0.1
Ostnoploutví Spiny-rayed fish <i>Perciformes</i>						
Bodlok pestrý Palette Surgeon <i>Paracanthurus hepatus</i>	0.0.4					0.0.4
Bodlok žlutý Yellow Sailfin Tang <i>Zebrasoma flavescens</i>	0.0.7					0.0.7
Bodlok hnědý Brown Sailfin Tang <i>Zebrasoma scopas</i>	0.0.4					0.0.4
Bodlok fialový Purple Tang <i>Zebrasoma xanthurum</i>	0.0.1					0.0.1
Bodlok plachtonoš Pacific Sailfin Tang <i>Zebrasoma veliferum</i>	0.0.1					0.0.1
Králíčkovec čtyřpruhý Rabbitfish <i>Siganus tetrazona</i>	0.0.1					0.0.1
Králíčkovec Double Barred Rabbitfish <i>Siganus virgatus</i>	0.0.1					0.0.1
Králíčkovec liščí Fox Face <i>Siganus vulpinus</i>	0.0.2					0.0.2
Bodlok běloocasý Ringtail Surgeonfish <i>Acanthurus blochii</i>	0.0.1					0.0.1
Bodlok běloprsý Powder Blue Tang <i>Acanthurus leucosternon</i>	0.0.1					0.0.1
Bodlok proužkovaný Lined Surgeonfish <i>Acanthurus lineatus</i>	0.0.1					0.0.1
Bodlok maskovaný Yellow Mimic Tang <i>Acanthurus pyroferus</i>	0.0.1					0.0.1
Bodlok Unicornfish <i>Naso sp.</i>	0.0.2					0.0.2

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Sapín oranžovopruhý Spiny Puller <i>Acanthochromis polyacanthus</i>	0.0.40					0.0.40
Klaun uzdičkatý Tomato Clownfish <i>Amphiprion frenatus</i>	0.0.5					0.0.5
Klaun očkatý Common Clownfish <i>Amphiprion ocellaris</i>	0.0.3					0.0.3
Klaun tmavý Black Clownfish <i>Amphiprion polymnus</i>	0.0.2					0.0.2
Klipka hrotcová Pennant Butterflyfish <i>Heniochus acuminatus</i>	0.0.5 RDB=LC					0.0.5
Pomčik papouščí Flame Angelfish <i>Centropyge loriculus</i>	0.0.1					0.0.1
Pomec skvrnitý Yellowbar Angelfish <i>Pomacanthus maculosus</i>	0.0.1 RDB=LC					0.0.1
Sapín zelený Green Chromis <i>Chromis viridis</i>	0.0.35					0.0.35
Sapín azurový Yellow Tailed Azur Damsel <i>Chrysiptera hemicyanea</i>	0.0.5					0.0.5
Sapín žlutoocasý Yellow Tailed Blue Damsel <i>Chrysiptera parasema</i>	0.0.3					0.0.3
Sapínek South Seas Devil Damsel <i>Chrysiptera taupou</i>	0.0.1					0.0.1
Komorník běloocasý White-tailed Damselfish <i>Dascyllus aruanus</i>	0.0.46					0.0.46
Parmovec skvělý Banggai Cardinalfish <i>Pterapogon kauderni</i>	0.0.5 RDB=EN					0.0.5
Slizoun Jewelled Rockskipper <i>Salarias fasciatus</i>	0.0.4					0.0.4
Kněžík srpkovitý Green Wrasse <i>Thalassoma lunare</i>	0.0.1					0.0.1
Stříkoun lapavý Archerfish <i>Toxotes jaculatrix</i>	0.0.10				0.0.5	0.0.5
Klipka Kleinova Klein's Butterfly <i>Chaetodon kleinii</i>	0.0.2					0.0.2
Čihavec obrovský Gurami <i>Osphronemus goramy</i>	0.0.4					0.0.4

Druh	1.1.2011	Příchod	Odchod	Naroz.	Úhyn	31.12.2011
Cichlida ocasooká Peacock Bass <i>Cichla ocellaris</i>	0.0.3					0.0.3
Mečovka červená Green Swordtail <i>Xiphophorus helleri</i>	0.0.15				0.0.14	0.0.1
Celkem 51 druhů Total 51 Species	0.0.299				0.0.24	0.0.275

Bezobratlí Invertebrates *Evertebrata*

Druh Species	1.1.2011	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Naroz. Birth	Úhyn Death	31.12.2011
Korálnatci Sea Anemones <i>Anthozoa</i>						
<i>Xenia sp.</i>	1 + X					1 + X
<i>Anthelia sp.</i>	1 + X					1 + X
<i>Sarcophytum fungi</i>	1 + X					1 + X
<i>Sarcophytum glaucum</i>	9 + X					9 + X
<i>Sinularia sp.</i>	12 + X					12 + X
<i>Sinularia mollis</i>	1 + X					1 + X
<i>Sinularia polydactyla</i>	5 + X					5 + X
<i>Sinularia asterolobata</i>	6 + X					6 + X
<i>Sinularia brassica</i>	1 + X					1 + X
<i>Litophyton arboreum.</i>	1 + X					1 + X
<i>Cladiella sp.</i>	3 + X					3 + X
<i>Briareum asbestinum</i>	1 + X					1 + X
<i>Gorgonia sp.</i>	2 + X					2 + X
<i>Radianthus sp.</i>	2 + X					2 + X
<i>Galaxea fascicularis</i>	1 + X					1 + X
<i>Discosoma florida</i>	1 + X					1 + X
<i>Actinodiscus sp.</i>	2 + X					2 + X
<i>Rhodactis sp.</i>	2 + X					2 + X
Sasanky Sea anemones <i>Actiniaria</i>						
<i>Stichodactyla haddoni</i>	1					1
Plži Snails <i>Gastropoda</i>						
<i>Achatina sp.</i>	30			X	20	10 + X
<i>Tectus sp.</i>	20					20
Míži Bivalves <i>Bivalvia</i>						
<i>Tridacna derasa</i>	1 RDB=VU					1
Pavoukovci Arachnids <i>Arachnida</i>						
Pavouci Spiders <i>Aranae</i>						
<i>Psalmopoeus cambridgei</i>	1					1
<i>Psalmopoeus irminia</i>		2				2

Druh Species	1.1.2011	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Naroz. Birth	Úhyn Death	31.12.2011
<i>Poecilotheria ornata</i>	1					1
<i>Citharischius crawshayi</i>	1				1	
<i>Heteroscodra maculata</i>	1				1	
<i>Lasiodora cristata</i>	1					1
<i>Brachypelma albopilosum</i>	1					1
<i>Brachypelma smithi</i>		1				1
<i>Brachypelma vagans</i>		1				1
Štíři Scorpions Scorpionidae						
<i>Heterometrus spinifer</i>	2					2
<i>Pandinus imperator</i>	2				1	1
<i>Damon variegatus</i>	3			15 + X	X	18
Korýši Crustaceans Crustacea						
<i>Gecarcinus quadratus</i>	2				1	1
<i>Calcinus elegans</i>	27					27
Mnohonožky Millipedes Diplopoda						
<i>Lophostreptus rutilans</i>	5			2 + X	1 + X	6
Hmyz Insects Insecta						
Švábi Cockroaches Blattaria						
<i>Eublaberus distantis</i>	35 + X			X	X	35 + X
<i>Therea olegrandjeani</i>	4 + X			1 + X		5 + X
<i>Blaptica dubia</i>	100 + X			1 + X	1 + X	100 + X
<i>Blaberus giganteus</i>	100 + X			1 + X	1 + X	100 + X
<i>Gromphadorina grandidieri</i>	20 + X			11 + X	1 + X	30
Brouci Beetles Coleoptera						
<i>Pachnoda flaviventris</i>	2				2	
<i>Jumnos ruckeri</i>		2		1 + X		3 + X
<i>Coelorrhina loricata</i>	10			1 + X	1 + X	10 + X
<i>Chelorrhina polyphemus</i>		2				2
<i>Mecynorrhina torquata</i>		2		1 + X		3 + X
<i>Mecynorrhina ugandensis</i>		2			2	
<i>Eudicella euthalia</i>	10			1 + X	X	11 + X
<i>Eudicella sp.</i>		2			2	
<i>Eudicella schultzeorum</i>		6		1 + X	3	4 + X
<i>Diconorrhina derbyana layardi</i>	10			1 + X	9 + X	2
<i>Stephanorrhina princeps bamptoni</i>	2			4 + X	1 + X	5 + X
<i>Smaragdesthes africana oertzeni</i>	6			1 + X	6 + X	1 + X
<i>Pedinorrhina septa</i>	6			1 + X	2 + X	5
<i>Mausoleopsis amabilis</i>	2			9 + X	1 + X	10
<i>Zophobas morio</i>	30 + X			1 + X	30 + X	1 + X
<i>Xylotrupes gideon</i>		2		1 + X	2	1 + X
<i>Anoplotrupes stercorosus</i>	2				2	
<i>Gymnopleus humanus</i>	6			5	10	1
Polokřídli Bugs Hemiptera						
<i>Platymeris biguttata</i>	50 + X			1 + X	50 + X	1 + X
<i>Platymeris rhadamanthus</i>	30 + X				25 + X	5

Druh Species	1.1.2011	Příchod Arrival	Odchod Depart.	Naroz. Birth	Úhyn Death	31.12.2011
Kudlanky Praying mantises <i>Mantodea</i>						
<i>Sphodromantis</i> sp.	1				1	
<i>Sphodromantis lineola</i>	2				1	1
<i>Parasphendale affinis</i>		2			2	
<i>Rhombodera basalis</i>		1			1	
<i>Creoboter elongata</i>		2			2	
Rovnokřídlí Grasshoppers/Locusts <i>Orthoptera</i>						
<i>Tachycines asymorus</i>	10 + X			1 + X	1 + X	10 + X
<i>Schistocerca gregaria</i>		40			40	
<i>Locusta migratoria</i>	100 + X			1 + X	1 + X	100 + X
Štrašilký Walkingsticks <i>Phasmatoptera</i>						
<i>Phaenopharos khaoyaiensis</i>	6	8		1 + X	14 + X	1 + X
<i>Phyllium siccifolium</i>	3				3	
<i>Phyllium bioculatum</i>		5			3	2
<i>Necrosia anulipes</i>	2			1 + X	1 + X	2 + X
<i>Peruphasma schulzei</i>	50 + X			1 + X	1 + X	50 + X
<i>Heteropteryx dilatata</i>	4				1	3
<i>Eurycantha calcarata</i>	4			1 + X	4 + X	1 + X
<i>Extatosoma tiaratum</i>	10			1 + X	10 + X	1 + X
<i>Epidares nolimentangere</i>	2	2		1 + X	4 + X	1 + X
<i>Oreophoetes peruana</i>		10		1 + X	1 + X	10
<i>Trachyareaton</i> sp.		8		1 + X	8 + X	1 + X
<i>Lamponius guerini</i>	10			1 + X	1 + X	10 + X
<i>Neohyrsea maerens</i>	10			1 + X	1 + X	10 + X
<i>Sungaya inexpectata</i>	4			1 + X	1 + X	4 + X
Ježovky Sea Urchins <i>Echinoidea</i>						
<i>Diadema</i> sp.	17					17
<i>Diadema savignyi</i>	3					3
<i>Diadema setosum</i>	1					1
Celkem 87 druhů a 87 forem Total 87 species 87 forms	815 + X	100		73 + X	278 + X	710 + X

Přehled deponovaných zvířat k 31.12.2011

Druh Species	Počet Number	Deponován v On Loan to	Druh Species	Počet Number	Deponován v On Loan to
Savci Mammals <i>Mammalia</i>					
Gorila nížinná Lowland Gorilla <i>Gorilla gorilla gorilla</i>	0.1	Zoo Praha, Česko	Paka horská Mountain Paca <i>Agouti taczanowski</i>	0.2	Amazon World Park, U.K.
Gorila nížinná Lowland Gorilla <i>Gorilla gorilla gorilla</i>	1.0	Zoo Liberec, Česko	Dikobraz srstnatonosý Indian Crested Porcupine <i>Hystrix indica</i>	1.1	Zoo Chomutov, Česko
Levhart perský Persian Leopard <i>Panthera pardus saxicolor</i>	0.1	Zoo Plock, Polsko	Zebra Grévyho Grevy Zebra <i>Equus grevyi</i>	0.2	Zoo Cabarceno, Španělsko
Levhart perský Persian Leopard <i>Panthera pardus saxicolor</i>	1.0	Zoo Orsa, Švédsko	Zebra Grévyho Grevy Zebra <i>Equus grevyi</i>	0.1	Zoo Norimberk, Německo
Pes hyenový African Wild Dog <i>Lycaon pictus</i>	0.2	Zoo Bratislava, Slovensko	Nosorožec širokohubý severní Northern White Rhino <i>Ceratotherium s. cottoni</i>	0.1	San Diego Zoo, USA

Druh <i>Species</i>	Počet <i>Number</i>	Deponován v <i>On Loan to</i>	Druh <i>Species</i>	Počet <i>Number</i>	Deponován v <i>On Loan to</i>
Šakal čabrakový Black-backed Jackal <i>Canis mesomelas</i>	0.1	p. Jindra, Hřebeč, Česko	Nosorožec širokohubý severní Northern White Rhino <i>Ceratotherium s. cottoni</i>	2.2	OI Pejeta, Keňa
Pes ušatý Bat-eared Fox <i>Otocyon megalotis</i>	0.1	p. Jindra, Hřebeč, Česko	Nosorožec indický Indian Rhinoceros <i>Rhinoceros unicornis</i>	0.2	Zoo Lisabon, Portugalsko
Hyena skvrnitá Spotted Hyena <i>Crocuta crocuta</i>	1.0	Zoo Košice, Slovensko	Žirafa síťovaná Reticulated Giraffe <i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	1.0	Zoo Bratislava, Slovensko
Medvěd hnědý (1/2) Brown Bear <i>Ursus arctos</i>	1.1	Státní zámek, Náchod, Česko	Kudu malý Lesser Kudu <i>Tragelaphus imberbis</i>	0.1	Zoo Lodž, Polsko
Ptáci <i>Birds Aves</i>					
Čáp bílý White Stork <i>Ciconia ciconia</i>	1.0	Záchr. Stanice Praha- Jinonice, Česko	Ara hyacintový Hyacinth Macaw <i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	0.1	Zoo Lešná, Česko
Čáp sedlatý Saddle-billed Stork <i>Ephippiorhynchus senegalensis</i>	1.0	Zoo Lešná, Česko	Lelkoun soví Tawny Frogmouth <i>Podargus strigoides</i>	0.1	Zoo Praha, Česko
Alexandr malý Rose-ringed Parakeet <i>Psittacula krameri</i>	0.0.1	R. Jaroš. Dvůr Králové, Česko			
Plazi <i>Reptiles Reptilia</i>					
Želva obrovská Aldabra Giant Tortoise <i>Dipsosaurus dorsalis</i>	3.2	Zoo Praha, Česko	Tomistoma úzkohlavá False Gaviel <i>Tomistoma schlegeli</i>	0.2	Nadace Tomistoma, Česko
Kajman hladkočelý Dwarf Caiman <i>Paleosuchus palpebrosus</i>	1.0	Zoo Brno, Česko			
 Celkem k 31. 12. 2011 <i>Total (on 31st Dec. 2011)</i>				40 zvířat v 22 druzích <i>40 animals of 22 species</i>	

Skupina zeber bezhřívých. (dh)

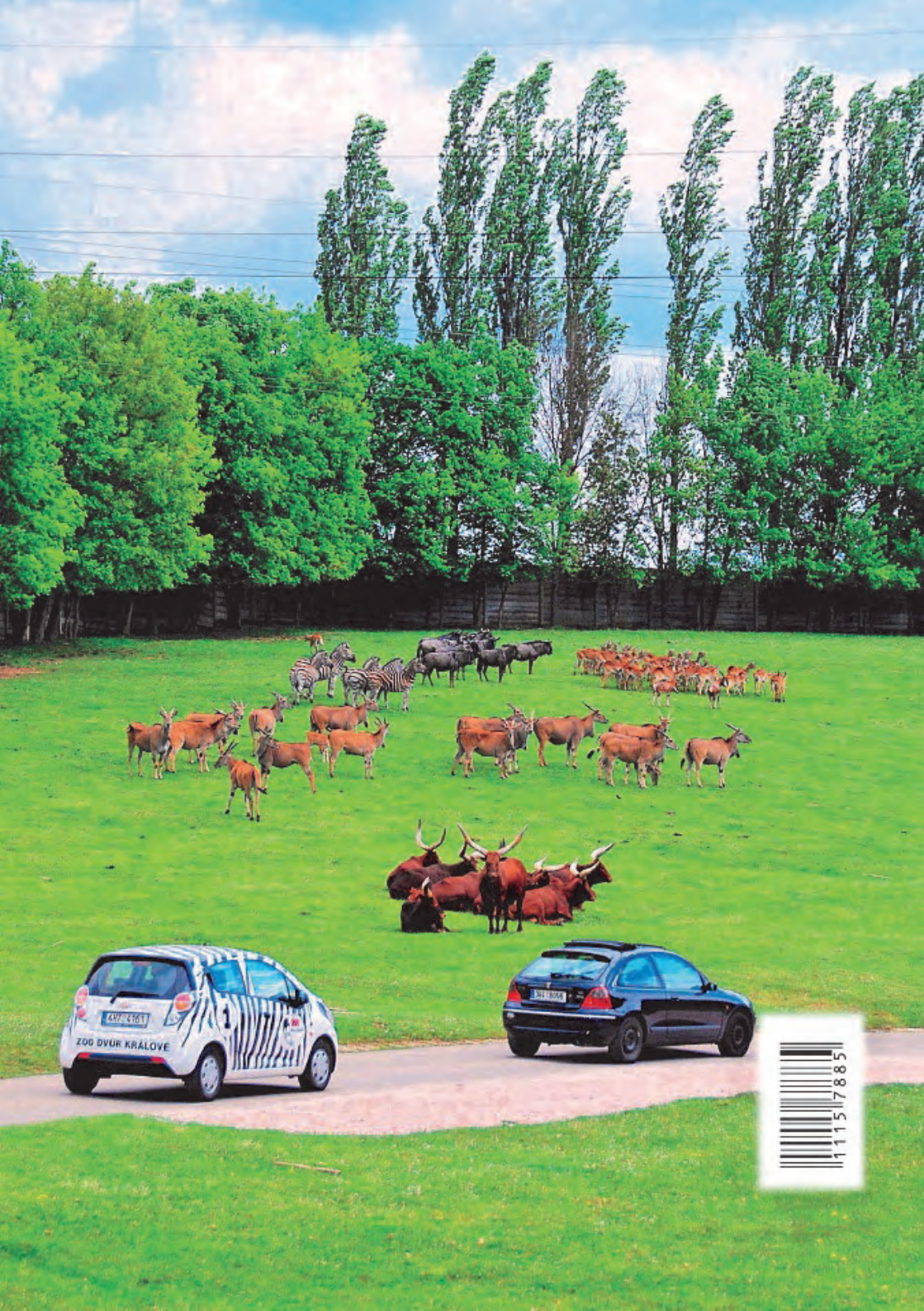
Nově příchozí pár psů ušatých - samice Temprens a samec Amgelus.

Foto: T. Hajnyš

Šest dní staré mládě draceny krokodýlovité z historicky prvního odchovu v ZOO Dvůr Králové.

Foto: T. Hajnyš

11157885